

Programmabegroting 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Opzet en samenhang	5
Algemene beschouwingen	6
Financiële beschouwingen	8
Strategische opgaven	13
(Wat zijn) Strategische opgaven	14
Strategische opgave Samen sterk in de regio	15
Strategische opgave Kerngericht werken	17
Strategische opgave Duurzaamheid	19
Strategische opgave Visie op transformatie Sociaal Domein	21
Strategische opgave Visie op dienstverlening	24
Strategische opgave Omgevingswet	26
Programma's	28
Wat is een programma	29
Programma Inwonerszaken	30
Programma Ruimte	31
Programma Bedrijfsvoering	32
Taakvelden per programma	33
Wat is een taakveld	34
Beleidsindicatoren	35
Programma Inwonerszaken	40
Programma Ruimte	59
Programma Bedrijfsvoering	90
Paragrafen	105
Wat is een paragraaf	106
Paragraaf Lokale Heffingen	107
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	111
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	121
Paragraaf Financiering	133
Paragraaf Bedrijfsvoering	139
Paragraaf Verbonden partijen	147
Overzicht verbonden partijen	148
Regio Rivierenland	148
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	151
Regionaal Archief Rivierenland	153
Werkzaak	155
Omgevingsdienst Rivierland	157
GGD Gelderland-Zuid	160
Avri	162
NV Bank Nederlandse Gemeenten	164

NV Vitens	165
BV Logistieke Hotspot Rivierenland	166
BV Recreatiemaatschappij Uit@waarde.....	167
Paragraaf Grondbeleid.....	169
Paragraaf InterBestuurlijk Programma	171
Financiële begroting	173
Overzicht van baten en lasten in de begroting	174
Overzicht incidentele baten en lasten in de begroting	176
Overzicht nieuw beleid komende jaren	178
Overzicht vervangingsinvesteringen komende jaren	195
Overzicht reserves en voorzieningen	196
Financiële analyse	197
Balans komende jaren	199
Emu saldo	200
Algemene uitkering	201
Subsidiestaat komende jaren.....	207
Specificatie overhead.....	208
Overzicht economische categorieën komende jaren.....	209
Uitgangspunten begrotingsjaar.....	211
Zoekrichtingen	213
Wat is een zoekrichting (inleiding)	214
01. Onbenutte belastingcapaciteit meer benutten	215
02. Verkeer en Vervoer opnieuw beoordelen	220
03. Efficiëntie bedrijfsvoering verhogen, lean processen	227
04. Samenwerking belastinginning en heffing aangaan	228
05. Mogelijkheid andere belastingen opleggen	230
06. Bouwleges, ruimtetarieven onderzoeken.....	231
07. Openbaar groen en openluchtrecreatie	232
08. Arbeidsparticipatie	233
09. Overige budgetten	234
10. Gebouwen niet afschrijven naar nul	235
11. Bestemmingsreserves analyseren.....	236
12. Actiever grondbeleid, verkoop vastgoed en gronden	237
13. A. Budgetruimte oud beleid (AVRI).....	239
13. B. Budgetruimte oud beleid (overig)	241
14. ICT-ombuigingen	242
15. Verhoging afvalstoffenheffing	243
16. Algemene uitkering jeugdhulp 2022/ 2023	245

Inleiding

Opzet en samenhang

De programmabegroting 2020 is opgebouwd uit 6 strategische opgaven, 3 programma's en 46 taakvelden.

Een strategische opgave is een meerjarige opgave die dwars door de programma's en taakvelden van de programmabegroting heenloopt. Per strategische opgave benoemen we speerpunten voor de komende jaren. Vanuit de speerpunten benoemen we doelen en beschrijven we wat we willen bereiken in 2020. Deze doelen werken we uit in prestaties. Die geven weer wat we in 2020 gaan doen om de doelen te bereiken. Ook geven we bij de strategische opgaven aan wat het kost om deze doelen en prestaties te halen. Tot slot doen we enkele voorstellen voor nieuw beleid. Deze voorstellen doen we om de uitvoering van de strategische opgaven, het coalitieakkoord en de organisatieontwikkeling mogelijk te maken.

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en is in de begroting het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting autoriseert om de basistaken uit te voeren.

Een taakveld is een samenhangend geheel van activiteiten en taken en hangt onder een programma. Het kan ook verbonden zijn aan een strategische opgave. De invloed die de gemeente heeft op het al dan niet uitvoeren van een taak, is afhankelijk van de wettelijke verplichting. Per taakveld geven we de basisinformatie over (wettelijke) taken, ontwikkelingen en risico's, uitgaven en inkomsten en kengetallen en indicatoren voor 2020.

Het laatste onderdeel van de Programmabegroting 2020 is de financiële begroting. Hier vindt u naast diverse financiële overzichten het totaaloverzicht met voorstellen nieuw beleid, het meerjarig overzicht van reserves en voorzieningen, de vervangingsinvesteringen en de subsidies. Behalve de financiële mutaties ten opzichte van de stand van de kadernota 2019, geven we hier ook inzicht in de financiële kengetallen.

Algemene beschouwingen

Aan de gemeenteraad,

Inleiding

Complexe maatschappelijke opgaven, grote tekorten op het sociaal domein, de ontwikkelingen rondom de cao, veranderende bestuurskrachten en een demissionair college. Het opstellen van de begroting voor 2020 is een grote opgave geweest; zowel financieel, bestuurlijk als inhoudelijk. De begroting 2020 is de financiële uitwerking van het coalitieakkoord 'Samen, proactief en kerngericht!' voor de periode 2018 - 2022 en de kadernota 2020. Net als de kadernota 2020 is deze begroting een opstap naar een nieuwe vorm voor de begroting. Beknoper en meer strategisch. De begroting gaat over het geheel van onze inzet als gemeente en het bedrag dat we daar jaarlijks aan besteden. In deze begroting presenteren we de uitwerking van onze ambities in zes strategische opgaven. De focus ligt op wat de gemeente Buren wil gaan bereiken en doen in 2020. Ook geven we een doorkijk naar de komende jaren. De begroting vormt de start van de dialoog met onze omgeving over ons beleid. Bijvoorbeeld door het kerngericht werken verder uit te rollen en input op te halen bij onze inwoners.

Niet alleen voor ons was het opstellen van de begroting een uitdagende opgave. Vele andere gemeenten staan voor deze uitdaging. Dit benadrukt het belang van samenwerken met andere gemeenten, binnen en buiten onze regio. Krachten en kennis bundelen om onze bestuurskracht te versterken en als zelfstandige gemeente onze maatschappelijke opgaven te kunnen volbrengen. De strategische opgave 'Samen sterk in de regio' die u ons als raad hebt meegegeven, is daarom een verbindende schakel in alle strategische opgaven en sluit aan bij de moties over meer grip op samenwerking die regio breed zijn aangenomen.

Voor u ligt de begroting 2020 met daarin een financieel meerjarenperspectief. Het is een tijd van verandering.

Opzet en doel

In de begroting staan de strategische opgaven van de gemeente vertaald in beleid; meerjarige doelstellingen in speerpunten en doelen voor 2020 met de te behalen prestaties. Ook geven we weer wat onze basistaken zijn en wat deze inhouden. Bij de te realiseren (beleids-)doelstellingen beschrijven we wat het allemaal mag kosten en wat we aan inkomsten verwachten met als doel om tot een sluitend begrotingsvoorstel te kunnen komen.

Ontwikkeling van de gemeente

De raad heeft in het voorjaar van 2017 de richting gekozen om een zelfstandige gemeente te blijven. De uitgangspunten hiervan dienen als basis en uitgangspunt voor de opzet van deze begroting: "Buren blijft zich de komende jaren ontwikkelen vanuit het perspectief van een zelfstandige gemeente. We zoeken samenwerking op die terreinen die voordeel opleveren voor Buren, waarbij de kwetsbaarheid wordt verminderd, kosten worden verlaagd dan wel de kwaliteit wordt verhoogd." Dit betekent dat we moeten investeren in onze organisatie; zowel op inhoud, kwaliteit en processen. Binnen deze begroting kijken we naar twee richtingen die van invloed zijn op de manier waarop we deze keuze als een zelfstandige gemeente gaan vormgeven: de opgaven (strategische ontwikkelingen op inhoud en context) en de financiële ontwikkelingen die op ons afkomen.

Onze strategische opgaven

De laatste jaren zijn er veel extra taken en opgaven naar gemeenten gegaan. Ook de wereld om ons heen is veranderd door economische en technische ontwikkelingen en samenwerkingsbewegingen. Hierdoor zijn ook de eisen die aan gemeenten worden gesteld, en de opgaven waarvoor we ons gesteld zien, veranderd. Kunnen we deze aan als gemeente Buren? Hebben we nu en in de toekomst voldoende capaciteit, competenties en budget hiervoor? Om dit te kunnen aanpakken heeft de raad zes strategische opgaven geformuleerd voor de gemeente Buren. De volgende zes strategische opgaven zijn voor de gemeente Buren vastgesteld voor 2019-2022: Samen sterk in de regio, Kerngericht werken, Duurzaamheid, Visie op transformatie sociaal domein, Visie op dienstverlening en de Omgevingswet.

Het Rijk geeft aan dat een gemeente die zelfstandig wil blijven functioneren, een bestuurskrachtige gemeente moet zijn. Dit houdt in dat een gemeente het vermogen heeft om de wettelijke- en niet wettelijke taken uit te voeren en daarvoor de samenwerking opzoekt op bestuursniveau en de maatschappelijke relaties aangaat die nodig zijn. Er wordt gevraagd dat een gemeente enerzijds de strategische opgaven uitvoert die er liggen en anderzijds een goede dienstverlening heeft richting klanten. De boodschap vanuit het Rijk geeft aan dat we onze taken niet geheel zelfstandig hoeven uit te voeren om bestuurskrachtig te zijn. Andere gemeenten kunnen hier aan bijdragen. Gezien de grote opgaven waar we voor staan, kan het ook bijna niet meer anders om op meerdere schaalniveaus goede resultaten te behalen. Dit geeft meteen het verband weer tussen de strategische opgave 'Samen sterk in de regio' en de andere opgaven. Onze rol als overheid vraagt ook een ander soort dienstverlening; meer faciliterend en ruimte gevend aan input en initiatieven van externen. Minder regels, meer transparantie en efficiënter werken. We willen dicht bij de inwoners en ondernemers opereren. Mensen de ondersteuning en zorg geven die ze nodig hebben, maar waarbij ze zoveel mogelijk zelf doen met hun omgeving. Inzetten op preventie en als gemeente zo vroeg mogelijk signalen oppikken. In de kernen en dicht bij de inwoner werken kan daaraan bijdragen. We willen het kerngericht werken dan ook verder ontwikkelen met een uitvoeringsplan.

Dit betekent, gezien de opgaven die op ons afkomen, dat we als organisatie sterk in de kern (bedrijfsvoering en kwaliteit) moeten zijn, willen we een goed functionerende zelfstandige gemeente blijven die de strategische opgaven kan uitvoeren. Onze strategische bestuurskundige, financiële en HRM-kant moeten goed op orde zijn om ervoor te zorgen dat we in de toekomst op de grote lijnen kunnen sturen. Daarbij moeten ook onze financiën op orde zijn, waarbij we duidelijk zicht hebben op toekomstige ontwikkelingen.

Ontwikkeling gemeentelijke financiën

Uit deze begroting blijkt, dat we voor een grote financiële uitdaging staan de komende jaren. Met name het tekort in het sociaal domein, de cao-ontwikkelingen en de stijgende bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen zorgen ervoor dat we op dit moment alle zeilen bij moeten zetten om de begroting 2020 sluitend te houden. Samen met de gemeenteraad hebben we de afgelopen maanden de mogelijkheden en onmogelijkheden van een sluitende begroting doorgenomen. Ook hebben we tot in detail in de begroting gekeken naar posten waarop we kunnen bezuinigen. Door taken anders, meer integraal en samen te organiseren. Dit alles heeft tot de nu voorliggende begroting 2020 geleid. Deze begroting laat een positief begrotingssaldo in 2020 en 2021. Daarbij is de buffer voor onvoorziene omstandigheden klein. De jaren 2022 en 2023 tonen nog een negatief saldo.

Toekomstperspectief

Kijkend naar onze ambities, de verwachte financiële positie voor de komende jaren en de opgaven waar we voor staan, kunnen we concluderen dat we een uitdaging hebben om op een integrale wijze uitvoering te blijven geven aan de gestelde ambities. Een traject waarmee we al gestart zijn, door vanaf de kadernota het gesprek te voeren en mogelijkheden te verkennen. Om uitvoering te geven aan de wens van de gemeenteraad om zelfstandig te blijven, zetten we in op het versterken van onze basis en de kwaliteit van onze organisatie. Dit doen we onder andere door in te zetten op bestuursadviseurs en voorstellen nieuw beleid voor strategische adviseurs op het gebied van HRM, financiën en inkoop en extra ondersteuning voor de griffie. Een goede bestuurskracht is immers één van de belangrijkste voorwaarden om een zelfstandige gemeente te kunnen blijven. Dit behelst onder meer een goed toegeruste organisatie die de maatschappelijke en financiële opgaven in beeld kan brengen en daarop kan anticiperen.

Het opstellen van de begroting 2020 was niet alleen een grote opgave. Het geeft ook weer dat er kansen zijn voor het veranderen van de toekomst. We kunnen wat betekenen voor de samenleving en de maatschappelijke opgaven waar we voor staan. Ook geeft het meer kansen voor samenwerking, we kunnen immers bijna niet meer zonder elkaar. De gemeenten krijgen een steeds grotere en belangrijker functie in de samenleving.

We willen nog meer dienstverlenend zijn en inzetten op een ondernemersklimaat. De verduurzaming van onze gemeente blijft de komende jaren een hoge prioriteit houden. En in 2020 gaan we verder met Buren 625! We kijken naar deze ontwikkelingen als een mooie uitdaging.

College van burgemeester en wethouders

Financiële beschouwingen

Inleiding

Op 9 juli jl. behandelde de gemeenteraad de Kadernota 2020. Uit de Kadernota bleek dat we voor een flinke uitdaging stonden om te komen tot een sluitende begroting 2020. Samen met de gemeenteraad hebben we na het zomerreces de mogelijkheden en onmogelijkheden doorgenomen. Er is een inloopavond georganiseerd en er zijn meerdere presentaties gehouden om de gemeenteraad mee te nemen in de voortgang van de begroting. Dit proces heeft ertoe geleid dat we, samen met de voorgestelde zoekrichtingen en dekkingsmogelijkheden, een sluitende begroting 2020 aan de gemeenteraad aanbieden.

In deze paragraaf beschrijven we hoe we zijn gekomen van het gepresenteerde saldo bij de Kadernota tot de nu voorliggende begroting. Dit doen we aan de hand van het proces de afgelopen maanden. De financiële consequenties van nieuw beleid, de voorgestelde bezuinigingsmogelijkheden en de invloed van de incidentele baten en lasten op de begroting komen aan bod.

Meerjarig perspectief Kadernota 2020

Het meerjarig financieel perspectief bij de Kadernota was als volgt:

Kadernota 2020 (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Vastgestelde meerjarenbegroting 2020 - 2023	+ 33	+ 117	+ 8	+ 405
Raming aanpassing exploitatiebudgetten	- 1.771	- 1.979	- 2.505	- 2.516
Raming nieuw beleid	- 691	- 565	- 565	- 565
Begrotingssaldo Kadernota 2020 - 2023	- 2.429	- 2.427	- 3.062	- 2.676

Meerjarig perspectief begroting 2020

Normaal gesproken dienen de financiële consequenties in Kadernota als basis voor het opstellen van de begroting 2020. Echter is de Kadernota voor kennisgeving aangenomen. Hiermee dient de vastgestelde meerjarenbegroting 2020-2023 als financiële basis. Na het zomerreces hebben we de exploitatiebudgetten bijgesteld. Ook hebben we het nieuw beleid uit de Kadernota 2020 opnieuw tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot het volgende saldo:

Begroting 2020 (1) (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Vastgestelde meerjarenbegroting 2020 - 2023	+ 33	+ 117	+ 8	+ 405
Aanpassing exploitatiebudgetten	- 2.226	- 2.637	- 3.217	- 3.321
Bijgesteld nieuw beleid	- 530	- 495	- 495	- 495
Concept begrotingssaldo 2020	- 2.723	- 3.015	- 3.704	- 3.411

De gemeenteraad neemt over de voorstellen nieuw beleid pas een besluit bij het behandelen van de begroting. Om deze reden corrigeren we de financiële gevolgen van nieuw beleid. Verder is eind september de septembercirculaire verschenen. De uitkomst heeft met name vanaf 2021 grote positieve gevolgen. Tot slot vond er in de afgelopen maanden een onderzoek plaats naar de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg. Hieruit blijkt dat het tekort uit de jaarrekening 2018 van € 1,5 miljoen voor ongeveer de helft structureel is in plaats van het volledige bedrag. De begroting is op beide onderdelen aangepast. Rekening houdend met deze ontwikkelingen is het saldo van de begroting 2020:

Begroting 2020 (2) (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Concept begrotingssaldo 2020	- 2.723	- 3.015	- 3.704	- 3.411
Correctie bijgesteld nieuw beleid	+ 530	+ 495	+ 495	+ 495
Extra inkomsten septembercirculaire 2019	+ 280	+ 647	+ 734	+ 633
Bijstelling begroting jeugdzorg	+ 388	+ 896	+ 811	+ 811
Afronding	- 6	- 5	- 5	- 5
Concept begrotingssaldo 2020 na septembercirculaire en bijstelling begroting jeugdzorg	- 1.531	- 982	- 1.669	- 1.477

De begroting 2020 is daarmee niet in evenwicht. Oftewel onvoldoende baten om de lasten te kunnen dekken. Ook wanneer we alle incidentele budgetten corrigeren uit de begroting dan is de begroting 2020 nog niet structureel in evenwicht. Zo blijkt uit onderstaande tabel:

Presentatie van het structureel begrotingsaldo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting (saldo baten en lasten na bestemming)	- 1.531	- 982	- 1.669	- 1.477
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	+ 1.199	+ 356	- 381	- 371
Structureel saldo begroting (saldo baten en lasten)	- 332	- 626	- 2.050	- 1.848

Voor een nadere toelichting op de incidentele baten en lasten verwijzen we naar het overzicht [Incidentele baten en lasten](#) in het hoofdstuk Financiële begroting.

Samengevat is begroting 2020 afgenomen ten opzichte van de vorige begroting met:

Begroting 2020 (2) (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Vastgestelde meerjarenbegroting 2020 - 2023	+ 33	+ 117	+ 8	+ 405
Concept begrotingsaldo 2020	- 1.531	- 982	- 1.669	- 1.477
Correctie begroting	- 1.564	- 1.099	- 1.677	- 1.882

Deze correctie in de begroting wordt nader verklaard in de [financiële analyse](#). Hier leest u meer over de budgetaanpassingen die we verwerkten tijdens de begrotingsvoorbereiding.

Net zoals vorige jaar nemen we per taakveld in deze begroting een toelichting op waarin we de afwijkingen tussen de verschillende jaren verklaren. Hiervoor verwijzen we naar het desbetreffende taakveld.

Om tot een structureel sluitende begroting 2020 te komen stellen we de gemeenteraad voor om in te stemmen met de voorstellen nieuw beleid en voorgestelde zoekrichtingen en dekkingsmogelijkheden.

Voorstellen nieuw beleid

We stellen de gemeenteraad voor negen voorstellen nieuw beleid over te nemen. Het betreft zeven voorstellen structureel nieuw beleid. Eén voorstel is daarvan wettelijk verplicht. Verder betreft het twee voorstellen incidenteel nieuw beleid.

Voor een toelichting op de voorstellen verwijzen we naar het hoofdstuk [nieuw beleid](#). Hieronder geven we het totaalbeeld weer uitgesplitst in structureel en incidenteel nieuw beleid. Ook geven we aan of een voorstel nieuw beleid gekoppeld is aan een strategische opgave, het coalitieakkoord, organisatieontwikkeling of dat het een overige ontwikkeling betreft.

Overzicht nieuw beleid (x € 1.000,-)	Strategische opgave (SO) / Coalitieakkoord / Overig / Organisatieontwikkeling	Inc/ Str	2020	2021	2022	2023
<i>Wettelijk nieuw beleid</i>						
1) Kosten jaarcontrole accountant *	Overige ontwikkelingen	Str	25	25	25	25
<i>Noodzakelijk nieuw beleid</i>						
2) Formatie uitbreiding inkoop	Organisatieontwikkeling	Str	0	91	91	91
3) Strategische advisering en verantwoording *	Organisatieontwikkeling	Str	207	207	207	207
4) Tijdelijke formatie projectregisseur	SO Omgevingswet	Inc	100			
5) Duurzame instandhouding klompenpaden	Coalitieakkoord	Str	8	24	24	24
6) Uitbreiding formatie griffie *	Coalitieakkoord	Str	60	60	45	45

Wenselijk nieuw beleid						
7) Kerngericht werken	SO Kerngericht werken	Inc	50			
8) Preventie, ontwikkeling lokaal sportbeleid en activering	SO Visie op transformatie sociaal domein	Str	100	100	100	100
9) Actualiseren begraafplaatsenbeleid	Overige ontwikkelingen	Str	40	48	48	48
Saldo lasten nieuw beleid			590	555	540	540

* Voorstellen 1, 3 en 6 zijn door de gemeenteraad via een amendement vastgesteld op 12 november 2019.

Voorstellen bezuinigingsmogelijkheden

Voor het opstellen van deze begroting hebben we samen met de gemeenteraad zoekrichtingen en dekkingsmogelijkheden verkend en gedeeld. We stellen de gemeenteraad voor de volgende zoekrichtingen te verwerken in de begroting.

Zoekrichtingen (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
2. Verkeer en vervoer	70	350	350	0
8. Arbeidsparticipatie	50	53	33	17
11. Bestemmingsreserves analyseren	500	0	0	0
13. Budgetruimte oud beleid	264	234	234	234
14. ICT-ombuigingen	53	13	13	13
15. Verhoging afvalstoffenheffing	30	30	30	30
16. Algemene uitkering jeugdhulp 2022 / 2023	0	0	327	327
Financieel effect zoekrichtingen	967	680	987	621

Een toelichting op de voorstellen is opgenomen in de [bijlage](#) van de begroting. Zoekrichting 11 en 13 bestaan uit meerdere begrotingsposten. Om deze reden benoemen we ze specifiek in deze paragraaf:

Zoekrichting 11 Bestemmingsreserves analyseren (x € 1.000,-)	2020
<i>Reserve I&A-plan:</i>	
Informatie- & automatiseringskosten	100
<i>Reserve Overlopende posten:</i>	
Ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen Buitengebied en de Kernen)	220
Opheffen bereikbaarheidsknelpunten parkeren Buren	45
Versterken Limes door de bouw van Limestorens	100
Bewegen voor ouderen	35
Totaal	500

Zoekrichting 13 Budgetruimte oud beleid (x € 1.000,-)	2020	2021 e.v.
Monumenten subsidie	28	28
Landschapsontwikkelingsplan	31	31
ICT zaken in de cloud	15	30
Integraal beheer openbare ruimte door Avri	190	145
Totaal	264	234

Naast bovenstaande zoekrichtingen stellen we de gemeenteraad twee dekkingsmogelijkheden voor:

1. Gedeeltelijke vrijval voorziening Doejenburg II "on hold";
2. Reservering InterBestuurlijk Programma.

Gedeeltelijke vrijval voorziening Doejenburg II "on hold"

De afgelopen maanden vond een onderzoek plaats naar de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg. Als gevolg van de uitkomst van dit onderzoek is in de begroting 2020 € 5,75 miljoen voor de jeugdzorg opgenomen. Vanaf 2021 nemen we structureel € 5 miljoen op. In 2020 is dus een bedrag van € 750.000 opgenomen aan incidentele kosten. We stellen voor deze kosten eenmalig te dekken uit de voorziening Doejenburg II "on hold". In de voorziening is een bedrag gereserveerd van € 10,1 miljoen omdat er regionale afspraken zijn dat we voorlopig een gedeelte van Doejenburg II (6 ha) niet meer mogen verkopen.

Echter zijn er regionale nieuwe ontwikkelingen. Het Regionaal Programma Bedrijventerreinen wordt herzien en bevindt zich in de eindfase. Ook verloopt de verkoop van de 1e fase op Doejenburg II voorspoedig. We vinden daarom deze onttrekking gerechtvaardigd. Omdat bij de besluitvorming over de begroting 2020 het licht formeel nog niet op groen staat, stellen we tevens voor het risico (€ 750.000) af te dekken door een deel van de vrije reserve hiervoor tijdelijk te blokkeren (weerstandsvormen).

Reservering InterBestuurlijk Programma.

In de begroting 2020 reserveren we meerjarig een bedrag voor de opgaven uit het [InterBestuurlijk Programma](#). Vier voorstellen nieuw beleid kunnen we bekostigen uit deze reservering. Het resterende budget stellen we voor in te zetten als algemeen dekkingsmiddel.

InterBestuurlijk Programma (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Reservering InterBestuurlijk Programma (IBP)	464	989	994	994
Strategische advisering en verantwoording <i>IBP opgave 8: goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving.</i>	- 207	- 207	- 207	- 207
Kern gericht werken uitvoeringsplan * <i>IBP opgave 8: goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving.</i>	- 50			
Preventie, ontwikkeling lokaal sportbeleid en activering * <i>IBP-opgave 5: Merkbaar beter in het sociaal domein</i>	- 100	- 100	- 100	- 100
Uitbreiding FTE griffie <i>IBP opgave 8: goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving.</i>	60	60	45	45
In te zetten als algemeen dekkingsmiddel	- 47	- 622	- 642	- 642
Restant	0	0	0	0

* De IBP middelen zijn niet als dekking gebruikt voor deze voorstellen nieuw beleid, maar zijn ingezet als algemeen dekkingsmiddel. Door de gemeenteraad via een amendement vastgesteld op 12 november 2019.

Wanneer de gemeenteraad instemt met alle voorstellen nieuw beleid, de voorgestelde zoekrichtingen en dekkingsmogelijkheden ontstaat het volgende meerjarig perspectief:

Begroting 2020 inclusief nieuw beleid en bezuinigingsmogelijkheden (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Concept begrotingssaldo 2020 na septembercirculaire en bijstelling begroting jeugdzorg	- 1.531	- 982	- 1.669	- 1.477
Nieuw beleid	- 590	- 555	- 540	- 540
Financieel effect zoekrichtingen	+ 967	+ 680	+ 987	+ 621
Dekkingsmogelijkheden				
- Voorziening Doejenburg II "on hold"	+ 750			
- Reservering InterBestuurlijk Programma	+ 464	+ 989	+ 994	+ 994
Saldo meerjarenbegroting 2019 - 2022	60	132	- 228	- 402

De gemeenteraad besloot echter niet alle voorstellen nieuw beleid over te nemen. Het gaat hier met name om voorstellen nieuw beleid met structurele financiële gevolgen:

Begroting 2020 financieel effect nieuw beleid als gevolg van vastgesteld amendement (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
Nieuw beleid (voorstel college)	- 590	- 555	- 540	- 540
Nieuw beleid (vastgesteld door de gemeenteraad)	- 292	- 292	- 277	- 277
Verschil	+ 298	+ 263	+ 263	+ 263

Besluitvorming van de gemeenteraad heeft invloed op het structureel saldo van de begroting.

Een reëel en structureel sluitende begroting 2020

Conform wetgeving ([artikel 203 Gemeentewet](#)) moet de begroting 2020 structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit betekent: de structurele baten zijn hoger dan de structurele lasten en de geraamde budgetten zijn volledig, realistisch en haalbaar.

Wanneer we alle incidentele budgetten uit de begroting corrigeren dan is de begroting 2020 structureel en reëel in evenwicht.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting (saldo baten en lasten na bestemming)	+ 358	+ 394	+ 34	- 140
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	- 51	+ 356	- 708	- 698
Structureel saldo begroting (saldo baten en lasten)	+ 307	+ 750	- 674	- 838

Met bovenstaande uitkomst verwachten wij onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht is de lichtste en normale vorm van toezicht en dat betekent dat wij de begroting direct uit kunnen voeren. Uit bovenstaande tabel blijkt echter nog wel dat we de komende jaren voor een grote financiële uitdaging staan. Met name het tekort in het sociaal domein, de cao-ontwikkelingen en de stijgende bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen zorgen ervoor dat we op dit moment alle zeilen bij moeten zetten om de begroting meerjarig sluitend te krijgen. De jaren 2022 en 2023 tonen namelijk structureel een negatief saldo.

Verdere relevante (financiële) ontwikkelingen

Ontwikkeling financiële positie

In de aangeboden Programmabegroting 2020 is geen ruimte voor nieuw beleid. Als gevolg van de dekkingsmogelijkheden die we voorstellen creëren we wel financiële ruimte om incidenteel nieuw beleid in de begroting te verwerken. In principe is er geen ruimte voor structureel nieuw beleid. Vanwege het wettelijk verplichte of noodzakelijke karakter stellen we u toch zeven voorstellen voor.

De voorgeschreven kengetallen in de paragraaf [weerstandsvormogen en risicobeheersing](#) tonen aan dat het financiële beeld van onze gemeente voldoende is. Alleen het structurele exploitatiesaldo staat nog onder druk. Vanaf 2022 zijn aanvullende structurele bezuinigingen nodig om aan repressief toezicht te voldoen.

In het geblokkeerde deel van de algemene reserve is op dit moment € 2,719 miljoen gereserveerd voor risico's. Op basis van een actualisatie van de risico's voor 2020 stellen we voor het weerstandsvormogen bij te stellen naar € 2,660 miljoen. Een bijstelling van € 59.000.

Daarnaast maken we melding van enkele substantiële risico's waarvoor nu nog geen risicobedrag kan worden opgenomen in het weerstandsvormogen, maar die in de toekomst wel een risico kunnen vormen voor een sluitende begroting. De grootte van deze risico's kan pas nauwkeurig bepaald worden als er keuzes zijn gemaakt over wat we wel en niet gaan doen en er besluitvorming is geweest over de te volgen koers. Het gaat dus om risico's die pas goed te kwantificeren zijn als het beleid is vastgesteld.

Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van het IHP (het onderhoud van de scholen, het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan), het accommodatiebeleid, de Strategische Opgaven waaronder duurzaamheid en kerngericht werken en de uitvoering van de raadsnoties met betrekking tot woningbehoefte en stimulering lokale economie.

Tot slot onze financieringsbehoefte. We gaan ervan uit dat we in 2020 geen langlopende geldleningen hoeven aan te trekken.

Hondenbelasting

In de nu voorliggende begroting zijn de tarieven voor de hondenbelasting gehandhaafd op het niveau van 2019. Er is geen indexering toegepast.

Reserves en voorzieningen

Voor het meerjarig verloop verwijzen we naar het totaaloverzicht van alle [reserves](#) en [voorzieningen](#) in de financiële begroting. Ook nemen we in de programma's [Inwonerszaken](#), [Ruimte](#) en [Bedrijfsvoering](#) een meerjarig overzicht op met reserves die horen bij dat programma.

Strategische opgaven

(Wat zijn) Strategische opgaven

Een strategische opgave is een meerjarige, programma-overstijgende opgave. De strategische opgaven vormen een belangrijk onderdeel in de begroting en ze zijn uitgewerkt in speerpunten, doelen per programma en prestaties in de taakvelden. De raad heeft een uitgesproken ambitie ten aanzien van de strategische opgaven en wil hier op sturen en monitoren.

Strategische opgave Samen sterk in de regio

De gemeente Buren gaat uit van eigen kracht in het bestuur en de organisatie en het behoud van een eigen identiteit. De afgelopen jaren is de wereld om ons heen echter flink veranderd en zullen we als gemeente Buren een visie moeten vormen op onze positionering in de regio. Rondom de opgaven waar we voor staan en de extra taken die we hebben gekregen, kijken we naar hoe sterk ons vermogen is om dit takenpakket op te pakken. Hierbij onderzoeken we aspecten zoals de veranderingen van de bestuurlijke krachtsverhoudingen, onze positie in de regio, samenwerking op het vlak van bedrijfsvoering, beleidsvorming en uitvoering, de positionering van centrumvoorzieningen en de versterking van onze bestuurskracht.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

Versterken bestuurskracht

We versterken onze bestuurskracht, zodat we onze maatschappelijke opgaven, wettelijke- en niet wettelijke taken goed uit kunnen voeren.

Speerpunt 2

We positioneren ons in de regio.

Speerpunt 3

We hebben meer grip op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave:

- [Bestuur](#)

Speerpunt 1

Versterken van onze bestuurskracht.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

We gaan de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke relaties aan. Bestuurlijke kwaliteit en stabiliteit zijn daarbij van groot belang. En in samenhang daarmee de sterkte van de organisatie en de financiële positie van de gemeente.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

Binnen de regio zetten we in om op bestuurlijk niveau afspraken te maken en om gezamenlijk acties op te pakken die bijdragen aan het uitvoeren van onze wettelijke en niet-wettelijke taken. De regioconferentie met alle colleges en raad uit de regio Rivierenland begin oktober 2019 is hier een voorbeeld van en een mogelijk startpunt voor nieuwe ontwikkelingen.

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

Nog nader te bepalen.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Bestuur](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

We positioneren ons in de regio.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

We vormen een visie op hoe we ons willen positioneren in de regio.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

- Vaststellen van een startnotitie
- Vaststellen van een visie en uitvoeringsplan rondom 'Samen sterk in de regio'.
- Maken van een uitvoeringsagenda

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

Voor dit speerpunt is geen extra budget nodig voor 2020.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Economische ontwikkeling](#)
- [Economische promotie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

We hebben grip op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

De informatievoorziening rondom de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wordt verbeterd.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

Er wordt een toetsingsprotocol en of informatieprotocol opgesteld.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

Er is geen extra budget nodig nog voor dit speerpunt.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Economische ontwikkeling](#)
- [Economische promotie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Strategische opgave Kerngericht werken

Inwoners moeten gezien, gehoord en erkend worden. We willen samen met inwoners werken aan de leefbaarheid in de verschillende kernen. Dat doen we al een aantal jaren en we bereiken mooie resultaten. We willen hier verder aan bouwen. Kerngericht werken vraagt om een open houding van de gemeente en om goede communicatie. De komende jaren willen we ons hierin verder ontwikkelen.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

Actief en betrokken gemeente:

We willen een uitnodigende, actieve, betrokken en open gemeente zijn, waar inwoners zich gehoord, gezien en erkend voelen. Samen met inwoners denken we na over veranderingen en ontwikkelingen in hun directe omgeving. We willen maatwerk in de verschillende kernen leveren. Kerngericht werken is ingebed en gewoon geworden als werkwijze van de gemeente.

Speerpunt 2

Ruimte voor initiatieven van inwoners:

We geven inwoners ruimte om initiatief te nemen. We staan open voor ideeën van inwoners en faciliteren hun initiatieven waar mogelijk.

Speerpunt 3

Werken vanuit de bedoeling:

In onze manier van werken staat de bedoeling centraal, we onderzoeken actief hoe we initiatieven mogelijk kunnen maken. Beleidsprocessen en regels moeten dit faciliteren en niet in de weg staan. We werken van buiten naar binnen en we zorgen voor laagdrempelig contact tussen inwoners en de gemeente, zichtbaar in de kernen.

We halen informatie op uit de samenleving en gebruiken data om de samenwerking te verbeteren.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave

- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- [Bestuur](#)

Speerpunt 1

Actieve en betrokken gemeente.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

In 2020 maken we de visie op en werkwijzen voor kerngericht werken. Dit doen we op basis van de ervaringen uit het project kerngericht werken en de evaluatie daarvan.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

- We evalueren het project kerngericht werken, onder meer door onderzoek onder inwoners.
- De visie op kerngericht werken leggen we voor aan de gemeenteraad.

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

In 2020 maken we geen extra kosten voor het opstellen van de visie op kerngericht werken, buiten ambtelijke inzet en eventuele geringe organisatorische kosten.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

Ruimte voor initiatieven van inwoners.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

In 2019 zijn we gestart met het leefbaarheidsbudget. Dit zetten we door in 2020. Door het budget te verhogen krijgen nog meer inwonersinitiatieven de ruimte.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

- Het leefbaarheidsbudget breiden we uit en we verbeteren de uitvoering.

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

Het leefbaarheidsbudget is eerder vastgesteld op € 30.000 voor 2019 en 2020.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

Werken vanuit de bedoeling.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

Op basis van een visie op kerngericht werken en het uitvoeringsplan rollen we de nieuwe manier van werken uit over meer kernen in de gemeente. Dit doen we niet in één keer, maar stapsgewijs.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

- We maken een uitvoeringsplan hoe we kerngericht willen werken, zowel naar buiten toe, als in de interne organisatie.
- We zoeken zichtbaar, laagdrempelig en kerngericht contact met inwoners, op basis van de ervaringen die we hebben opgedaan in de pilots kerngericht werken.
- We sluiten aan bij andere strategische opgaven, zoals de Omgevingswet en duurzaamheid, om de kaders van kerngericht werken in de praktijk te brengen.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

Het maken van het uitvoeringsplan en de daarbij horende uitvoeringskosten schatten we op € 50.000. De verdere kosten van implementatie van kerngericht werken zijn op dit moment moeilijk in te schatten. De structurele kosten voor de implementatie van de visie op kerngericht werken kunnen we beter inschatten wanneer de visie op Kerngericht werken afgerond is.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Strategische opgave Duurzaamheid

Wij willen bijdragen aan een aantrekkelijke, leefbare wereld. Nu en ook voor toekomstige generaties. We gaan aan de slag met duurzaamheid en klimaat. Dit doen we door schone energie op te wekken en het besparen van energie te stimuleren. Ook willen we zorgen dat de gemeente klaar is voor de veranderende weersomstandigheden. Als gemeente willen we daarbij zelf het goede voorbeeld geven en we willen meer bewustzijn creëren bij onze inwoners.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

Energietransitie:

In lijn met (inter-)nationale afspraken willen we energieneutraal zijn in 2050. In 2020 willen we onze visie op klimaat en duurzaamheid vaststellen. De doelen die we in het Gelders Energie Akkoord hebben afgesproken, zijn hierbij leidend. In de periode 2020-2025 bepalen we waar we de energie die we lokaal nodig hebben, gaan opwekken. Ook beschrijven we in de komende vijf jaar in een warmtevisie hoe we in onze warmtebehoefte gaan voorzien.

Speerpunt 2

Klimaatadaptatie:

De gevolgen van klimaatverandering zijn ook in onze gemeente merkbaar. Extreme weersomstandigheden komen steeds vaker voor. In 2019 onderzochten we welke gevolgen deze extremen hebben voor ons gebied. In de komende drie jaar werken we aan plannen voor aanpak van de risico's van hitte, droogte en wateroverlast. Dit doen we samen met andere gemeenten, het waterschap en met inwoners en ondernemers.

Speerpunt 3

Verduurzaming van gemeentelijke vastgoed en de interne bedrijfsvoering:

In 2020 stellen we ons meerjaren-onderhoudsprogramma (MJOP) duurzaam op. Dit doen we naar aanleiding van de resultaten van het duurzaamheidsonderzoek dat we in 2019 hebben uitgevoerd. Vanzelfsprekend benutten we de natuurlijke momenten van vervanging van onderdelen van ons vastgoed om duurzame materialen toe te voegen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave:

- [Milieubeheer](#)
- [Riolering](#)
- [Verkeer en vervoer](#)
- [Beheer overige gebouwen en gronden](#)
- [Sportaccommodaties](#)

Speerpunt 1

Energietransitie.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

1. Inwoners weten waar ze informatie en advies kunnen krijgen om maatregelen te nemen om hun woning te verduurzamen en zo te besparen op het energieverbruik.
2. In 2020 starten we met het opstellen van de warmtevisie; het plan voor verwarming van woningen en andere gebouwen. De visie bieden we in 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

1. We organiseren twee keer per jaar een energiemarkt voor inwoners met informatie over verduurzaming van hun woningen (energiebesparing).
2. Onderzoek en planvorming Warmtevisie in 2021 (wettelijk voorschrift).

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

1. € 15.000
2. € 40.000

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Ruimtelijke ordening](#)
- [Openbare groen en \(openlucht\) recreatie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

Klimaatadaptatie.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

1. Deelname aan het regionale proces KAR (klimaatadaptatie regio) om te komen tot noodzakelijke klimaatmaatregelen.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

1. Gezamenlijk bekostigen van de procescoördinatie klimaatmaatregelen regio.

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

Regionale netwerk Klimaat Adaptatie Rivierenland (KAR): € 10.000,--

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en de bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

De bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie verduurzamen.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

1. Plan inzet elektrisch vervoer voor dienstreizen.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

1. Budget neutraal. Vergoeding dienstreizen inzetten voor bekostiging elektrisch vervoer.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Overhead](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Strategische opgave Visie op transformatie Sociaal Domein

Wij hebben de verantwoordelijkheid voor zorg voor en (inkomens-)ondersteuning van inwoners op meerdere terreinen. Met een toename van taken en verantwoordelijkheden in het sociaal domein heeft de gemeente ook nieuwe kansen gekregen. Tussen de verschillende onderdelen bestaat namelijk een grote samenhang. Hiermee kunnen wij een regiefunctie vervullen en in samenwerking met maatschappelijke partners nagaan welke oplossing het meest passend is. Ondersteuning kan hiermee integraal, lokaal, doeltreffend en meer preventief worden ingezet. Dit noemen we de transformatie. Het bereiken van de transformatie is onderverdeeld in de volgende speerpunten.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

We zijn vernieuwend en zorgen in samenwerking met onze lokale partners voor doeltreffende oplossingen voor de vragen van onze inwoners.

Speerpunt 2

De uitvoerende teams binnen het sociaal domein werken kerngericht en met aandacht voor preventie, integraliteit en samen met maatschappelijke partners.

Speerpunt 3

We hebben een efficiënte bedrijfsvoering en hebben inzicht in de kosten en de ontwikkeling daarvan binnen het sociaal domein.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave:

- [Wijkteams](#)
- [Maatwerkvoorzieningen \(Wmo\)](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18+](#)
- [Geëscaleerde zorg 18+](#)
- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18-](#)
- [Geëscaleerde zorg 18-](#)

Speerpunt 1

We zijn vernieuwend en zorgen in samenwerking met onze lokale partners voor doeltreffende oplossingen voor de vragen van onze inwoners.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

In 2020 is innovatie en een integrale benadering structureel onderdeel van het casusoverleg.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

In 2020 is er structureel overleg over complexe casuïstiek, waarbij meerdere disciplines betrokken zijn. Zo nodig wordt het innovatiebudget gebruikt om oplossingen op maat te bieden. We gaan na hoe de samenhang tussen beleidsterreinen van invloed kan zijn op de best mogelijke oplossingen voor individuen en doelgroepen.

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van de nota Transformatie Sociaal Domein. Het uitvoeringsprogramma maakt onderdeel uit van deze nota. Daarin worden de operationele keuzes met de bijbehorende budgetten uitgewerkt. Deze wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Wijkteams](#)
- [Maatwerkvoorzieningen \(Wmo\)](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18+](#)
- [Geëscaleerde zorg 18+](#)
- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18-](#)
- [Geëscaleerde zorg 18-](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

De uitvoerende teams binnen het sociaal domein werken kerngericht en met aandacht voor preventie, integraliteit en samen met lokale partijen.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

We gaan beginnen met de herinrichting van de uitvoering zodra de visie op het sociaal domein is vastgesteld.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

In 2020 heeft het college het uitvoeringsplan vastgesteld, is duidelijk hoe het team wordt vormgegeven en is de start van deze verandering ingezet. Hierbij is er structurele samenwerking met maatschappelijke partners.

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van de nota Transformatie Sociaal Domein. Het uitvoeringsprogramma maakt onderdeel uit van deze nota. Daarin worden de operationele keuzes met de bijbehorende budgetten uitgewerkt. Deze worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Wijkteams](#)
- [Maatwerkvoorzieningen \(Wmo\)](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18+](#)
- [Geëscaleerde zorg 18+](#)
- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18-](#)
- [Geëscaleerde zorg 18-](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

We hebben een efficiënte bedrijfsvoering en hebben inzicht in de kosten en de ontwikkeling daarvan binnen het sociaal domein.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

In 2020 beschikken we over sturings- en managementinformatie en hebben we inzicht in de kostenontwikkeling binnen het sociaal domein.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

1. We voeren de aanbevelingen van het onderzoek naar kostenbeheersing in de jeugdzorg uit;
2. We hebben inzicht in de kostenontwikkeling binnen het sociaal domein
3. We maken de werkprocessen efficiënter; en
4. We werken aan periodieke sturingsinformatie met passende indicatoren.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van de nota Transformatie Sociaal Domein. Het uitvoeringsprogramma maakt onderdeel uit van deze nota en daarin wordt de operationele keuzes met de bijbehorende budgetten uitgewerkt. Deze worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Wijkteams](#)
- [Maatwerkvoorzieningen \(Wmo\)](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18+](#)
- [Geëscaleerde zorg 18+](#)
- [Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- [Maatwerkdienstverlening 18-](#)
- [Geëscaleerde zorg 18-](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Strategische opgave Visie op dienstverlening

Een bestuurskrachtige gemeente is in staat om een adequate dienstverlening te organiseren voor inwoners en om responsief te zijn naar de samenleving. De digitalisering van de samenleving heeft grote invloed op de manier waarop we onze dienstverlening inrichten. Net als onze focus op kerngericht werken: Dichterbij de inwoner en goede informatievoorziening die meer gebiedsgericht is. De invoering van de Omgevingswet vraagt om het anders inrichten van onze dienstverlening, net als de decentralisaties. Gaan we bijvoorbeeld werken met 1 of meerdere loketten? Dienstverlening is daarmee, naast het uitvoeren van onze wettelijke taken, een belangrijke pijler voor de mate van onze bestuurskracht en ervaren kwaliteit van de organisatie voor onze inwoners.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

Onze dienstverlening wordt optimaal digitaal ingericht.

Speerpunt 2

Onze dienstverlening staat midden in de samenleving

Onze dienstverlening is proactief en responsief ingericht. Belangrijk hierbij is dat het zo efficiënt en effectief mogelijk is ingericht en er wordt gekeken naar bereikbaarheid, de invulling van de baliefunctie, doorverwijzing en samenwerking met andere partners.

Speerpunt 3

We ontwikkelen een dienstverleningsconcept dat aansluit aan bij de wensen van in- en externe klanten en inspeelt op in- en externe ontwikkelingen.

Ons dienstverleningsconcept is zo ingericht, dat onze inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam en geactiveerd worden. Dit sluit aan bij het ruimte geven aan inwoners binnen de Omgevingswet, de gedachte van eigen kracht binnen de transformatie van het sociaal domein, de inrichting van Stib en kerngericht werken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave:

- [Overhead](#)

Speerpunt 1

Onze dienstverlening wordt optimaal digitaal ingericht.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

Inwoners waarderen onze dienstverlening beter.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

- In samenwerking met de gemeenten in het Open Webconcept gaan we onderzoeken of we "track&trace" middels een mijn.buren.nl kunnen gaan opzetten;
- We maken nog meer formulieren (minimaal 10 extra) volledig digitaal en zetten hierbij de privacy van onze inwoners en bedrijven voorop.

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

Het voorstel voor track&trace wordt eerst onderzocht op mogelijkheden en kosten. Dit kan binnen de bestaande begroting. Wanneer het plan nader is uitgewerkt kan een voorstel worden voorgelegd.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Overhead](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

Onze dienstverlening staat midden in de samenleving; het is proactief en responsief ingericht. Belangrijk hierbij is dat het zo efficiënt en effectief mogelijk is ingericht en wordt gekeken naar bereikbaarheid, de invulling van de baliefunctie, doorverwijzing en samenwerking met andere partners.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

Onze dienstverlening sluit meer aan bij de vragen en behoeften van onze inwoners.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

- Door middel van een analyse van onze gegevens kijken of we onze dienstverlening meer proactief kunnen maken;
- Vragen die onder meer telefonisch binnenkomen registreren we middels een applicatie. Daarbij onderzoeken we, wat we mogen vastleggen en wat niet.

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

Met de analyse zijn geen extra kosten gemoeid. Een applicatie zou geld kunnen kosten, maar kunnen we wellicht ook intern ontwikkelen. Dit wordt gedekt door het ICT-budget.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Overhead](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

We ontwikkelen een dienstverleningsconcept dat aansluit aan bij de wensen van in- en externe klanten en inspeelt op in- en externe ontwikkelingen.

Ons dienstverleningsconcept is zo ingericht, dat onze inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam en geactiveerd worden. Dit sluit aan bij het ruimte geven aan inwoners binnen de Omgevingswet, de gedachte van eigen kracht binnen de transformatie sociaal domein, de inrichting van Stib en kerngericht werken.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

Onze dienstverlening wordt zo ingericht dat inwoners meer mee kunnen denken en meer zelf kunnen regelen.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

- Er komt een onderzoek hoe de website in aansluiting op de wensen het beste kan worden ingericht.
- Vaststellen visie en uitvoeringsplan dienstverlening.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

Het kerngericht inrichten van onze website doen we intern. Het vaststellen van de visie en het uitvoeringsplan dienstverlening brengt vooralsnog geen kosten met zich mee.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Overhead](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Strategische opgave Omgevingswet

Het uitgangspunt van de Omgevingswet, die op 1 januari 2021 in werking treedt, is dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meer centraal komen te staan, dat de overheid meer gaat sturen op doelen en minder op regels en dat er meer ruimte komt voor maatwerk.

Speerpunten 2020 - 2023

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat bereiken?

Speerpunt 1

Onze bedrijfsvoering is gericht op integraal werken.

Door integraal te werken stellen we onszelf in staat om meer inzicht en overzicht te creëren in het beleid en de regelgeving van de gemeente. Ook kunnen we betere afwegingen maken bij het verlenen van vergunningen voor projecten als alle relevante aspecten sneller en beter in beeld zijn.

Speerpunt 2

Inwoners en ondernemers zijn vraaggericht betrokken bij het opstellen van omgevingsbeleid.

We willen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meer betrekken bij het maken van beleid en de uitvoering van maatregelen. We kiezen ervoor om de veranderende rollen niet vooraf vast te leggen maar af te stemmen op de wensen van de inwoners zelf.

Speerpunt 3

De kaders van het omgevingsbeleid, het stelsel aan vergunningen en de te volgen procedures zijn transparant voor burgers en ondernemers.

Door meer transparantie willen we burgers en ondernemers meer inzicht geven in het verloop van een procedure. Daarmee willen we onzekerheid wegnemen, het aanvragen van vergunningen vereenvoudigen en meer begrip creëren voor genomen besluiten.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in 2020?

Welke taakvelden horen bij deze strategische opgave:

- [Ruimtelijke ordening](#)

Speerpunt 1

Onze bedrijfsvoering is gericht op integraal werken.

Welke doel hoort bij dit eerste speerpunt?

1. Opstellen integraal strategisch beleid voor de leefomgeving.
2. Overzicht creëren in de regelgeving binnen de gemeente t.b.v. de fysieke leefomgeving.

Welke prestatie hoort bij dit eerste speerpunt?

1. Opstellen van de omgevingsvisie voor de kernen en het buitengebied. Gekoppeld hieraan zetten we een programma voor bewustwording uit t.a.v. integraal werken in de gemeentelijke organisatie.
2. We zetten alle regelgeving en beleid binnen de gemeente in een helder overzicht en doen een voorstel voor het overnemen, aanpassen of saneren van regelgeving. Daarnaast voeren we een eerste pilot uit voor het opstellen van een omgevingsplan.

Wat mag dit eerste speerpunt kosten (budgetten)?

1. Kosten opstellen omgevingsvisie met programma bewustwording: € 50.000
2. Kosten herordenen regelgeving en pilot omgevingsplan: € 150.000

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit eerste speerpunt?

- [Ruimtelijke Ordening](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit eerste speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 2

Inwoners en ondernemers zijn vraaggericht betrokken bij het opstellen van omgevingsbeleid.

Welke doel hoort bij dit tweede speerpunt?

1. Inwoners betrekken bij het opstellen van de omgevingsvisie en een pilot voor het beleid van de huisvesting van arbeidsmigranten.
2. Versterken van de digitale communicatie met inwoners.

Welke prestatie hoort bij dit tweede speerpunt?

1. Organisatie van burgerparticipatie bij het opstellen van de omgevingsvisie en de pilot voor het opstellen van beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten, zowel in de inventarisatiefase, de oplossingsfase als de visiefase.
2. Opzetten, beheren en modereren van een interactieve website.

Wat mag dit tweede speerpunt kosten (budgetten)?

1. Kosten burgerparticipatie bij omgevingsvisie en beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten: € 45.000
2. Kosten opzetten, beheren en modereren van een interactieve website: € 30.000.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit tweede speerpunt?

- [Ruimtelijke ordening](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit tweede speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Speerpunt 3

De kaders van het omgevingsbeleid, het stelsel aan vergunningen en de te volgen procedures zijn transparant voor inwoners en ondernemers.

Welke doel hoort bij dit derde speerpunt?

1. Verbeteren van de digitale toegankelijkheid van beleid en regelgeving en de volgbaarheid (transparantie) van procedures;
2. Aansluiting op het landelijke in te voeren digitaal stelsel Omgevingswet (DSO);
3. Verbeteren van werkprocessen binnen de gemeente t.b.v. een grotere klantgerichtheid.

Welke prestatie hoort bij dit derde speerpunt?

1. Aanpassen beleidsdocumenten om ze digitaal en gebiedsgericht te kunnen bevragen en communicatie hierover richting inwoners;
2. Leverancier kiezen die zorgt voor de aansluiting op het DSO, het beste past bij de gemeente en de werkzaamheden voor de aansluiting op het DSO uitvoert;
3. Aanpassen van het zaakgericht werken en anders leren werken om de digitale afhandeling van procedures, die per 1 januari 2021 via het landelijke loket wordt ingevoerd, binnen de gemeente goed af te kunnen handelen.

Wat mag dit derde speerpunt kosten (budgetten)?

1. Kosten voor aanpassen beleidsdocumenten en digitale beschikbaarheid: € 70.000;
2. Kosten aansluiting op het DSO: € 75.000;
3. Kosten aanpassen zaakgericht werken en anders leren werken: € 75.000.

Welke taakvelden horen bij de budgetten van dit derde speerpunt?

- [Ruimtelijke Ordening](#)

Welk nieuw beleid hoort bij dit derde speerpunt?

Bij dit speerpunt hoort geen nieuw beleid.

Programma's

Wat is een programma

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden. In de begroting is het programma het niveau waarop de raad de budgetten autoriseert.

De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte [taakvelden](#).

Programma Inwonerszaken

Het programma Inwonerszaken gaat over dienstverlening aan inwoners en alles wat te maken heeft met de sociale aspecten van wonen, werken en leven in de gemeente Buren. Elke inwoner heeft af en toe de gemeente nodig. Bijvoorbeeld voor een paspoort, een huwelijksvoltrekking of aangifte van een geboorte. Op deze momenten krijgen inwoners te maken met onze dienstverlening.

Dit programma gaat ook over de manier waarop wij bijdragen aan de zelfredzaamheid van alle inwoners. We ondersteunen (tijdelijk) waar dat nodig is. Zo bieden we hulp bij opgroeien en opvoeden, wonen, werken, gezond leven, het huishouden voeren, rondkomen met geld, leren, zorgen en het onderhouden van sociale contacten. Daarnaast vinden we het belangrijk dat iedereen kan meepraten, meedenken en meedoen.

Wat mag het kosten?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma. U vindt hier de totale lasten en baten van het programma in een meerjarig perspectief. Ook kunt u de lasten en baten van de taakvelden openen. Verder vindt u de incidentele lasten en baten horende bij dit programma en een overzicht van de reserves die aan dit programma zijn gekoppeld.

Tabel 1: de lasten / baten van het programma

Wat kost programma Inwonerszaken

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	23.336	22.461	23.876	23.001	23.043	23.083
Baten	-5.896	-5.910	-5.455	-5.465	-5.420	-5.409
Saldo programma	17.440	16.551	18.421	17.537	17.623	17.674

Tabel 2: de reserves die horen bij het programma

(€ x 1.000,-)

Stand reserves per 31/12	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Maatschappelijke investeringen	110	0	0	0	0	0
Deelfonds Sociaal domein	2.581	844	729	654	654	654

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Programma Ruimte

Het programma Ruimte richt zich op de fysieke leefomgeving van onze inwoners. Daarbij proberen we zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de individuele wensen van bedrijven en inwoners. Waar nodig zorgen we voor een goede afweging tussen individuele en collectieve belangen.

De fysieke leefomgeving gaat zowel over de gebouwde omgeving zoals wegen, woningen, voorzieningen en bedrijven als over de groene omgeving. Samen met onze inwoners en maatschappelijke partners zijn we verantwoordelijk voor een goede inrichting van de leefomgeving. Dit programma gaat dus niet alleen over de gemeentelijke keuzes, maar ook over de manier waarop we onze inwoners en maatschappelijke partners betrekken en ondersteunen.

Binnen het programma werken we met de thema's Regionale economie, Kerngericht werken en Klimaat en duurzaamheid. Daarmee geven we invulling aan de ambitie om voor nu en in de toekomst te zorgen voor een gemeente waarin het prettig wonen, werken en recreëren is.

Wat mag het kosten?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma. U vindt hier de totale lasten en baten van het programma in een meerjarig perspectief. Ook kunt u de lasten en baten van de taakvelden openen. Verder vindt u de incidentele lasten en baten horende bij dit programma en een overzicht van de reserves die aan dit programma zijn gekoppeld.

Tabel 1: de lasten / baten van het programma

Wat kost programma Ruimte

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	25.627	23.406	23.755	21.735	21.945	21.199
Baten	-13.108	-9.103	-9.470	-7.701	-8.348	-7.617
Saldo programma	12.519	14.303	14.286	14.034	13.597	13.582

Tabel 2: de reserves die horen bij het programma

(€ x 1.000,-)

Stand reserves per 31/12	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening	536	536	536	536	536	536
Beheer en onderhoud Tollewaard	1.347	60	30	10	0	0
Heractivering riolering ¹	1.043	929	817	704	592	480
Afbouw verplichtingen sport en dorpshuizen ¹	60	43	25	8	4	0
Kapitaallast IHP 2007-2016 ¹	650	625	601	576	552	527
Onderdreef Buren ¹	355	337	320	302	284	266

¹ Betreft een reserve ter dekking van afschrijvingslasten. De omvang van de reserve is gelijk aan alle toekomstige afschrijvingen.

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Programma Bedrijfsvoering

Het programma Bedrijfsvoering ondersteunt het bestuur van de gemeente en de ambtelijke organisatie. Daarnaast bedient Bedrijfsvoering inwoners en ondernemers vanuit Juridische Zaken. Bedrijfsvoering verleent ook ICT-diensten aan de Omgevingsdienst Rivierenland.

De doelstelling is om een volwaardige partner voor het bestuur en de ambtelijke organisatie te zijn. Bedrijfsvoering levert toegevoegde waarde aan het primaire proces.

In 2017 is een duidelijke uitspraak gedaan over de toekomst van Buren: we blijven een zelfstandige gemeente. De organisatie ontwikkelt zich door, vooral op de aspecten kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten. Deze drie k's vormen het uitgangspunt bij gemeentelijke samenwerking in de regio.

De vergaande digitalisering van de samenleving vraagt om een andere rol van de gemeente in de benadering van haar klanten. Bedrijfsvoering faciliteert hierin door de diensten van de gemeente zoveel mogelijk digitaal te verlenen.

Wat mag het kosten?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma. U vindt hier de totale lasten en baten van het programma in een meerjarig perspectief. Ook kunt u de lasten en baten van de taakvelden openen. Verder vindt u de incidentele lasten en baten horende bij dit programma en een overzicht van de reserves die aan dit programma zijn gekoppeld.

Tabel 1: de lasten / baten van het programma

Wat kost programma Bedrijfsvoering

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	14.160	16.305	10.941	11.862	10.716	10.885
Baten	-44.120	-47.159	-43.648	-43.432	-41.936	-42.141
Saldo programma	-29.959	-30.854	-32.707	-31.570	-31.220	-31.256

Tabel 2: de reserves die horen bij het programma

(€ x 1.000,-)

Stand reserves per 31/12	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemene reserve	704	1.781	1.048	1.508	1.508	1.508
Algemene reserve (geblokkeerde gedeelte weerstandsvermogen)	2.749	2.719	3.410	3.410	3.410	3.410
Informatie- & automatiseringsplan 2017 - 2021	470	331	179	128	78	28
Overlopende posten	1.570	711	216	137	157	177
Friciekosten organisatie	0	269	0	0	0	0
Gemeentehuis ¹	191	160	144	128	112	96

¹ Betreft een reserve ter dekking van afschrijvingslasten. De omvang van de reserve is gelijk aan alle toekomstige afschrijvingen.

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Taakvelden per programma

Wat is een taakveld

Een taakveld is een samenhangend geheel van activiteiten en taken en hangt onder een programma. Een taakveld kan verbonden zijn aan een strategische opgave. Dat betekent dat het budget voor de activiteiten die nodig zijn om de opgave uit te voeren daar te vinden zijn. Om te zorgen dat de uitgaven van gemeenten samengevoegd én vergeleken kunnen worden, is er een aantal wettelijk verplichte taakvelden gedefinieerd. De gemeente Buren volgt deze verplichte indeling.

Wij verstrekken de uitgaven en inkomsten van de gemeente Buren per verplicht taakveld aan het CBS. Hiermee beogen we transparantie van onze taken. Ook bevorderen we dat onze uitgaven en inkomsten helder en vergelijkbaar zijn met andere gemeenten. Deze informatie per taakveld wordt landelijk gepubliceerd en kunt u vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicatoren

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Verplicht	waarstaatje gemeente.nl	Bron	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Overhead	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	J		Eigen begroting			5,15	5,3	5,04	5,13
2.	Overhead	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	J		Eigen begroting			4,80	4,70	4,70	4,93
3.	Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	J		Eigen begroting			€ 559	€ 348	€ 515	€ 550
4.	Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	J		Eigen begroting			2%	2,50%	2,50%	2,58%
5.	Overhead	Overhead	% van totale lasten	J		Eigen begroting			12,50%	15,30%	15,74%	15,23%
6.	Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	J	Jeugd en jeugdhulpverlening/ Jeugdcriminaliteit/ verwijzingen halt	Bureau Halt	104 tov 134 landelijk	136 tov 137 landelijk	75 tov 131 landelijk	64 tov 119 landelijk		
8.	Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	J	zoek op winkeldiefstal	CBS	0,0 tov 2,4 landelijk	0,2 tov 2,3 landelijk	0,4 tov 2,2 landelijk	0,4 tov 2,2 landelijk		
9.	Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	J	zoek op geweld	CBS	3,3 tov 5,5 landelijk	3,5 tov 5,3 landelijk	2,9 tov 5,0 landelijk	3,0 tov 4,8 landelijk		
10.	Openbare orde en veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	J	zoek op diefstal	CBS	3,1 tov 3,8 landelijk	2,5 tov 3,3 landelijk	1,5 tov 2,9 landelijk	1,5 tov 2,5 landelijk		
11.	Openbare orde en veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	J	zoeken op vernieling	CBS	3,8 tov 7,3 landelijk	4,0 tov 6,8 landelijk	3,4 tov 6,0 landelijk	2,5 tov 5,4 landelijk		

14.	Economische ontwikkeling	Funcziemenging	%	J	zoek op funcziemenging	LISA	44,1% tov 52,0% landelijk	44,0% tov 52,2% landelijk	44,0% tov 52,4% landelijk	44,7% tov 52,8% landelijk
16.	Economische ontwikkeling	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	J	thema bedrijvigheid en economie	LISA	137,8 tov 113,7 landelijk	141,7 tov 117,8 landelijk	142,5 tov 120,3 landelijk	147,2 tov 125,0 landelijk
17.	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	J	zoeken op verzuim	DUO	1,65 tov 2,34 landelijk	3,29 tov 1,81 landelijk	4,99 tov 1,82 landelijk	1,80 tov 1,91 landelijk
18.	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	J	zoeken op verzuim	DUO	22,62 tov 28,65 landelijk	20,47 tov 26,58 landelijk	9,04 tov 26,58 landelijk	12,80 tov 23,28 landelijk
19.	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	J	zoeken op mbo	Ingrado	1,3% tov 1,7% landelijk	1,2% tov 1,7% landelijk	1,2% tov 1,8% landelijk	0,7% tov 1,9% landelijk
20.	Sportbeleid en activering	Niet sporters	%	J	zoek op sporters	RIVM		57,1% tov 48,7% landelijk		
21.	Arbeids-participatie	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	J	zoeken op banen	LISA	407,5 tov 642,5 landelijk	406,3 tov 647,6 landelijk	405,3 tov 652,9 landelijk	420,1 tov 663,0 landelijk
22.	Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	J	product/ Besluit Begroting en Verantwoording	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,0% tov 1,45% landelijk			
23.	Maatwerkdienst-verlening 18-	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	J	zoeken op kinderen of armoede	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2,52% tov 6,58% landelijk			

24.	Arbeids-participatie	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	J	zoeken op netto arbeidsparticipatie	CBS	66,3% tov 65,4% landelijk	66,9% tov 65,8% landelijk	67,7% tov 66,6% landelijk	68,7% tov 67,8% landelijk	
26.	Inkomens-regelingen	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	J	thema jeugd en jeugdhulpverlening	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,41% tov 1,52% landelijk				
27.	Inkomens-regelingen	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	J	zoek op bijstandsuitkering	CBS	13,6 tov 40,5 tov landelijk	14,0 tov 41,3 tov landelijk	14,4 tov 41,9 tov landelijk	13,8 tov 40,1 tov landelijk	
27.	Inkomens-regelingen	Huishoudens met een bijstandsuitkering	(% t.o.v. totaal huishoudens)	J	zoek op bijstandsuitkering	CBS	1,7% tov 5,5% landelijk	1,8% tov 5,6% landelijk	2,2% tov 5,7% landelijk	1,9% tov 5,5% landelijk	1,9% tov 5,3% landelijk
28.	Arbeidsparticipatie	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar	J	zoek op re-integratie	CBS	4,7 tov 31,2 landelijk	4,7 tov 25,5 landelijk	7,0 tov 27,1 landelijk	10,0 tov 30,5 landelijk	
29.	Maatwerkdienst-verlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	J	zoeken op jeugdhulp	CBS	8,8% tov 10,0% landelijk	10,0% tov 10,8% landelijk	9,7% tov 11,2% landelijk	11,1% tov 11,7% landelijk	
30.	Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	J	zoeken op jeugdbescherming	CBS	1,0% tov 1,2% landelijk	0,8% tov 1,2% landelijk	0,8% tov 1,2% landelijk	1,2% tov 1,2% landelijk	
31.	Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	J	zoeken op jeugdreclassering	CBS		0,3% tov 0,5% landelijk	0,3% tov 0,4% landelijk		
32.	Maatwerkvoor-zieningen (WMO)	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	J	zoeken maatwerkarrangement	GMSD			23 tov 62 landelijk		

33. Afval	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	J	zoeken op huishoudelijk restafval	CBS	121 kg tov 200 kg landelijk	118 kg tov 189 kg landelijk	119 kg tov 174 kg landelijk		
34. Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	%	J	zoeken op hernieuwbare elektriciteit	RWS	44,8% tov landelijk 13,7%	u3rhooff: 23,6% tov landelijk = oorspronkelijk % 47,9% tov landelijk 15,3%	46,6% tov landelijk 16,9%		
35. OZB Woningen	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	J	zoeken op WOZ/ "gemiddelde woz waarde woningen	CBS	€276.000 tov €206.000 landelijk	€271.000 tov €209.000 landelijk	€278.000 tov €216.000 landelijk	€284.000 tov €230.000 landelijk	
36. Wonen en bouwen	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	J	Bouwen en wonen / woningmarkt/ nieuwbouw	Basisregistratie adressen en gebouwen		8,8 tov 7,2 landelijk			
37. Wonen en bouwen	Demografische druk	%	J	Bouwen en wonen / bevolking/ demografische druk	CBS	70,0% tov 67,9% landelijk	70,9% tov 68,5% landelijk	72,0% tov 69,0% landelijk	72,7% tov 69,6% landelijk	73,0% tov 69,8% landelijk
38. Wonen en bouwen	Gemeentelijke woonlasten een-persoonshuishouden	In Euro's	J	zoeken op woonlasten	COELO	€698 tov €637 landelijk	€707 tov €651 landelijk	€735 tov €644 landelijk	€767 tov €649 landelijk	€817 tov €669 landelijk
39. Wonen en bouwen	Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishouden	In Euro's	J	zoeken op woonlasten	COELO	€752 tov €709 landelijk	€759 tov €723 landelijk	€786 tov €723 landelijk	€803 tov €721 landelijk	€852 tov €739 landelijk

TOELICHTING

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn provincies en gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting (artikel 8, tweede lid, van het BBV), en in de programmaverantwoording (artikel 25, tweede lid, van het BBV) in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat staten- en raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling, in casu behorende bij artikel 1 van deze regeling. Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen. Omdat de beleidsindicatoren voor provincies nog niet in een ministeriële regeling kunnen worden vastgesteld, zullen provincies in 2017 gebruik maken van zelfgekozen beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren voor gemeenten

Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten VNG en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), met raadpleging van enkele gemeenten, een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Omdat er voor gekozen is om voor de indicatoren aan te sluiten bij reeds bestaande bronnen is de informatie voor de indicatoren voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk. Via de website 'waarstaatjegemeente.nl' zijn alle gegevens voor het opnemen van de indicatoren eenvoudig en in één keer te downloaden. Via deze website zal ook meer achtergrondinformatie over de gekozen indicatoren worden gegeven en de bronnen. Niet alle gegevens en informatie die via de beleidsindicatoren in de programma's en programmaverantwoording moet worden opgenomen worden via een bronhouder ontsloten. Voor de beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt de gemeente zelf over de informatie.

Hardheidsclausule

In enkele gevallen, bijvoorbeeld voor de beleidsindicatoren voor het taakveld 'verkeer en vervoer', kan de bronhouder de gegevens niet aan alle gemeenten verstrekken. In dat geval hoeft de gemeente geen extra inspanning te leveren om de gegevens alsnog te verkrijgen omdat die gemeente dan een extra informatie uitvraag zou moeten doen. Indien een dergelijke situatie zich voor doet hoeft, ingevolge artikel 2 van deze regeling, de gemeente de betreffende beleidsindicator niet in de begroting en jaarrekening op te nemen, maar wordt opgenomen dat de gegevens hiervoor niet beschikbaar zijn. Deze zogeheten hardheidsclausule is niet van toepassing op de beleidsindicatoren waarbij de gegevens niet door een bronhouder (of andere derde) aan de gemeenten wordt verstrekt. Dat betekent dat voor het taakveld 'bestuur en ondersteuning' de hardheidsclausule niet van toepassing is. Deze informatie wordt immers niet door een bronhouder verstrekt, maar betreft informatie waarover de gemeenten zelf beschikken. Het is daarom niet noodzakelijk dat de hardheidsclausule hierop van toepassing is.

Administratieve lasten

Omdat de gemeenten gebruik kunnen maken van de informatie die reeds door verschillende bronhouders wordt verzameld en deze informatie in een keer (via de website 'waar staat je gemeente nu') kunnen worden gedownload zijn de bestuurlijke administratieve lasten van de regeling miniem.

Programma Inwonerszaken

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.259	1.528	1.518	1.418	1.416	1.416
Baten	0	-80	0	0	0	0
Saldo taakveld	1.259	1.448	1.518	1.418	1.416	1.416

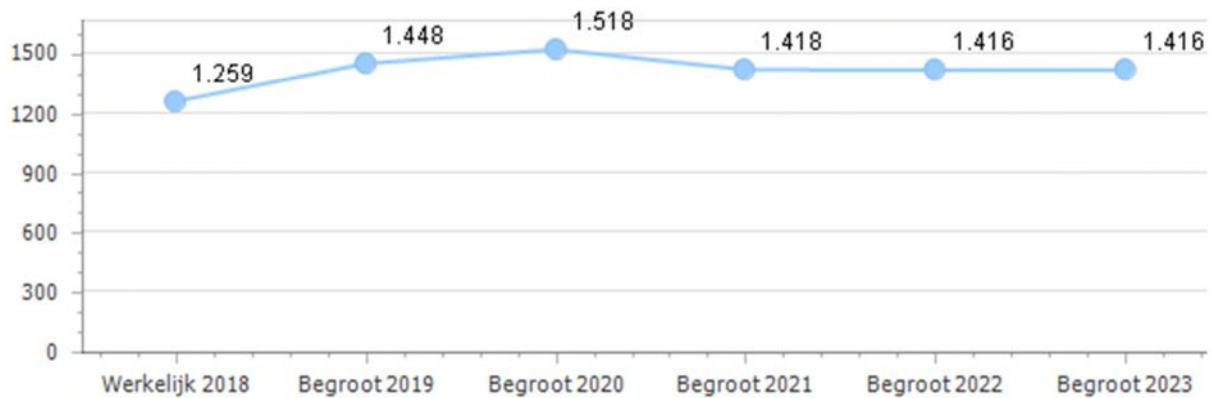
Verschillenanalyse taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Ontwikkeling in het versterken van nulde- eerste lijn met subsidies: Opvoedcoach, Thuisbegeleiding, Netwerkondersteuning, Jongerencoaching via nieuw beleid 2019 om mogelijk kosten in de jeugdzorg te voorkomen.	25 N			
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen af.	23 V	10 V		
De methodiek wijzigt: de uitkering voor nieuwkomers wordt in de algemene uitkering verrekend en niet meer apart op dit taakveld.	140 N			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Diverse kleine verschillen bij subsidie Leefbaarheid.	17 V	30 V		
Kerngericht werken staat centraal bij het college.	50 V	50 V		
Diverse kleine verschillen	5 V	10 V	2 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	70 N	100 V	2 V	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Samenkracht en burgerparticipatie (x € 1.000,-)

Taakveld Wijkteams

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De transformatie Sociaal Domein is één van de zes strategische opgaven. De raad stelt eind 2019 een nieuwe integrale visie vast, die van grote invloed is op de invulling van het taakveld Wijkteams. Niet zozeer voor de inhoud van de taken (want die zijn wettelijk vastgelegd), maar wel voor de manier waarop de gemeente invulling geeft aan de uitvoering van deze taken.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.003	1.119	1.137	1.123	1.121	1.121
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	1.003	1.119	1.137	1.123	1.121	1.121

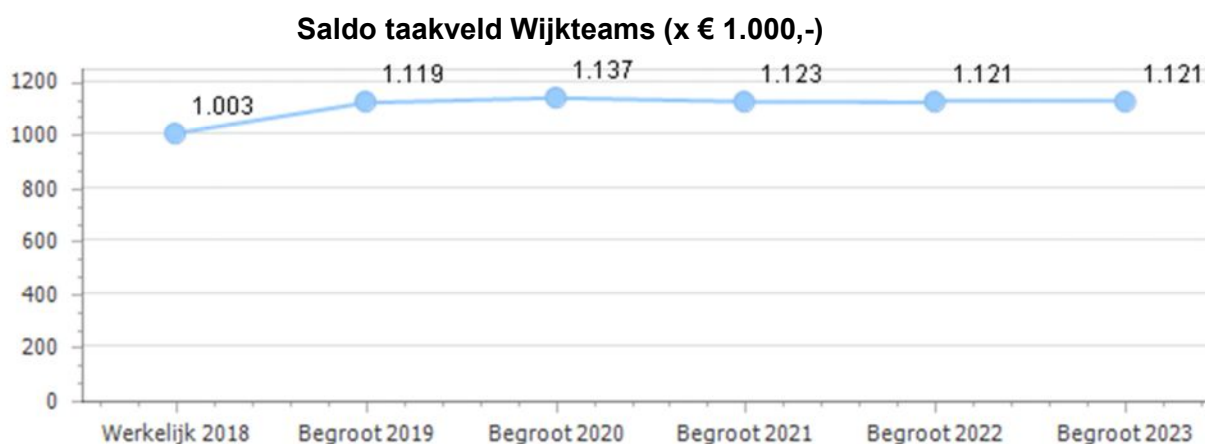
(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Wijkteams

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	18 N	12 V	2 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	18 N	14 V	2 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	0	25	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	0	25	0	0	0	0

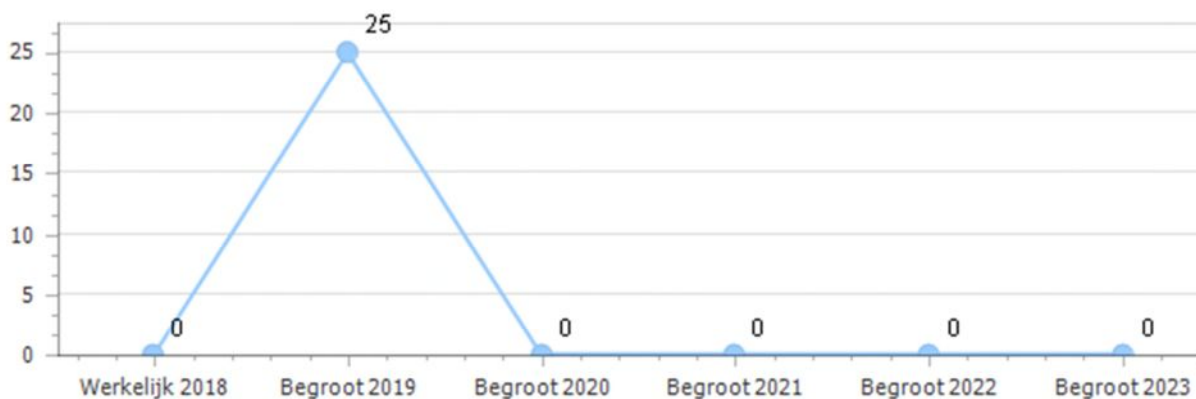
Verschillenanalyse taakveld Sportbeleid en activering

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
De sportverenigingen hadden in 2019 een plan gemaakt om inwoners en scholen actief te betrekken bij bewegingsactiviteiten. Dit is 2020 bijna afgerond.	25 V			
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	25 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Sportbeleid en activering (x € 1.000,-)

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Mensen wonen steeds langer zo zelfstandig mogelijk thuis. Ook tot op hoge leeftijd. We mogen verwachten dat mensen dan vaker een beroep gaan doen op de Wmo (maatwerkvoorzieningen), omdat hun vitaliteit en mobiliteit afneemt. Tegelijkertijd raken mensen steeds meer gewend aan het idee dat ze ook een eigen verantwoordelijkheid hebben, bijvoorbeeld waar het gaat om het tijdig aanpassen van de woning en buitenruimte.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	739	625	792	789	789	789
Baten	-24	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	715	625	792	789	789	789

(x € 1.000,-)

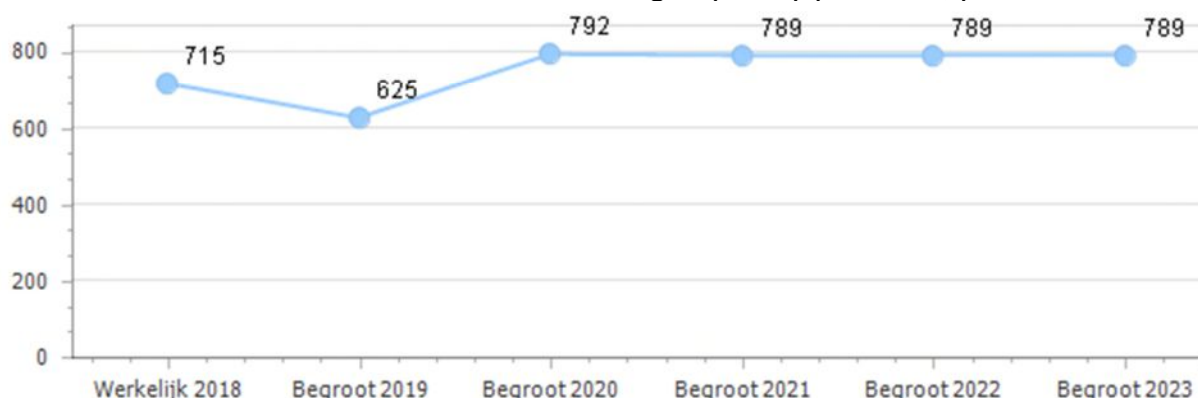
Verschillenanalyse taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Toename in de vraag naar woningaanpassingen o.a. omdat ouderen langer thuis blijven wonen.	113 N			
Toename in de vraag naar vervoersvoorzieningen.	56 N			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	2 V	3 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	167 N	3 V	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO) (x € 1.000,-)

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Onze maatschappij wordt steeds complexer. Steeds meer mensen hebben moeite zich staande te houden en doen een beroep op de gemeente voor ondersteuning in hun gezin, bij opgroei- of opvoedingsproblemen. De kosten voor de Jeugdzorg lopen in het hele land op, zo ook in Buren. In 2018 zijn we geconfronteerd met flinke tekorten. De gemeente is immers verplicht om zorg in te zetten wanneer dat nodig wordt geacht. Ook als het budget daarvoor niet toereikend is.

Als gemeente willen we kunnen sturen op de toegang door efficiënt en effectief samen te werken met maatschappelijke partners. Doordat Stib het sociaal kernteam gaat ontwikkelen wordt een platform geboden aan samenwerking met de maatschappelijke partners. De verwachting is dat we meer grip kunnen krijgen op de toegang en beheersbaarheid van de uitgaven van het budget.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	5.749	4.623	5.694	4.938	4.942	4.943
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	5.749	4.623	5.694	4.938	4.942	4.943

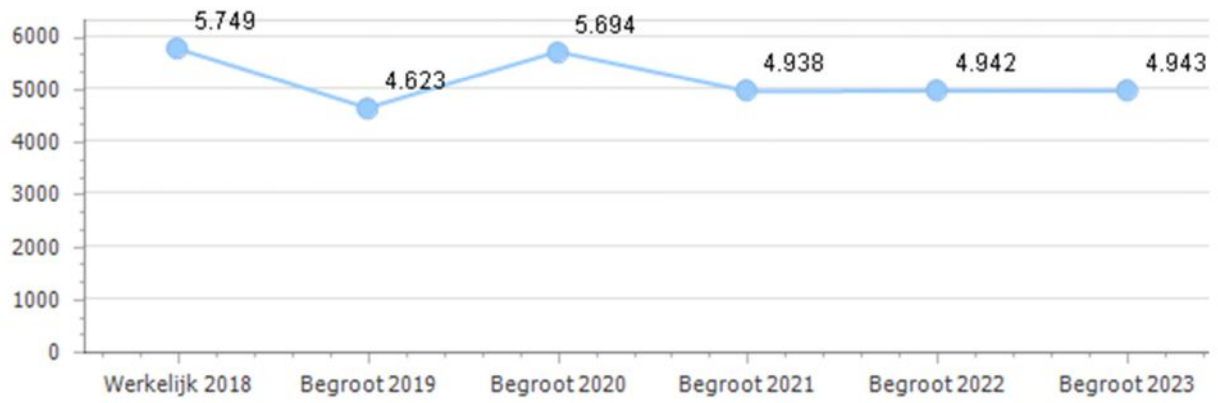
Verschillenanalyse taakveld Maatwerkdienstverlening 18-

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Kosten voor de individuele begeleiding van jongeren stijgen door een toename van verwijzingen en door de gemeente geïndiceerde zorg. Door een nieuw preventief jongeren beleid en het sociaal kernteam nemen de kosten mogelijk iets af. Op basis van een extern onderzoek hebben we de kosten voor de Jeugdzorg in 2020 opgehoogd naar € 5.750.000. Een gedeelte van dit bedrag (€ 450.000) is verantwoord binnen taakveld Geëscaleerde zorg 18-.	1.047 N			
De kosten van Jeugdzorg dalen in 2021 door preventief beleid en de transitie sociaal domein. Mede op basis van een extern onderzoek hebben we de kosten voor de Jeugdzorg in 2021 verlaagd met € 750.000 naar € 5.000.000.		750 V		
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	24 N	6 V	4 N	1 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	1.071 N	756 V	4 N	1 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Maatwerkdienstverlening 18- (x € 1.000,-)

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Het Integraal Huisvestingsplan vraagt om meerjarige investeringen om deze taak waar te maken. De oorsprong bevindt zich in de Burense visie op het kind, waarbij de ambitie vastgesteld is hoe we willen dat kinderen opgroeien in de gemeente.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	800	1.275	1.339	1.316	1.339	1.339
Baten	12	-470	-533	-521	-545	-545
Saldo taakveld	812	805	805	795	794	794

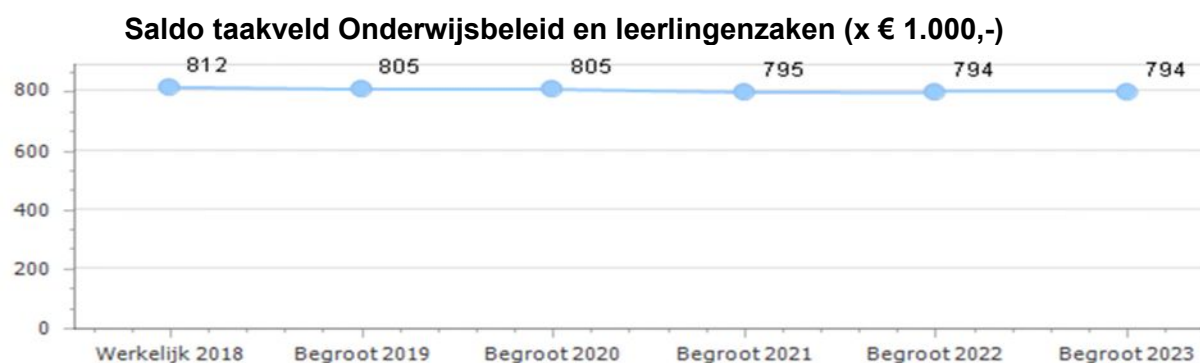
(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Toename in de kosten van leerlingen vervoer van (gehandicapten)kinderen naar school.	50 N			
Voorschoolse voorzieningen peuters nemen toe o.a. ter preventie van onderwijsachterstanden.		36 N		
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Er is voor de kosten van het project "Burense visie op het kind" voor twee jaar budget beschikbaar gesteld (2019 en 2020). Er zijn dus geen structurele kosten daarna.		40 V		
Kosten voorschoolse voorzieningen voor peuters nemen af, Deze worden opgenomen in de reguliere budgetten.	55 V			
Diverse kleine verschillen	5N	6 V	1 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	0	10 V	1 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Burgerzaken

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor dit taakveld.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Digitalisering blijft een belangrijke ontwikkeling en biedt onze inwoners meer keuzevrijheid. Dit vraagt om blijvende investeringen in apparatuur, nieuwe werkwijzen en communicatie. De komende jaren heeft iedere gemeente te maken met de zogenoemde 'documentendip'. Het aantal aanvragen reisdocumenten neemt de komende jaren aanzienlijk af.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) voor meer cijfers over dit taakveld (bron: <http://www.waarstaatjegemeente.nl/>)

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	678	982	526	567	543	538
Baten	-482	-464	-290	-312	-242	-232
Saldo taakveld	195	518	237	256	301	307

(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Burgerzaken

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen af.	295 V			
Lagere afdrachten aan het rijk van de rijbewijs- en reisdocumenten.			24 N	
Het aantal verkiezingen en daarmee samenhangende kosten zijn per jaar verschillend.	68 V	31 N		
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Lagere opbrengsten van de rijbewijzen en reisdocumenten in 2020, 2022 en 2023 en hogere opbrengsten in 2021 (inschatting van het aantallen documenten).	80 N		21 N	6 N
Diverse kleine verschillen	2 N	12 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	281 V	19 N	45 N	6 N

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Burgerzaken (x € 1.000,-)

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Onze maatschappij wordt steeds complexer. Steeds meer mensen hebben moeite zich staande te houden en doen een beroep op de gemeente voor ondersteuning. Ook binnen de Wmo geldt dat de gemeente verplicht is zorg in te zetten wanneer dat nodig wordt geacht. Ook als het budget ontoereikend is. Om de kosten beheersbaar te houden investeert de gemeente in preventie (het voorkomen van problemen) en vroegsignalering (tijdig onderkennen van problemen, voordat ze verergeren en dure zorg noodzakelijk is).

De afgelopen jaren is er een trend te zien van een stijging in de uitgaven. Dit heeft een paar redenen. Door de vergrijzing stijgt het aantal inwoners dat een beroep doet op huishoudelijke hulp. Ook neemt de zorgzwaarte toe. Hierdoor zijn er meer en duurdere indicaties.

Een andere belangrijke reden voor extra budget voor huishoudelijke hulp is dat de tarieven voor huishoudelijke hulp de afgelopen jaren geen recht zouden hebben gedaan aan de feitelijke inschaling van medewerkers van de zorgaanbieders. Het tarief is in 2019 verhoogd en wordt voor 2020 tevens geïndexeerd. Door deze tariefswijziging bieden we reële, kostprijsgerelateerde tarieven. Een stijging van het tarief voor huishoudelijke hulp heeft tot gevolg dat er meer budget per indicatie benodigd is.

Een reden waardoor er extra budget is gereserveerd, is een stijging van het aantal Wmo-indicaties vanwege het abonnementstarief (=eigen bijdrage voor elke inwoner met een Wmo-indicatie verlaagd naar maximaal € 17,50 per vier weken in 2019 en maximaal € 19,- per maand vanaf 2020). Door extra budget te reserveren voor huishoudelijke hulp, wordt de verwachte toename aan indicaties huishoudelijke hulp (en andere Wmo-voorzieningen) beter opgevangen. De gedachte is dat cliënten eerst kiezen voor een voorliggende oplossing in plaats van maatwerk.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.842	2.460	2.670	2.654	2.653	2.653
Baten	-270	-273	-295	-295	-295	-295
Saldo taakveld	2.573	2.187	2.375	2.359	2.359	2.359

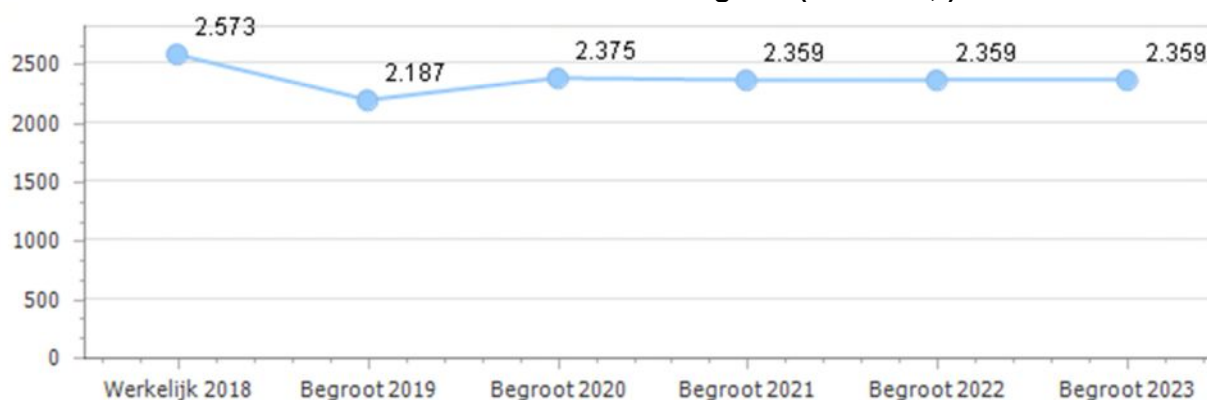
Verschillenanalyse taakveld Maatwerkdienstverlening 18+

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De vraag naar huishoudelijke zorg neemt door o.a. de vergrijzing toe.	129 N			
De vraag naar PGB/ WMO materieel maatwerkdienstverlening neemt o.a. door de vergrijzing toe.	189 N			
De vraag naar dagbesteding en respijt zorg neemt o.a. door de vergrijzing ook toe.	85 N			
De vraag naar een persoonsgebonden budget (PGB) ondersteunende begeleiding neemt af. We stimuleren (beleid) om gebruik te maken van de algemene voorzieningen.	25 V			
Bij algemene maatwerkdienstverlening neemt de vraag af.	202 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	12 N	16 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	188 N	16 V	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ (x € 1.000,-)

Taakveld Geëscaleerde zorg 18-

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Onder dit taakveld vallen uitsluitend de zeer specialistische vormen van Jeugdzorg: jeugdbescherming en jeugdreclassering. Voor het leveren van deze zorg maken gemeenten in regionaal verband afspraken met een select aantal zorgaanbieders. Het betreft hier dure zorgtrajecten, die niet altijd te voorkomen zijn. Toch zijn ook hier preventie en vroegsignalering van groot belang. Enerzijds omdat we daarmee de kosten kunnen drukken, anderzijds omdat we daarmee veel menselijk leed kunnen besparen.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	599	442	466	461	460	460
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	599	442	466	461	460	460

(x € 1.000,-)

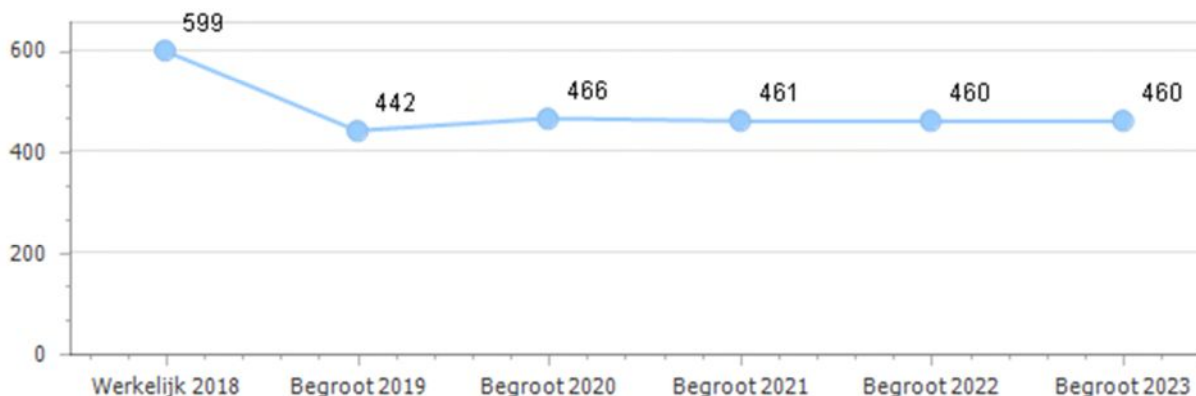
Verschillenanalyse taakveld Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Er is een toename in de kosten voor gedwongen opvoedondersteuning.	24 N	5 V	1 V	
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	24 N	5 V	1 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Geëscaleerde zorg 18- (x € 1.000,-)

Taakveld Inkomensregelingen

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	4.711	5.004	5.235	5.218	5.218	5.218
Baten	-4.687	-4.485	-4.337	-4.337	-4.337	-4.337
Saldo taakveld	24	519	898	881	881	881

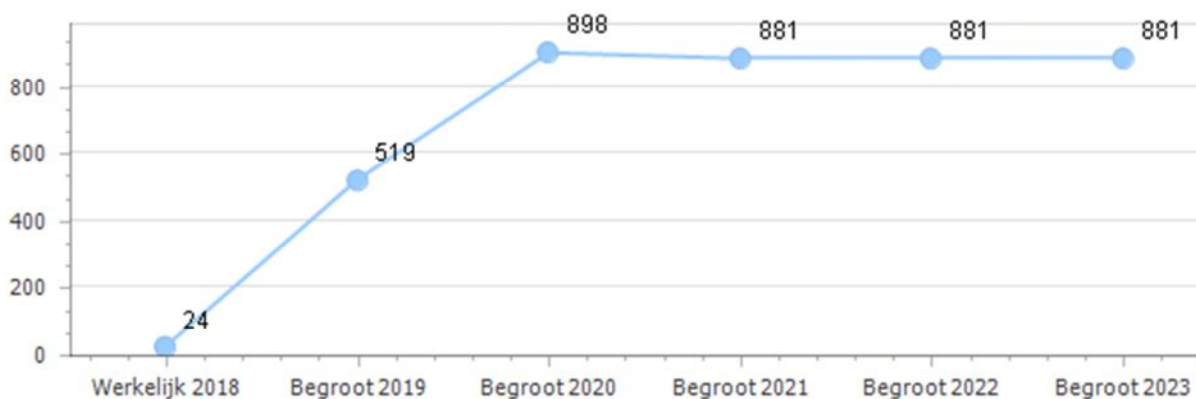
Verschillenanalyse taakveld Inkomensregelingen

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen toe.	65 N			
Hogere loonkostensubsidies (Participatiewet).	124 N			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Bijstelling naar beneden van (definitieve) rijksbudgetten (Participatiewet).	158 N			
Diverse kleine verschillen	32 N	17 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	379 N	17 V	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Inkomensregelingen (x € 1.000,-)

Taakveld Volksgezondheid

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.143	1.171	1.133	1.127	1.127	1.127
Baten	0	1	0	0	0	0
Saldo taakveld	1.143	1.172	1.133	1.127	1.127	1.127

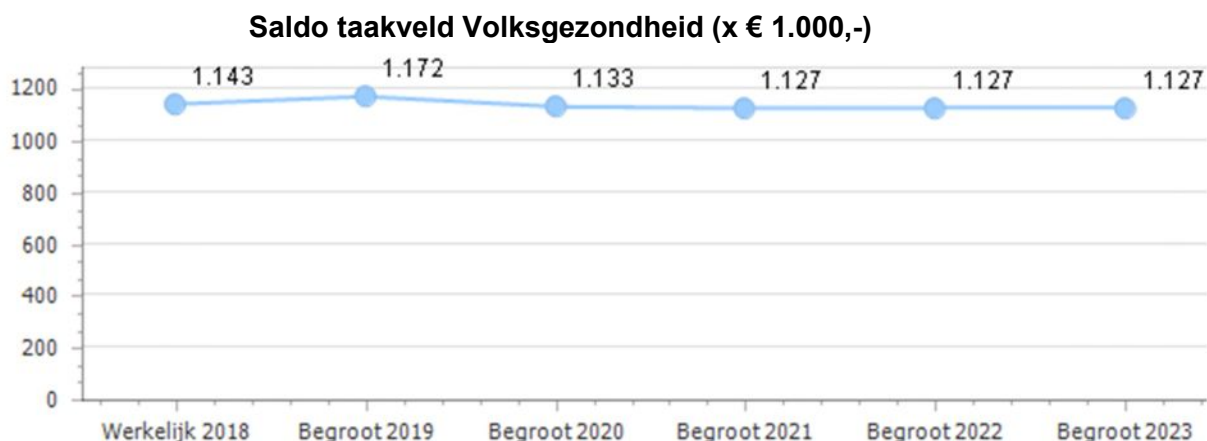
(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Volksgezondheid

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Binnen de openbare gezondheidszorg nemen de subsidiekosten af.	26 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	13 V	6 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	39 V	6 V	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Cultuurpresentatie, -productie & -participatie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

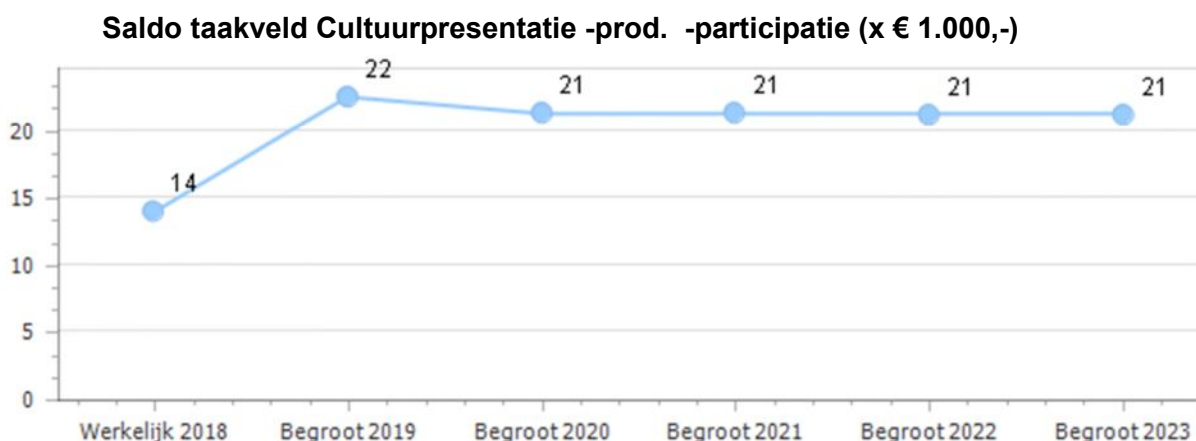
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	14	22	21	21	21	21
Baten	-1	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	14	22	21	21	21	21

Verschillenanalyse taakveld Cultuurpresentatie, -productie & -participatie

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	1 V			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	1 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	397	461	477	470	470	470
Baten	-92	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	305	461	477	470	470	470

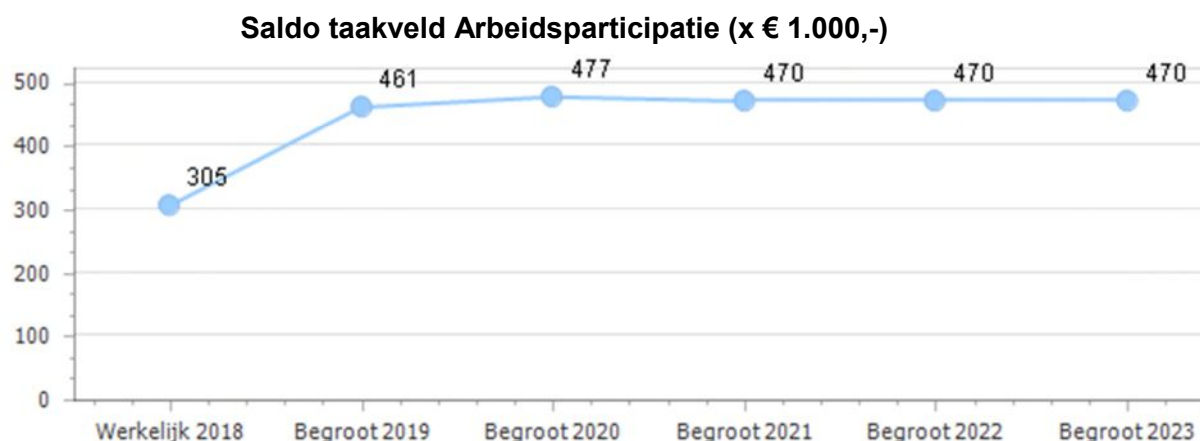
(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Arbeidsparticipatie

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	16 N	7 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	16 N	7 V	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Media

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Het nieuwe bibliotheekwerk is afhankelijk van partners, zoals scholen, vrijwilligers en het ROC. De nieuwe werkwijze vraagt tijd en aandacht van de gemeente en partners.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	174	148	150	148	148	148
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	174	148	150	148	148	148

(x € 1.000,-)

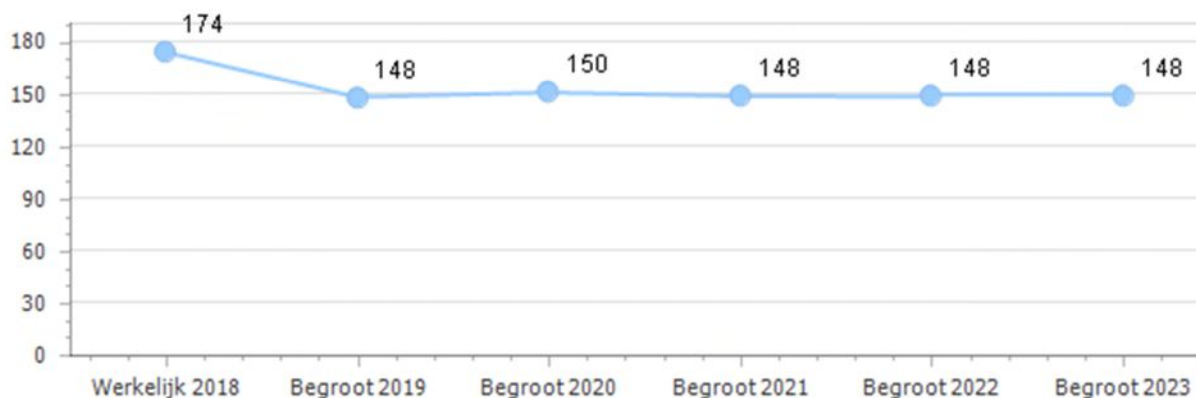
Verschillenanalyse taakveld Media

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	2 N	2 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	2 N	2 V	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Media (x € 1.000,-)

Taakveld Begeleide participatie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

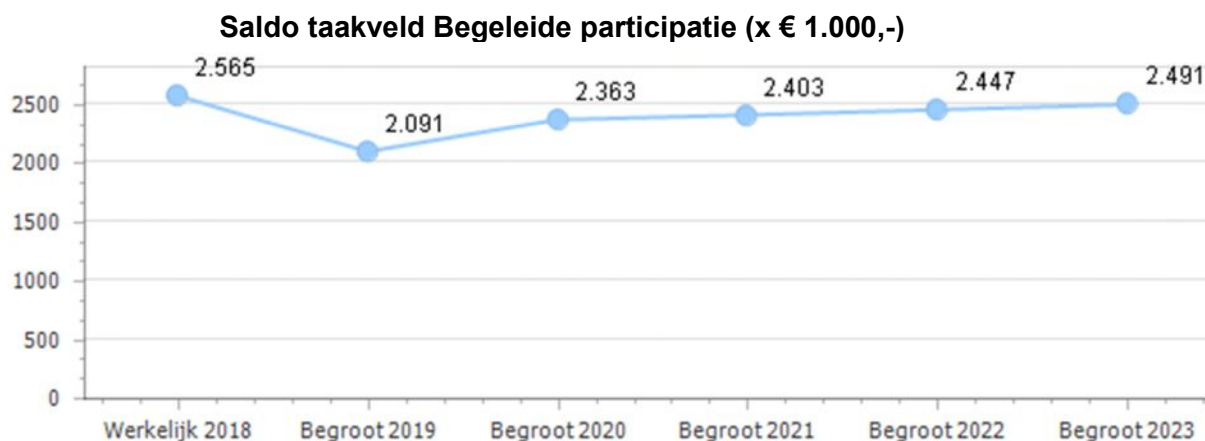
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.918	2.229	2.363	2.403	2.447	2.491
Baten	-353	-139	0	0	0	0
Saldo taakveld	2.565	2.091	2.363	2.403	2.447	2.491

Verschillenanalyse taakveld Begeleide participatie

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Kosten Werkzaam Rivierenland (onze uitvoerder van de Wet Sociale Werkvoorziening): Een lagere door te storten rijksbijdrage voor WSW-ers in combinatie met een hogere gemeentelijke bijdrage voor de WSW-loonuitkeringen (WSW-gat) en hogere bedrijfsvoeringskosten.	259 N	42 N	44 N	44 N
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	13 N	2 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	272 N	40 N	44 N	44 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Geëscaleerde zorg 18+

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De taken binnen dit taakveld worden gedecentraliseerd in de periode 2020-2025. Gemeenten krijgen nieuwe taken en moeten zich hierop voorbereiden. Dat brengt de nodige onzekerheden met zich mee, maar biedt ook kansen om integraler en efficiënter te gaan werken.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	310	347	356	348	347	347
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	310	347	356	348	347	347

(x € 1.000,-)

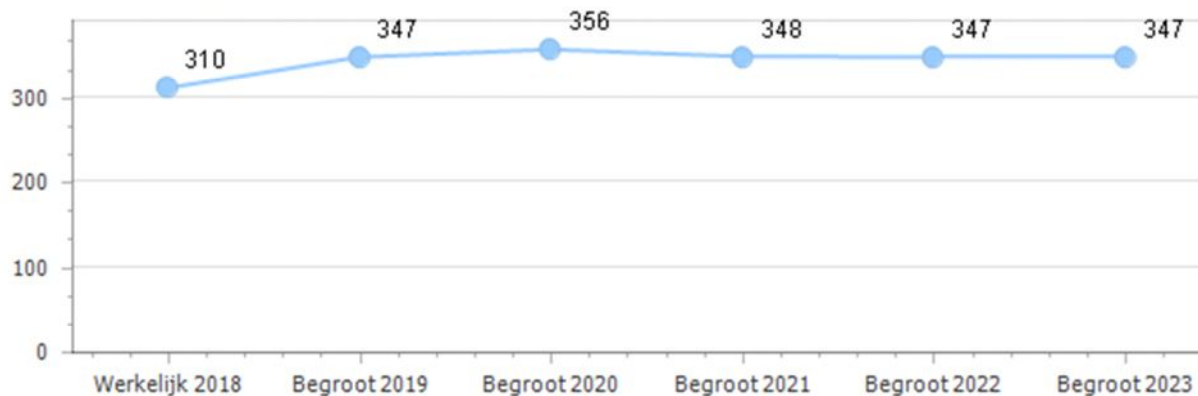
Verschillenanalyse taakveld Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	9 N	8 V	1 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	9 N	8 V	1 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Geëscaleerde zorg 18+ (x € 1.000,-)

Programma Ruimte

Taakveld Grondexploitaties (niet bedrijven)

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Zie taakveld ruimtelijk ordening

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	3.590	856	707	114	777	59
Baten	-3.536	-719	-666	-72	-739	-24
Saldo taakveld	54	136	41	43	38	35

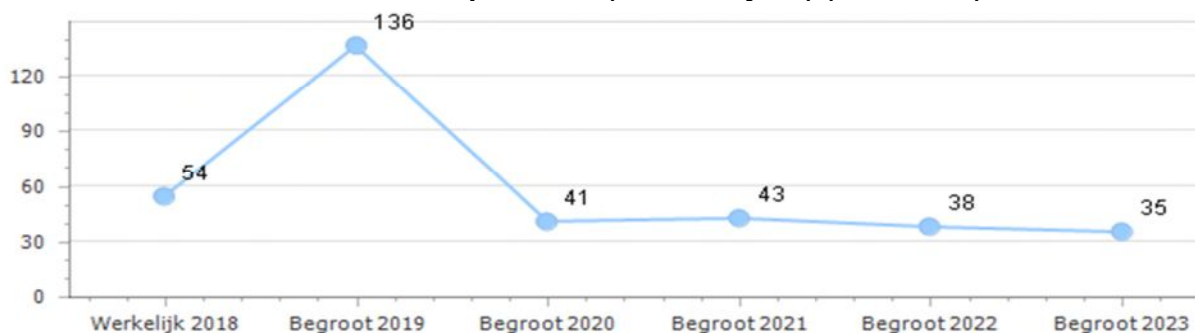
Verschillenanalyse taakveld Grondexploitaties (niet bedrijven)

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen af.	66 V			
We verwachten dat project Teisterbant in 2020 wordt gestart. De grootste kosten zijn kosten bouwrijp maken die voor de fluctuatie zorgt de komende jaren.	83 V	592 V	661 N	717 V
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
We verwachten dat project Teisterbant in 2020 wordt gestart. In 2021 en 2022 verwachten we opbrengsten uit grond verkopen. De te verwachten kosten en opbrengsten verrekenen we met de boekwaarde tot het moment dat de we grondexploitatie afsluiten.	53 N	594 N	666 V	714 N
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	95 V	2 N	5 V	3 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Grondexploitaties (niet bedrijven) (x € 1.000,-)

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Om het IHP in de toekomst te kunnen realiseren, zijn er afhankelijk van de beleidskeuzes die gemaakt worden extra substantiële financiële middelen nodig. Ook bestaat de kans dat de verwerving van strategische gronden voor de uitvoering noodzakelijk is, omdat de beoogde locaties qua grondoppervlak niet toereikend lijken te zijn. In de begroting 2020 kunnen we deze risico's nog niet kwantificeren, maar we noemen ze wel als belangrijke verwachte ontwikkeling. Zodra de beleidskaders door de raad worden vastgesteld kunnen we de reële kosten opnemen in de begroting.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.003	998	1.020	988	980	975
Baten	-94	-521	-33	-33	-33	-33
Saldo taakveld	909	478	987	955	948	943

(x € 1.000,-)

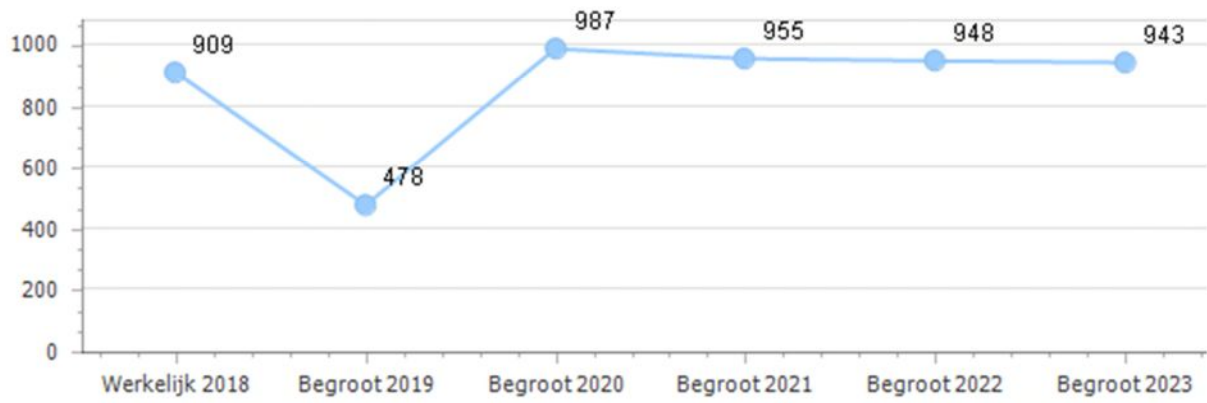
Verschillenanalyse taakveld Onderwijshuisvesting

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen toe.	20 N			
In 2020 vallen de exploitatielasten van de openbare basisschool in Erichem vrij in verband met verkoop in 2019.	18 V			
In 2020 vallen de exploitatielasten van de gymzaal Eck en Wiel vrij vanwege de bouw van de sportaccommodatie in Maurik.	45 V			
In 2020 vallen de eenmalige kosten in 2019 voor de eerste inrichting bij de bijzondere basisschool in Lienden vrij.	23 V			
Laatste jaar van afschrijving van de bouw van de openbare basisschool in Rijswijk.	0	19 V		
Eerste jaar van afschrijven van de sportaccommodatie in Maurik.	89 N			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
In 2019 is de eenmalige verkoopopbrengst ontvangen van de openbare basisschool in Erichem.	475 N			
Diverse kleine verschillen	11 N	13 V	7 V	6 V
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	509 N	32 V	7 V	6 V

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Onderwijshuisvesting (x € 1.000,-)

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen in het komend jaar zijn:

1. Een belangrijk toekomstig thema voor de ODR is de Omgevingswet. De Omgevingswet zal invloed hebben op het gemeentelijk beleid. Dit betekent dat er veranderingen in de uitvoering van dit beleid zullen zijn. In de aanloop naar de Omgevingswet zullen we nauw moeten samenwerken met de ODR om deze veranderingen vorm te geven.
2. De markt verandert voortdurend. Momenteel trekt de economie aan en stijgen daarmee de bouwactiviteiten. Dit betekent meer werk voor de ODR. Wij zien dit ook terug in stijgende legesinkomsten. De ODR moet flexibel inspelen op de ontwikkelingen in de markt. Deze ontwikkelingen vangt zij op door het instellen van een zogenaamde "flexibele schil" van ingehuurd medewerkers.
3. De ODR bestaat ruim 5 jaar. Voor de ODR een goed moment om opnieuw te kijken naar de missie en visie van de ODR. Past deze nog bij de tijd, trends en ontwikkelingen die er op ons af komen? Om antwoord te geven op deze vraag is de ODR gestart met een koerstraject voor de periode 2020-2025. Deze wordt ook aangeboden aan de raad.
4. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State een besluit genomen over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Als gevolg hiervan mogen veel vergunningen niet worden verleend. Op 16 september 2019 is er een goedgekeurd rekeninstrument voor stikstof gepresenteerd, de vernieuwde Aerius calculator. Indien deze rekenmethode wordt toegepast en er uit blijkt dat er geen stikstof depositie ontstaat, dan kunnen vergunningen op basis hiervan worden verleend. Daarnaast heeft de provincie op 11 oktober 2019 beleidsregels bekendgemaakt met meer richtlijnen voor vergunningverleners. De verwachting is dat de komende tijd meer ontwikkelingen zullen volgen.
5. De vernieuwde woonvisie wordt in 2020 aangeboden aan de raad.
6. In juli 2018 bracht de rijksoverheid het beleidskader gemeentelijk woonwag- en standplaatsenbeleid uit. Gemeenten kunnen dat beleidskader gebruiken om een woonwag- en standplaatsenbeleid te maken dat in lijn is met het mensenrechtelijk kader voor de culturele identiteit van Roma, Sinti en woonwagbewoners. Met de regio geven we hier invulling aan door in 2020 een onderzoek naar de behoefte van woonwagstandplaatsen uit te voeren en daarna afspraken te maken over de invulling van het beleid.
7. Bij veel ondernemers in de gemeente Buren zijn buitenlandse arbeidskrachten werkzaam. Een goede en veilige huisvesting van die arbeidskrachten is daarbij van belang. In 2020 gaan we verder met het uitwerken van beleid voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten als pilot voor de invoering van de Omgevingswet (leren van dit proces en ervaringen benutten). We besteden daarbij veel aandacht aan het draagvlak voor die huisvesting bij ondernemers, buitenlandse arbeidskrachten en inwoners. Daarmee scheppen we de randvoorwaarden die nodig zijn om goede en veilige huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten te realiseren in onze gemeente.

Belangrijkste risico's voor het komend jaar zijn:

1. De samenvoeging van de gemeenten Neerijnen, Geldermalsen en Lingewaal tot de nieuwe gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 heeft gevolgen voor het werk van de ODR. Op dit moment is nog onduidelijk of de gemeente West Betuwe haar taken in 2020 terugneemt.
2. De beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en de tariefstijging van inhuurkrachten.
3. De gevolgen van de Omgevingswet en de ontwikkelingen rondom de privatisering Bouwtoezicht zijn ontwikkelingen die er op termijn toe kunnen leiden dat er een verschuiving komt naar de private markt.

Kengetallen en indicatoren

Wij zijn tevreden als de ODR aan het einde van 2020 de opgelegde taken binnen budget en kwalitatief goed heeft uitgevoerd.

De ODR is in samenwerking met de opdrachtgevers bezig met verbetering van de kwaliteit en trekt daar 5% van haar budget voor uit. Belangrijke resultaten worden gedeeld met het college.

Belangrijk aandachtspunt in 2019 was de aandacht voor klantgerichtheid. Wij zijn tevreden als inwoners in 2020 het gevoel hebben dat ze bij de ODR terecht kunnen en dat ze gehoord worden.

Wij hebben met de ODR afgesproken dat zij rapporteren op basis van de volgende Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Dit gebeurt drie keer per jaar in de managementrapportages en de jaarrekening.

Binnen de budgetten van de strategische opgaven maken wij budget vrij voor duurzaamheid. Vooralsnog lijkt dit onvoldoende. Een aantal kosten kunnen we voor 2020 en verder nog niet kwantificeren. Wij zullen u in 2020 separaat voorstellen als er budget nodig is.

Omschrijving KPI's

% actuele milieuvergunningen (op basis van leeftijd)

% tijdigheid, vergunningen

% van geplande bezoeken afgezet tegen geplande aantallen werkprogramma (bouw)

% van geplande bezoeken afgezet tegen geplande aantallen werkprogramma (milieu)

% klachten dat binnen 2 weken in behandeling is genomen en de vervolgactie is bepaald

% van herstelde overtredingen na vooraankondiging

% van herstelde overtredingen na handhavingsbesluit

% beschikkingen, dat overeind blijft in juridische procedures

% externe adviezen, dat binnen de afgesproken termijn geleverd is

% geleverde producten / begrote producten

% gerealiseerde uren/begrote uren

% overhead/totale kosten

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.572	2.569	2.538	2.525	2.523	2.523
Baten	-1.287	-1.070	-1.017	-1.007	-997	-987
Saldo taakveld	1.286	1.499	1.521	1.519	1.526	1.536

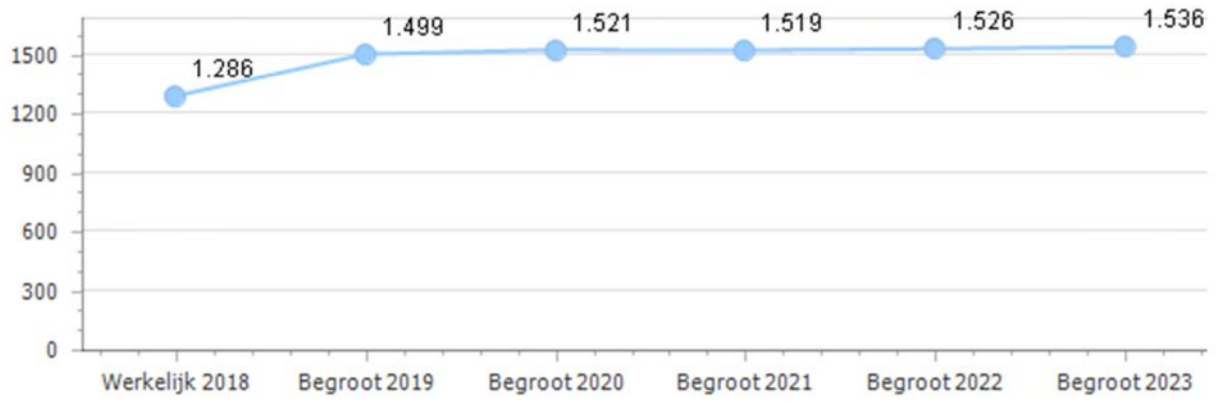
Verschillenanalyse taakveld Wonen en bouwen

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen af.	88 V			
De bijdrage aan de ODR vanaf 2020 is gestegen.	68 N			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
In 2020 vallen de eenmalig hogere baten in 2019 vrij vanwege de teruggave van het resultaat 2018 van de ODR.	53 N			
Diverse kleine verschillen	11 V	2 N	7 N	10 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	22 V	2 N	7 N	10 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Wonen en bouwen (x € 1.000,-)

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Doejenburg II, fase 2. Het Regionale programma bedrijventerreinen wordt naar verwachting in het 4e kwartaal 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De verwachting is dat de tweede 6 hectaren uitgegeven mogen worden. De voorziening van rond € 10 miljoen komt vrij bij verkopen van bedrijfskavels in deze tweede fase.

De bij de kadernota 2020 aangenomen motie stimuleren lokale economie zullen we in uitvoering nemen.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	219	194	214	202	200	200
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	219	194	214	202	200	200

(x € 1.000,-)

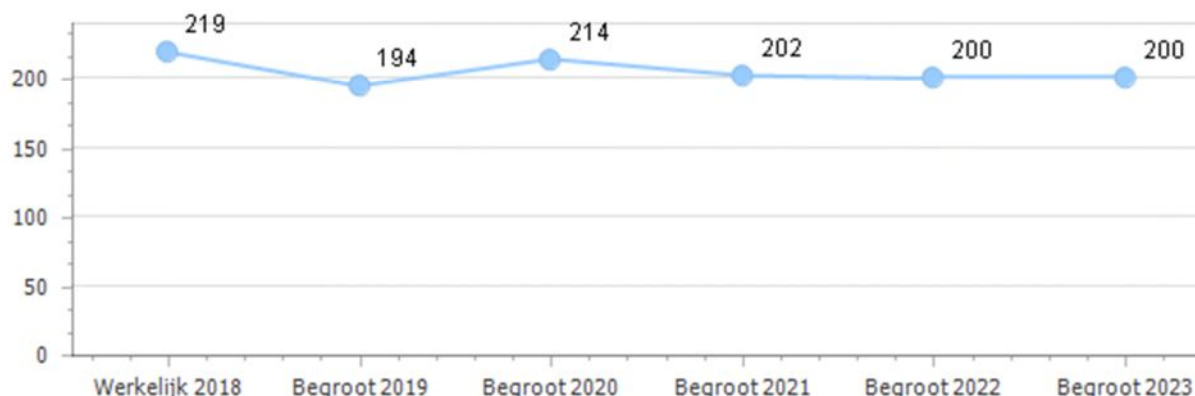
Verschillenanalyse taakveld Economische ontwikkeling

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	20 N	12 V	2 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	20 N	12 V	2 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Economische ontwikkeling (x € 1.000,-)

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

In 2020 presenteren we aan de raad de nieuwe mobiliteitsvisie, welke onderdeel is van het nieuwe GVVP. Hierin worden de wensen van zowel inwoners als van college en raad meegenomen. Dit levert input voor de nieuwe beheerplannen, die we eveneens in 2020 aan de raad voorleggen.

In de begroting 2020 zijn eventuele gekozen maatregelen niet financieel gerekend.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben. Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geven in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden in 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de berm door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en berm op een goede manier in stand te houden is het denkbaar dat er meer beschoeiing geplaatst moet worden. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen. Deze kosten zijn niet opgenomen in de begroting 2020.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen diverse zaken worden aangesloten zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, camera's, et cetera. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is ons goed bevallen. De extra kosten zijn minimaal, maar uitvoeringstechnisch kan een en ander nog verbeterd worden. In de toekomst plaatsen we bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om ook de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

Door het rehabiliteren van wegen uit te stellen gaan de kosten groot onderhoud van wegen omhoog.

In de Startnotitie klimaatvisie gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2-uitstoot. In de uitvoering zal moeten blijken hoe die worden ingevuld en wat daar de financiële gevolgen van zijn.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	4.996	5.022	5.139	5.139	5.138	5.138
Baten	-198	-81	-88	-88	-88	-88
Saldo taakveld	4.798	4.942	5.051	5.051	5.050	5.050

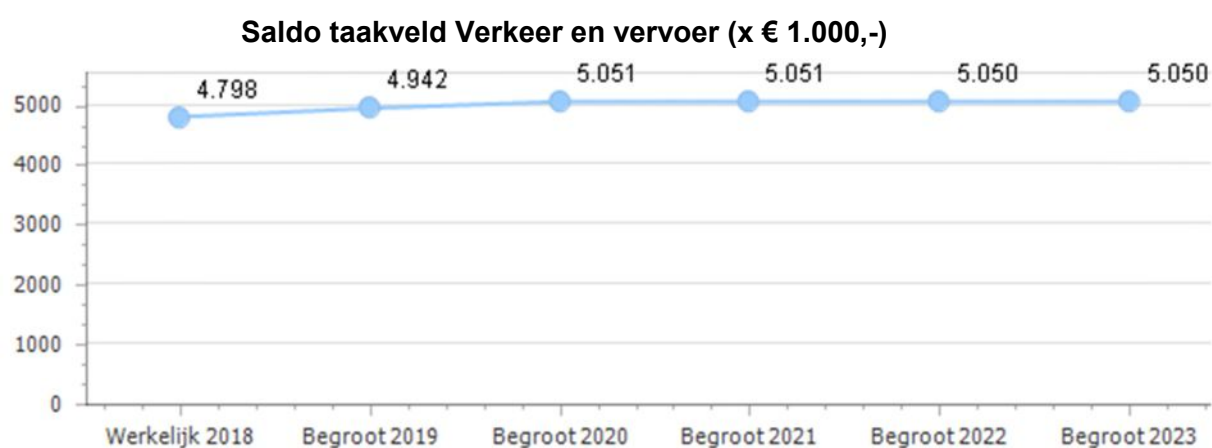
(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Verkeer en vervoer

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De storting in de voorziening wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken is aangepast met prijsindexering en areaaluitbreiding als gevolg van opgeleverde nieuwbouwprojecten.	101 N			
Het beheer van de openbare ruimte door de Avri is als gevolg van marktwerking gestegen.	83 N			
Het te betalen bedrag aan belasting Water Systeem Heffing Eigenaren (WSHE) is lager dan voorgaande jaren naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad. De WSHE die was opgelegd betreffen voor een groot deel ongebouwde percelen. In 2018 vielen deze onder de classificatie wegen en om deze reden werd een hoog tarief WSHE opgelegd. De onverharde gedeelten van de openbare weg, welke dienstbaar zijn aan de openbare weg, mogen niet meer tegen het hogere hoger tarief belast worden. Het lagere tarief zorgt voor dit voordeel.	75 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen			1 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	109 N	0	1 V	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Sportaccommodaties

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Vanwege het amendement dat de raad heeft aangenomen in juli 2019, is het bij het opstellen van de begroting voor 2020 is het ongewis of en zo ja, wanneer en in welke vorm er een binnensportvoorziening komt in Maurik. In de nu voorliggende begroting is een krediet gereserveerd van € 3,5 miljoen. De kapitaallasten van € 98.000 (€ 89.000 afschrijving en € 9.000 rente) zijn hiermee gedekt. Het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet is inclusief BTW. We lopen hierdoor geen BTW risico. We declareren de BTW wel bij de [SPUK-regeling](#). Hiermee proberen we de kosten te verlagen.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	226	605	325	318	304	304
Baten	-1	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	225	605	325	318	304	304

(x € 1.000,-)

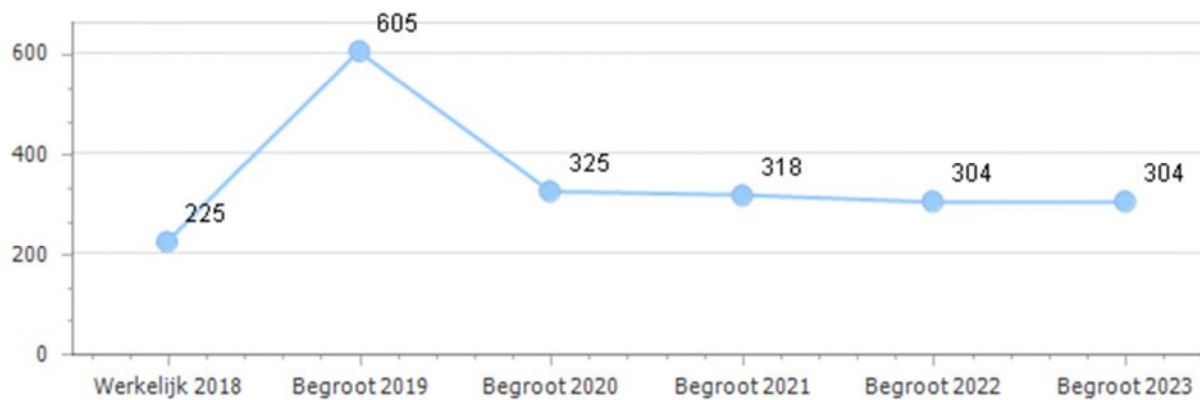
Verschillenanalyse taakveld Sportaccommodaties

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
In 2019 is de bijdrage aan BZS betaald voor het vervangen van de toplaag van het kunstgrasveld. In 2020 vervallen deze kosten.	200 V			
In 2019 nam de gemeenteraad het besluit om de Burese voetbalverenigingen te privatiseren. In 2019 zijn eenmalige kosten beschikbaar gesteld voor opstart kosten en wegwerken van achterstallig onderhoud. In 2020 vervallen deze kosten.	77 V			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	3 V	7 V	14 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	280 V	7 V	14 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Sportaccommodaties (x € 1.000,-)

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

In de begroting 2020 is geen budget opgenomen voor vervanging openbaar groen. In 2020 bieden we de gemeenteraad een geactualiseerd beleidsplan openbaar groen aan, waarin we een advies opnemen om gelden te reserveren om te komen tot een duurzame en robuuste groene openbare ruimte.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.963	2.120	2.251	2.227	2.210	2.216
Baten	-10	-22	-8	-8	-8	-8
Saldo taakveld	1.954	2.098	2.243	2.219	2.202	2.208

(x € 1.000,-)

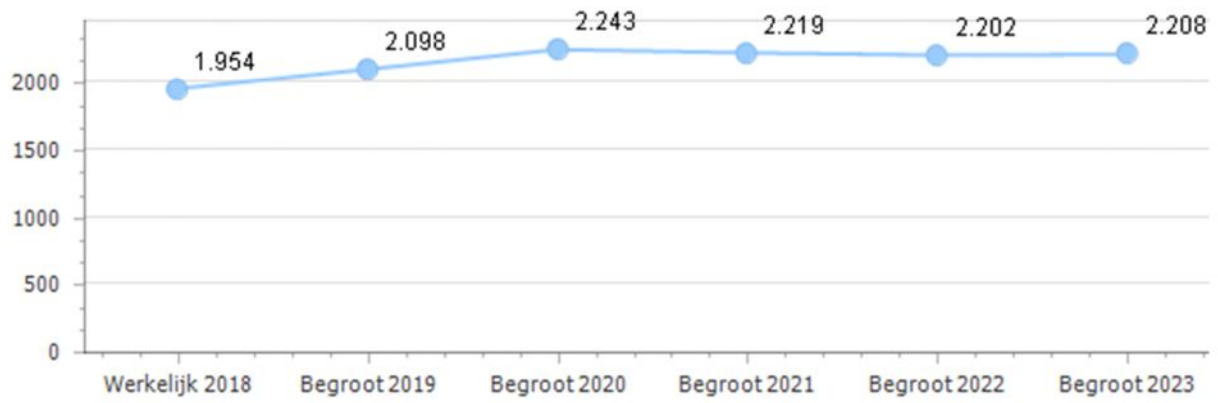
Verschillenanalyse taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Het beheer van de openbare ruimte door de Avri is als gevolg van marktwerking gestegen.	298 N			
In 2018 besloot de gemeenteraad (RV/18/00880) om het restant budget voor de voetgangersbrug en een gedeelte van het budget voor het (groen)beheer voor het plantsoen in Buren in te zetten voor het opwaarderen van de entree van het plantsoen. Dit bedrag is opgenomen in 2019 en valt vrij in 2020.	50 V			
In 2019 is door de gemeenteraad via een tweemaandsrapportage budget beschikbaar gesteld voor een contractregisseur Avri. Verder is in de begroting 2019 eenmalig geld beschikbaar gesteld voor een gemeentelijk groen- en bomenbeleidsplan. In 2020 vallen deze kosten vrij.	61 V			
Als nieuw beleid bij de begroting 2018 stelde de gemeenteraad extra geld beschikbaar voor het beheer van de essen als gevolg van de essentaksterfte. Dit betreft een aflopend budget.	39 V	14 V	22 V	
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	3 V	10 V	5 N	6 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	145 N	24 V	17 V	6 N

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Openb. groen en (openlucht) recreatie (x € 1.000,-)

Taakveld Beheer overige gebouwen/gronden

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Als gemeente hebben we momenteel niet tot nauwelijks strategische grondposities. Voor de langere termijn kan het risicovol zijn, omdat het op gespannen voet kan staan met beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld IHP, sociale woningbouw, bedrijventerreinen).

Verduurzaming van ons vastgoed is een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren. Dit vergt financiële investeringen die nog niet zijn begroot. De verduurzaming zal ook voordelen opleveren, bijvoorbeeld in het verbruik van energie. In 2020-2021 zal een Duurzaam MJOP aan de raad worden voorgelegd. Belangrijke input voor de Duurzaam MJOP zijn de zogenaamde energiescans die in 2019 worden uitgevoerd.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	895	1.040	674	674	674	674
Baten	-277	-201	-177	-177	-177	-177
Saldo taakveld	618	840	497	497	497	497

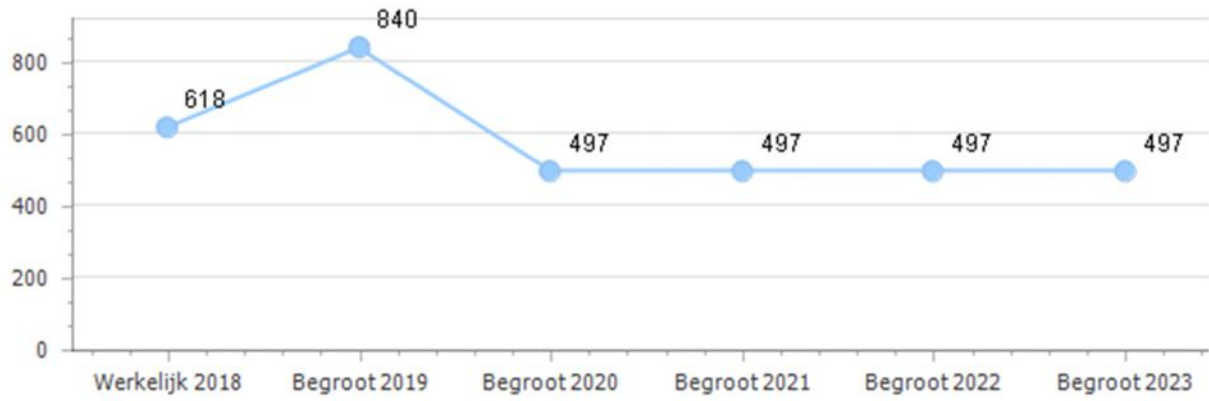
Verschillenanalyse taakveld Beheer overige gebouwen/gronden

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen toe.	51 N			
In 2020 vervallen de eenmalige kosten uit 2019 voor de nota grondbeleid.	165 V			
In 2020 vervallen de eenmalige kosten uit 2019 om panden en/of gronden verkoop gereed te maken.	23 V			
In 2020 vervallen de eenmalige kosten uit 2019 voor de sloop van 't Klokhuis en Maurik en eenmalige kosten om het pand in goede staat te houden.	243 V			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Eenmalig hogere verkoopopbrengsten van panden in 2019. Deze opbrengst vervalt in 2020.	24 N			
Diverse kleine verschillen	13 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	343 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Beheer ov.gebouwen/gronden (x € 1.000,-)

Taakveld Ruimtelijke Ordening

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Sinds 2015 werkt de overheid met [PAS \(het Programma Aanpak Stikstof\)](#) om de hoeveelheid stikstof in de natuur te verminderen en toch economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Wie iets wil ondernemen waardoor stikstof terecht komt in een Natura 2000-gebied (beschermde natuurgebied), kan hiervan gebruikmaken. Met PAS kunnen stikstofemissies van nieuwe activiteiten worden beoordeeld, rekening houdend met toekomstige emissieverlagingen en zeer kleine emissies. Voor de geringe emissies is geen vergunning nodig. De stikstofuitstoot van economische ontwikkelingen zijn berekend met het computerprogramma [AERIUS Calculator](#).

Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State [dat het Programma Aanpak Stikstof niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemmingverlening](#). Op basis van het PAS wordt vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Omdat de in het PAS opgenomen maatregelen onvoldoende zekerheid bieden of de toekomstige positieve gevolgen zullen worden behaald, mag zo'n toestemming 'vooraf' op basis van het PAS niet (meer), aldus de Afdeling bestuursrechtspraak. Daarnaast heeft de Raad van State geoordeeld dat de vrijstelling voor beweiden en bemesten in strijd is met de Habitatrichtlijn, omdat niet vooraf is uitgesloten dat de betrokken depositie van stikstof niet leidt tot aantasting van de natuur. Tegen de uitspraak is geen hoger beroep mogelijk.

Door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit samen met de ministeries van IenW, BZK, EZK, Defensie, de Unie van Waterschappen (UvW), de provincies en de VNG gewerkt aan een nieuw perspectief voor het wegvallen van het Programma Aanpak Stikstof. Dit nieuwe perspectief is de release van de Aeries Calculator op maandag 16 september 2019. Er waren in de afwezigheid van Aeries ook wel andere geschikte rekenmethoden beschikbaar, maar het grote verschil is dat Aeries door het Ministerie van LNV en de provincie Gelderland is goedgekeurd.

Ondanks deze berekeningsmethode (0,00 blijft 0,00) mag er nog steeds geen sprake zijn van een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied. Een stikstofdepositie groter dan 0,00 blijft problematisch. Wat Aeries wel biedt is een door het ministerie en provincie goedgekeurde methode om te berekenen of er sprake is van stikstofdepositie groter dan 0,00. Voor aanleg- en bouwvergunningen en bestemmingsplannen kan het een oplossing bieden op het moment dat de veroorzaakte stikstofdepositie 0,00 is en dus verwaarloosbaar geacht kan worden. Milieuvergunningen kunnen voorlopig nog niet verleend worden.

Hoe nu verder?

Bij aanleg- en bouwvergunningaanvragen en het maken van bestemmingsplannen biedt Aeries Calculator soelaas op het moment dat de stikstofdepositie 0,00 is. De komende tijd zal moeten blijken hoeveel ruimte er nu daadwerkelijk is en wat 0,00 in praktijk betekent. Mogelijk biedt de nieuwe Aeries oplossingen voor de kleinere projecten als een enkele woning of voor projecten op een grotere afstand van Natura 2000. Het blijft voorlopig nog zoeken, maar het is een klein stapje in de goede richting.

De praktijk leert ons inmiddels dat de actualiteit van nu, volgende week/maand zomaar anders kan zijn.

In de tussentijd kan het veel gevolgen hebben voor de legesinkomsten.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.004	1.432	1.488	1.308	904	903
Baten	-597	-146	-138	-136	-125	-125
Saldo taakveld	407	1.286	1.350	1.173	779	778

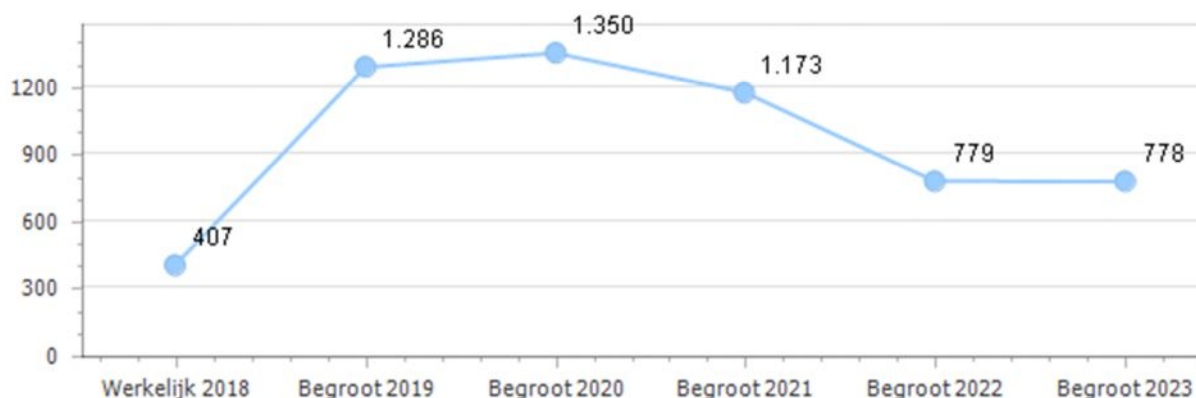
Verschillenanalyse taakveld Ruimtelijke Ordening

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen toe.	192 N			
In 2020 en 2021 actualiseren we alle bestemmingsplannen in het kader van de Omgevingswet. Dit leidt tot extra kosten in deze jaren. Voor deze actualisatie is gespaard en eenzelfde bedrag onttrekken we uit de reserve overlopende posten.	69 N	15 V	99 V	
In 2019 stelde de gemeenteraad eenmalig budget beschikbaar voor inhuur om particuliere initiatieven op te kunnen pakken. Dit geld valt vrij in 2020.	35 V			
In 2019 t/m 2021 in eenmalig geld beschikbaar gesteld voor de Omgevingswet. In 2019 en 2020 € 65.000 voor een projectregisseur en in 2019 t/m 2021 ruim € 1 miljoen aan projectkosten voor de implementatie van de wet.	25 V	140 V	285 V	
Bij de jaarrekening 2018 stemde de gemeenteraad in om € 120.000 voor het project de Voorstraat in Lienden over te hevelen naar 2019. Dit eenmalige budget valt in 2020 vrij.	120 V			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	17 V	22 V	10 V	1 V
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	64 N	177 V	394 V	1 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Ruimtelijke Ordening (x € 1.000,-)

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Iedere gemeente staat voor de opgave een sluitend vangnet te realiseren. Ieder mogelijk probleem op het snijvlak van zorg en veiligheid moeten we als gemeente oplossen. Samen met onze (zorg) partners moeten we werken aan integrale oplossingen. We investeren in het maken van goede en soms nieuwe verbindingen.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	254	287	363	362	361	361
Baten	-27	-29	-29	-29	-29	-29
Saldo taakveld	227	258	335	334	333	333

(x € 1.000,-)

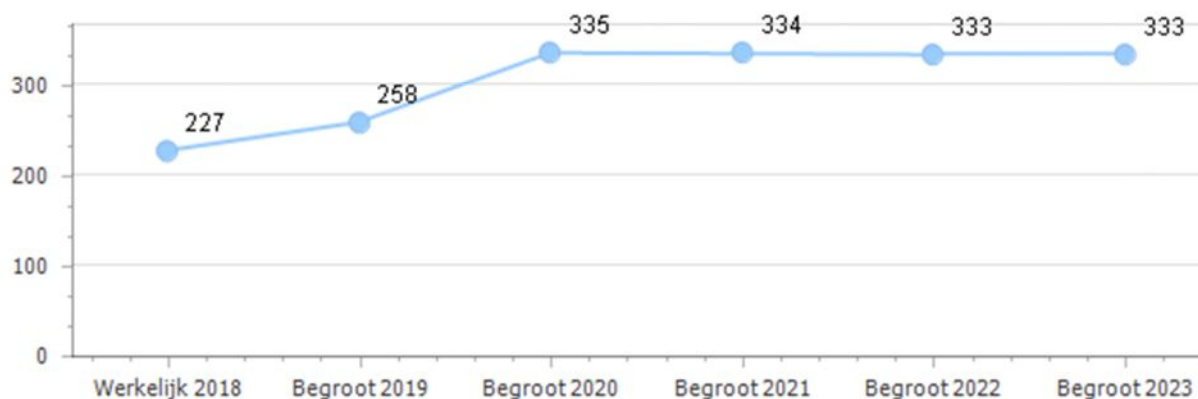
Verschillenanalyse taakveld Openbare orde en veiligheid

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Laasten (Nadeel / Voordeel):				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen toe.	77 N			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen		1 V	1 V	
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	77 N	1 V	1 V	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Openbare orde en veiligheid (x € 1.000,-)

Taakveld Economische promotie

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	80	202	115	108	107	104
Baten	-231	-188	-220	-220	-220	-220
Saldo taakveld	-151	14	-105	-112	-113	-116

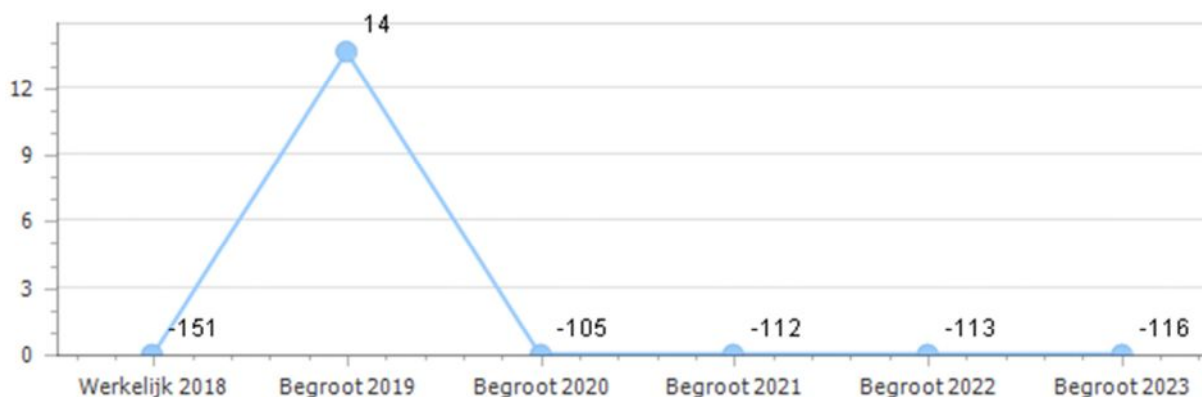
Verschillenanalyse taakveld Economische promotie

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Als nieuw beleid bij de begroting 2018 stelde de gemeenteraad eenmalig € 25.000 voor een visie op de stad Buren en € 35.000 voor de viering van 625 jaar Buren. Dit eenmalige budget valt in 2020 vrij.	60 V			
Als nieuw beleid bij de begroting 2019 stelde de gemeenteraad € 33.000 beschikbaar voor het doorontwikkelen van het fietsenroutenetwerk in Rivierenland. Dit eenmalige budget valt in 2020 vrij.	33 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Als gevolg van een toename van het aantal overnachtingen stijgt de opbrengst toeristenbelasting.	32 V			
Diverse kleine verschillen	6 N	7 V	1 V	3 V
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	119 V	7 V	1 V	3 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Economische promotie (x € 1.000,-)

Taakveld Musea

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

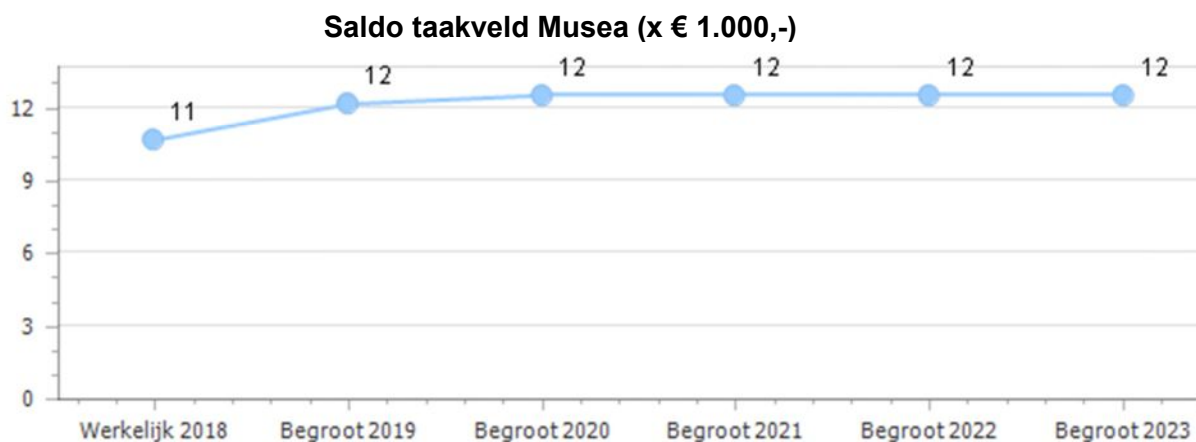
De lasten / baten van het taakveld

	(x € 1.000,-)					
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	12	12	12	12	12	12
Baten	-1	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	11	12	12	12	12	12

Verschillenanalyse taakveld Musea

	(x € 1.000,-)			
Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	0	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

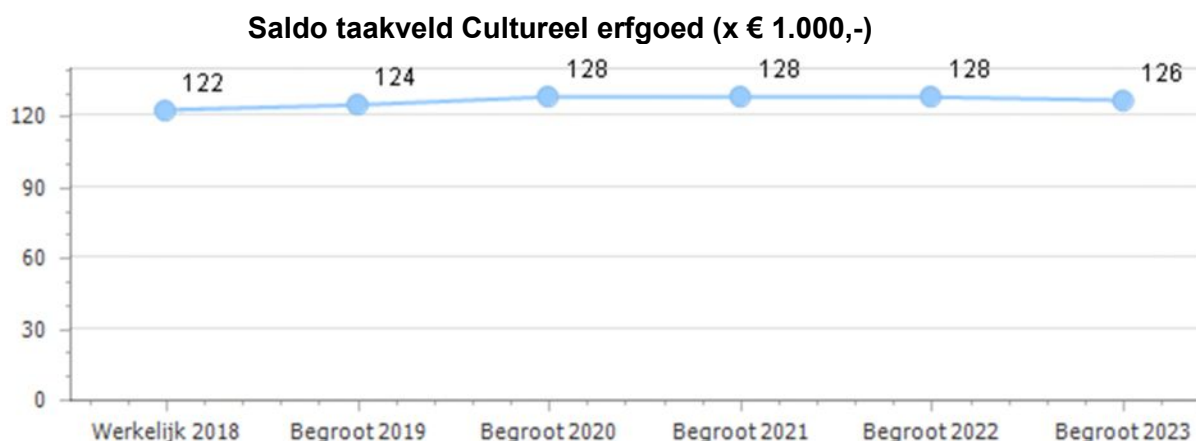
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	199	191	210	210	210	209
Baten	-77	-67	-83	-83	-83	-83
Saldo taakveld	122	124	128	128	128	126

Verschillenanalyse taakveld Cultureel erfgoed

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	4 N			2 V
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	4 N	0	0	2 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Begraafplaatsen

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Eind 2019 bieden we de raad het geactualiseerde beleidsplan begraafplaatsen aan. Hierin geven we een aantal adviezen om verdere uitputting van de voorziening te voorkomen. Ook benoemen we een aantal zoekrichtingen dat begraven in onze gemeente aantrekkelijker maakt. Ook leggen we de gemeenteraad een aantal opties voor over het onderhoud en beheer van onze begraafplaatsen en gebouwen. Eventuele investeringen zijn niet meegenomen in de begroting van 2020.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	372	347	331	331	329	329
Baten	-386	-389	-365	-364	-363	-363
Saldo taakveld	-14	-43	-34	-34	-34	-34

(x € 1.000,-)

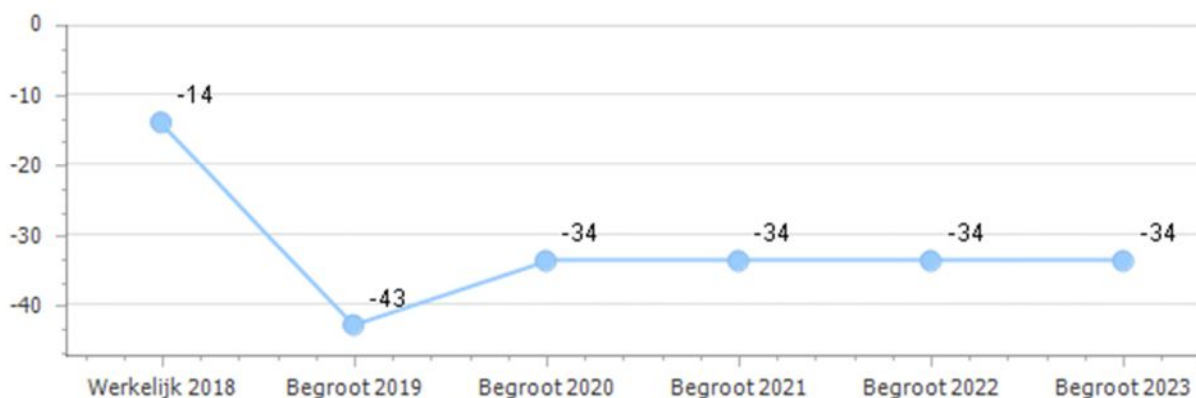
Verschillenanalyse taakveld Begraafplaatsen

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	9 N	0	0	0
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	9 N	0	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Begraafplaatsen (x € 1.000,-)

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.988	1.021	1.460	111	111	111
Baten	-1.681	-861	-1.400	-55	-55	-55
Saldo taakveld	307	160	59	56	56	56

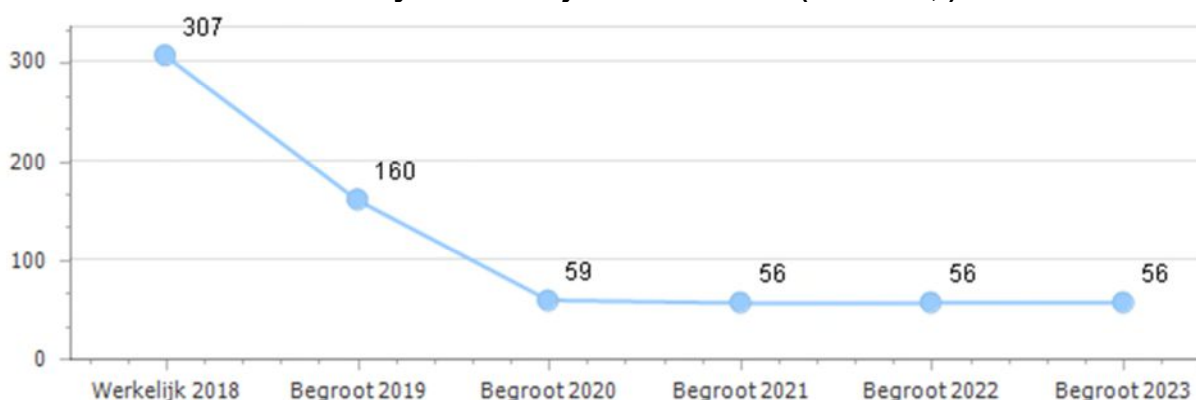
Verschillenanalyse taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
In 2020 is de planning dat we kosten maken voor de laatste fase bouwrijpmaken van de eerste 6 ha op Doejenburg II.	442 N	1.349V		
Baten (Nadeel / Voordeel):				
In 2020 is de planning de laatste kavels van de eerste 6 ha te verkopen op Doejenburg II.	539 V	1.345N		
Diverse kleine verschillen	4 V	1 N		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	101 V	3 V	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur (x € 1.000,-)

Taakveld Afval

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in 2020 zijn:

1. In 2019 is het omgekeerd inzamelen ingevoerd: inwoners brengen restafval naar ondergrondse containers. Hiermee is het serviceniveau op het gebied van restafval veranderd met als doel de hoeveelheid restafval per persoon per jaar terug te brengen.
2. Transitie naar een 'social enterprise'; een organisatie die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel heeft.
3. De vorming van de gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 heeft consequenties voor de samenwerking met Avri. West Betuwe heeft besloten om haar IBOR taken ook bij Avri te beleggen.
4. De verwachting is dat de afvalstoffenheffing als gevolg van tegenvallers in de markt in 2020 zal stijgen.

De belangrijkste risico's in 2020 zijn:

1. In de begroting 2020 is de ratio Weerstandsvermogen: 0,3 (ruim onvoldoende). In de meerjarenbegroting wordt wel rekening gehouden met een stijging van de ratio naar 1,1 (voldoende) in 2022. Omdat de ratio onvoldoende is in 2019, reserveren we een extra bedrag in ons [weerstandsvermogen](#).
2. De veranderde focus naar inzameling van grondstoffen brengt risico's met zich mee, bijvoorbeeld de gevolgen van de onzekerheid van scheidingsgedrag en de juridische kosten door de aan Avri toegewezen bevoegdheid voor het aanwijzen van de locaties van inzamelmiddelen.
3. De begroting 2020 van Avri geeft verder aan dat er financiële risico's zijn bij de vergoeding voor kunststof verpakkingsmateriaal en bij bezettingsproblematiek bij chauffeurs.

Kengetallen en indicatoren

1. 60 kg restafval per persoon per jaar in 2020

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.734	1.788	2.091	2.086	2.085	2.085
Baten	-1.964	-2.016	-2.335	-2.335	-2.335	-2.335
Saldo taakveld	-229	-228	-244	-250	-250	-250

(x € 1.000,-)

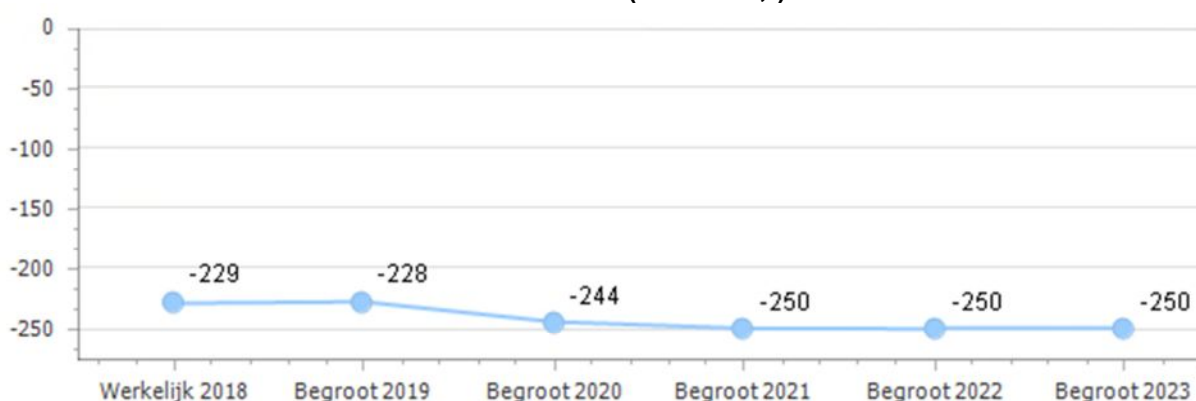
Verschillenanalyse taakveld Afval

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De kosten voor het inzamelen van afval en het verwerken daarvan zijn gestegen.	284 N			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
De opbrengst afvalstoffenheffing is gestegen. Het positieve resultaat 2020 ten opzichte van 2019 ontstaat doordat we als gemeente de BTW op de gestegen kosten kunnen terugvragen. Het betreft dus een toename van het BTW voordeel.	319 V			
Diverse kleine verschillen	19 N	6 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	16 V	6 V		

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Afval (x € 1.000,-)

Taakveld Crisisbeheersing en Brandweer

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Binnen het werkgebied van de veiligheidsregio is de brandweezorg risico gestuurd ingericht. Het uitgangspunt dat de inwoner de snelste hulp krijgt tijdens een incident is hiermee gegarandeerd.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.039	2.058	2.135	2.163	2.163	2.147
Baten	0	0	-20	-20	-20	-20
Saldo taakveld	2.039	2.058	2.115	2.143	2.143	2.127

(x € 1.000,-)

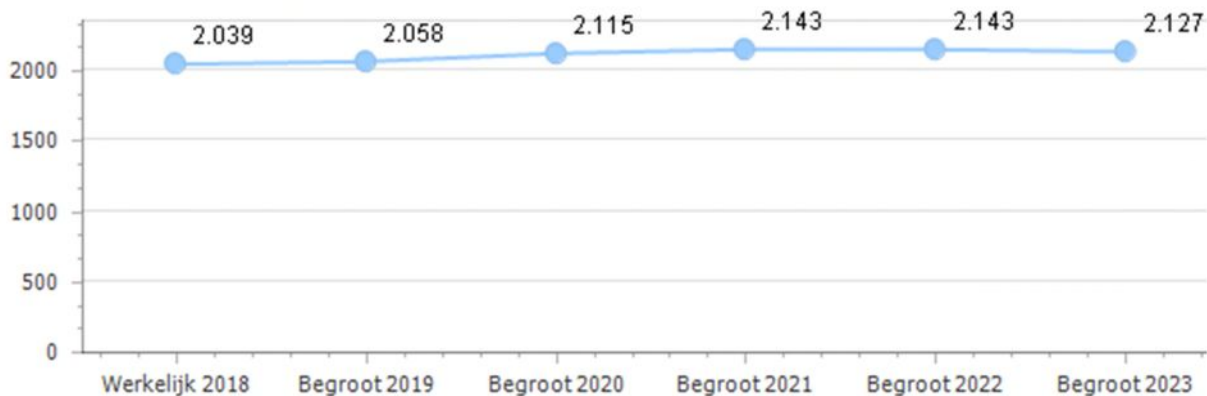
Verschillenanalyse taakveld Crisisbeheersing en Brandweer

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De stijging is een gevolg van de hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.	87 N	28 N		16 V
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	30 V			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	57 N	28 N	0	16 V

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Crisisbeheersing en Brandweer (x € 1.000,-)

Taakveld Openbaar vervoer

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	4	3	6	6	6	6
Baten	-17	-17	-17	-17	-17	-17
Saldo taakveld	-13	-13	-11	-11	-11	-11

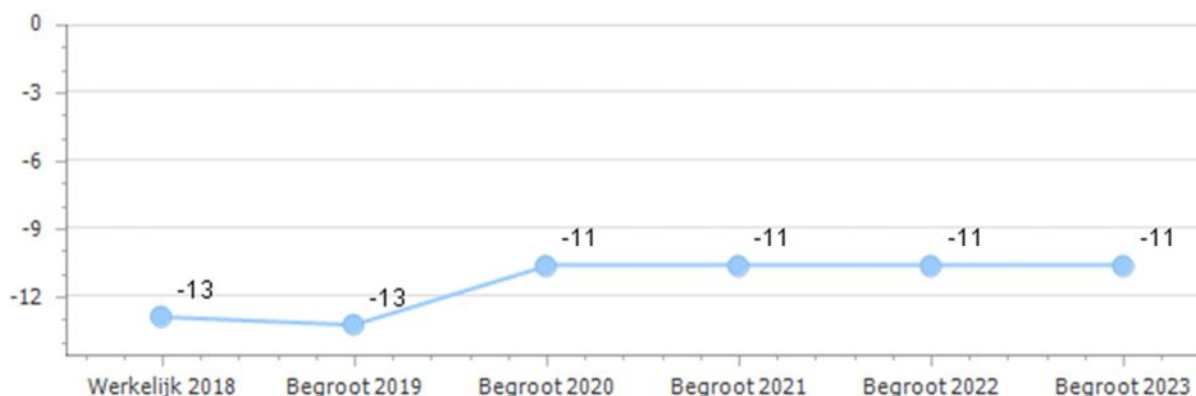
Verschillenanalyse taakveld Openbaar vervoer

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	2 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	2 N	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Openbaar vervoer (x € 1.000,-)

Taakveld Riolering

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De uitkomsten van de zogenaamde klimaatstresstesten moeten nog vertaald worden naar investeringsprogrammering.

In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc) in de toekomst extra en wellicht andere aandacht.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.306	2.373	2.464	2.649	2.651	2.646
Baten	-2.653	-2.723	-2.819	-3.004	-3.006	-3.001
Saldo taakveld	-347	-349	-355	-355	-355	-355

(x € 1.000,-)

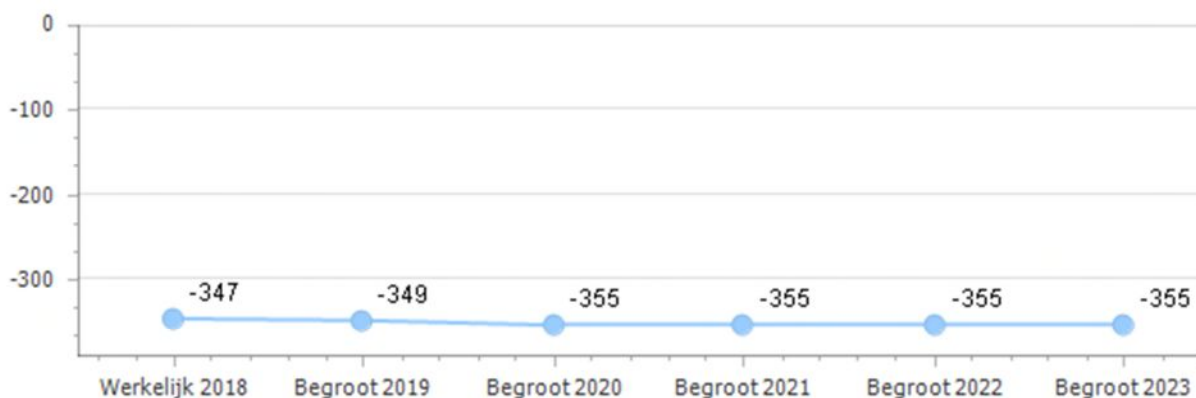
Verschillenanalyse taakveld Riolering

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	6 V			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	6 V	0	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Riolering (x € 1.000,-)

Taakveld Milieubeheer

Portefeuillehouder D.J. Russchen

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De uitvoering van de warmtevisie (na 2021 tot 2050) vraagt om een grote coördinerende inzet van de gemeente. Voor de uitvoering zal een projectorganisatie opgezet worden met een budget voor onderzoek, participatie en uitvoering.

De uitvoering van de energietransitie vraagt ook om een projectaanpak met voldoende uren en middelen. Deze zijn voor 2020 nog niet begroot.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	171	261	211	199	197	197
Baten	-73	-55	-55	-55	-55	-55
Saldo taakveld	97	206	156	144	142	142

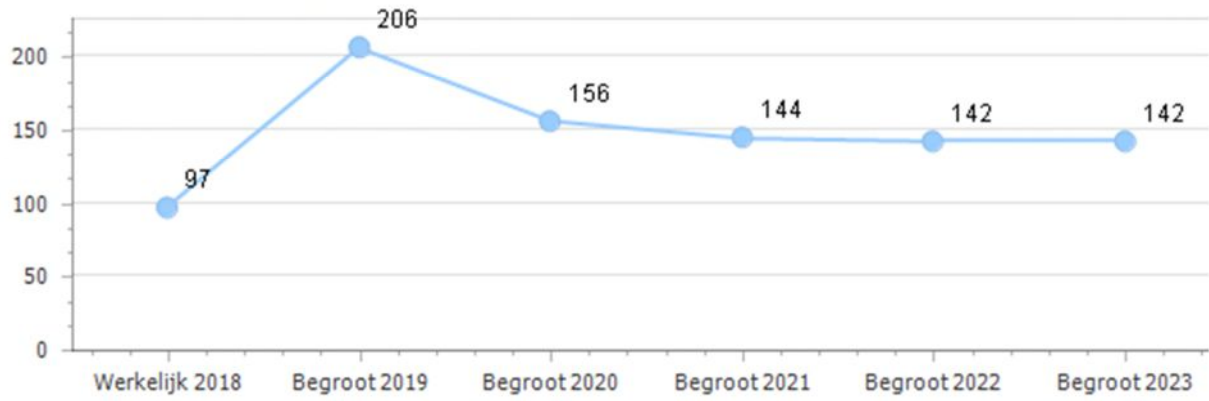
Verschillenanalyse taakveld Milieubeheer

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Als nieuw beleid bij de begroting 2018 stelde de gemeenteraad voor 2018 (€ 14.000) en 2019 (€ 20.000) budget beschikbaar voor Klimaatadaptatie (Energieloket). De helft van het budget 2019 nemen we structureel in de begroting op.	10 V			
Vanaf 2020 nemen we extra geld op de Energietransitie (Ontwikkelen ruimtelijk plan/ warmte visie € 25.000).	25 N			
In 2019 is eenmalig extra budget voor zwerfafval (actie buurtjutters) opgenomen. Dit bedrag valt in 2020 vrij.	30 V			
Als nieuw beleid bij de begroting 2019 stelde de gemeenteraad eenmalig € 40.000 beschikbaar voor het thema Klimaat en duurzaamheid. Dit budget vervalt in 2020.	40 V			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	5 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	50 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Milieubeheer (x € 1.000,-)

Taakveld Parkeren

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden.

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjgemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

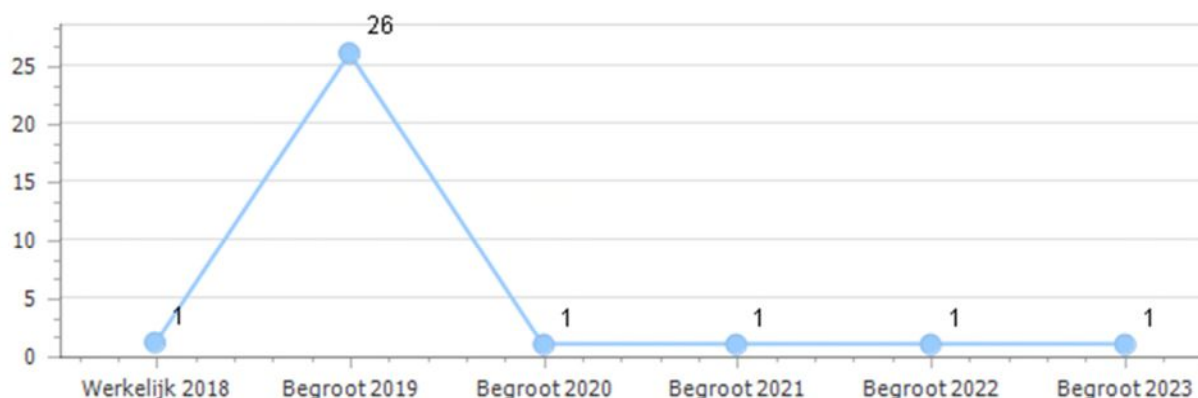
	(x € 1.000,-)					
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1	26	1	1	1	1
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	1	26	1	1	1	1

Verschillenanalyse taakveld Parkeren

	(x € 1.000,-)			
Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
In 2020 vervalt het incidentele budget uit 2019 voor parkeermaatregelen in het stadje Buren.	25 V			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	25 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Parkeren (x € 1.000,-)

Programma Bedrijfsvoering

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Komende jaren vindt naast de overheveling van het sociaal domein naar de algemene uitkering een herijking plaats van de verdeling van de andere middelen van de algemene uitkering. Beide trajecten lopen gelijk op. De nieuwe verdeling wordt voorzien in 2021. Bij de herijking wordt gestreefd naar een globale verdeling, die aansluit bij de verschillen in kosten van gemeenten en bij de verschillen in inkomsten die gemeenten zelf genereren.

2019 stond in het teken van verzamelen van onderzoeksgegevens, uitgangspunten vaststellen en procesafspraken maken. De afronding van de onderzoeken is gepland in januari 2020. Daarna wordt een voorstel voor aanpassing van de verdeling voorgelegd aan de VNG en de Raad voor het Openbaar Bestuur. In het voorjaar van 2020 zal de Tweede Kamer over de voorstellen voor de nieuwe verdeling worden geïnformeerd. Gemeenten worden uiterlijk in de meicirculaire 2020 over de uitkomsten geïnformeerd.

Meer informatie over de inhoud, de afbakening, het proces van de onderzoeken en over de samenstelling van stuurgroep en begeleidingscommissie(s) is te vinden op de [website](#) van de rijksoverheid.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2	3	3	3	3	3
Baten	-30.527	-32.012	-34.092	-34.513	-34.453	-34.670
Saldo taakveld	-30.525	-32.010	-34.089	-34.510	-34.450	-34.667

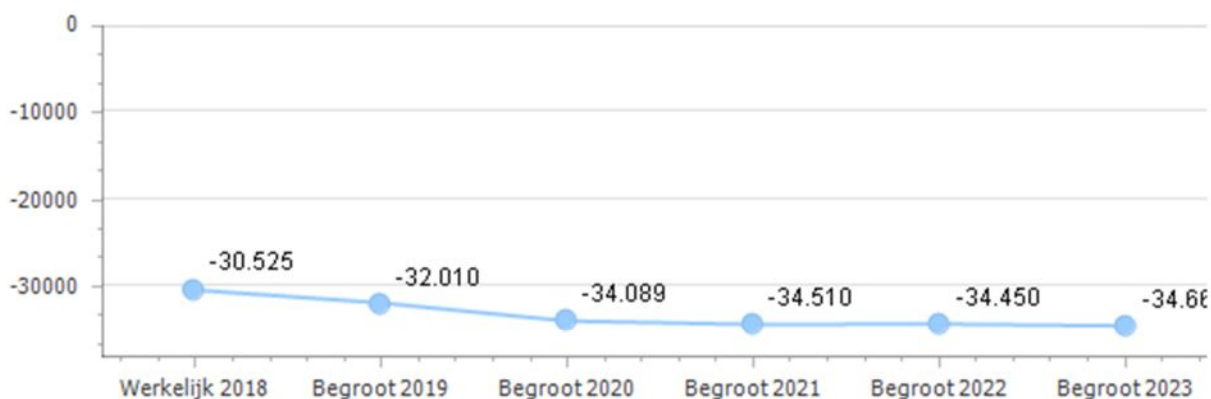
Verschillenanalyse taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen: de algemene uitkering, de integratie-uitkering Sociaal domein en de decentralisatie- en (overige) integratie uitkeringen.	2.079 V	421 V	60 N	217 V
De mutatie tussen de jaren is een optelling van meerdere circulaires over de afgelopen jaren bij elkaar. Voor een toelichting op de laatste mutatie tussen de septembercirculaire 2019 en de meicirculaire 2020 verwijzen we naar de financiële analyse .				
Diverse kleine verschillen	1 V			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	2.080 V	421 V	60 N	217 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds (x € 1.000,-)

Taakveld Overhead

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Per 1 oktober 2018 werkt de gemeente met een andere organisatiestructuur, teams en teammanagers. In 2020 werken we verder aan de ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers. Dit vraagt aandacht, tijd en inzet van management en medewerkers wat kan leiden tot het stellen van prioriteiten in planning en/of uitvoering.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	8.605	9.665	8.923	8.564	8.579	8.541
Baten	-998	-1.189	-957	-943	-943	-943
Saldo taakveld	7.607	8.476	7.966	7.621	7.636	7.598

(x € 1.000,-)

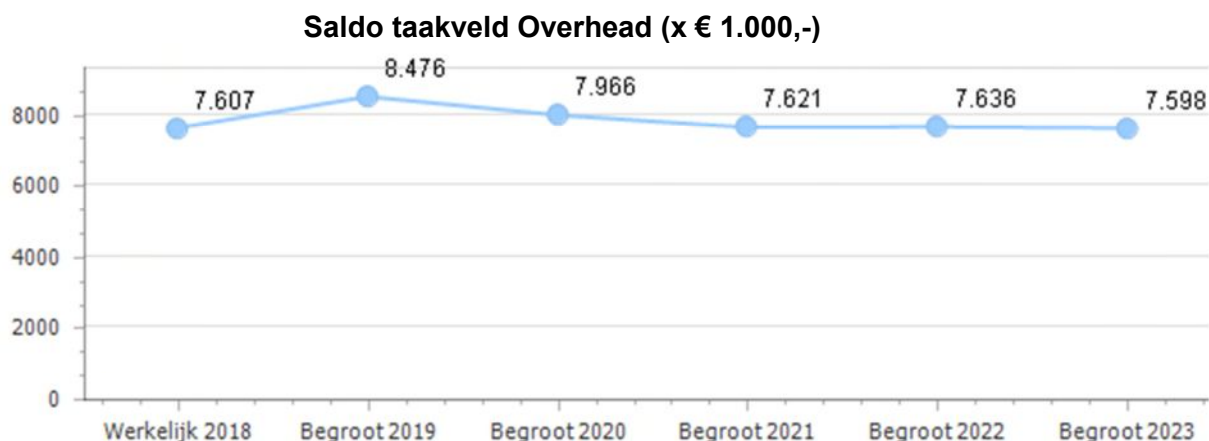
Verschillenanalyse taakveld Overhead

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
In 2019 waren de opleidingskosten eenmalig hoger, omdat er door de raad bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 een extra bedrag voor opleidingskosten in 2020 beschikbaar is gesteld.	116 V			
Bij de reorganisatie in 2018 heeft de raad een bedrag beschikbaar gesteld voor de salariskosten 2020 en 2021 van een paar leidinggevenden die zijn vertrokken. De salariskosten van deze voormalige medewerkers zijn in 2020 € 90.000 lager dan in 2019. In 2022 vallen deze kosten volledig weg.	90 V	268 V		
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld nemen af.	329 V	73 N		
De ICT-dienstverlening aan gemeente Lingewaal is gestopt. De kosten vallen weg (o.a. licentie/leasekosten).	144 V			
De kosten die we maken voor de externe dienstverlening voor de ODR dalen (leasekosten / ICT infrastructuur).	57 V			
Voor 2020 heeft de Raad bij de begroting 2019 € 80.000,- beschikbaar gesteld voor het professionaliseren van de inkoop. Deze last valt in 2021 weg.		80 V		
Voor 2 voormalige medewerkers betalen wij nog WW en bovenwettelijk WW. Deze kosten vallen weg, omdat ze de AOW-leeftijd bereiken.	14 V	30 V		
In 2021 vallen de kapitaallasten van een aantal ICT-investeringen weg, omdat deze investeringen volledig zijn afgeschreven.		56 V		

(x € 1.000,-)

In 2023 vallen de kapitaallasten van een aantal ICT-investeringen weg, omdat deze investeringen volledig zijn afgeschreven.				50 V
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Onttrekking uit voorziening frictiepot organisatieontwikkeling Deze voorziening is op advies van de accountant omgezet naar een reserve. De onttrekking uit deze reserve wordt conform onze begrotingsvoorschriften in 2020 verantwoord op taakveld "Mutaties reserves.	358 N			
De bijdrage die wij ontvangen van de ODR voor onze ICT dienstverlening is verhoogd.	100 V			
Diverse kleine verschillen	18 V	16 N	15 N	12 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	510 V	345 V	15 N	38 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Belastingen overig

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Vanaf 2022 is het niet meer toegestaan om precariobelasting te heffen. Daarmee valt de opbrengst weg

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	60	70	127	125	125	125
Baten	-1.421	-1.421	-1.437	-1.437	-204	-204
Saldo taakveld	-1.361	-1.351	-1.310	-1.312	-79	-79

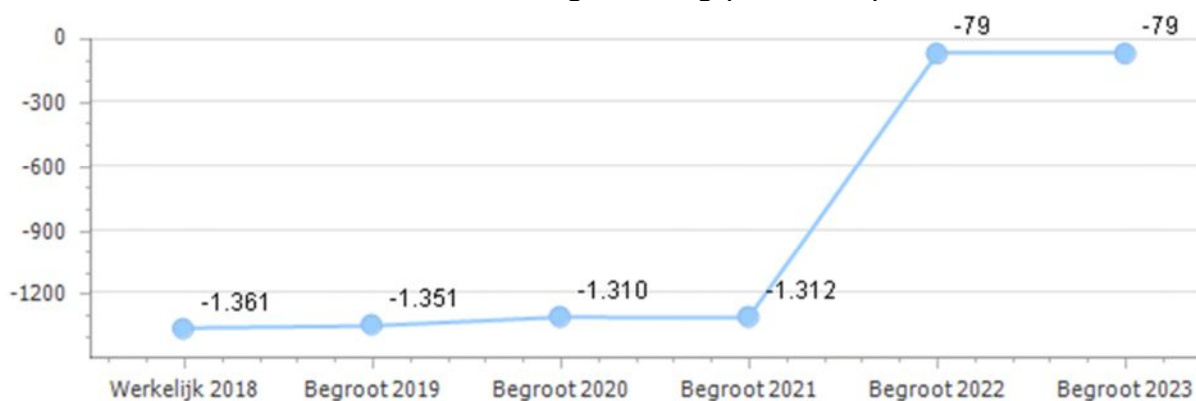
Verschillenanalyse taakveld Belastingen overig

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Laasten (Nadeel / Voordeel):				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld zijn toegenomen.	57 N			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Vanaf 2022 is het niet meer toegestaan om precariobelasting te heffen. Daarmee valt de opbrengst weg.			1.233 N	
Hogere opbrengst precario belasting.	14 V			
Diverse kleine verschillen	2 V	2 V		
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	41 N	2 V	1.233 N	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Belastingen overig (x € 1.000,-)

Taakveld OZB Woningen

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	343	363	337	337	337	337
Baten	-3.868	-3.970	-4.159	-4.159	-4.159	-4.159
Saldo taakveld	-3.526	-3.607	-3.822	-3.822	-3.822	-3.822

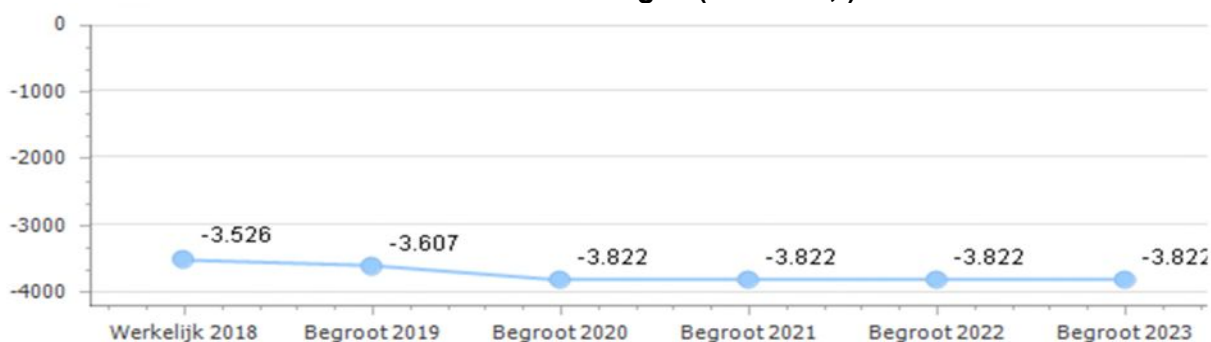
Verschillenanalyse taakveld OZB Woningen

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld zijn afgenomen.	19 V			
In 2019 waren de taxatiekosten eenmalig hoger, omdat het we op een andere manier zijn gaan taxeren. Van inhoud naar gebruiksoppervlakte.	34 V			
Uitvoeringskosten OZB.	24 N			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Opbrengst dwanginvordering (aanmaningen / dwangbevelen).	12 N			
Opbrengst OZB woningen (inflatiecorrectie 1,4% + areaaluitbreiding).	201 V			
Diverse kleine verschillen	3 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	215 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld OZB Woningen (x € 1.000,-)

Taakveld OZB niet-woningen

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	47	50	33	33	33	33
Baten	-1.699	-1.754	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Saldo taakveld	-1.652	-1.703	-1.717	-1.717	-1.717	-1.717

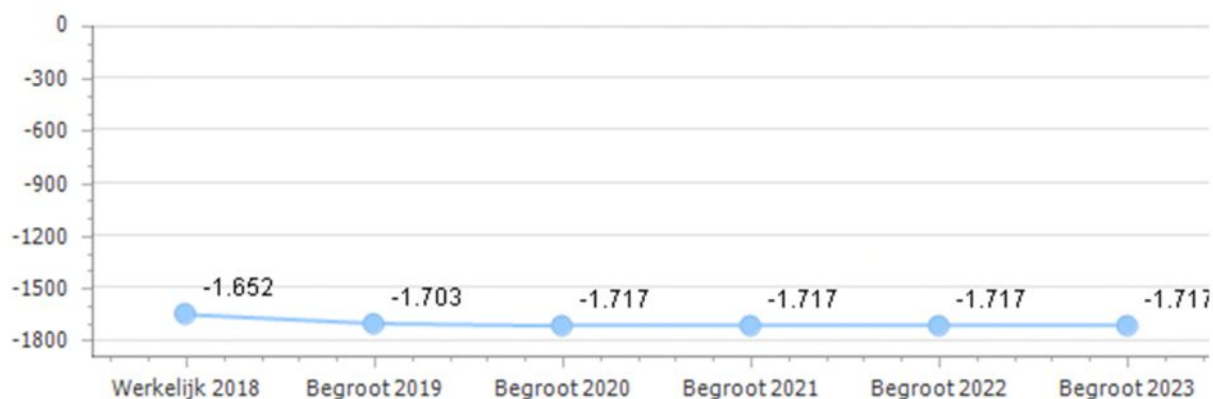
Verschillenanalyse taakveld OZB niet-woningen

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
De toegerekende loonkosten naar dit taakveld zijn afgenomen.	17 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Opbrengst OZB niet-woningen (gebruikers bedrijven) Deze lagere opbrengst wordt veroorzaakt door leegstand.	20 N			
Opbrengst OZB niet-woningen (inflatiecorrectie 1,4% + areaaluitbreiding).	18 V			
Diverse kleine verschillen	1 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	14 V	0	0	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld OZB niet-woningen (x € 1.000,-)

Taakveld Bestuur

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

In het coalitieakkoord geeft de raad aan er naar te streven om zoveel mogelijk samen met de gemeenschap keuzes te maken. De gemeente wil actief met inwoners in gesprek gaan over beslissingen in hun directe omgeving. De bestuursstijl wordt hierop afgestemd zodat we maximaal onze inwoners kunnen bereiken en betrekken.

Daarnaast heeft de gemeenteraad de afgelopen periode nadrukkelijk aangegeven meer aan de voorkant van de besluitvorming te willen komen. De raad wil vormgeven aan kerngericht werken en andere thema's met een grote impact op burgers. De raad werkt daarbij graag met werkgroepen, waarin met medewerkers oriënterend wordt gesproken en informatie wordt uitgewisseld ter voorbereiding op de besluitvorming. Verder is de raad (fractievoorzitters) in samenspraak met het college volop bezig met de overgang naar een modernere manier van besturen dicht(er)bij de burger. Daarbij hoort een omslag naar minder en efficiënter vergaderen. Ten slotte wil de raad wil beter zichtbaar en benaderbaar zijn. Vanaf 2019 wordt gewerkt aan een betere zichtbaarheid van de gemeenteraad. Hier wordt op verschillende manieren invulling aan gegeven, bijvoorbeeld door werkbezoeken, omgevingswandelingen, website en social media. Deze lijn wordt in 2020 sterk doorgezet.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	1.766	1.704	2.135	2.127	2.108	2.124
Baten	-194	-140	-99	-99	-99	-99
Saldo taakveld	1.572	1.564	2.036	2.028	2.009	2.025

(x € 1.000,-)

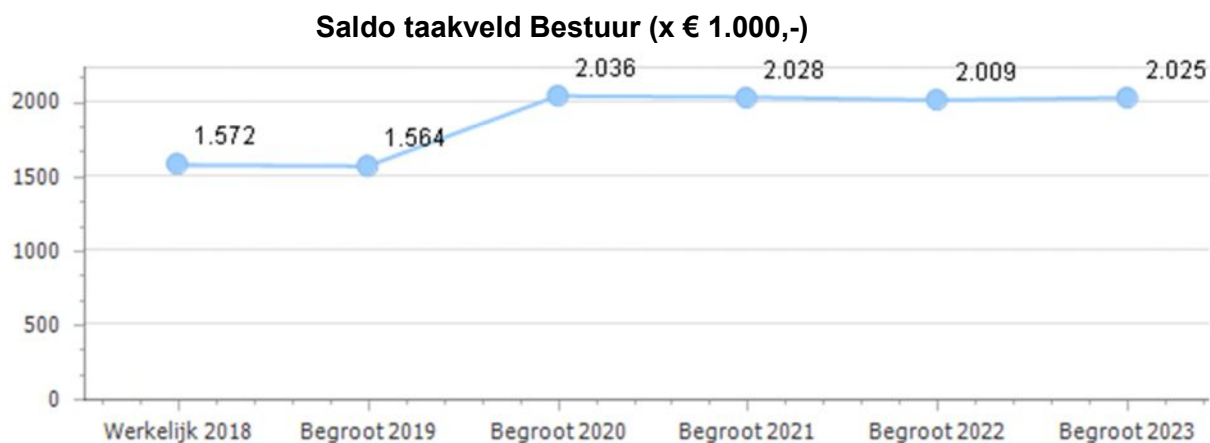
Verschillenanalyse taakveld Bestuur

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Vanaf 2020 worden de loonkosten van de directie op dit taakveld verantwoord.	149 N			
Vanaf 2020 worden de loonkosten van de staf op dit onderdeel verantwoord.	267 N			
Enmalige representatie kosten: - viering van 75 jaar bevrijding (15 N) - kersenparty (10 N) Per toerbeurt wordt door één van regio-gemeenten de kersenpartij georganiseerd. In 2020 is gemeente Buren aan de beurt.	25 N			

(x € 1.000,-)

Baten (Nadeel / Voordeel):				
In 2020 valt de onttrekking uit de voorziening wachtgeld wethouders weg. Er zijn geen voormalige wethouders meer die wachtgeld ontvangen.	36 N			
Diverse kleine verschillen	5 V	8 V	19 V	16 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	472 N	8 V	19 V	16 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Taakveld Treasury

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

De rente is op dit moment erg laag. Een stijging van de rente heeft effect op onze kosten.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	-26	-197	-80	-84	-83	-84
Baten	-158	-108	-102	-97	-93	-91
Saldo taakveld	-183	-305	-183	-181	-177	-175

Verschillenanalyse taakveld Treasury

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Op dit taakveld wordt het saldo verantwoord tussen de werkelijke rentekosten en de rente die wordt doorberekend naar de investeringen op basis van het renteomslag percentage (0,25% in 2020). Per saldo ontstaat er op deze lastenpost een batig saldo omdat we meer rente toerekenen naar de investeringen dan de verwachte werkelijke rentekosten verwachten. Vorig jaar was dit batige saldo nog 132 hoger.	132 N			
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen	10 V	2 N	4 N	2 N
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	122 N	2 N	4 N	2 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Treasury (x € 1.000,-)

Taakveld Overige baten en lasten

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	615	324	733	1.258	1.263	1.263
Baten	-14	-12	0	0	0	0
Saldo taakveld	601	312	733	1.258	1.263	1.263

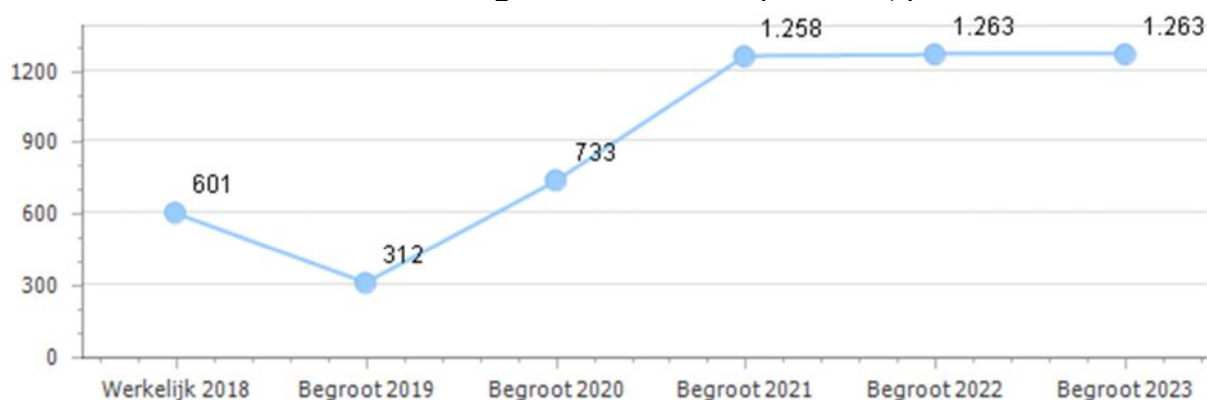
Verschillenanalyse taakveld Overige baten en lasten

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Interbestuurlijk Programma: reservering middelen t.b.v. opgave IBP.	464 N	525 N	5 N	0
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Stelpost verzekeringen In 2020 gaan we de structuur van onze verzekeringen anders opzetten. Dat zal naar verwachting een besparing opleveren van € 50.000.	50 V			
Diverse kleine verschillen	7 N	0	0	0
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	421 N	525 N	5 N	0

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Overige baten en lasten (x € 1.000,-)

Taakveld Mutaties reserves

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	2.748	3.990	260	480	20	20
Baten	-4.834	-6.553	-1.051	-433	-235	-225
Saldo taakveld	-2.086	-2.563	-791	47	-215	-205

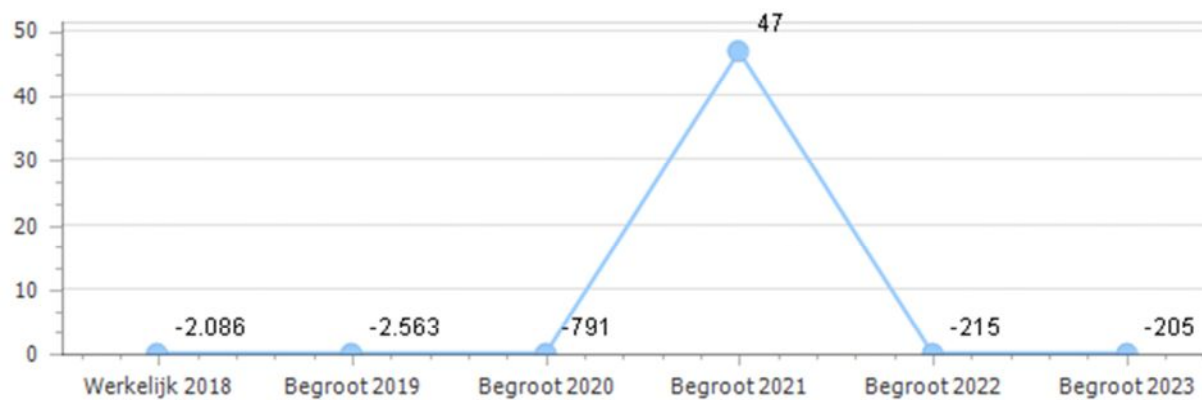
Verschillenanalyse taakveld Mutaties reserves

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
- storting in algemene reserve	2.640 V	220 N	460 V	
- storting in algemene reserve geblokkeerd	45 V			
- storting in OBR overlopende post	78 V			
- storting in OBR deelfonds sociaal domein	341 V			
- storting in OBR frictiekosten organisatie	627 V			
Baten (Nadeel / Voordeel):				
- onttrekking algemene reserve	1.635 N	68 N		
- onttrekking algemene reserve geblokkeerd	75 N			
- onttrekking OBR maatschappelijke investeringen	110 N			
- onttrekking OBR overlopende posten	844 N	15 N	99 N	
- onttrekking OBR deelfonds sociaal domein	1.749 N	254 N	75 N	
- onttrekking OBR beheer onderhoud Tollewaard	1.257 N	10 N	10 N	10 N
- onttrekking OBR I&A plan 2017 - 2021	85 N	2 N		
- onttrekking OBR frictiekosten organisatie	269 V	269 N		
- onttrekking OBRB gemeentehuis	14 N			
- onttrekking OBRB heractivering riolering	1 N		1 N	
- onttrekking OBRB afb. verplichtingen sport en dorpshuizen			13 N	
Diverse kleine verschillen	1 N			
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	1.772 N	838 N	262 V	10 N

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Mutaties reserves (x € 1.000,-)

Taakveld Resultaat van de rekening baten en lasten

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Er zijn geen risico's en belangrijke ontwikkelingen te melden.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	0	332	-1.531	-982	-1.669	-1.477
Baten	-407	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	-407	332	-1.531	-982	-1.669	-1.477

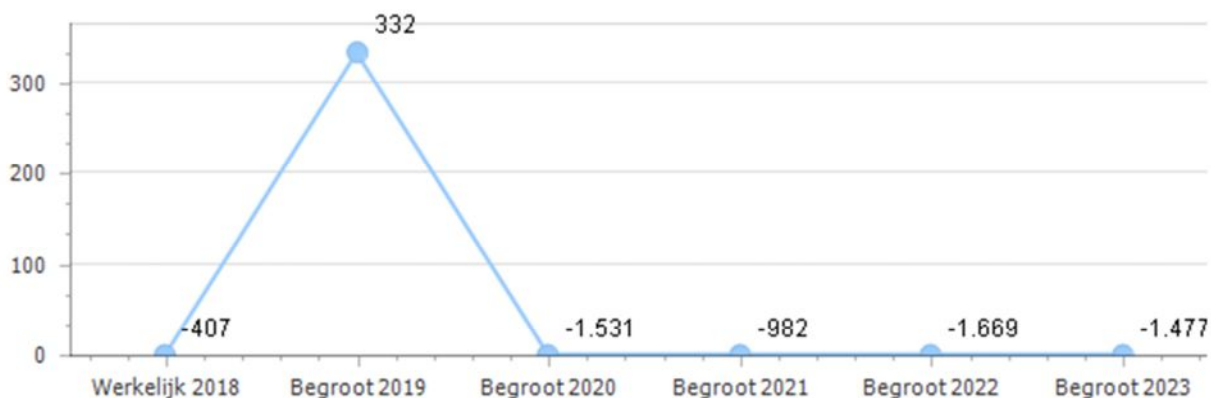
Verschillenanalyse taakveld Resultaat van de rekening baten en lasten

(x € 1.000,-)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Op dit taakveld wordt Saldo van baten en lasten(begrotingssaldo) van de meerjarenbegroting 2020-2023 opgenomen. De ontwikkeling van dit saldo is het resultaat van alle mutaties in de meerjarenbegroting 2020 - 2023 Zie de financiële analyse in deze begroting.	1.863 N	549 V	687 N	192 V
<u>Baten (Nadeel / Voordeel):</u>				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	1.863 N	549 V	687 N	192 V

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld Resultaat v.d. rekening baten en lasten (x € 1.000,-)

Taakveld Vennootschapsbelasting (VpB)

Wat doen we voor dit taakveld?

U vindt [hier](#) wat de gemeente nu al doet voor deze taakvelden

Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Als de grondexploitaties winstgevend worden, moeten we VPB gaan betalen. In de begroting is hiervoor geen budget opgenomen. We hebben nu een nul aangifte gedaan die is goedgekeurd, zodra er winst gemaakt wordt, verandert deze situatie.

Kengetallen en indicatoren

Klik [hier](#) (waarstaatjegemeente.nl) voor meer cijfers over deze indicatoren.

De lasten / baten van het taakveld

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo taakveld	0	0	0	0	0	0

(x € 1.000,-)

Verschillenanalyse taakveld Vennootschapsbelasting (VpB)

Toelichting	2020	2021	2022	2023
Lasten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Baten (Nadeel / Voordeel):				
Geen ontwikkelingen.				
Diverse kleine verschillen				
Totaal verschil lasten en baten (Nadeel / Voordeel)	0	0	0	0

(x € 1.000,-)

In deze tabel geven we de toelichting op de verschillen weer ten opzichte van het vorige jaar. Dus 2020 ten opzichte van 2019, 2021 ten opzichte van 2020 enz. Mutaties boven de 25.000 worden apart toegelicht, kleinere mutaties worden samengevat in de post diverse kleine verschillen. (N= Nadeel, V = voordeel)

Saldo taakveld (x € 1.000,-)

Paragrafen

Wat is een paragraaf

Naast de programma's zijn gemeenten verplicht om 7 programmaoverstijgende paragrafen in de begroting op te nemen (BBV-verplichting). De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de begroting en jaarrekening opgenomen. De paragrafen zijn eigenlijk dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's en taakvelden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragrafen zijn om verschillende redenen opgenomen:

- Het onderwerp heeft een grote financiële impact.
- Het onderwerp heeft een grote politieke betekenis.
- Het onderwerp is van belang voor de uitvoering van de programma's.

De 7 verplichte paragrafen gaan over:

- [lokale heffingen](#)
- [weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)
- [onderhoud kapitaalgoederen](#)
- [financiering](#)
- [bedrijfsvoering](#)
- [verbonden partijen](#)
- [grondbeleid](#)

De gemeenteraad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen wanneer een onderwerp om extra aandacht vraagt. Bijvoorbeeld bij grote projecten of subsidies. Wij hebben ervoor gekozen om het InterBestuurlijk Programma (IBP) als extra paragraaf op te nemen.

Paragraaf Lokale Heffingen

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de ontwikkeling van de onroerende zaakbelasting (OZB), riool- en afvalstoffenheffing, precario-, honden- en toeristenbelasting en leges. Ook geven we inzicht in de opbouw van de kostendeckende tarieven.

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft vanaf 2017 voor dat de paragraaf lokale heffingen informatie bevat over de opbouw van de verschillende tarieven. In de alinea leges en kostentoerekening vindt u hierover meer informatie, met name over de toerekening van de overhead. De werkwijze waaraan de raad haar voorkeur geeft, nemen we op in de financiële verordening.

Ontwikkelingen

We mogen het tarief van de precariobelasting vanaf 2016 niet verder verhogen. Bij de andere belastingen en leges is geen sprake van ontwikkelingen.

Risico's

Er zijn geen risico's te melden.

Uitleg belastingen en rechten

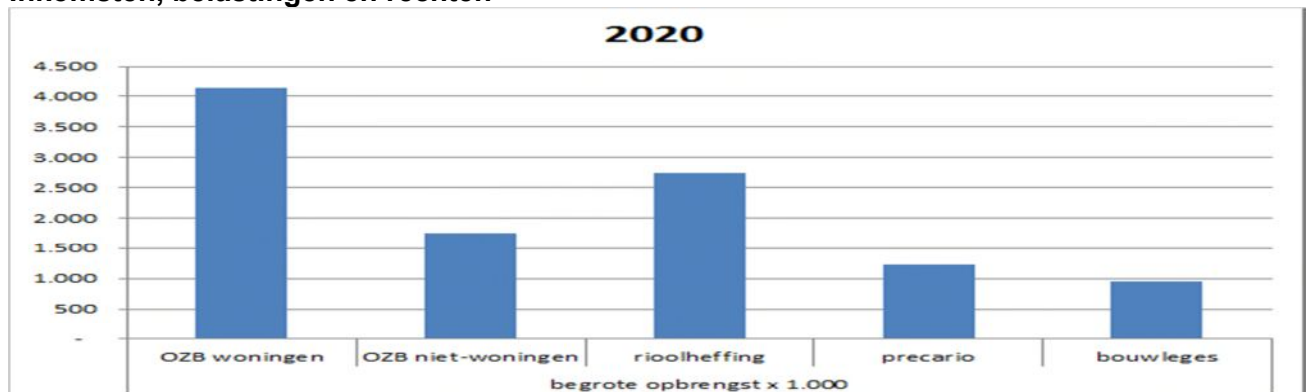
Volgens de Gemeentewet kan de gemeente belastingen en rechten heffen. Er bestaat een verschil tussen belastingen en rechten. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de opbrengst zelf bepalen. De onroerende zaakbelasting (OZB) is in onze gemeente de belangrijkste lokale belasting. Daarnaast kent de gemeente Buren toeristenbelasting, hondenbelasting, rioolheffing en (via de AVRI) de afvalstoffenheffing.

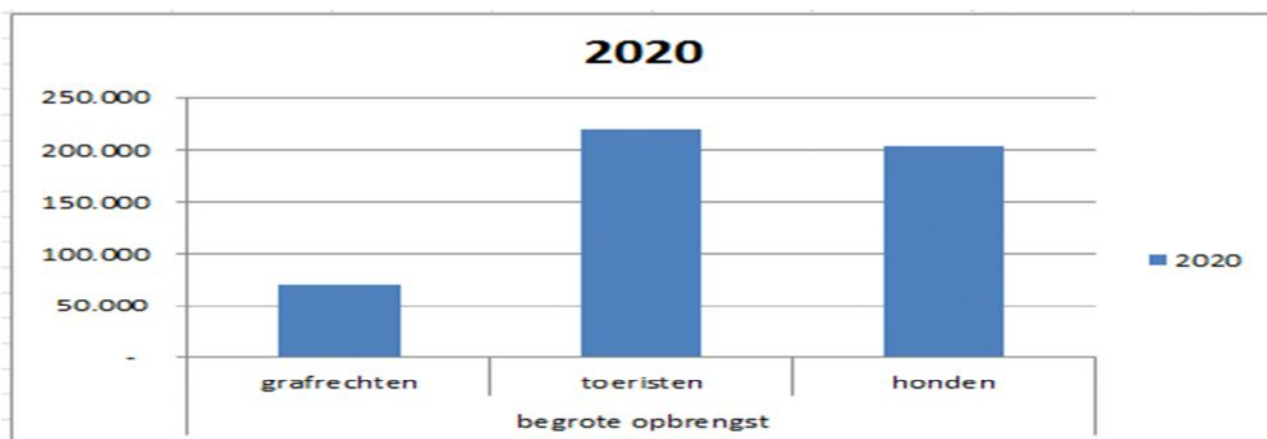
De gemeente heft in 2020 nog een voorlaatste keer precariobelasting op kabels en leidingen die in gemeentegrond liggen. De netbeheerder betaalt deze belasting. Inwoners krijgen hiervoor geen aanslag van de gemeente. Na 2021 mag deze belasting niet meer geheven worden. Hiervoor hebben we reeds alternatieve dekking gevonden in de meerjarenbegroting.

Bij de zogenaamde rechten is de gemeente niet helemaal vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal kostendeckend zijn. Tegenover de betaling van rechten staan rechtstreekse diensten. Er mag dus niet bewust winst op worden gemaakt. De kostendeckering wordt beoordeeld op basis van de begrote inkomsten en uitgaven. Wij kennen begrafenissen, rioolrechten en de leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen.

Bij de leges past de gemeente Buren op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe; de benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges. Een verwacht overschot bij de ene activiteit gebruiken we voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Inkomsten, belastingen en rechten

Tarievenbeleid

Bij de honden- en toeristenbelasting passen we de tarieven jaarlijks aan op basis van inflatiecorrectie. De tarieven van de rioolheffing worden conform het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) vastgesteld. De gemeenteraad bepaalt ieder jaar (vooraf) hoe hoog de totale OZB-opbrengst moet zijn.

Tabel: Ontwikkeling tarieven en inkomsten

	2018 (realisatie)	2019 realisatie	2020 (raming)	% stijging / daling 2020 t.o.v. 2019
Tarief OZB woningen (%)	0,1313	0,1280%	nog niet bekend	
Totaal WOZ waarde van woningen x 1.000	2.852.411			
Inkomsten OZB woningen (€) x 1.000	3.820	3.940	4.141	
Tarief OZB niet-woningen eigendom (%)	0,2385	0,2333%	nog niet bekend	
Tarief OZB niet-woningen gebruik (%)	0,1832	0,1755%		
Totaal WOZ waarde niet-woningen x 1.000	467.971			
Inkomsten OZB niet-woningen (€) x 1.000	1.713	1.754	1.750	
Tarief toeristenbelasting (€)	1,23	1,24	1,25	0,8%
Aantal losse overnachtingen	52.500	52.500	65.496	
Aantal vaste standplaatsen (niet in gebruik door inwoners van Buren)	1.200	1.200	1.161	
Inkomsten toeristenbelasting (€) x 1.000	188	188	220	
Tarief hondenbelasting (per hond)	64,65	64,65	64,65	0%
Tarief hondenbelasting (kennel)	353,95	353,95	353,95	
Aantal geregistreerde honden	ca.3.300	ca. 3.100	ca.3.155	
Aantal geregistreerde kennels	12	12	8	
Inkomsten hondenbelasting (€) x 1.000	207	202	204	
Tarief precariobelasting (€)	5,00	5,00	5,00	0%
Aantal strekkende meter kabels/leidingen	239.649	239.649	264.671	
Inkomsten precariobelasting (€) x 1.000	1.198	1.198	1.233	
Tarief rioolheffing woningen (€)	217,00	225,00	230,00	2,2%
Tarief rioolheffing niet-woningen (€)	434,00	450,00	460,00	2,2%
Aantal woningen met rioolaansluiting	10.200	10.273	10.500	
Aantal niet-woningen met rioolaansluiting	796	796	800	
Inkomsten rioolheffing (€) x 1.000	2.560	2.677	2.783	
Tarief onderhoudsrecht graven (€) graf met persoon vanaf 12 jaar	125,50	128,51	130,30	1,4%
Kindergraf > 1 / 12 < jaar	0	64,26	65,15	1,4%
Kindergraf 0 < 1 jaar	0	32,15	32,60	1,4%
Aantal graven met jaarlijks onderhoudsrecht	658	658	579	
Ink. onderhoudsrecht graven (€) x 1.000	82	79	70	
Totaal inkomsten Belastingen en rechten (€) x 1.000	9.710	10.038	10.401	

Leges en kostentoerekening

Opbouw hoogte overhead

Op basis van de nieuwe BBV-regelgeving, maken we in de paragraaf lokale heffingen inzichtelijk welk deel van de overhead we toerekenen aan de belangrijkste leges en heffingen. De basis voor de toerekening is het totaal aan directe salarislasten. De overheadtoerekening is een opslag op deze lasten.

Toerekening op basis van aandeel in de totale lasten

Voor de verschillende leges en heffingen verwijzen wij u naar het tabblad tarievenbeleid en naar de betreffende verordening.

Opbouw rioolheffing	2020
Directe uitgaven taakveld	2.428
Directe uitgaven overige taakvelden	0
Totaal	2.428
Toegerekende overhead	155
BTW taakveld riolering	200
Totale uitgaven	2.783
Totale inkomsten	2.783
Percentage kostendekkendheid	100%

Opbouw bouwleges	2020
Directe uitgaven taakveld	822
Overige uitgaven bouwleges	81
Totaal	903
Toegerekende overhead	66
Totale uitgaven	969
Totale inkomsten	957
Percentage kostendekkendheid	98,8%

Opbouw begraafplaatsen	2020
Directe uitgaven taakveld (exclusief nieuw beleid 2020)	331
Directe uitgaven overige taakvelden	0
Correctie storting in de voorziening	-175
Totaal	156
Toegerekende overhead	34
Totale uitgaven	190
Totale inkomsten	190
Percentage kostendekkendheid	100%

In werkelijkheid ligt het percentage kostendekkendheid lager. Het dekkingspercentage begraafplaatsen komt op 100%, omdat we de meerkosten onttrekken uit de voorziening begraafplaatsen. In december 2019 ontvang de raad een nieuw beleidsplan begraafplaatsen.

N.B. In 2020 gaan we de kostendekkend van de legesverordening conform het model van de VNG in deze paragraaf opnemen.

Belastingdruk

Vergelijken belastingdruk

[Waarstaatjegemeente - belastingdruk](#)

Vergelijken belastingcapaciteit

[Financieel Toezicht Gemeenten - belastingcapaciteit](#)

Kwijtschelding

Als inwoners de gemeentelijke belasting niet kunnen betalen, kunnen zij de gemeente vragen om kwijtschelding. Om te bepalen of zij voor kwijtschelding in aanmerking komen, kijken wij onder andere naar het vermogen en de inkomsten en uitgaven van inwoners. De gemeente kent kwijtschelding bij OZB en onder voorwaarden ook bij lijkbezorgingsrechten.

Waardering WOZ

Volgens de wet WOZ moet de gemeente elk jaar de waarde vaststellen van allerlei soorten onroerende zaken, waaronder alle woningen, niet-woningen en percelen (bouw)grond. Onder niet-woningen verstaan we de kantoor-, winkel-, horeca- en bedrijfspanden.

We taxeren vrijwel alle woningen via een rekenmodel waarbij we rekening houden met onderlinge verschillen in bijvoorbeeld soort woning, grootte van het perceel, gebruiksoppervlakte van de woning, bijgebouwen en de ligging. Op het taxatieverslag van woningen kan een inwoner zien met welke andere verkochte woningen zijn of haar woning is vergeleken.

Bezwaar en beroep WOZ

Naar aanleiding van de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangt de gemeente bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift dan kan hij beroep aantekenen bij de rechtbank of hoger beroep bij het gerechtshof.

Tabel: Aantallen bezwaar en beroep

	2018 werkelijk	2019 (raming)	2020 (raming)
Kwijtscheldingsverzoeken	4	10	5
Bezwaarschriften WOZ	157	185	175
Beroepsschriften	8	5	5
Hoger beroepsschrift	1	0	2

De gemeente Buren heeft in 2019 de WOZ-objecten binnen de gemeente gewaardeerd op basis van gebruiksoppervlakte. Deze verplichting vanuit de Waarderingskamer heeft geleid tot iets meer bezwaren in 2019 maar de verwachting is dat dit aantal in 2020 stabiliseert.

Daarnaast vindt de gemeente Buren een persoonlijke, informele aanpak belangrijk. In 2019 zijn 225 WOZ bezwaren informeel afgehandeld. Deze aanpak wordt in 2020 voortgezet.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

Deze paragraaf geeft aan hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot de risico's. Om dat te kunnen beoordelen, geven we inzicht in de risico's. Het daarvoor benodigde weerstandsvermogen zetten we vervolgens af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

Totaalbeeld

Risico inventarisatie	2019 (begroot) €	2020 (benodigd) €
1. Aansprakelijkheid	375.000	335.000
2. Rampen en calamiteiten	160.000	165.000
3. Verbonden partijen	140.000	110.000
4. Open einde regelingen / decentralisaties (excl. wmo-jeugd)	440.000	275.000
5. Grondexploitatie	1.000.000	1.000.000
vrijval voorziening Doejenburg II on hold		750.000
6. Maatschappelijke risico's en veiligheid	330.000	405.000
7. Verzekeringsbeleid	0	110.000
8. Overige risico's incl.	350.000	260.000
Totaal risico's begroting 2019	2.795.000	
Vrijval weerstandsvermogen bij jaarrekening 2018	-76.000	
Totaal	2.719.000	
Vrijval nieuwe inventarisatie	-59.000	
Totaal weerstandsvermogen begroting 2020		3.410.000

Bij de actualisatie van het weerstandsvermogen bij de jaarrekening 2018 is het bedrag aangepast naar € 2.719.000,-. Nu wordt bij de begroting 2020 voorgesteld om € 59.000,- minder te reserveren voor het weerstandsvermogen ten gunste van het vrij beschikbare deel van de Algemene Reserve.

Incidentele weerstandscapaciteit

Op basis van de actuele risico-inventarisatie is de benodigde incidentele weerstandscapaciteit voor 2020 een bedrag van € 3.410.000,-. Belangrijk is hier te melden dat daarnaast de aparte Reserve Sociaal Domein en de voorzieningen voor grondexploitatie zijn bedoeld om de risico's bij open-einde-regelingen en de grondexploitatie (en dan met name BT Doejenburg II) op te vangen.

Berekening weerstandsratio

Om te bepalen of het weerstandsvermogen per 31 december 2020 nog toereikend is, kijken we naar de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit. Het incidenteel beschikbare vermogen definiëren we als volgt:

Beschikbaar weerstandsvermogen	31-12-2019	nieuwe doorrekening begroting 31-12-2020
Incidenteel onvoorzien	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0
Vrije beschikbare reserve	1.781.000	1.048.000
Weerstandsvermogen	2.719.000	3.410.000
Totaal	4.500.000	4.458.000

$$\begin{array}{l} \text{Ratio weerstandsvermogen} \\ \text{o.b.v. de nieuwe doorrekening voor 2020} \end{array} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{4.458.000}{3.410.000} = 1.31$$

De onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende weerstandsratio.

Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Volgens bovenstaande tabel krijgt onze weerstandsratio van 1,31 in 2020 de beoordeling 'voldoende' en vrijwel gelijk aan de ratio van 2019. Daarmee kunnen we de conclusie trekken dat het weerstandsvermogen toereikend is in relatie tot de risico's.

Economische ontwikkelingen

Wat betreft de gevolgen van de economische ontwikkelingen verwachten we dat de investeringen van bedrijven ongeveer op hetzelfde niveau blijven. Dit zal zich echter niet vanzelfsprekend vertalen in een verhoogde afname van ruimte op onze bedrijventerreinen. Hiervoor moeten we net als in 2019 met name bij de grondexploitaties een bedrag reserveren.

Invoering vennootschapsbelasting

De invoering van de vennootschapsbelasting leidt tot een verhoogde administratieve last en eventueel tot het betalen van belasting. Over de hoogte van de aanslag in 2018 is nog geen duidelijkheid. We zijn nog in gesprek met de belastingdienst over een aantal standpuntbepalingen. Over 2016 en 2017 is een nihil-aangifte gedaan.

We reserveren geen apart bedrag in het weerstandsvermogen voor de vennootschapsbelasting, maar nemen deze belasting op in onze begroting, zodra er meer duidelijkheid is welk bedrag we daarvoor moeten opnemen. Via een tweemaandelijks rapportage wordt u hierover in de loop van 2020 geïnformeerd.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 in werking. Het is een wetswijziging die vergelijkbaar is met de decentralisaties in het sociaal domein. Vooralsnog denken we de wijzigingsoperatie binnen de huidige begrotingsbezetting en middelen uit te kunnen voeren. Er wordt een nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet ingevoerd (DSO). Alle digitale informatie is straks op 1 plek te vinden: het Omgevingsloket. Via dit loket kan iedereen inzien wat mag en wat niet volgens de Omgevingswet.

Bij de invoering in 2021 bestaat het risico dat we extra middelen nodig hebben, eventueel ook al in 2020. Mocht dit nodig zijn, dan komen we hier bij de raad op terug. We reserveren vooralsnog geen bedrag hiervoor in het weerstandsvermogen in 2020.

Overige ontwikkelingen

Daarnaast maken we hier melding van enkele risico's waarvoor nu geen extra risicobedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om risico's waarvoor bijvoorbeeld nog besluitvorming nodig is of het gaat om ontwikkelingen waarvan de risico's nog niet te kwantificeren zijn. De grootte van deze risico's kan pas nauwkeurig bepaald worden als er keuzes zijn gemaakt over wat we wel en niet gaan doen en er besluitvorming is geweest over de te volgen koers. Het gaat om:

- Onderhoud scholen (IHP), Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan en accommodatiebeleid;
- Herijking gemeentefonds 2021 waarmee onder meer wordt beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen;
- Ontwikkeling van legesopbrengsten in relatie tot de PAS-problematiek waardoor vergunningafgifte opgehouden wordt;
- De uitvoering van de strategische opgaven, met name duurzaamheid en kerngericht werken.
- De uitvoering van raadsmoties met betrekking tot woningbehoefte en stimulering lokale economie;
- [Waarborgfonds Sociale Woningbouw](#) (WSW): het risico van de bestaande achtervangregeling via de WSW voor twee corporaties in de gemeente Buren. Dit betreft de achtervangregeling van het rijk en de gemeenten voor sociale woningbouwleningen. De achtervang van de gemeenten (50%) en het Rijk (50%) is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel van dit fonds. Het risico dat gemeente Buren als achtervang-gemeente renteloze leningen moet verstrekken als de andere buffers van het fonds onvoldoende zijn, is zeer klein - bijna theoretisch.

Daarentegen kan de risicovoorziening voor Doejenburg (bedrag € 10,1 mln) gefaseerd vrijvallen als voor de ontwikkeling van fase 2 een grondexploitatie is vastgesteld met een solide risico-analyse. Nu kan uit deze voorziening een bedrag van € 750.000 vrijvallen in 2020. Het streven is de grondexploitatie vast te stellen voor de kadernota 2021. De vrijval van € 750.000 is opgenomen onder de overige risico's.

Risicomanagement in organisatie

In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is in 2017 vastgelegd dat we alle mogelijke risico's inventariseren en analyseren middels een risicomanagementmodule. Daarnaast zijn er regels geformuleerd om tot een onderbouwd risicoprofiel én een onderbouwde berekening van de benodigde weerstandscapaciteit te komen. Begin 2019 is deze nota aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur (RV/ D.022672/Z.009652).

Risico's

Medio 2019 hebben we wederom bij de halfjaarlijkse risico-inventarisatie een aantal structurele of incidentele risicogroepen benoemd in het weerstandsvermogen. Hieronder vindt u de verwachte ontwikkeling en doorwerking in 2020.

1. Aansprakelijkheid

De gemeente voert veel taken uit en loopt daarbij risico's. Bij het uitvoeren van taken is de gemeente aansprakelijk voor een tijdige en correcte uitvoering. Inwoners en belanghebbenden kunnen de gemeente aansprakelijk stellen als de gemeente deze taken niet goed uitvoert. De wettelijke regelingen zoals de Wet Dwangsom, de Wet Nadeelcompensatie en Schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten en het Burgerlijk Wetboek (onrechtmatige daad) zijn belangrijke grondslagen voor het aansprakelijk stellen van de gemeente.

Ook wordt informatieveiligheid en beveiliging steeds belangrijker. De Algemene Verordening Gegevensbescherming die in 2018 in werking is getreden, schrijft een privacyfunctionaris voor. En bij verkeerd gebruik van persoonsgegevens moet een data-lek op grond van de Wet Datalekken gemeld worden. Daarnaast gelden er voorwaarden vanuit de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten) waar risico's aan vast zitten.

De risico's worden beperkt door het beschrijven van de processen en daarin maatregelen op te nemen. Verder zijn verzekeringen afgesloten tegen de financiële consequenties van mogelijke gebreken in de uitvoering van een taak.

Andere aansprakelijkheidsrisico's komen voor bij de grondexploitaties. Om risico's zo klein mogelijk te houden sluiten we overeenkomsten met de ontwikkelaars van gronden om onder andere planschade af te dekken.

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van alle aansprakelijkheidsrisico's in 2020 een bedrag van € 335.000,- te reserveren.

2. Opvang bij rampen en calamiteiten

Landelijk is de [Handreiking "Regionaal Risicoprofiel"](#) opgesteld. De [Wet op de Veiligheidsregio's](#) verplicht de uitwerking van verschillende risicoprofielen. Dit profiel brengt de risico's van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid duidelijk in kaart. De betreffende risico's voor onze gemeente blijven ten opzichte van voorgaande jaren ongeveer hetzelfde. Het gaat hierbij om risico's ten gevolge van rampen, calamiteiten, klimaatveranderingen en besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de risico's voor de opvang bij rampen en calamiteiten in 2020 een bedrag van € 165.000,- te reserveren.

3. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. We benoemen in de paragraaf [verbonden partijen](#) van onze begroting een aantal risico's daarvoor. De deelnemende gemeenten delen de financiële gevolgen van de verbonden partijen.

Eén van de risico's is onder andere de (CAO-)ontwikkelingen van een aantal verbonden partijen waarover nog afspraken gemaakt moeten worden. In de begrotingen van de verbonden partijen zijn alleen de gemaakte afspraken verwerkt in de begrotingen. Voor dit soort (structurele) ontwikkelingen wordt geen bedrag meegenomen in het weerstandsvermogen.

Wel houden de verbonden partijen in de afgelopen jaren zelf (steeds grotere) buffers aan om eventuele tegenvallers op te vangen. Via de paragraaf weerstandsvermogen en risicomangement reserveren ze in hun begroting geld voor incidentele tegenvallers. Het weerstandsvermogen is onderdeel van de algemene reserves. De kans dat ze een financieel beroep doen op de gemeenten is daarmee de afgelopen jaren kleiner geworden. De gezamenlijke gemeenten maken afspraken via stemrecht in het algemeen bestuur van de verbonden partijen over deze reserves.

Verbonden partijen	Weerstandsvermogen 31-12-2018 in mln. €	Totaal Eigen Vermogen per 31- 12-2018 in mln. €
GGD Gelderland Zuid	0,514	0,514
Werkzaam Rivierenland	1,127	5,872
AVRI	1,464	1,865
Omgevingsdienst Rivierenland	0,348	1,476
Veiligheidsregio	3,683	3,945
Regio Rivierenland	0,474	2,065
Regionaal Archief Rivierenland	0,427	0,436
Totaal weerstandsvermogen verbonden partijen	8,037	16,173

Bij de verbonden partij de AVRI is het risico op hogere (structurele) kosten in 2019. Dit gaat om het eventueel in rekening brengen van mogelijk hogere onderhoudskosten van de begraafplaatsen. Op dit moment wordt die kostenopbouw onderzocht.

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de risico's voor verbonden partijen in 2020 een bedrag van € 110.000,- te reserveren.

4. Open-einde-regelingen / decentralisaties

Het gaat bij de open-einde-regelingen met name om regelingen als de [Participatiewet](#), [Leerlingenvervoer](#) en [Maatschappelijke Ondersteuning](#). Daarnaast zijn de transities van overheidstaken in 2015 ingezet. Hierdoor hebben de gemeente een veel groter takenpakket gekregen met een open-einde-karakter en daardoor met meer risico's. Het gaat dan vooral om de transities in de uitvoering van de nieuwe [Wet Maatschappelijke Ondersteuning](#) en de [Jeugdwet](#).

In de loop van 2017 werden de financiële effecten van de transities steeds meer duidelijker. Het bleek dat de in de jaren 2015 tot en met 2017 opgebouwde risicoreserve niet ingezet hoefde te worden. Voor de begroting 2019 - 2023 is voor de kosten voortvloeiend uit de decentralisaties een deel van de in eerdere jaren gevormde Reserve Sociaal Domein (voor de risico's wmo-jeugd) volledig ingezet. Bij de risico-inventarisatie is een risicobedrag van € 440.000,- nodig ter aanvulling van de reserve Sociaal Domein.

We stellen daarnaast voor om voor de financiële effecten van de risico's voor de open-einde-regelingen en decentralisaties (exclusief wmo-jeugd) een bedrag van € 275.000,- te reserveren.

5. Grondexploitaties

Bij het opstellen van de grondexploitaties worden de risico's voor dat specifieke project geschat en in de grondexploitatie meegenomen. Is een geraamd bedrag niet nodig omdat het risico zich niet voordoet, dan valt het bedrag vrij ten gunste van het resultaat van het plan. Daarnaast kunnen zich externe ontwikkelingen voordoen die niet project-specifiek zijn en buiten de invloed van de gemeente liggen. Dit zijn de algemene risico's waar de grondexploitatieberekeningen niet of ten dele in voorzien.

Een belangrijk risico is een onverwachte en onvoorziene kostenstijging over de nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken door de gemeente. Als de verkopen vervolgens vertraging oplopen, heeft dat hogere rentelasten als gevolg. Door de economische ontwikkeling en de bijstelling van de grondexploitaties moesten wij de afgelopen jaren risicobedragen in het weerstandsvermogen opnemen en de verliezen daaruit dekken, met name voor Doejenburg II. Na verwerking van deze onttrekkingen uit het weerstandsvermogen is in 2017 structureel een lager risicobedrag nodig binnen het weerstandsvermogen.

De risicovoorziening voor Doejenburg II (bedrag € 10,1 mln) kan gefaseerd vrijvallen als voor de ontwikkeling van fase 2 een grondexploitatie is vastgesteld met een solide risico-analyse. Nu kan uit deze voorziening een bedrag van € 750.000 vrijvallen in 2020. Het streven is de grondexploitatie vast te stellen voor de kadernota 2021.

In 2019 wordt voor de financiële effecten van de risico's voor de grondexploitaties een bedrag van € 1.000.000,- gereserveerd.

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de grondexploitatierisico's in 2020 ook hetzelfde bedrag

€ 1.000.000,- daarvoor te reserveren en daarnaast € 750.000 voor de vrijval van de risicovoorziening Doejenburg II, in totaal een bedrag van € 1.750.000,-.

6. Maatschappelijke risico's en veiligheid

Als eigenaar zijn we verantwoordelijk voor het in stand houden van onze eigendommen. Bijvoorbeeld voor gebouwen, groenvoorzieningen, wegen en bruggen lopen we grotere risico's door onduidelijkheid over de onderhoudsstatus of door incidentele tegenvallers zoals kapotgevroren wegen. Mocht er sprake zijn van gebrekkig of achterstallig onderhoud, dan wordt de gemeente aansprakelijk gesteld als daardoor (letsel-)schade ontstaat. Dit risico is niet verzekeraar. Een aanpassing van het onderhoudsniveau heeft, op termijn, vrijwel altijd een effect op de bijbehorende risico's: hoe hoger het niveau, hoe lager de risico's en omgekeerd.

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de maatschappelijke risico's en veiligheid in 2018 een bedrag van € 405.000,- te reserveren.

7. Verzekeringsbeleid

In juni 2019 heeft het college ingestemd met het voorstel "Anders Verzekeren" per 2020. Dit voorstel is gebaseerd op een doelmatigheidsonderzoek naar het verzekeringen pakket en de historie van schade gevallen: Dit vanuit de vraag of het evalueren van lopende verzekeringen en nagaan of schades met een structureel karakter via exploitatie en de meer middelgrote schades via het weerstandsvermogen gedekt kunnen worden. Dat bleek voor een reeks verzekeringen het geval te zijn en op basis van het voorstel nemen we in deze begroting in het weerstandsvermogen een extra bedrag hiervoor op van € 110.000,-.

Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende dekkingen:

Aansprakelijkheid ed	50.000
Computerverzekering	5.000
Cyberriksverzekering	50.000
Werkmaterieel	2.000
Glasverzekering	25.000
Kunstverzekering	10.000
Fraude en berovingspolis	250.000
Onverzekerde schades	25.000
Totaal	417.000

Dit totaal bedrag wordt in de berekening van het weerstandsvermogen meegenomen, maar werkt niet 1 op 1 door in het uiteindelijk benodigde weerstandsvermogen. Uitgaande van het gegeven dat niet alle risico's tegelijk voorkomen, kent onze risicomodule een formule met een "[Monte Carlo](#)" simulatie. Uit die simulatie blijkt dat bij een risico van in totaal € 417.000 een verhoging van het weerstandsvermogen nodig is van € 110.000,-. Dit uitgaande op basis van historische gegevens van een beperkte kans op voorkomen (circa 15% -20%).

Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de overige risico's in 2020 een bedrag van € 110.000,- te reserveren.

8. Overige risico's

Het gaat hierbij om een verscheidenheid aan risico's van calamiteiten, kwetsbaarheid of uitval van automatisering (privacy, datalekken, hacks), stagnering economie, personeelsrisico's, klimaatveranderingen, vergrijzing, het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen, regels die wijzigen of anders geïnterpreteerd moeten worden zoals openbare orde, besmettelijke ziektes, etc. Dergelijke risico's worden waarschijnlijker aangezien de samenleving hogere eisen stelt en complexer wordt.

Hieronder vallen ook risico's die het gevolg zijn van Europees, nationaal, provinciaal en regionaal beleid dat gemeenten verplichtingen oplegt. De belangrijkste daarvan zijn calamiteiten, ruimtelijk beheer, rente-ontwikkelingen en de ontwikkeling van de algemene uitkering.

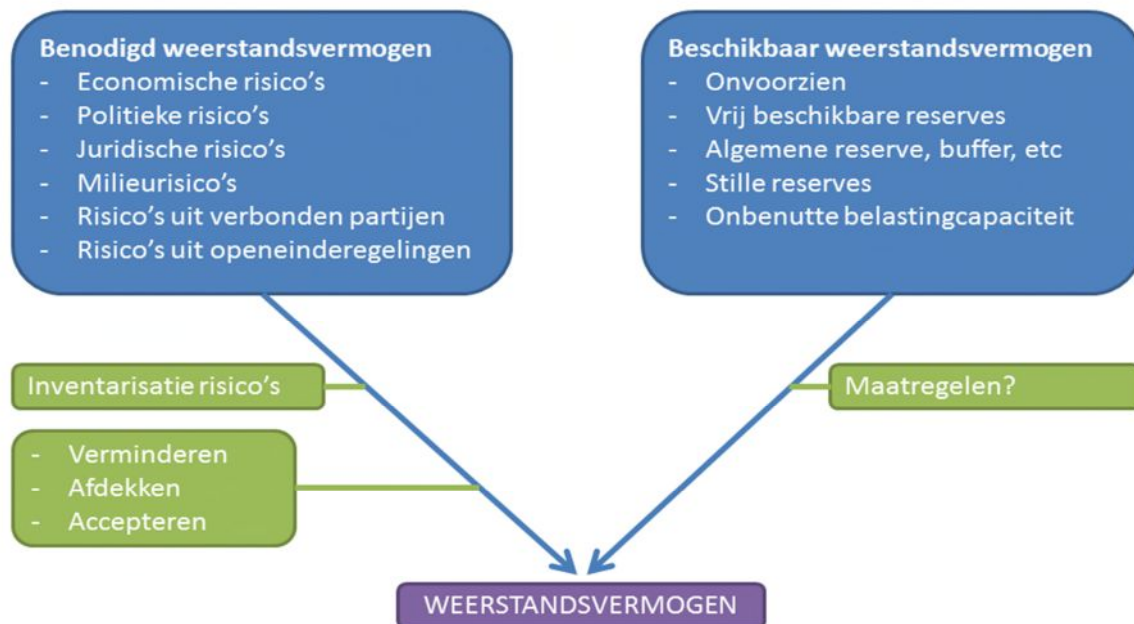
Wij stellen voor om voor de financiële effecten van de overige risico's in 2020 een bedrag van € 260.000,- te reserveren.

Weerstandsvermogen

De definitie van weerstandsvermogen is: "het vermogen van de gemeente Buren om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico's op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten".

Onder een risico verstaan we het gevaar voor financiële schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade).

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Naast de risico's zijn ook andere factoren van invloed op het weerstandsvermogen, zoals:

- het aanpassingsvermogen van de organisatie
- de kans dat tegenslagen zich gelijktijdig voordoen
- de risico-cultuur van de organisatie.

Belangrijk daarbij is, dat de wetgever op diverse plaatsen aangeeft dat gemeenten ten aanzien van het nemen van financiële risico's terughoudend moeten zijn. Dit is dan ook een leidend beginsel voor onder andere het treasurybeleid, zoals dat in het treasurywettelijk kader naar voren komt. Bij een gezond weerstandsvermogen is het mogelijk een niet voorziene financiële tegenvaller te betalen door de algemene reserve aan te spreken. Wanneer er onvoldoende weerstandsvermogen is, moeten wellicht activiteiten worden uitgesteld om tegenvallers op te vangen.

Beschikbaar weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen vinden we zowel in de exploitatie als in het vermogen. Binnen de exploitatie gaat het voornamelijk om de onbenutte belastingcapaciteit. De stelpost onvoorziene uitgaven is nihil. Bij de onbenutte belastingcapaciteit gaat het om de eigen inkomstenbronnen van een gemeente voor zover deze nog niet "maximaal" of kostendekkend zijn. Bij de onbenutte belastingcapaciteit gaat het met name om de OZB. Het betreft hier een inkomstenbron die niet direct beschikbaar is. De hoogte is het verschil tussen de feitelijke OZB en de normhoogte van de OZB in het kader van artikel 12.

In de vermogenssfeer bestaat de weerstandscapaciteit uit het vrij besteedbare en het geblokkeerde gedeelte van de algemene reserve (weerstandsvermogen) en de stille reserves. Een stille reserve is de theoretische berekening van het waardeverschil tussen de boekwaarde en de overwaarde van met name onze gemeentelijke panden of aandelen. Bij de stille reserves gaat het om de inzet van bezittingen als onroerend goed e.d. Om over deze ruimte te kunnen beschikken is politiek draagvlak nodig en zijn we, in geval van verkoop, afhankelijk van de markt. Dat betekent dat er enige tijd overheen gaat voordat het daadwerkelijke bedrag bekend is en we het geld daadwerkelijk contant kunnen maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om de overwaarde op aandelen en andere gemeentelijke eigendommen van waarde die niet op de balans staan. Gelet op het onzekere karakter, laten we dit bedrag buiten de berekening van het weerstandsvermogen.

De opbouw van onze beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2020 ziet er momenteel als volgt uit:

Weerstandsvermogen in de exploitatie (x € 1.000,-)	
Stelpost onvoorzien	-
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	-
Totale weerstandscapaciteit in de exploitatie	-
Weerstandsvermogen in het eigen vermogen per 1-1-2020	
Algemene reserve - vrij besteedbaar gedeelte in begroting (stand jaarrekening 2018)	1.781
Algemene reserve - weerstandsvermogen (geblokkeerde gedeelte)	2.719
Totale weerstandscapaciteit in het eigen vermogen	4.500

Het voorstel bij de begroting 2020 is om € 59.000,- minder te reserveren voor het weerstandsvermogen ten gunste van het vrij beschikbare deel van de Algemene Reserve op basis van de meest recente risico-inventarisatie. De hoogte van het weerstandsvermogen is dan € 2.660.000,- en het vrij besteedbare gedeelte van de algemene reserve wordt dan € 1.840.000,-.

Risico's en het weerstandsvermogen

Een deel van de algemene reserve wordt structureel geblokkeerd. Het weerstandsvermogen (geblokkeerd gedeelte) van de algemene reserve berekenen we tweemaal per jaar opnieuw. Bij de begroting en de jaarstukken. Dat bedrag is bedoeld voor het opvangen van de benoemde en onbenoemde risico's en calamiteiten. Het vrij besteedbare gedeelte van de algemene reserve, is het incidentele eigen vermogen. Hieraan wordt jaarlijks het exploitatieresultaat toegevoegd of onttrokken en wijzigt dus mee naar aanleiding van het exploitatieresultaat.

De actualisatie van de risico-inventarisatie stelt ons in staat tot een analyse van de risico's te komen. Er is voor de bestaande risico's een financiële vertaling opgesteld op basis van objectieve normeringen of door "professional judgement" met een kansinschatting en rekening houdend met een gemiddeld financieel effect bij het zich voordoen van een incident. Zo ontstaat per risico(-gebied) een financiële risicoraming. Bij de inschatting van de financiële effecten is uitgegaan van een gedeeltelijke dekking van alle risico's. Dit omdat niet alle risico's zich (tegelijk) zullen voordoen. Daarnaast bepalen we het noodzakelijke weerstandsvermogen op het bedrag dat valt binnen een bandbreedtes (hoogste - laagste bedrag) van de 2 risicosimulatiemodellen. De 2 gebruikte risicosimulatiemodellen zijn [Monte Carlo](#) en [Normaal verdeling](#).

Op basis van de meest actuele inventarisatie stellen wij voor om het begrote en benodigde weerstandsvermogen aan te passen naar € 2.660.000. Voor de onderliggende verdeling wordt verwezen naar de tabel hieronder.

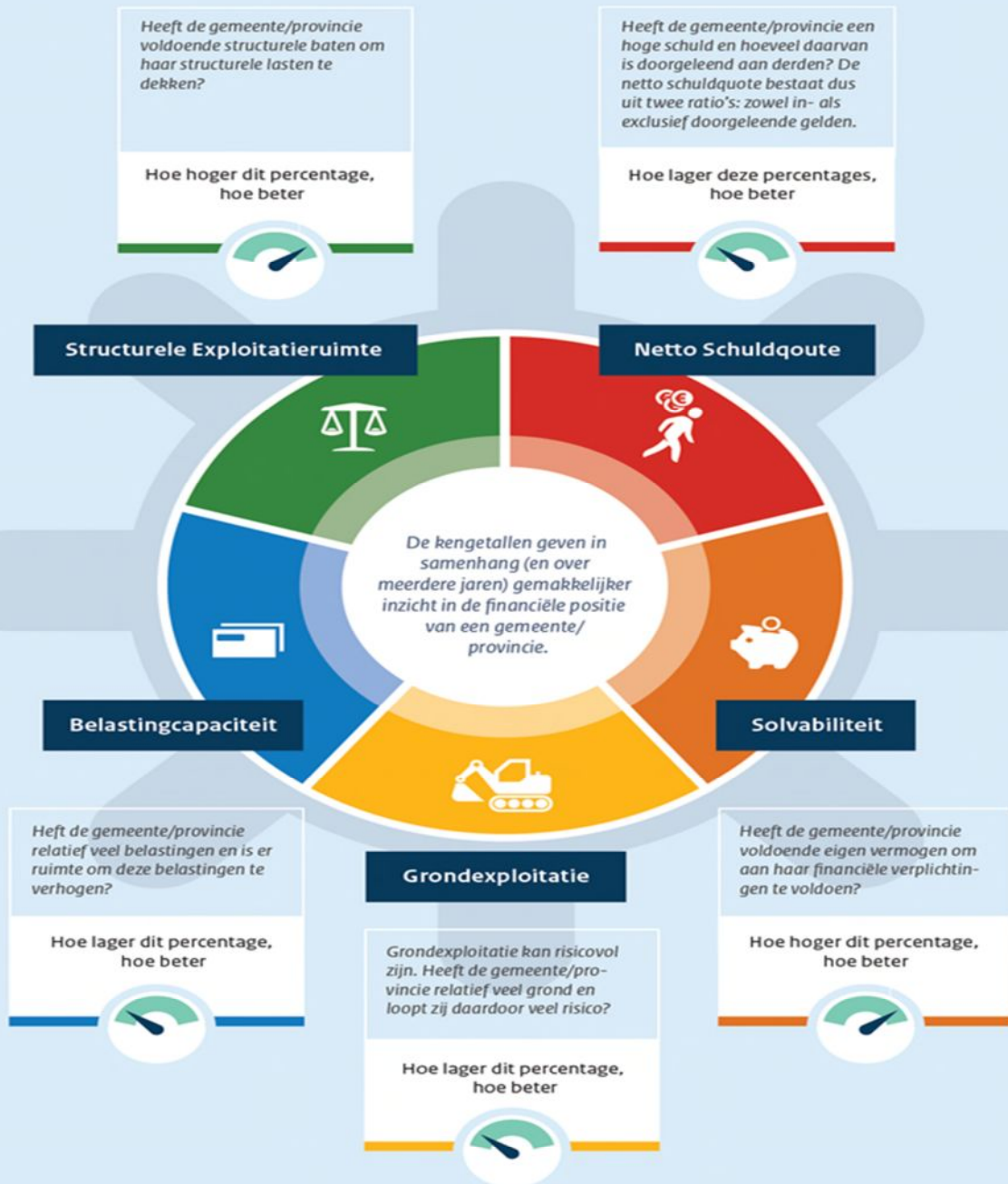
Tabel:

Risico inventarisatie	2019 (begroot) €	2020 (benodigd) €
1. Aansprakelijkheid	375.000	335.000
2. Rampen en calamiteiten	160.000	165.000
3. Verbonden partijen	140.000	110.000
4. Open einde regelingen / decentralisaties	440.000	275.000
5. Grondexploitaties	1.000.000	1.000.000
6. Maatschappelijke risico's en veiligheid	330.000	405.000
7. Verzekeringsbeleid	0	110.000
8. Overige risico's	350.000	260.000
Totaal risico's	2.795.000	2.660.000

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Kengetal	2018		2019		2020		2021	2022	2023
	Jaarrekening		Begroting		Begroting		Meerjarig		
Structurele exploitatieruimte	-2,3%	-	0,1%	+	0,8%	+	0,6%	-0,5%	-0,3%
Netto schuldquote	16%	+	24%	+	23%	+	24%	16%	12%
Netto schuldquote gecorrigeerd	16%	+	24%	+	23%	+	24%	16%	12%
Solvabiliteitsratio	28%	+/-	31%	+/-	25%	+/-	23%	26%	27%
Belastingcapaciteit (lokale lasten)	98%		103%		101%		101%	101%	101%
Grondexploitatie	8%	+	12%	+	7%	+	6%	1%	0%

beoordeling bovenstaande:

+ = weinig tot geen risico

+/- = beperkt, matig risico

- = (mogelijk) risicovol

Beoordeling kengetallen

Structurele exploitatieruimte

Hier laten we zien hoever de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiervoor scoort de Gemeente Buren een lichte voldoende in 2020-2021 en 2022-2023 onvoldoende. Dit houdt in dat er weinig tot geen ruimte is voor structurele tegenvallers of extra nieuw beleid. De oorzaak hiervan ligt voornamelijk bij de tekorten voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling en de Jeugdwet.

Netto (gecorrigeerd) schuldquote

Hier laten we zien hoeveel schuld de gemeente heeft ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten. Hiervoor scoort de Gemeente Buren goed. Onze schulden zijn de afgelopen jaren gestaag lager geworden en de verwachting is dat de schulden ook in de komende jaren steeds verder dalen. Daarbij is er sprake van weinig tot geen nieuwe investeringen.

Solvabiliteit

Hier laten we zien of de gemeente voldoende eigen vermogen heeft om aan de verplichtingen te voldoen. Dit is het geval en hiervoor scoort de Gemeente Buren een voldoende.

Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Hier laten we zien hoeveel de woonlasten voor een gezin zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Hiervoor scoort de Gemeente Buren een voldoende en zijn de Burense lokale lasten ongeveer gelijk aan de landelijk gemiddelde lokale lasten. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Grondexploitatie

Hier laten we zien hoe hoog het risico is op gronden in eigendom.

Hiervoor scoort de Gemeente Buren goed. De risico's zijn in de afgelopen steeds kleiner geworden en worden ook in komende jaren steeds kleiner.

Eindconclusie

De eindconclusie is dat de financiële positie van de gemeente Buren voldoende is. Wel dient er een oplossing te komen voor het structurele exploitatietekort door bijv. het verhogen van rijksuitkeringen of de lokale lasten of door de structurele uitgaven te verlagen. De raad krijgt bij de begroting 2020 hiertoe zoekrichtingen voorgelegd waaruit een keuze gemaakt dient te worden om de begroting 2020 meerjarig sluitend te maken.

U vindt [hier](#) een nadere technische toelichting op bovenstaande kengetallen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

In deze paragraaf geven we het beleidskader voor het onderhoud van de kapitaalgoederen en de vertaling van de financiële consequenties naar de begroting aan. Per kapitaalgoed gaan we in op het beleidskader, de middelen, de begroting en de stand van de voorziening.

Ontwikkelingen

Medio 2020 presenteren we aan de raad integraal alle beheerplannen openbare ruimte en vastgoed. De beheerplannen tonen effectieve inzet van onze middelen om onze leefomgeving en gemeentelijk vastgoed in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. Het is een document waarin informatie is te vinden hoe wij als gemeente het beheer hebben geregeld. Naast de kwantiteit van het areaal geeft het ook inzicht in de kwaliteit, de kosten en hoe en wanneer het onderhoud moet worden uitgevoerd.

In de laatste MR van 2019 vragen we de gemeenteraad om het huidige beheerplan openbare verlichting met een jaar te verlengen, zodat deze meegenomen kan worden in de integrale aanbidding medio 2020.

In 2020 presenteren we de raad de nieuwe mobiliteitsvisie, die onderdeel is van het nieuwe Gemeentelijke Verkeer- en Vervoersplan (GVVP). Hierin worden de wensen van zowel de inwoners als van college en raad meegenomen. Vervolgens levert dit input voor de nieuwe beheerplannen die we ook in 2020 aan de raad voorleggen.

In deze begroting 2020 zijn eventuele gekozen maatregelen niet financieel ingerekend.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk op uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben.

Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten, zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geeft in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden er in 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de berm door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en berm op een goede manier in stand te houden is het denkbaar dat er meer beschoeiing geplaatst moet worden. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen. Deze kosten zijn niet opgenomen in de begroting 2020.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen diverse zaken worden aangesloten zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, camera's, et cetera. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is ons goed bevallen, de extra kosten zijn minimaal maar uitvoeringstechnisch kan e.e.a. nog verbeterd worden. In de toekomst plaatsen we bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om ook de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

In de Startnotitie Klimaatvisie Gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2 uitstoot. In de uitvoering zal moeten blijken hoe die worden ingevuld en wat daar de financiële gevolgen van zijn.

In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc.) in de toekomst extra en wellicht andere aandacht.

Risico's

Voor de uitvoering van het IHP zijn in de toekomst naar verwachting extra substantiële financiële middelen noodzakelijk die momenteel niet zijn begroot. De hoogte van de benodigde bedragen kan pas nauwkeurig bepaald worden als er keuzes zijn gemaakt over wat we wel en niet gaan doen en er besluitvorming is geweest over de het IHP beleidskader. Dit hebben we als risico benoemd in de paragraafweerstandsvorming en risicobeheersing.

Mocht de raad besluiten om het rehabiliteren van wegen uit te stellen dan gaan de kosten groot onderhoud van wegen omhoog.

In de begroting 2020 is geen budget opgenomen voor vervanging openbaar groen. In 2020 bieden we de gemeenteraad een geactualiseerd beleidsplan openbaar groen aan. Hierin nemen we een advies op om gelden te reserveren om te komen tot een duurzame en robuuste groene openbare ruimte. Mocht de raad dit verzoek niet toekennen, dan is ons openbaar groen niet voorbereid op duurzame inrichting en klimaatadaptatie.

Als gemeente hebben we momenteel niet tot nauwelijks strategische grondposities. Voor de langere termijn kan het risicovol zijn, omdat het op gespannen voet kan staan met beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld IHP, sociale woningbouw, bedrijventerreinen).

Verduurzaming van ons vastgoed is een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren. Dit vergt financiële investeringen die nog niet zijn begroot. In 2020-2021 zal een Duurzaam MJOP aan de raad worden voorgelegd. Belangrijke input voor de Duurzaam MJOP zijn de zogenaamde energiescans die in 2019 worden uitgevoerd.

Eind 2019 bieden we de gemeenteraad het geactualiseerde beleidsplan begraafplaatsen aan. Hierin geven we een aantal adviezen om verdere uitputting van de voorziening te voorkomen. Ook benoemen we een aantal zoekrichtingen dat begraven in onze gemeente aantrekkelijker maakt. Ook leggen we een aantal opties aan de raad voor over het onderhoud en beheer van onze begraafplaatsen en gebouwen. De eventuele investeringen zijn als nieuw beleid meegenomen in de begroting van 2020.

De uitkomsten van de zogenaamde klimaatstresstesten moeten nog vertaald worden naar investeringsprogrammering.

Avri is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderhoud van de openbare ruimte. De uitvoering bleef het afgelopen jaar binnen de vastgestelde beeldkwaliteit. Het is een aandachtspunt voor Avri om de werkzaamheden binnen het vastgestelde budget uit te voeren.

Wegen

Algemeen

Op basis van meerjarenplannen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan wegen 2016-2045.

Beleid

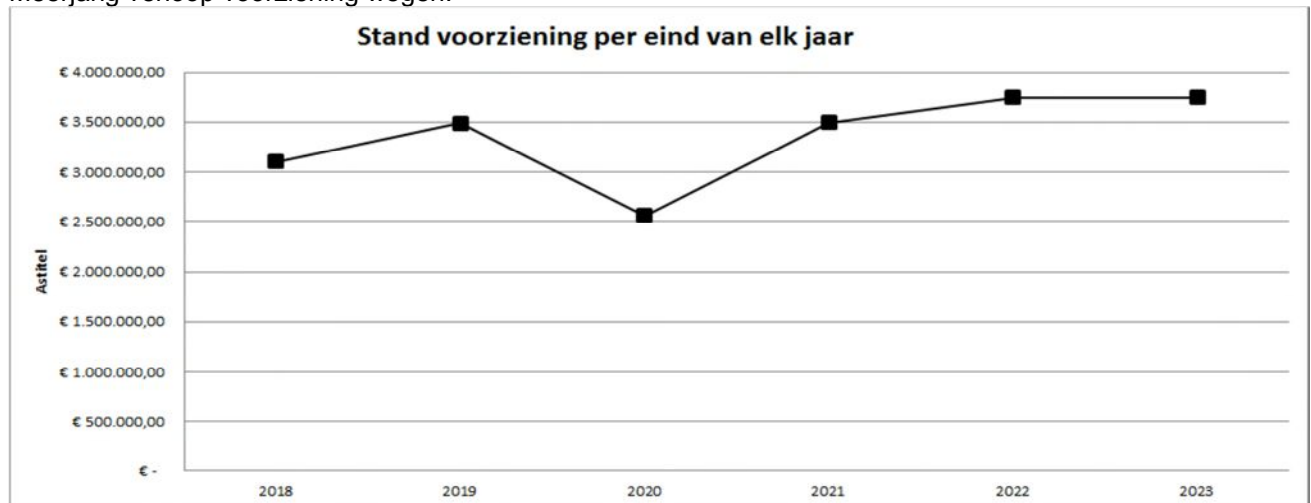
De actuele beleidskaders staan in het [Integraal beleidsplan openbare Ruimte](#). Het beheerplan wegen 2016-2045 is één van de onderdelen van het integrale uitvoeringsplan openbare ruimte. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op niveau Basis.

Financiële middelen

- In de begroting voor 2020 nemen we voor de wegen een bedrag van € 2.794.000,- (inclusief index en areaaluitbreiding) op. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening wegen.
- Via een jaarlijkse inspectie van de wegen bepalen we aan welke wegen onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening wegen als egalisatievoorziening.
- De voorziening is op korte termijn toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau uit te voeren.
- Het betreft alleen groot onderhoud.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening wegen:

Risico's

- De prijzen van grondstoffen, waaronder olie, fluctueren sterk.
- Het onderhoudsniveau is afhankelijk van het beschikbare budget.
- In het beheerplan wegen houden we geen rekening met rehabilitatiekosten. Bij veranderingen van het verkeersaanbod (verhoogde aslast) is de draagkracht van de fundering onvoldoende. De restlevensduur van de weg zal dan sterk verminderen. De kosten van de te nemen onderhoudsmaatregel zal hoger zijn. Uit de inspectie zal blijken welke wegen vanaf 2020 voor rehabilitatie in aanmerking komen.
- Door geen uitvoering te geven aan de voorgestelde rehabilitaties zal het benodigde budget van groot onderhoud onder druk komen te staan.
- Door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op zoals het reflecteren van verzakkingen en/of scheurvorming.
- De voorziening is op midden en langere termijn niet toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau te garanderen. Er is een tekort in de jaren 2024 tot en met 2032. Daarna is de voorziening weer toereikend. In 2019 starten we een onderzoek om de kostendekkendheid te herberekenen. In 2020 ontvangt de gemeenteraad een geactualiseerd beheerplan.

Openbare verlichting

Algemeen

Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de openbare verlichting. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan openbare verlichting.

Beleid

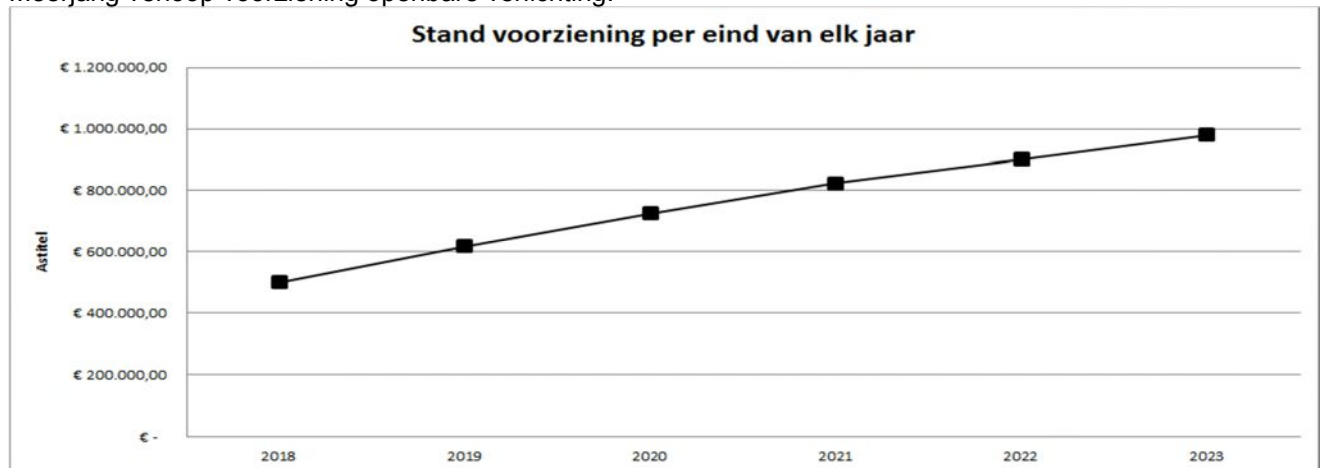
De actuele beleidskaders staan in het [Integraal beleidsplan openbare Ruimte](#). Openbare verlichting 2013-2018 is één van de onderdelen van het integrale uitvoeringsplan openbare ruimte. Het beheerplan kent een looptijd t/m 2018. In december 2019 stellen we de gemeenteraad voor de looptijd met een jaar te verlengen. De reden hiervoor is dat we alle beheerplannen gezamenlijk actualiseren en in 2020 aan de gemeenteraad aanbieden voor een integrale afweging van de openbare ruimte. Voorlopig blijven we de openbare verlichting onderhouden op het niveau Normaal. In het beleidsplan is opgenomen dat we de conventionele verlichting vervangen door LED verlichting.

Financiële middelen

- In de begroting voor 2020 nemen we voor de openbare verlichting een bedrag van € 302.250,- (inclusief index en de areaaluitbreiding) op. Dit bedrag is zonder de kosten van energie. Het budget voor de uitvoering van het onderhoud komt uit de voorziening openbare verlichting.
- Via de jaarlijkse inspectie van de openbare verlichting bepalen we op welke lichtmasten en armaturen de komende jaren onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening openbare verlichting als egalisatievoorziening.
- De voorziening is op korte en lange termijn toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening openbare verlichting:

Risico's

- De stijging van de prijzen van onder andere staal en aluminium kan hoger zijn dan begroot.

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen

Op basis van meerjarenplannen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan civieltechnische kunstwerken. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan infrastructurele kunstwerken.

Beleid

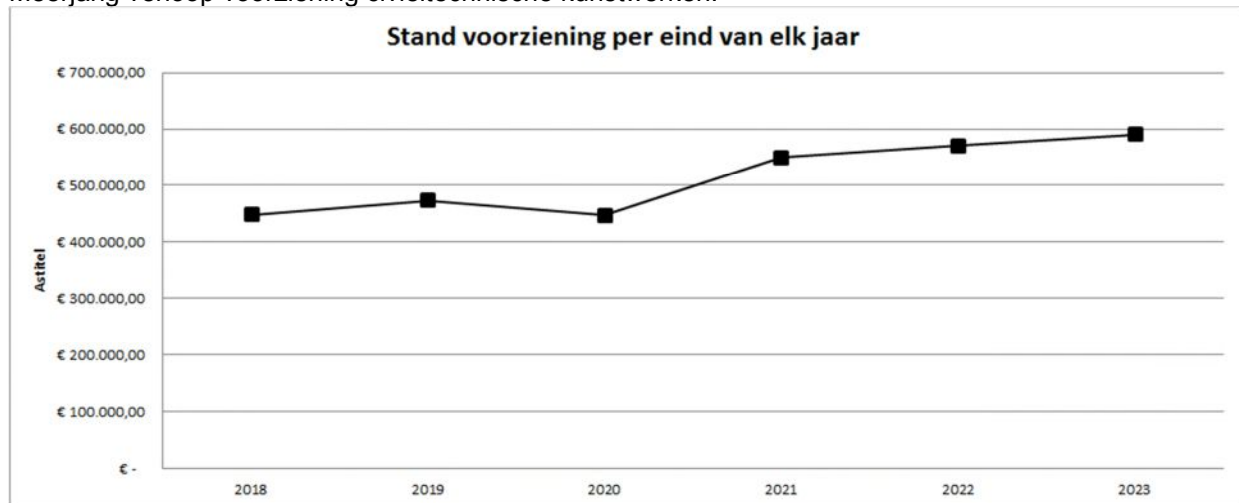
De actuele beleidskaders staan in het [Integraal beleidsplan openbare Ruimte](#). Het beheerplan infrastructurele kunstwerken 2016-2025 is één van de onderdelen van het integrale uitvoeringsplan openbare ruimte. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op Basis.

Financiële middelen

- In de begroting van 2019 nemen we voor de civieltechnische kunstwerken een bedrag op van € 300.250,- (inclusief index en inclusief de areaaluitbreiding). Het budget voor de uitvoering van het onderhoud komt uit de voorziening civieltechnische kunstwerken.
- Via een vijfjaarlijkse inspectie van de civieltechnische kunstwerken bepalen we aan welke kunstwerken de komende jaren onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden. De uitgaven zijn per jaar wisselend. We gebruiken de voorziening civieltechnische kunstwerken als egalisatievoorziening.
- De voorziening is op korte en lange termijn toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau uit te voeren.
- In het beheerplan zijn vervangingen van civieltechnische kunstwerken niet opgenomen. De vervanging nemen we op in het overzicht vervangingsinvesteringen. Deze leggen we u ter besluitvorming voor bij de begrotingsbehandeling. In 2020 is geen vervanging van een brug gepland.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening civieltechnische kunstwerken:

Risico's

- Door zwaarder en breder verkeer op de wegen wordt de berm zwaarder belast wat een verzakking van het talud (de berm) van de watergangen kan betekenen. Om de fundatie van de wegen in stand te houden moet er meer en hogere beschoeiing worden geplaatst. Dit brengt extra aanleg- en beheerskosten met zich mee.
- Door onderhoudswerkzaamheden aan watergangen (baggeren) storten steeds vaker bermen in. Dit ondervangen we door het plaatsen van beschoeiingen. Dit brengt extra aanleg- en beheerskosten met zich mee.
- Bij vervanging van duikers wordt door het waterschap een grotere diameter geëist, wat extra aanleg- en beheerskosten met zich mee brengt.

Riolering

Algemeen

Riolering omvat meer dan alleen buizen onder de grond. Het gaat om het geheel aan voorzieningen waarmee de gemeente zorgt voor de volksgezondheid en droge voeten. Hiervoor hebben we drie wettelijke zorgplichten, namelijk voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Beleid

De beleidskeuzes staan in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Bij de implementatie van de Omgevingswet krijgt het beleid een plek in de omgevingsvisie en gebiedsplannen. Het kwaliteitsniveau is functioneel vastgesteld. Daarmee garanderen we een doelmatige werking.

Financiële middelen

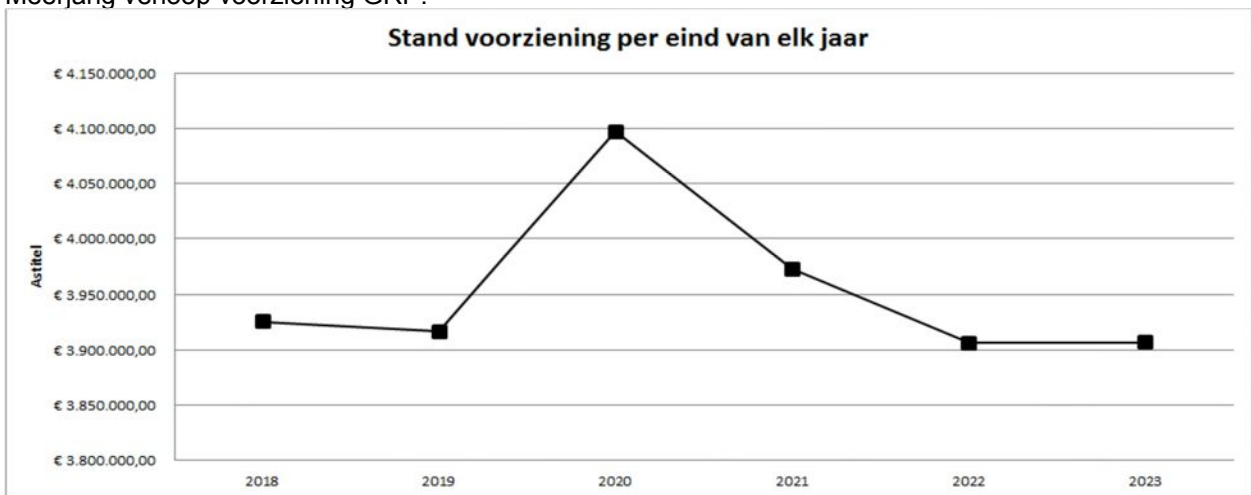
Riolering betalen we kostendekkend uit de rioolheffing. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ongeveer € 2,5 miljoen. Naast de exploitatie voeden we hiermee de volgende drie voorzieningen.

1. Voorziening GRP: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing.
2. Voorziening Vervanging Riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervanging. We verwachten dat we pas vanaf 2021 uit deze voorziening hoeven te putten. Door te sparen voor toekomstige rioolvervangingen voorkomen we (hoge) rentelasten.
3. Voorziening Onderhoud Riolering (gemalen): deze voorziening gebruiken we voor klein en groot onderhoud van de rioolgemalen. Hiermee verevenen we de jaarlijkse lasten voor de begroting.
4. Het taakveld Riolering sluit met een batig saldo van € 355.000,-. Het bedrag van € 200.000,- is het gevolg van uw besluit in 2017 om btw op de exploitatiekosten van het riool te verrekenen in het riooltarief. € 155.000,- betreft de bijdrage in de overheadkosten.

Alle voorzieningen zijn op korte en lange termijn toereikend om het vereiste onderhoud uit te voeren. We streven naar een kleine buffer in alle voorzieningen.

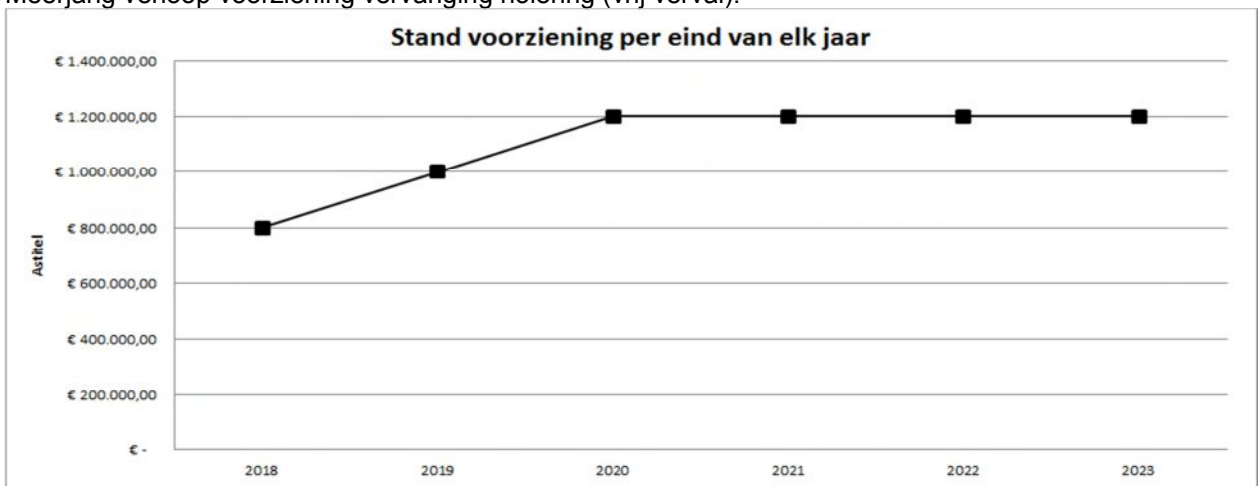
Grafiek

Meerjarig verloop voorziening GRP:

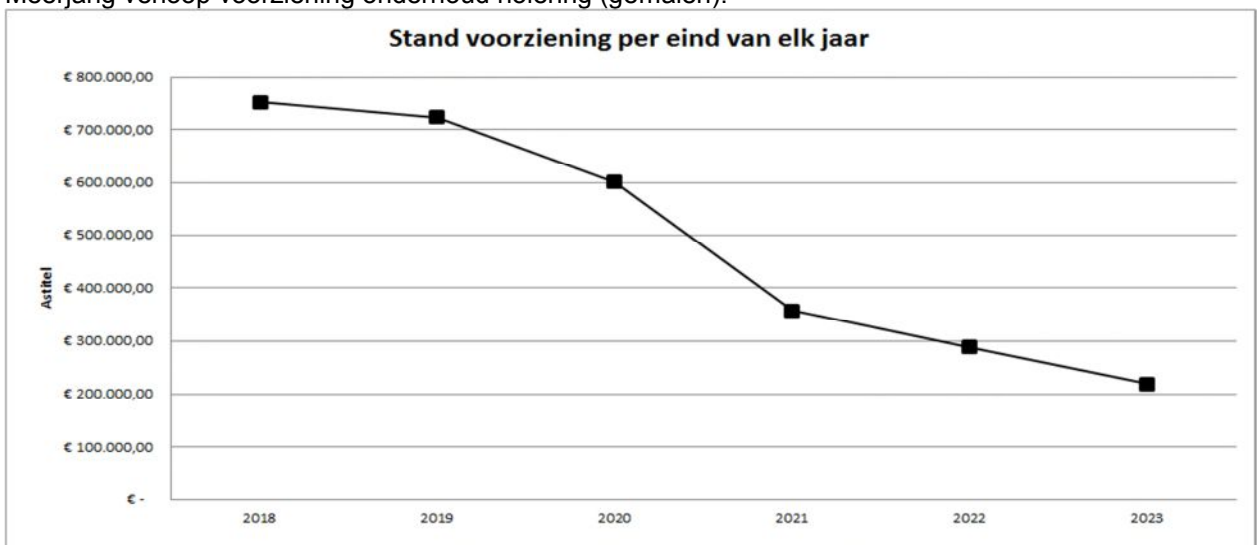

Bovenstaande grafiek is inclusief de geplande investeringen voor verbetering. De investeringen voor vervanging gaan we vanaf 2021 betalen uit de voorziening vervanging riolering (vrij verval). Het verloop van deze voorziening hangt samen met de ontwikkeling van de rioolheffing.

Meerjarig verloop voorziening vervanging riolering (vrij verval):

Meerjarig verloop voorziening onderhoud riolering (gemalen):

Risico's

We voorzien voor 2019 en later geen specifieke risico's.

Water

Algemeen

Het oppervlaktewatersysteem kent vele beheerders. Het waterschap Rivierenland beheert het regionale watersysteem (A-status). Perceeleigenaren beheren de kleine watergangen (B en C status), de haarvaten van het systeem. De gemeente heeft veel van deze kleine watergangen. De wettelijke zorgplicht is vastgelegd in de Keur. Dat is de grondslag waarop het waterschap handhaaft.

Beleid

We willen een gezond, veerkrachtig, kwalitatief, goed, aantrekkelijk en op de toekomst berekend watersysteem. Het kwaliteitsniveau wordt bepaald door de eisen van het waterschap. Watergangen moeten voldoende diep zijn (baggeren) en vrij van begroeiing (groen). Bij de komende implementatie van de Omgevingswet krijgt het beleid een plek in de omgevingsvisie en gebiedsplannen.

Financiële middelen

Jaarlijks is € 3.000,- nodig voor onvoorziene zaken. Ieder jaar blijkt, vooral na hoosbuien of langdurig natte perioden, dat we kleine knelpunten moeten oplossen.

Grafiek

Dit kapitaalgoed kent geen egalisatievoorziening.

Risico's

Binnen het oppervlaktewatersysteem voorzien we geen risico's. Deze watergangen worden alleen gebruikt voor het aan- en afvoer van water. We beheren ook de watergangen op het woongebied Lingemeer. Het water is voor recreatief gebruik van de bewoners. Door een dalende waterstand zijn er veel klachten. In principe zoeken we een oplossing binnen het uitvoeringsplan baggeren.

Baggeren

Algemeen

We hebben de verplichting om gemeentelijke watergangen langdurig op diepte te houden. Daarom baggeren we planmatig, volgens een meerjarig uitvoeringsplan baggeren. We baggeren niet jaarlijks.

Beleid

Het actuele beleidskader stelde u vast via raadsvoorstel Beheerplan baggeren, gedeeltelijke aanpassing hoofduitgangspunten ([RV/15/00583](#)). U besloot aan te sluiten op de baggerplanning van het waterschap, preventief te baggeren, alle gemeentelijke watergangen te baggeren die niet baggerschoon zijn en perceeleigenaren aan de andere zijde van de watergangen uitsluitend te betrekken als dit economisch voordelig is.

Qua kwaliteitsniveau moeten we voldoen aan de schouw van het waterschap. De waterdiepte mag door aanwezigheid van bagger niet verder beperkt worden dan, afhankelijk van de breedte van de watergang op zomerpeilhoogte:

- Breder dan 2 m: 0,50 m ten opzichte van zomerpeil.
- Breder dan 1 m en smaller dan 2 m: 0,40 m ten opzichte van zomerpeil.
- Smaller dan 1 m: 0,30 m ten opzichte van zomerpeil.
- C-water: Voor C-watergangen gelden geen diepte-eisen, we gaan uit van een diepte van 20cm.

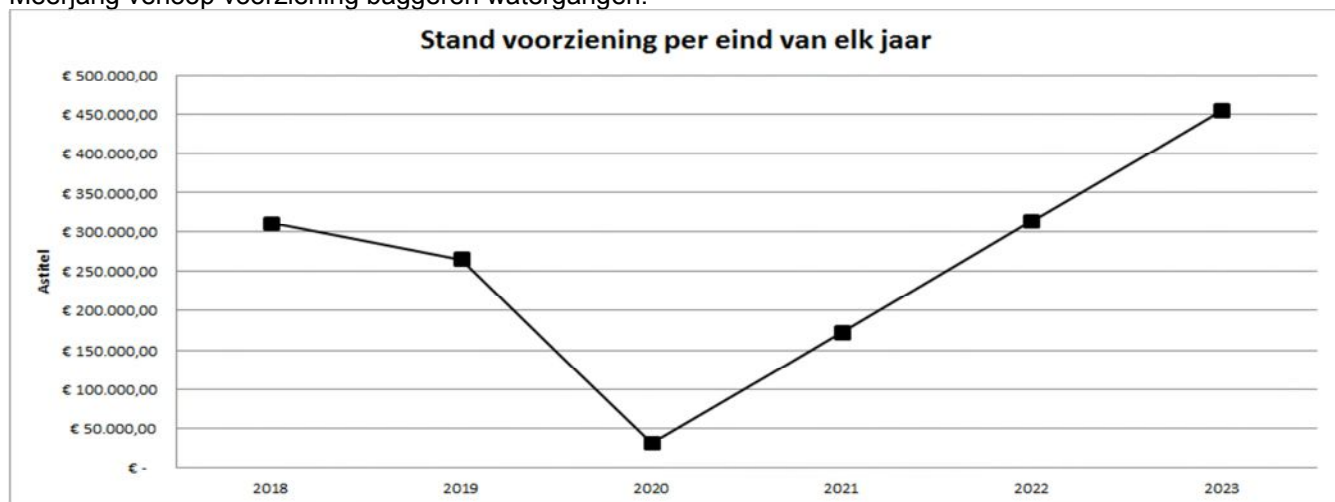
Bij de komende implementatie van de Omgevingswet krijgt het beleid een plek in de omgevingsvisie en gebiedsplannen.

Financiële middelen

- Vanaf 2018 hebben we € 141.250,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening baggeren watergangen.
- Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening baggeren watergangen als egalisatievoorziening.
- De voorziening is op de korte en middellange termijn toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening baggeren watergangen:

Risico's

- Er zijn veel klachten over de waterdiepte van de watergangen Lingemeer. We zijn in overleg met de Belangenvereniging Villapark Lingemeer om een gedragen voorstel voor te bereiden om de beschikbare beheergelden optimaal in te zetten.

Groen

Algemeen

Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden aan de openbare groenvoorzieningen uit. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het groenbeheerplan 2010. In 2019 wordt dit beheerplan geactualiseerd. In 2020 ontvangt de gemeenteraad een geactualiseerd beheerplan.

Door grote toename van ziekten en plagen bij bomen waaronder de actuele essentak sterfte leidt dit tot een grote impact voor het bomenbestand. Er is beleid nodig voor het behouden van de bomenstructuur in onze gemeente. Het bomenstructuurplan wordt in combinatie met het L.O.P. (landschap ontwikkeling plan) geëvalueerd.

Het ambitieniveau voor het beheer is vertaald in een Integraal Beeldkwaliteitsplan voor de openbare ruimte. Hierin is het beeld vastgelegd waar het dagelijks onderhoud van verharding, straatmeubilair en riolering opgenomen aan moet voldoen. Het onderhoud wordt vanaf maart 2012 uitgevoerd door de Avri.

Beleid

De actuele beleidskaders staan in het [Integraal beleidsplan openbare Ruimte](#). Het beheerplan groen 2010 is één van de onderdelen van het integrale uitvoeringsplan openbare ruimte. Het kwaliteitsniveau is als volgt vastgesteld: binnen de bebouwde kom B, buiten de bebouwde kom C.

Financiële middelen

- In de begroting 2020 houden we rekening met een structurele jaarlijkse onderhoudslast voor het onderdeel groen van afgerond € 1.750.000,-.
- Het beschikbaar gestelde budget is op korte en middellange termijn toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau uit te voeren.

Grafiek

We maken geen gebruik van een egalisatievoorziening.

Risico's

- Er is een kwaliteitsmeting gedaan op de fysieke kwaliteit van het openbaar groen. Naar aanleiding van dit onderzoek gaan we in 2020 nieuw beleid voorstellen voor de structureel budget voor vervanging van het openbaar groen.
- In de bestrijding van de invasieve exoten (bv. duizendknoop) volgen we de regio in het op te stellen beleid. Deze exoten zijn in onze gemeente nog geen urgent probleem. We monitoren de aanwezige locaties, mogelijke uitbreiding kan leiden tot extra kosten.
- De eikenprocessierups kende een explosieve groei vanaf 2018, hiervoor is extra budget ingezet voor de bestrijding. Risico is een verhoging van de huidige plaag druk, waardoor er nog meer budget nodig is om de volksgezondheid te waarborgen.

Begraafplaatsen

Algemeen

In 2018 zijn de grafrechttermijnen aangepast: naast 30 jaar kan ook een termijn van 20 jaar worden afgesloten. Voor urnen is zelfs een grafrechttermijn van 10 jaar mogelijk. Ook is het mogelijk een naastliggend graf te reserveren, desgewenst per jaar. Daarmee wordt beoogd meer inwoners te bewegen hun dierbaren op één van de gemeentelijke begraafplaatsen te begraven.

Beleid

De actuele beleidskaders staan in het [Integraal Beleid Openbare Ruimte](#). Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op A+.

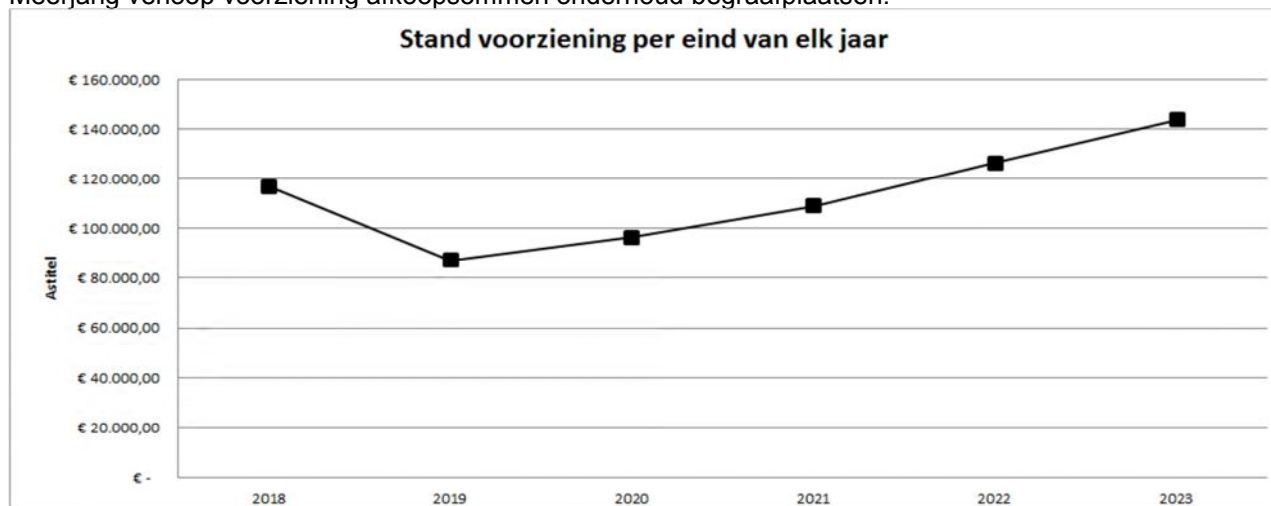
Vanaf 2009 hanteren we het eenmalige recht voor het onderhouden van begraafplaatsen per grafruimte. Het jaarlijks innen van de onderhoudsrechten van voor 2009 loopt langzaam af. Een aantal inwoners koos in plaats van een jaarlijkse betaling om over te gaan tot afkoop. Daarnaast verminderen de jaarlijkse onderhoudsaanslagen doordat rechthebbenden afstand doen van een graf na afloop van de grafrechttermijn. Alle inkomsten vanuit grafrechten en onderhoud worden voor een langere termijn afgekocht. We maken hierbij gebruik van de voorziening "Afkoopsommen onderhoud graven" en de voorziening "Afkoopsommen grafrecht". Alle afkoopsommen voor het onderhoud en het grafrecht voegen we toe aan de voorziening. De kosten voor het ruimen van graven en het onderhouden van de begraafplaatsen verrekenen we met deze voorzieningen.

Financiële middelen

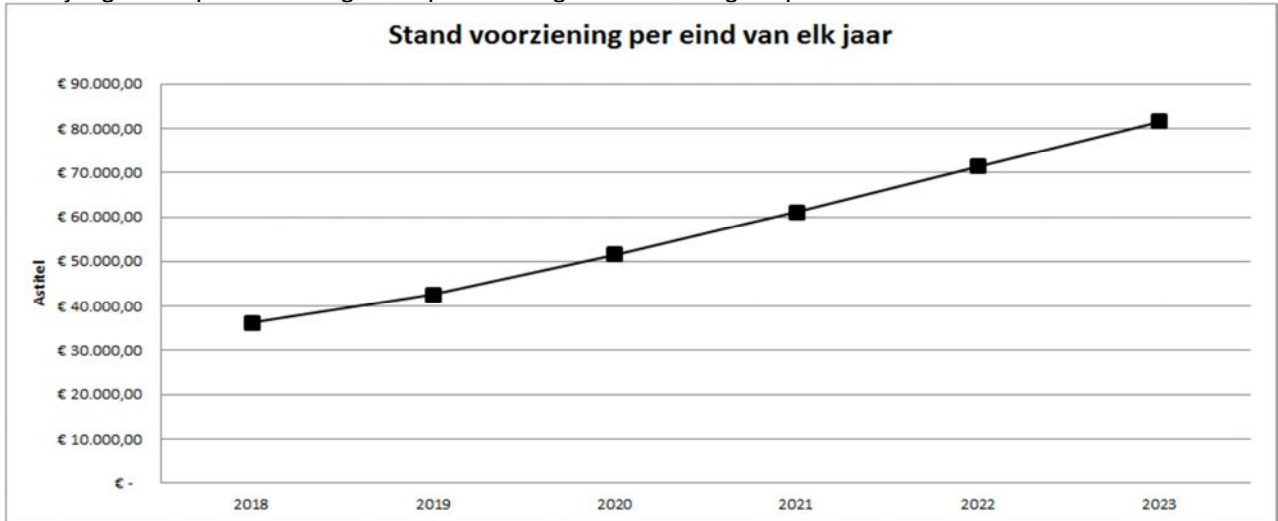
De afgelopen jaren is de voorziening aangesproken vanwege de uitgevoerde ruiming. We onttrokken meer dan we toevoegden. In 2018 boden we u een raadsvoorstel aan met meerdere scenario's om meerjarig kostendekkend te zijn. Uitgangspunt is, dat op termijn de begraafplaatsen kostendekkend zijn door het genereren van meer inkomsten door een hoger percentages grafuitgiftes, urnennissen, urnengraven en asverstrooiingen. Daarvoor zullen de vastgestelde verbeterplannen worden uitgevoerd.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen:

Meerjarig verloop voorziening afkoopsommen grafrechten begraafplaatsen:

Risico's

- We hebben geen invloed op het aantal uit te geven graven en de bijbehorende inkomsten. Dit aantal fluctueert per jaar.
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de keuze voor cremieren toe neemt. Gemiddeld zijn er 100 bijzettingen per jaar, waarvan slechts 40-45 nieuwe graven betreffen.
- Om op termijn kostendekkend te kunnen werken is het noodzakelijk, dat het uitgiftepercentage nieuwe graven van 45% tot 55% stijgt. Dit kan ook worden bereikt door een groter aandeel in urnbijzettingen. Ook in onze gemeente neemt het aantal crematies (in onder andere Tiel) toe.
- Door de verlaging van tarieven voor asbestemmingen wordt op termijn verwacht dat er meer gebruik gemaakt wordt van deze voorzieningen.

Gebouwen

Algemeen

Op 23 mei 2017 stelde u de Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) gemeentelijk vastgoed vast. Daarmee is de basis gelegd voor het professioneel beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed voor de komende vier jaar. Elke vier jaar stellen we een nieuw MJOP op.

Beleid

1. Het hebben van vastgoed is geen doel op zich. Vastgoed is een middel en ondersteunend aan maatschappelijke/gemeentelijke beleidsdoelstellingen.
2. De vraag is leidend, niet het aanbod. Er wordt een functiescheiding gehanteerd tussen centraal vastgoedmanagement (portefeuillebeheer) en sociaal-, maatschappelijk- en ruimtelijk beleid waar de vastgoedvraag bepaald wordt.
3. Vastgoed blijft uitsluitend in eigendom als dit van strategisch belang is en/of bijdraagt aan een gemeentelijke beleidsdoelstelling; het overige vastgoed wordt verkocht tegen marktconforme prijs of gesloopt.
4. Het gemeentelijke vastgoed wordt onderhouden op het kwaliteitsniveau 3. Dit wil zeggen dat de gemeente haar panden in sobere maar doelmatige staat in stand houdt.
5. Eens per vier jaar stellen we een nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gebouwen op. Het huidige MJOP (2017) wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten voor het uitvoeren van groot/planmatig onderhoud zijn opgenomen in een voorziening.
6. In het eerstvolgende nieuwe MJOP (planning: 2021) zal zeer nadrukkelijk het aspect 'duurzaamheid' ofwel mogelijkheden tot verduurzaming van de gemeentelijke panden worden meegenomen. In 2021 zal derhalve een zogenaamd DMJOP worden opgesteld en voorgelegd aan de raad.
7. Bij nieuwe of actualisatie van bestaande huur- of gebruikersovereenkomsten zal bij de demarcatie van eigenaars- en gebruikersonderhoud het model van de Raad van Onroerende Zaken (ROZ) als uitgangspunt worden gehanteerd.

8. Voor gebruik van gemeentelijk vastgoed wordt een marktconforme, minimaal kostprijsdekkende huur (kpdh) gehanteerd. Een en ander conform de verplichtingen vanuit de Wet markt en overheid. In uitzonderingsgevallen kan de gemeenteraad door middel van een zogenaamd 'algemeen belang besluit' hiervan afwijken en aan specifieke gebruikers of doelgroepen een lagere of zelfs geen huurprijs in rekening brengen. Het raadsbesluit van 9 december 2014 is in dit geval nog steeds van toepassing. Bij dit raadsbesluit zijn de navolgende economische activiteiten aangewezen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang:
 - exploitatie binnen- en buitensportaccommodaties;
 - exploitatie (verhuur) maatschappelijk vastgoed;
 - faciliteren van speeltuinvoorzieningen;
 - verhuur van grond (volkstuinten);
 - verhuur woningen en woonwagens/standplaatsen;
 - erfpacht- en opstalrechten;
 - verhuur ruimten gemeentehuis (fractievergaderingen en exposities);
 - antikraak panden.
9. Voor het berekenen van de kpdh wordt de Discounted Cashflow-methode (DCF-methode), ook wel de netto contante waardemethode genoemd, toegepast.
10. Voor het bepalen van de marktconforme huur geldt de grondprijzenbrief die het college jaarlijks vaststelt dan wel een taxatie van een onafhankelijke makelaar/taxateur.
11. Bij renovatie, vervanging en nieuwbouw wordt het gemeentelijk vastgoed zo toegerust dat dit kan voldoen aan de actuele wettelijke en gemeentelijke energie- en duurzaamheidsnormen.

Financiële middelen

Op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2017 – 2031 is de structurele onderhoudslast bepaald van € 501.000. Dit budget is bestemd voor regulier onderhoud (vb. op basis van contracten en storingen en bekostigen we uit de exploitatie, groot onderhoud (bekostigen we uit de voorziening) en onderhoud aan het gemeentehuis (bekostigen we uit de exploitatie). De onderverdeling is als volgt:

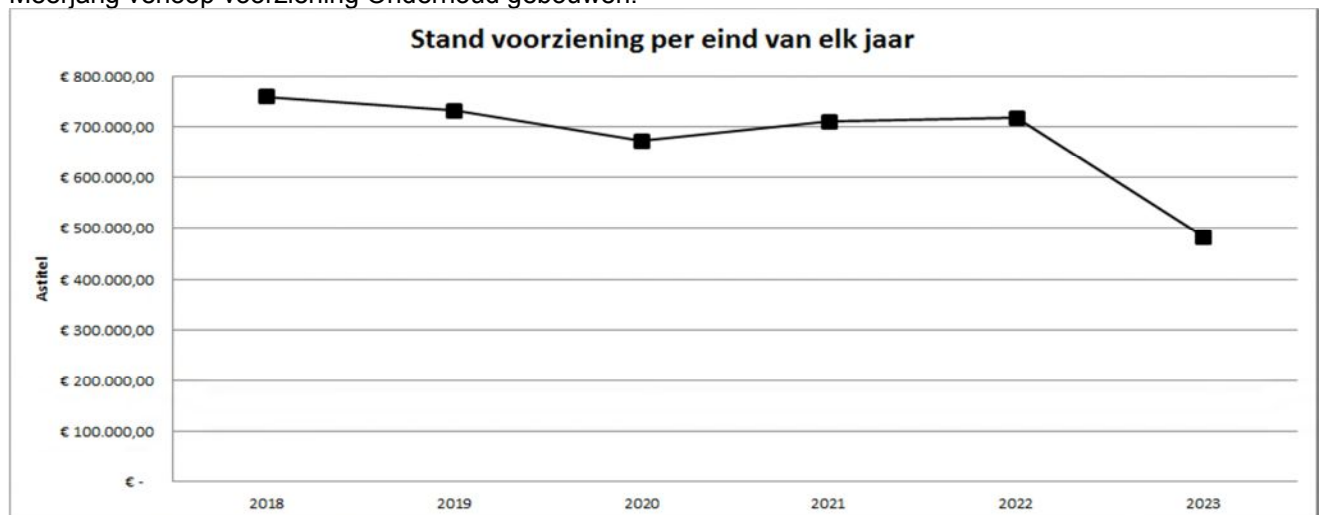
- Regulier onderhoud: € 63.250
- Groot onderhoud: € 306.750
- Gemeentehuis: € 122.527

Het totaal budget is afgenomen, omdat bijvoorbeeld panden zijn verkocht.

Het beschikbaar gestelde budget is op korte en lange termijn toereikend om het vastgestelde onderhoudsniveau uit te voeren.

Grafiek

Meerjarig verloop voorziening Onderhoud gebouwen:

Risico's

In de onderhoudsvoorziening is geen dekking opgenomen voor renovatie, vervanging, uitbreiding van de panden en eventuele nieuwbouw. Noch is dekking opgenomen voor extra (bovenwettelijke) duurzaamheidsmaatregelen. Om dit risico enigszins te beheersen, onderzoeken we of we de raad zullen voorstellen een bestemmingsreserve hiervoor in te stellen.

Exploitatievoordelen en verkoopopbrengsten met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed komen dan ten gunste van deze bestemmingsreserve en zijn bedoeld om toekomstige renovatie, vervanging, nieuwbouw, uitbreiding, verbetering en/of verduurzaming van maatschappelijke accommodaties (gedeeltelijk) te kunnen financieren.

Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor de gevallen waarbij het gemeentelijk vastgoed onderdeel uitmaakt van een gemeentelijke grondexploitatie. In dit geval is namelijk sprake van een 'gesloten' financiering.

Kengetallen

Overzicht gebouwen	Aantal per	Aantal per	Aantal per
	31-12-2018 (werkelijk)	31-12-2019 (begroting bijgesteld)	31-12-2020 (begroot)
Eigen huisvesting: gemeentehuis	1	1	1
Woningen	5	5	5
Dorpshuizen:			
- in volle eigendom: Lienden, Maurik, Beusichem, Ravenswaaij, Rijswijk ¹ en Zoelen ²	5	5	5
- uitgegeven in erfpacht /vestiging recht van opstal: Asch, Erichem en Kerk-Avezaath	4	3	3
Kleine verenigingsgebouwen: De Breipot (Ommeren), voormalige Jeugdsoos (Maurik), Het Binnen (Lienden)	3	3	3
Gymzalen: (waarvan twee bij een dorpshuis)	9	9	9
Sportvelden: acht voetbalverenigingen, één korfbalclub, drie tennisclubs (erfpacht).	12	12	12
<i>Gebouwen niet van de gemeente, alleen voetbal en korfbal in Maurik is gedeeltelijk eigendom gemeente</i>			
Commercieel: Poortgebouw en 't Heerenlogement	2	2	2
Bijzondere objecten: Museum, Synagoge	2	2	2
Begraafplaats: aula's en bergingen	12	12	12
Kerktorens: (inclusief aantal torens alleen uurwerken)	13	13	13
Monumenten:			
- twee molens, kanonnen, dorpspompen, stadswallen, historische muren in Buren	8	8	8
Overige:			
- drie muziektenten (Ingen, Beusichem en Eck en Wiel)			
- één garagebox	6	6	6
- twee schuurtjes (Ravenswaaij / Zoelmond bij Kerk)			
Schoolgebouwen ³	15	13	13

¹ Er is overeenstemming over de verkoop van de Hoekenburg te Rijswijk. Deze kan echter pas worden geëffectueerd nadat het bestemmingsplan is aangepast en onherroepelijk is (planning: 2020).

² Het dorpshuis Zoelen is vanwege de ontbinding van de vereniging per 23 juli 2019 in eigendom gekomen van de gemeente.

³ In 2019 is de voormalige basisschool 'De Kastanjepoort' in Erichem verkocht. De voormalige basisschool in Asch is met ingang van schooljaar 2018/2019 leeg gekomen.

Paragraaf Financiering

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financieringsactiviteiten en de beleidsvoornemens ten aanzien van risicobeheer van de financieringsportefeuille. Het vermijden en beheersen van risico's op het gebied van financiering vormen een verplicht begrotingsonderdeel op basis van de [Wet Fido](#). De nadruk ligt op het bieden van inzicht in de uitvoering van de treasuryfunctie. De belangrijkste onderdelen daarvan zijn de financiering van het gemeentebestuur en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Ontwikkelingen

De wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet Fido zijn verder uitgewerkt in het gemeentelijke uitvoeringsbesluit, het [Treasurystatuut gemeente Buren 2018](#). Alle rentebaten en lasten worden gepresenteerd onder het taakveld [Treasury](#). In 2020 is het saldo op dit taakveld € 183.000 positief.

Omslagrentepercentage

Op basis van de [BBV](#)-regels uit de [Notitie Rente 2017](#) houden we in 2020 het gemiddelde rentetarief van 0,25% aan als rentelast (omslagrentepercentage) over de investeringen. Het gemiddelde rentetarief wordt berekend over de te verwachten rente over de kort- en langlopende leningen in 2020. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. Het omslagrentepercentage wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa.

Het omslagrentepercentage moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte neemt de komende jaren af. Onze gemeente doet weinig nieuwe investeringen in bijvoorbeeld bouwprojecten of automatisering. In samenhang daarmee neemt de totale langlopende leningportefeuille af.

Rentetarieven

Daarnaast is de verwachting dat de werkelijke rentetarieven voor langlopende leningen in 2020 op ongeveer hetzelfde extreem lage niveau als in 2019 zullen blijven, tenzij de ECB het rentebeleid wijzigt. Bedoeling van dit rentebeleid is het investeringsniveau, ook van de overheden, omhoog te brengen.

Risico's

Renterisico

Het grootste risico op het gebied van financiering is het renterisico. Dit renterisico lopen we op het moment dat we langlopende leningen aantrekken (en eventueel uitzetten) bij veranderingen in de hoogte van de rente. Rente is de prijs voor het lenen van geld. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij [herfinanciering](#) van langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van de leningen in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering.

Kasgeldlimiet

Ook moeten we voldoen aan de wettelijke kasgeldlimiet. We mogen niet meer kasgeld opnemen dan 8,5% van het bedrag van de exploitatielasten in de begroting bij aanvang van het boekjaar. Voor 2020 is de kasgeldlimiet € 5,0 miljoen.

Liquiditeitsrisico

We lopen geen [liquiditeitsrisico](#) omdat we als gemeente voldoende leningen aan kunnen trekken waarmee we steeds tijdig aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Treasurybeleid

Eind 2018 is het treasurybeleid vastgesteld middels het [Treasurystatuut gemeente Buren 2018](#) (RV.D.018264/Z.007613). Hierbij is gebruikgemaakt van de [Handreiking Treasury 2015](#) van het Ministerie van Financiën. In het statuut hebben we de wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet Fido verder uitgewerkt. We hebben de gemeentelijke doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie van het beheer van liquiditeiten op korte en lange termijn beschreven.

Met het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staan in de [Notitie Rente 2017](#) de nieuwe gemeentelijke verantwoordingsregels voor het taakveld Treasury. Het Treasurystatuut gemeente Buren 2018 sluit aan op deze Notitie Rente 2017.

In de inleiding zijn de belangrijkste treasuryfuncties aangegeven: de financiering van het gemeentebestuur en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet Fido heeft deze functies aan strenge regels gebonden door de invoering van het [schatkistbankieren](#) in 2012.

Totaal financiering en rentekosten

De gemeente Buren werkt vanuit totaal financiering. Dat wil zeggen dat de aangetrokken leningen niet één op één gekoppeld zijn aan de investeringsprojecten of verstrekte leningen. We bundelen schulden en tegoeden. We salderen alle gemeentelijke kastekorten en -overschotten voordat we ons op de kapitaalmarkt begeven.

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, zie: [BBV Notitie Rente 2017](#). Dit rentepercentage mag een afronding naar boven of beneden van 0,5% hebben. Voor de afronding wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking.

Het BBV biedt voorsnog de mogelijkheid om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en door te belasten aan de taakvelden. De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

In 2020 gelden voor onze begroting de volgende uitgangspunten die rekening houden met de nieuwe BBV-regelgeving:

- Een omslagrente van 0,25%;
- De 0,25%-omslagrente wordt gehanteerd bij de kapitaalrentelasten van de investeringen en de grondexploitaties;
- In het BBV wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet aan de voorzieningen (vreemd vermogen);
- Uitzondering op het omslagrentepercentage van 0,25% betreft het deel van de bouwkosten gemeentehuis waarvoor een voorziening is gevormd. Hiervoor geldt een omslagrente van 0%.

Renteschema begroting 2020 in €	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	47.015
b. De externe rentebaten (idem)	-9.000
Saldo rentelasten en rentebaten	38.015
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend *	0
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	0
(= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen interne rente	0
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-131.043
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	-93.028

* rente wordt niet toegevoegd aan de boekwaarde.

Risicobeheer

Een belangrijke doelstelling van de treasuryfunctie is het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Om dit te realiseren is in het Treasurystatuut vastgelegd dat de gemeente alleen leningen aan derden mag verstrekken voor de uitoefening van haar publieke taak. Ook het aantrekken van gelden moet risicomijdend zijn.

Naast risicomijdend gedrag bij het aantrekken en uitzetten van gelden is het ook van belang dat we renteschommelingen oftewel renterisico's voorkomen. Het renterisico wordt in beeld gebracht met behulp van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten gebruikt de provincie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak.

Saldobeheer

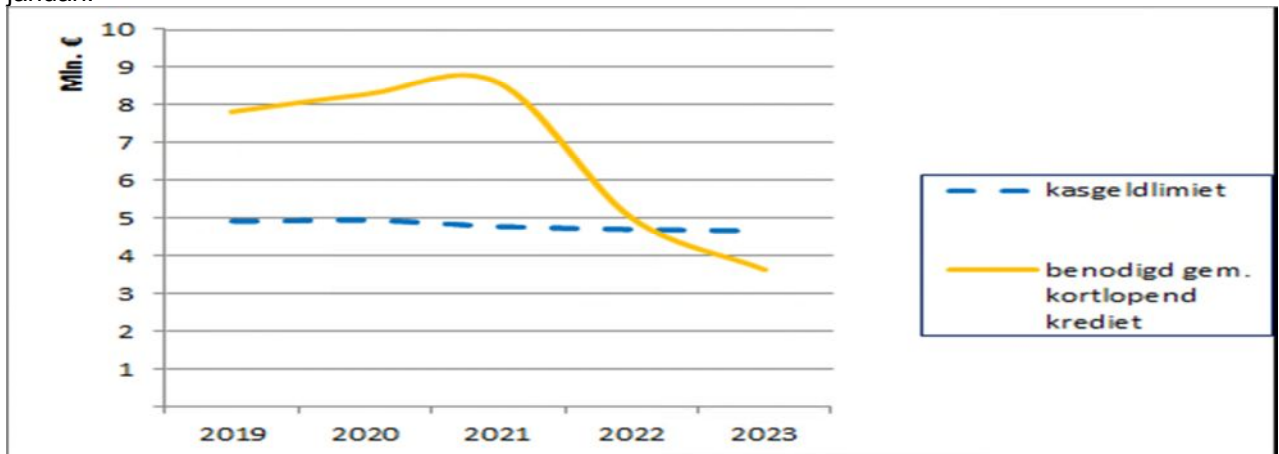
Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt door het Ministerie van Financiën uitgevoerd. Dit houdt in dat via een rekening courant bij de BNG het overschotsaldo (geld en vermogen) wordt afgeroomd naar deze rekening bij het Rijk.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal met rood-staan en kortlopende geldleningen mag financieren. Deze limiet is 8,5% van het bedrag van de exploitatielasten in de begroting.

Op basis van de huidige financieringsbehoefte verwachten we dat we in 2020 waarschijnlijk geen nieuwe geldleningen hoeven aantrekken.

Hieronder volgt een grafiek van het kasgeldlimiet en het benodigd kortlopend krediet in mln. € per 1 januari:

De ervaring in de afgelopen jaren is dat in het eerste kwartaal door seizoensinvloeden het benodigd kortlopend krediet het hoogst is. Dit kortlopend krediet daalt naar ongeveer € 0 mln. in het derde kwartaal. Op basis van de meerjarenramingen verwachten we geen langlopende leningen aan te trekken wat in lijn is met de trend in de voorgaande jaren. Pas na 3 opeenvolgende kwartalen overschrijding van de kasgeldlimiet is de gemeente verplicht om kasgeldleningen om te zetten in een langlopende lening.

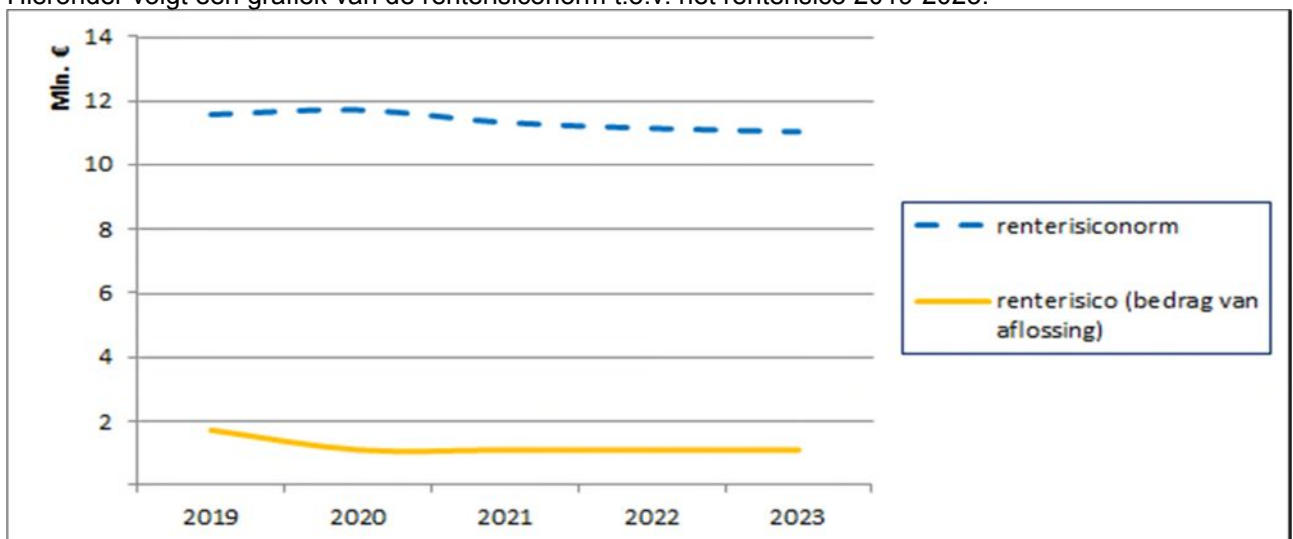
Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is bedoeld om door de jaren heen tot een goede opbouw van de leningenportefeuille te komen. Door een goede opbouw wordt het renterisico door renteaanpassingen en herfinanciering van de leningen van jaar tot jaar voldoende beperkt. Het renterisico wordt bepaald op basis van de aflossingsbedragen van onze leningen in de toekomstige jaren. Deze moeten (her-)gefinancierd worden tegen het dan geldende rentepercentage, indien de kasgeldlimiet wordt overschreden.

De renterisiconorm is gebaseerd op de verwachte meerjarige begrotingscijfers. Door maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar af te lossen vermijden we te grote renteschommelingen op de langlopende leningen. De rentelasten leggen beslag op de begrotingsruimte en zijn nadelig voor onze gemeentelijke financiële positie.

De rente op langlopende leningen staat voor langere tijd vast en daarmee wordt het renterisico sterk beperkt.

Hieronder volgt een grafiek van de renterisiconorm t.o.v. het renterisico 2019-2023:

De gemeente Buren blijft de komende jaren ruim onder de gestelde renterisiconorm van 20% van het begrotingstotaal. Het bijbehorende normbedrag is in 2020 10,9 miljoen euro. Het bedrag dat we moeten herfinancieren omdat we lopende leningen aflossen, is ongeveer 1,1 miljoen euro. Daarmee is de ruimte onder de renterisiconorm een bedrag van 9,8 miljoen euro, zijnde het jaarlijks extra af te lossen bedrag op nieuw af te sluiten leningen.

Leningen- en aandelenportefeuille

Aangetrokken leningen

We hebben 4 langlopende geldleningen aangetrokken waarvan de stand eind 2020 als volgt is (in euro's):

Oorspronkelijk bedrag	Geldgever	Laatste jaar aflossing	Rentepercentage	Leningbedrag per 31-1-2020	Rente 2020
8.000.000	BNG	2024	0,93%	3.200.000	36.931
3.000.000	BNG	2026	0,53%	1.800.000	9.925
Totaal:				5.000.000	46.856

Bovenstaand overzicht is op basis van de werkelijk afgesloten leningen t/m 30-09-2019.

Aandelen en uitgezette leningen

De gemeente bezit 23.953 aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten. In 2020 verwachten we (over 2019) een dividenduitkering van +/- € 70.000,- te ontvangen. Dit is conform ontvangen dividenduitkering in 2019 (over 2018). Daarnaast heeft de gemeente Buren een achtergestelde lening uitgegeven aan Vitens. Vitens betaalt ons jaarlijks een aflossing op deze lening van ongeveer € 100.000,-. Ook bezit de gemeente 24.035 aandelen Vitens en verwachten we in 2020 een dividenduitkering Vitens van +/- € 20.000,-. Dit is conform 2019 (over 2018) en is structureel lager door nieuwe regelgeving en afspraken over dividenduitkeringen van waterbedrijven en investeringen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte geeft aan of we geld nodig hebben of geld uit kunnen zetten. In 2020 is er nog steeds een tekort aan financieringsmiddelen. De verwachting is wel dat de werkelijke uitgaven in de periode 2020-2023 de inkomsten niet of nauwelijks zullen overstijgen.

Tabel: Financieringsbehoefte voor de periode 2020 - 2023 (x €1.000.000,-)

Financieringsbehoefte	2020	2021	2022	2023
Materiële vaste activa	29	31	30	29
Financiële vaste activa	1	1	0	0
Boekwaarde grondexploitaties	7	3	1	0
Totale behoefte	37	35	31	29

De bedragen hierboven betreffen de verwachte boekwaarden op 1 januari van het genoemde kalenderjaar. De boekwaarden grondexploitaties zijn gecorrigeerd met de berekende boekverliezen.

Tabel: Financieringsmiddelen voor de periode 2020 - 2023 (x €1.000.000,-)

Financieringsmiddelen	2020	2021	2022	2023
Reserves en voorzieningen	23	21	22	22
Langlopende geldleningen	6	5	4	3
Uitgezette middelen	0	0	0	0
Totaal beschikbare middelen	29	26	26	25

Tabel: Financieringsoverschot of -tekort voor de periode 2020-2023 (x €1.000.000,-)

Benodigde financieringsmiddelen	2020	2021	2022	2023
Financieringsbehoefte	37	35	31	28
Financieringsmiddelen	29	26	26	25
Totaal tekort aan middelen	8	9	5	3
Kredietlimiet kortlopend	5	5	5	5
Benodigde financieringsmiddelen (vooralsnog kort)	3	4	0	-2

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Buren is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze relatie is vastgelegd in een zogenaamde raamovereenkomst. Hierin zijn onder andere afspraken met betrekking tot de rentepercentages van in rekening-courant geleende gelden vastgelegd. De raamovereenkomst is in 2018 voor het laatst geactualiseerd.

Tabel: Rentekosten en -opbrengsten 2019 en de verwachtingen voor 2020-2023 (x €1.000,-)

Rentekosten en - opbrengsten	Werkelijk 2019	Verwacht 2020	Verwacht 2021	Verwacht 2022	Verwacht 2023
Toegerekende rentelasten aan reserves en voorzieningen	0	0	0	0	0
Te betalen rente voor kortlopende leningen	2	0	0	0	0
Te betalen rente voor langlopende geldleningen	40	47	38	29	20
Te ontvangen rente over kortlopende leningen	-11	-9	-5	-3	0
Te ontvangen rente over langlopende leningen	-1	-1	-1	-1	-1
Totale rentelasten	30	37	32	25	19

N.B. Bovenvermelde meerjarencijfers van de te betalen rente voor langlopende leningen zijn gebaseerd op de huidige leningenportefeuille.

Indicatoren en kengetallen

- Klik [hier](#) voor cijfers over de netto schuldquote (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)
- Klik [hier](#) voor cijfers over de netto schuld per inwoner (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven we als college en organisatie inzicht in de voornaamste ontwikkelingen in 2020 voor organisatie en bedrijfsvoering, zoals:

- de mogelijke effecten van de ambities van de zes strategische opgaven op de bedrijfsvoering;
- de organisatieontwikkeling;
- digitalisering & procesontwikkeling; en
- de afronding van de innovatie van de P&C-cyclus.

Evenals voorgaande jaren hebben we daarnaast aandacht voor de voortgang op de aanbevelingen uit rekenkamerrapporten.

Strategische onderwerpen

De laatste jaren zijn er veel taken en opgaven voor gemeenten bij gekomen. Ook is de wereld om ons heen veranderd door economische en technische ontwikkelingen. Hierdoor zijn de verwachtingen hoger en worden ook hogere eisen aan gemeenten gesteld.

In antwoord hierop heeft de gemeenteraad zes strategische opgaven voor de komende jaren benoemd: een meerjarige, programma-overstijgende opgave. Voor 2019-2022 gaat het om de volgende zes opgaven:

1. Samen sterk in de regio
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Visie op dienstverlening
6. Omgevingswet

Hierna beschrijven we het effect van de ambities voor deze opgaven op de bedrijfsvoering dan wel de organisatie.

1. Samen sterk in de regio

In 2017 heeft de gemeenteraad besloten om als zelfstandige gemeente de toekomstige uitdagingen aan te gaan. Daarbij is aangegeven dat de gemeente Buren open staat voor samenwerking als dat een positief effect heeft op de kwetsbaarheid, kosten en/of kwaliteit.

Naast de bestaande samenwerkingsverbanden in de vorm van gemeenschappelijke regelingen, is samenwerking verder te versterken op zowel inhoud (kennis uitwisselen) als het realiseren van onze opgaven (gezamenlijk investeren en innoveren).

De gemeente Buren verzorgt in de regio diensten op het gebied van ICT voor de ODR en de gemeente West Maas en Waal. Daarnaast werken we op diverse terreinen samen met Neder-Betuwe, zoals de Participatiewet, verzekeringen en de Functionaris Gegevensbescherming. Nieuwe initiatieven voor 2020 zijn de verkenning van:

- deelname aan de Belasting Samenwerking Rivierenland;
- samenwerking bedrijfsvoering met andere gemeenten in de regio;
- samenwerking Omgevingswet;
- samenwerking duurzaamheid.

Deze strategische opgave hangt samen met de Omgevingswet, Dienstverlening, Kerngericht werken en Duurzaamheid.

2. Kerngericht werken

In 2020 leggen we de visie op kerngericht werken ter vaststelling voor aan de gemeenteraad. Dit doen we op basis van de ervaringen uit het project kerngericht werken en de evaluatie daarvan.

Deze strategische opgave hangt samen met Dienstverlening, Transformatie sociaal domein, Samen Sterk in de regio, Omgevingswet en Duurzaamheid. De structurele kosten voor de implementatie van de visie op kerngericht werken kunnen we beter inschatten wanneer de visie op Kerngericht werken afgerond is.

3. *Duurzaamheid*

Bij duurzaamheid gaat het in 2020 vooral om het ontwikkelen en uitrollen van beleid. Dat doen we ook samen met andere partijen. Daarnaast geven we als gemeente het goede voorbeeld, bijvoorbeeld met gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en inkoop. Dit raakt de hele organisatie.

Gelet op de omvang van de opgave op het gebied van duurzaamheid hebben de speerpunten energietransitie en klimaatadaptatie mogelijk een eigen programmamanager nodig. Dit bepalen wij in het eerste kwartaal van 2020.

Vanuit het landelijke en Gelderse klimaatakkoord ligt bij gemeenten en regio een belangrijke ontwikkelings- en regierol. Vanwege de impact, complexiteit en het maatschappelijk belang van de klimaatopgave is dit niet binnen de bestaande formatie uit te voeren. Dit vraagt om structurele extra formatie. Ook zal (incidenteel) externe technische expertise nodig zijn. Regionaal wordt gewerkt aan de Regionale Energie Strategie. Die regionale rol zal alleen maar groter worden, maar de mate van regionale regie is nog open. Als deze opgave gedeeltelijk of wellicht geheel regionaal wordt uitgevoerd, vraagt dat een evenredige financiële bijdrage van Buren.

Deze strategische opgave kent een samenhang met Omgevingswet, Kerngericht werken en Samen sterk in de regio.

4. *Transformatie sociaal domein*

Zorg en ondersteuning integraal, lokaal, doeltreffend en meer preventief inzetten. Dat verstaan we onder de transformatie van het sociaal domein: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Dit kan onder andere leiden tot een andere positionering van Stib, verandering van de inrichting van functies en beheer. Het betreft primair de teams Stib en Werk en Inkomen. Daarnaast is er betrokkenheid van de financieel adviseurs en team Beleid. Een toenemende zorgvraag en de inrichting van een kwalitatief verbeterde beheersorganisatie vereisen mogelijk ook een andere inrichting en invulling van de bedrijfsvoering.

Deze strategische opgave hangt samen met Kerngericht werken en Dienstverlening.

5. *Dienstverlening*

De ontwikkeling van onze dienstverlening raakt de organisatie op verschillende manieren. Het gaat dan bijvoorbeeld om een investering in een digitale dienstverleningsomgeving en dienstverlening op locatie in de kernen. Ook vragen de nieuwe ontwikkelingen van onze medewerkers een anticiperende en/of faciliterende houding. Iets wat goed past bij onze organisatie ontwikkeling.

Begin 2020 behandelt de gemeenteraad de startnotitie Visie op dienstverlening. Na vaststelling wordt deze uitgewerkt in een of meerdere uitvoeringsplannen. Hiermee komt de impact voor de gemeentelijke organisatie in beeld, inclusief eventuele kosten.

Deze strategische opgave hangt samen met de Omgevingswet, Samen sterk in de regio, Transformatie sociaal domein en Kerngericht werken.

6. *Omgevingswet*

Het uitgangspunt van de Omgevingswet, die op 1 januari 2021 in werking treedt, is dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meer centraal komen te staan, dat de overheid meer gaat sturen op doelen en minder op regels en dat er meer ruimte komt voor maatwerk.

Dit betekent voor de organisatie en voor onze ketenpartners zoals de ODR een andere, innoverende manier van werken. Hierbij spelen kernbegrippen een rol als: omgevingsgericht, faciliterend, digitaal en minder normerend als overheid. Belangrijk bij de Omgevingswet is dat de Burense aanpak wordt afgestemd met onze ketenpartners in de regio en dan met name de ODR. Mede omdat het bij de ontwikkeling van het omgevingsloket/digitale stelsel om forse investeringen gaat.

Daarnaast vraagt dit om een organisatiecultuur die zorgt voor integrale afwegingen, een gelijkwaardige samenwerking met inwoners en transparantie in processen en besluiten. Voor een groter gebruiksgemak voor inwoners realiseren we een helder aanspreekpunt en begrijpelijke informatie en adviezen.

In 2020 wordt het ontwikkelen en/of inrichten opgepakt van:

- Een proces om met inwoners en andere betrokkenen samen de gewenste toekomst van de fysieke leefomgeving van Buren te schetsen. Daarmee wordt ook de basis gelegd voor een andere rolverdeling tussen gemeente en inwoners;
- De omgevingsvisie als basis voor nieuwe plannen;
- Een overzicht van de regelgeving en een voorstel om die regelgeving te vereenvoudigen;
- De aansluiting op het landelijke omgevingsloket voor digitale dienstverlening.

Deze strategische opgave hangt samen met Kerngericht werken, Dienstverlening en Samen sterk in de regio.

Overige ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling

De cultuur- en structuurwijziging die in 2018 is ingezet naar een zelfstandige, wendbare, open, daadkrachtige en flexibele organisatie heeft zijn beslag gekregen. Momenteel is de organisatieontwikkeling in de fase waarin de cultuurontwikkeling een belangrijke component is. Daarvoor is eerst met vertegenwoordigers van de teams de structuur- en cultuurverandering geëvalueerd. Vervolgens is op basis daarvan een traject opgesteld. In 2020 wordt dit geëvalueerd om het ontwikkelingsproces waar nodig bij te sturen en het draagvlak voor alle veranderingen en ontwikkelingen vast te houden. Deze veranderingen sluiten aan bij de opgaven waar de gemeente Buren voor staat.

Twee belangrijke onderdelen voor de ontwikkeling 2020 zijn eigenaarschap en rolvastheid. Deze ontwikkelpunten hangen samen met onze uitgangspunten ten aanzien van aansturing, formatie, verdeling van verantwoordelijkheden en cultuur. De teammanagers zullen deze onderwerpen in 2020 met hun teams vertalen naar houding, gedrag en resultaten die daarbij horen.

Verder vragen de maatschappelijke ontwikkelingen en de strategische opgaven een andere manier van werken van de Burense ambtenaren. Er wordt zo een groter beroep gedaan op flexibiliteit, specialistische kennis en een breder palet aan vaardigheden en/of competenties. Om hieraan te kunnen voldoen, richten we ons in 2020 op de ontwikkeling van onze medewerkers met onder andere trainen en opleiden.

Zelfstandige gemeente

De gemeenteraad heeft de wens uitgesproken om als gemeente zelfstandig te blijven. Uiteraard moet de bestuurskracht adequaat zijn om onze wettelijke en niet-wettelijke taken uit te voeren. Strategische advisering op het gebied van financiën en HRM is hiervoor noodzakelijk. De huidige formatie is hiervoor niet toereikend. Bij de kadernota is een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd om hierin te voorzien. Dit voorstel leggen we met deze begroting opnieuw aan u voor. Het streven is dit in 2020 te kunnen realiseren. Het gaat daarbij om:

Strategisch financieel advies:

Voor de realisatie van onze ambities, doelen en prestaties is meer strategisch inzicht en advisering vanuit een integrale blik in de organisatie nodig. Onder meer voor de inrichting van (management-)informatie op strategisch en tactisch niveau, zodat teammanagers, directie en college in staat zijn om tijdig (bij) te sturen. De tijdige en correcte aanlevering van informatie aan de gemeenteraad over doelen, planning en budgetten is hier onderdeel van.

Strategisch HRM advies:

Een strategisch HRM-adviseur moet de verbinding leggen tussen de ambities en de mogelijkheden van organisatie en medewerkers. Welke investeringen in personeel zijn nodig om de gestelde doelen te realiseren? Welke rol kan samenwerken spelen om de strategische opgaven te realiseren?

Verder willen we de versterking van onze advisering op bestuurskracht doorzetten door de functie van directiesecretaris verder te ontwikkelen en een extra bestuursadviseur in te zetten. Deze ontwikkeling is mogelijk te realiseren met interne verschuivingen. Met een sterke staf kunnen we de complexe strategische opgaven beter aan.

Enkele andere ontwikkelingen rond HRM voor 2020 zijn:

- In 2019 is de basis gelegd om te kijken naar de gesprekscyclus en de strategische personeelsplanning. De uitvoering daarvan vindt in 2020 plaats;
- In 2019 heeft er een RI&E (risico inventarisatie en evaluatie) en een periodiek medewerkers onderzoek plaatsgevonden. Van beiden is een plan van aanpak opgesteld dat eind 2019 en de eerste helft van 2020 uitgevoerd wordt.

Digitale veiligheid

2019 stond in het teken van de overgang van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) naar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met ingang van 2020 is de BIO de standaard voor informatieveiligheid voor gemeenten. Ook is de basis voor de ENSIA verantwoording vanaf 2020. De belangrijkste verandering is een grotere nadruk op risico's: Het benoemen van de risico's en het inschatten van aard, omvang en impact om vervolgens passende maatregelen te kunnen nemen. In de BIO zijn alle normen verplicht, maar wat een 'passende maatregel' is, kan verschillen per gemeente.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft inmiddels net als de BIO een eigen maatregelenstelsel gekregen. Op basis hiervan gaat de organisatie de prioriteiten voor 2020 kiezen.

Zowel de nieuwe systematiek van verantwoording voor de BIO als de AVG zijn opgesteld door de VNG en benadrukken het belang van goede procesinrichting en procesregistratie. Dit om risico's te signaleren en verbetermaatregelen te borgen. In 2020 werken we enerzijds aan borging van informatieveiligheid volgens de nieuwe landelijke norm van de BIO en de AVG. En anderzijds aan de verantwoording over 2019 als laatste jaar aan de hand van de oude systematiek.

Vernieuwing Planning & Control en rapportages

Zoals afgesproken in de begroting 2019 hebben we de kadernota vernieuwd en daarmee de innovatie van de P&C-cyclus afgerond. In de nieuwe opzet vormen de strategische opgaven samen met hun speerpunten, doelen, prestaties, planning en budgetten het "ambitiedeel" van de programmabegroting. De programma's met hun taakvelden vormen het budgettaire deel van de begroting.

De nieuwe opzet en inrichting van de begroting moet ook vertaald worden naar de opzet van de tussenrapportages 2020. Daarbij nemen we de resultaten mee van de evaluatie van de huidige 2-maandrapportages, die in de eerste helft van dit jaar (2019) met de gemeenteraad en de kwaliteitscommissie heeft plaatsgevonden.

Verder wordt in 2020 gewerkt aan de doorontwikkeling van de kadernota en de begroting. Het "SLIM" maken en opnemen van beleidsindicatoren: Smart, Leesbaar, Informatief én Mogelijk. Dat pakken we in 2020 verder op.

Rechtmatigheidsverklaring

Vanaf 2021 geeft het college zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken.

Dit is een aanbeveling van de commissie Depla over het vernieuwen van de het "begrotings-instrumentarium". Nu heeft Buren al een in controle statement, maar naar alle waarschijnlijkheid moet die gaan voldoen aan een strenger normen- en toetsingskader. Het is ook mogelijk dat er intern een onafhankelijk toetsing- of auditfunctie ingericht moet worden. Dat kan zwaardere inzet vragen van de organisatie wat betreft procesborging, interne controle en de auditfunctie. Het is goed ons hier in 2020 op te oriënteren, om voorbereid te zijn op de verantwoording over 2021. De rol van de accountant zal dan overigens ook veranderen, het is alleen nog niet duidelijk hoe. De werkzaamheden m.b.t. de cijfermatige kant (jaarrekening) van de accountant verandert niet.

Inkoop en aanbesteding

In juli 2018 heeft de gemeenteraad het rekenkamerrapport 'Inkoopfunctie van de gemeente Buren' behandeld. De algemene conclusie was dat er op bijna alle onderdelen verbeteringen mogelijk zijn. Eind 2018 startte het project 'Professionalisering inkooporganisatie'. Een projectgroep richt zich op de uitvoering van de verbeterlagen, die zijn opgesteld op basis van het normenkader uit het rapport. Op de informatiebijeenkomst van december 2018 informeerden wij u over de voorgenomen ontwikkelingen rondom de inkoopfunctie en de beleidsdoelstellingen.

Om de inkoopfunctie te verbeteren, is een projectplan opgesteld met 9 deelprojecten en een planning van één jaar tot anderhalf jaar om alle verbeteracties uit te voeren. Het streven is om eind 2020 de inkoopfunctie op orde te hebben en te voldoen aan de normen uit het Rekenkamerrapport.

Als dat is gerealiseerd, is het zaak de basis op orde houden door het proces te borgen en te beheren. Om dit te kunnen doen, is er in de kadernota een voorstel nieuw beleid opgenomen voor inkoop.

Als die formatie beschikbaar wordt gesteld, kunnen we de inkoopfunctie in de organisatie steviger verankeren, verdiepingsslagen maken en invulling geven aan gecoördineerde inkoop. Wat dat betreft is er continu aandacht nodig voor inkoopadvies, kennis en kennisuitwisseling, procesverbetering en de uitvoering voor naleving van regelgeving, dossiervorming, etc. In 2020 geven we verder invulling aan het concretiseren van de beleidsuitgangspunten en het actualiseren van het inkoop en aanbestedingsbeleid.

Procesontwikkeling

Procesontwikkeling en het borgen van processen is een speerpunt van de organisatieontwikkeling, ook in 2020. De eerste (bestuurlijke) processen zijn vastgelegd, vastgesteld en digitaal beschikbaar voor de organisatie. Ook zijn er randvoorwaarden voor het vastleggen van processen ontwikkeld, waarmee onder andere interne controle en archivering worden geborgd bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van processen.

Vanuit verschillende invalshoeken wordt het adequaat inrichten en vastleggen van processen benadrukt. De accountant dringt hierop aan in de boardletter, met name voor processen rond Wmo en Jeugdwet. Ook vanuit de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), de BIO en de Archiefwet is het noodzakelijk werkprocessen vast te leggen, risico's te benoemen en beheersmaatregelen te treffen.

Digitalisering

De ontwikkelingen rond digitalisering zijn vastgelegd in het gemeentelijke I&A-beleid voor de jaren 2017-2021. Het grootste deel van de activiteiten uit dit plan is uitgevoerd. Een aantal activiteiten is inmiddels achterhaald of staat "on hold".

Er komen echter veel grote ontwikkelingen op ons af zoals de aansluiting op het digitale stelsel Omgevingswet, de invoering van de Wet Open Overheid, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Wet Digitale overheid. VNG heeft het initiatief genomen om alle digitale ontwikkelingen samen op te pakken in het programma "samen organiseren". Om die redenen is het nodig om in 2020 het I&A-beleidsplan te actualiseren en een duidelijke visie op de verder digitalisering te ontwikkelen. Inclusief de investeringen die nodig zijn om onze gemeente digitaal vitaal te houden.

Bij de verdergaande digitalisering wordt de kwaliteit van processen en informatie steeds belangrijker. Ook ontstaat de noodzaak die te kunnen meten/toetsen en zo te kwalitatief te borgen. Daarvoor is een kwaliteitssysteem nodig waarmee de betrouwbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid en voortbestaan van informatie in haar context is te monitoren aan de hand van standaarden, normen en referentiekaders. Een kwaliteitssysteem is ook een vereiste vanuit de Archiefregeling en is door de organisatie zelf te implementeren, uit te voeren en te beheren. In 2020 wordt verkend hoe en wanneer een dergelijk kwaliteitssysteem is te implementeren.

Een samenvattend beeld

Het is goed hier te beginnen met een citaat uit de kadernota:

"... als we onze ambitie waar willen maken om zelfstandig als gemeente door te gaan, dan is het ambitieniveau m.b.t. de kwaliteit van onze dienstverlening en producten van u als raad bepalend. Gaan we door op dezelfde voet en accepteren we dat we ook risico's lopen? Of willen we innoveren, door-ontwikkelen en inzetten op kwaliteit? Als we door willen gaan op dezelfde voet en zelfstandig willen blijven, zullen we in ieder geval moeten zoeken naar financiering voor een adequate basis van onze organisatie. Willen we ons daarnaast op de strategische opgaven verder ontwikkelen (en dus gaan voor kwaliteit en innovatie), dan moeten we daarvoor de financiële ruimte zoeken en/of kijken naar oplossingen in samenwerking in bijvoorbeeld de regio....."

Als we de rode draad uit de eerder genoemde ontwikkelingen en strategische opgaven overzien, blijven deze vragen actueel. Het gaat namelijk om de ontwikkelingen en opgaven die veel van de organisatie vragen, met als gezamenlijke hoofdlijnen:

- integraal werken over meerdere opgaven heen;
- innoveren van de dienstverlening;
- procesvernieuwing en -borging;
- digitalisering;
- samenwerken (afstemming in/met de regio).

Door deze hoofdlijnen op te pakken versterken we de realisatiekracht van de organisatie en zo de zelfstandigheid van de gemeente Buren.

Als het gaat om de impact op bedrijfsvoering en organisatie gaat het ook om HRM-ontwikkeling. Enerzijds is er de vraag om medewerkers met een anticiperend en/of faciliterend vermogen in de communicatie met inwoners. Om medewerkers die complexe problematieken overzien en regisseren met oog voor de omgeving. Anderzijds zal het een andere invulling van werkzaamheden, verzwarening van functies of zelfs nieuwe functies vragen. Het is niet waarschijnlijk dat het binnen de bestaande formatie te realiseren is, maar mogelijk zijn ontwikkelingen als duurzaamheid regionaal op te pakken.

Nu is er veel samenhang tussen de strategische opgaven en is er synergie te realiseren door ontwikkelingen te integreren. Dat is efficiënt voor de inzet van medewerkers en de kosten. Daarvoor is wel regie nodig op de ontwikkelingen om die efficiency en synergie te realiseren. Het vraagt ook goed samenspel tussen bestuur (opdrachtgever) en organisatie (uitvoerder). Om dat samenspel adequaat vorm te geven, is er behoefte aan bestuurlijk adviseurs als schakel tussen bestuur en organisatie. Zij zorgen voor de vertaling van bestuurlijke ambities naar de ambtelijke organisatie door interne strategievorming en afstemming. Ze zijn de stuwende kracht van een netwerk van adviseurs en uitvoerders in de organisatie en eventueel andere partners. De organisatie is bezig deze adviesrol te verkennen en in te vullen. Voor de noodzakelijke versterking van de organisatie bevat deze begroting een voorstel voor twee strategische adviseurs (financiën en HRM) om goed de complexe uitdagingen te kunnen managen. Met de bestuurlijke en strategische adviseurs krijgen de teammanagers de ruimte hun team aan te sturen en medewerker te faciliteren. Dat was het doel van de organisatieontwikkeling: om de komende jaren de kwaliteit van de dienstverlening aan bestuur, inwoners en andere partners te kunnen borgen.

Aanbevelingen rekenkamerrapporten

Rapport P&O

In april 2017 heeft de gemeenteraad het Strategisch HR-beleid 2017-2022 vastgesteld. Dit rapport kent drie thema's: gemeente Buren beter door HR, flexibiliteit door HR en HR in control. Deze drie thema's zijn verder uitgewerkt in een planning. In het jaarplan 2018 en 2019 is aan de hand van deze thema's een aantal onderwerpen opgepakt en uitgevoerd:

- Strategische Personeelsplanning (SPP)
- Personeelszorg
- Reorganisatie en doorontwikkeling nieuwe teams en teammanagers
- Rapportages

Het concept rapport Quick scan Nazorg van 4 juli 2019 geeft aan dat er voor de organisatie geen openstaande of nieuwe aanbevelingen zijn. Dit betekent dat wij de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport hebben verwerkt.

Rapport Informatieveiligheid

De belangrijkste aanbeveling uit dit rapport betrof het implementeren van de zogenaamde BIG-normen. De organisatie voldoet inmiddels voldoende aan de BIG-normen om de daarop gebaseerde ENSIA-audit, BRP-zelfevaluatie en de verdere zelfevaluaties te behalen. Dat was het geval bij de verantwoording over 2018 en we zien die over 2019 met vertrouwen tegemoet.

Met ingang van 2020 is de nieuwe landelijke norm de BIO (Baseline informatieveiligheid Overheden) van kracht. Voor de AVG is een rapportagetool ontwikkeld die we als gemeentelijk normenstelsel gaan gebruiken. Omdat de BIG daarmee geen geldige norm meer is en wij ons op een nieuwe norm moeten richten, is het eerdere rapport in de praktijk achterhaald. Wij stellen voor het rekenkamerrapport informatieveiligheid 2015-2016 hiermee af te ronden.

Rapport Sociaal domein indicatoren in beeld

Na het uitkomen van dit rekenkamerrapport is een eerste aanzet gegeven voor het realiseren van deze aanbevelingen. Door de organisatie ontwikkeling en daarmee samenhangende personele verschuivingen is dat stil komen te liggen. De realisatie wordt nu opgepakt met herinrichting van de processen Wmo, Jeugd en Participatie. De transformatie sociaal domein is in 2019 opgepakt als een van de strategische opgaven van Buren. Inmiddels wordt ook vanuit de regionale inkooporganisatie Wmo/Jeugd scherper ingezet op de ontwikkeling en sturing aan de hand van KPI's.

Een groot aantal van de indicatoren die het rapport aangeeft is al beschikbaar. Aan de overige wordt gewerkt, maar naar verwachting zijn enkele indicatoren ook niet te realiseren. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat het meten onevenredig veel inzet vraagt.

Rapport Inkoopfunctie gemeente Buren

Voor de voortgang van dit rekenkamerrapport Inkoopfunctie gemeente Buren verwijzen we naar het onderdeel "Inkoop en aanbesteding" onder "Overige ontwikkelingen".

Follow-up onderzoek Quick scan Nazorg

Het conceptrapport "Quick scan Nazorg van 4 juli geeft algemene aanbevelingen over het proces afstemming van follow up tussen raad en college. Omdat het rapport nog niet is besproken en vastgesteld door de gemeenteraad, wordt het in dit overzicht niet meegenomen.

Begrotingsbrief rekenkamer

De Rekenkamercommissie deed aanbevelingen op basis van de begroting 2019. Samengevat is het hoofdadvis: maak de strategische opgaven zelfstandig leesbaar, maak ze SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden), zorg voor makkelijkere navigatie en neem indicatoren op te nemen in relatie tot de doelrealisatie. Dit zijn naast de verplichte indicatoren ook gerichte indicatoren, zoals bijvoorbeeld voor het sociaal domein. Maak voor de verplichte indicatoren een directe links naar waarstaatjegemeente.nl

In de nu voorliggende begroting hebben we de strategische opgaven zelfstandig leesbaar gemaakt. Per strategische opgaven zijn speerpunten benoemd voor de langere termijn, concrete doelen in 2020, de prestaties die we hiervoor moeten leveren en welke budgetten hiervoor nodig zijn. Hierdoor is informatie samengevat op een plek in de begroting en niet meer verspreid over strategische opgaven, programma's en taakvelden. Beter navigeerbaar dus!

Het opnemen van gerichte indicatoren is een ontwikkelpunt voor de volgende begroting. Hiervoor gaan we graag eerst met de gemeenteraad in gesprek om te bepalen op welke indicatoren we willen sturen. We zien af van een directe link naar de verplichte indicatoren op waarstaatjegemeente.nl. Uit het verleden blijkt dat de structuur van de website niet vast staat. Links werken op den duur daardoor niet meer. In de begroting hebben we alle verplichte indicatoren in één totaal overzicht bij de taakvelden opgenomen. Aan dit overzicht hebben we de juiste zoekopdracht toegevoegd, zodat via een eenvoudige handeling de juiste plek op de website wordt gevonden.

Tot slot zijn de volgende aanbevelingen verwerkt:

- Grafische tabellen/ grafieken nemen veel ruimte in beslag: er is een "switch" ingebouwd waardoor er geschakeld kan worden tussen een tabel en een grafiek;
- Naast een nadere toelichting bij de strategische opgave (Aanbevelingen rekenkamerrapporten) is een nadere toelichting ook opgenomen bij programma's, taakvelden en paragrafen;
- Een verbeterde verschillenanalyse in de financiële begroting: de analyse heeft een andere opzet dan vorig jaar;
- Financiële overzichten in de financiële begroting, zoals het EMU-saldo, specificatie overhead en overzicht economische categorieën zijn voorzien van een nadere toelichting en waar mogelijk zijn verschillen verklaard.

Boardletter 2018

Onze accountant heeft bij de interim-controle 2018 aanbevelingen gedaan. Daarvoor is een aanpak opgesteld en de gemeenteraad is met een rapportage over de voortgang geïnformeerd (D.025548). Daarnaast wordt de realisatie regelmatig met de kwaliteitscommissie besproken.

De aanbevelingen zijn daarmee opgepakt. De aanbevelingen Wmo/Jeugd worden meegenomen opgepakt bij de strategische opgave transformatie sociaal domein. De overige aanbevelingen zijn grotendeels gerealiseerd.

Kengetallen

Sinds de begroting 2017 zijn met de BBV aanpassing bij de diverse taakvelden in totaal 38 verplichte en 12 facultatieve indicatoren opgenomen. Zo ook in deze begroting en dat geldt ook voor de 5 verplichte financiële indicatoren. Nu zijn er vanuit de bedrijfsvoering kengetallen beschikbaar die niet elders in de begroting een plaats hebben gekregen, maar wel een beeld geven over de uitvoering op een aantal onderdelen van de bedrijfsvoering. In het volgende overzicht geven we die weer:

Kengetallen bedrijfsvoeringsparagraaf begroting 2020		Norm	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018	Begroting 2020
Financiën	Belastingaanslag: - geïnd op betaaldag	90%	83%	85%	98%	nvt
	- % oninbaar	0,5%	0,7%	0,7%	0,5%	nvt
Financiën	Betalen van facturen binnen de termijn van 30 dagen	90%	82%	76%	78%	90%
Juridisch	Aant. gegronde bezwaren	n.v.t.	4	5	5	5
	Gemiddelde behandelingsduur	12 weken en 6 weken verdaging	16 weken	16,7 weken	17,3 weken	16 weken
Control	Getrouwheid en rechtmatigheid (accountant)	Toleranties: 1% fouten 3% onzeker	Binnen norm	Binnen norm	Binnen norm	Binnen norm
ICT	Bedrijfszekerheid	99,6%	Binnen norm	Binnen norm	Binnen norm	Binnen norm
P&O	Ziekteverzuim	Gemid. NL-gemeenten	6 %	7,6%	10,5%	6.5%
P&O	Mobiliteit					
	- instroom	n.v.t.	13	14	26	n.v.t.
	- uitstroom	n.v.t.	16	10	15	n.v.t.
P&O	fte's	n.v.t.	132,9	131.9	132,8	136,04

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

Gemeenten werken vaak samen bij de uitvoering van taken. Dat doen ze met verschillende organisaties. Als de gemeente een financieel belang heeft (er geld in steekt) én rechtstreeks invloed heeft op de besluiten van een organisatie, noemen we dat een "verbonden partij". Een organisatie die alleen subsidie ontvangt, is dus geen verbonden partij.

Ontwikkelingen

1. Gemeenten voeren steeds meer taken uit. De rol van verbonden partijen wordt daarin belangrijker.
2. Met de verbonden partijen is afgesproken dat zij hun begrotingen en jaarrekeningen tijdig aanleveren. De regiocoördinator draagt zorg voor de interne advisering hierover.
3. Na de gemeenteraadsverkiezingen 2018 besloot de gemeenteraad de samenwerking tussen gemeenteraad, het college en samenwerkingsvormen nader uit te werken. In mei 2019 nam de gemeenteraad vier moties aan, gericht op verbetering van de sturing en control van verbonden partijen. De uitwerking vindt in 2019 en 2020 plaats.

Risico's

De gemeente blijft beleidsmatig en bestuurlijk verantwoordelijkheid houden ten aanzien van deze partijen. De middelen die de gemeente ter beschikking stelt, gaan verloren in geval van faillissement van de verbonden partij. Bij financiële problemen van de verbonden partijen is de gemeente aansprakelijk.

Mogelijke risico's staan in de begroting van de verbonden partijen. Hiervoor reserveren ze vaak zelf middelen. De gemeente Buren reserveert € 140.000,- voor in het weerstandsvermogen, mocht een verbonden partij een beroep doen op middelen van de gemeente.

Overzicht verbonden partijen

Regio Rivierenland

De organisatie	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Samenstelling	Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, Maasdriel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren.
Jaar van deelname	1986
Verplichte deelname	Ja, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de gemaakte afspraken. De gemeente kan uitstappen maar dat is geen reële optie.
Bestuur en andere overlegorganen	<p>De regeling heeft een Algemeen bestuur waarin elke gemeente één vertegenwoordiger heeft. De stemverhoudingen in het Algemeen Bestuur zijn gebaseerd op inwonersaantallen. Gemeente Buren heeft 11/100 stemmen in het Algemeen Bestuur. Uit het Algemeen Bestuur wordt het Dagelijks bestuur (max. 3 leden) gekozen.</p> <p>Het Algemeen bestuur vergadert (afhankelijk van de agenda) elke 3 tot 4 weken.</p> <p>Andere overlegorganen binnen de regio zijn de 3 speerpuntberaden en de portefeuillehoudersoverleggen op deelterreinen zoals wonen, ruimtelijke ordening, Wmo/Jeugd en verkeer en vervoer. De Regio Rivierenland is vooral een afstemmingsplatform.</p> <p>Nieuwe initiatieven worden met een startnotitie aan de gemeenteraden voorgelegd. Dit kan leiden tot een nieuwe samenwerkingsvorm.</p> <p>Burgemeester De Boer is lid van het Algemeen Bestuur en voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Recreatie en Toerisme; wethouder Russchen is voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg WMO/Jeugd.</p>
Ontwikkelingen	<p>Op 25 mei 2016 is het ambitiedocument door het Algemeen bestuur vastgesteld. Daarin zijn 3 speerpunten benoemd (Agribusiness, Logistieke hotspots en Recreatie en toerisme) met 8 regionale opgaven. Het uitvoeringsprogramma 2016-2020 loopt in 2020 af. Het proces tot herijking van dat ambitiedocument is gestart. De gemeenteraad wordt in dit proces actief betrokken. In 2020 wordt een nieuw ambitiedocument vastgesteld.</p> <p>De gemeenteraad heeft in mei 2019 4 moties aangenomen die tot doel hebben meer grip op de verbonden partijen te krijgen. Zowel de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders hebben bij de uitwerking van de moties een belangrijke rol. In 2020 zal een helderder beeld ontstaan over de manier waarop de gemeenteraad invloed wil hebben op die verbonden partijen.</p> <p>Het Kabinet werkt met zgn. regiodeals. De regiodeal Rivierenland richt zich op scholing van personeel in de Fruitbranche, gericht op de doorontwikkeling van de werknemers.</p> <p>Financieel</p>

	De bijdrage 2020 in onze meerjarenbegroting bedraagt € 214.000,-. De gemeentelijke bijdrage wordt verhoogd tot € 8,41 per inwoner. Dit is een stijging ten opzichte van de begroting 2019 met 4,9%. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door hogere salarislasten. Ook het resultaat uit treasury is lager dan in 2019.
De taken	
Taken	<p>De Regio Rivierenland behartigt de (gezamenlijke) belangen van de gemeenten en voert gemeenschappelijke taken uit, o.a. van provinciaal- en rijksbeleid. Ook ondersteunt de regio de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht.</p> <p>Vanuit het visiedocument van 25 mei 2016 worden taken uitgevoerd.</p> <p>De regio voert voor de gemeente ook een aantal specifieke(contract gestuurde) taken uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkoop; • Leerplicht • Sociale recherche • WMO/Jeugdtaken
Doelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. speerpunt recreatie en toerisme: we bereiken een jaarlijkse omzetgroei van 5 %. 2. speerpunt economische hotspots: we komen in de top 5 logistieke hotspots van Nederland. 3. speerpunt Agribusiness: Onze tuinbouw wordt nóg meer toonaangevend in Europa. 4. inkoop: op een effectieve en doelmatige manier begeleiden en waar nodig uitvoeren van (gezamenlijke)gemeentelijke aanbestedingen. 5. leerplicht: Het voorkomen van verzuim van leerplichtige jongeren. 6. sociale recherche: het voorkomen en bestrijden van misbruik van voorzieningen binnen de Participatiewet. 7. inkoop en contractmanagement voor WMO/jeugdtaken doelmatig uitvoeren.
Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. recreatie en toerisme. 2. speerpunt Economische hotspots. 3. speerpunt Agribusines. 4. de mindere uitgaven door inkoop. 5. aantallen vroegtijdige schoolverlaters. 6. het bedrag dat bespaard wordt aan uitkeringsgelden. 7. deskundige /scherpe aanbestedingstrajecten.
Taakvelden	Activiteiten van de Regio Rivierenland vinden o.a. plaats binnen de taakvelden Bestuur; Onderwijsbeleid en leerlingenzaken; Verkeer en vervoer; Economische ontwikkeling en zorg.
Financiën	
Vermogenspositie	01-01-2018: € 1.981.000 01-01-2019: € 2.773.000 01-01-2020: € 2.388.000 01-01-2021: € 2.089.000
	De weerstandscapaciteit van de regio is voldoende om de risico's die we lopen op te vangen.

	Hieronder volgen de financiële kengetallen:						
		Realisatie 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Netto schuldquote	- 1%	11%	12%	12%	12%	12%
	Solvabiliteitsratio	31%	31%	29%	29%	29%	29%
	Structurele exploitatieruimte	1%	0%	0%	0%	0%	0%

Risico's

Toelichting bij de tabel met kengetallen:
 * De netto schuldquote blijft redelijk constant op een gunstig niveau van 11 à 12%.
 * De solvabiliteitsratio blijft op een niveau van rond de 30%. De solvabiliteitsratio kan gaan dalen als in de toekomst besloten wordt tot verdere afbouw van de reserves.
 * De structurele exploitatieruimte komt vanaf 2019 uit op 0%, omdat wordt uitgegaan van structureel evenwicht in de begroting. Het (structurele) budget voor onvoorziene uitgaven kan worden ingezet voor het opvangen van tegenvallers binnen de exploitatie.

De belangrijkste financiële risico's voor 2020 zijn:
 - Bij de contractgestuurde dienstverlening werkt Regio Rivierenland met dienstverleningsovereenkomsten. Aan dit soort overeenkomsten zijn risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten kunnen worden opgevangen met de risicoreserve Contract gestuurde Dienstverlening;
 - Regio Rivierenland is namens de regiogemeenten en provincie verantwoordelijk voor de organisatie van het regionale vervoersysteem Versis. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Versis/Basismobiliteit brengt risico's met zich mee. Financiële risico's bestaan bij een eventueel faillissement van een van de partijen, met name bij zorginstellingen speelt dit risico. Daarnaast bestaan risico's bij onenigheid tussen opdrachtgever en uitvoerende ondernemers, wat uiteindelijke financiële gevolgen kan hebben. Tot slot kunnen er financiële risico's zijn op het gebied van personele verplichtingen, als de uitvoering van Versis door de Regio wordt beëindigd. De gevolgen van financiële risico's en tekorten kunnen worden gefinancierd vanuit de risicoreserve Contractgestuurde Dienstverlening;
 - Er is een inventarisatie uitgevoerd naar de financiële risico's bij het Regiokantoor van Regio Rivierenland, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen om de risico's te kunnen dekken. De in de balans opgenomen Algemene Reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.

Daarnaast is in aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie bij het Regiokantoor een vervolgonderzoek gericht op frauderisico's uitgevoerd. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland. De frauderisico's worden daarom als 'laag' gekwalificeerd.

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	207	214	223	223	223	223
Rekeningresultaat van de GR	-21	-14	-10	-10	-10	-10

(x € 1.000,-)

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Samenstelling	De 16 gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen en regio Rivierenland vormen samen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Jaar van deelname	2013
Verplichte deelname	Ja, op basis van de wet op de Veiligheidsregio's
Bestuur en andere overlegorganen	Algemeen bestuur waarin de burgemeester vertegenwoordigd is met één stem. En een dagelijks bestuur bestaande uit de eigen directie. Wethouder Russchen maakt deel uit van de stuurgroep Verwarde Personen en de stuurgroep Veiligheidshuis.
Ontwikkelingen	In 2020 gaat de VRGZ zich richten op de thema's en beleidsaccenten zoals beschreven in Regionaal Beleidsplan 2020-2023 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

De taken

Taken	Ambulancezorg, brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening, crisisbeheersing.
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Leveren van acute hulpverlening in regio. • Versterken proactief handelen. • Verhogen zelfredzaamheid en burgerparticipatie. • Verbeteren risicocommunicatie.
Indicatoren	Voor bovenstaande doelen zijn geen indicatoren opgesteld. Wel hebben we als indicatoren de normen van opkomsttijden voor ambulance en brandweertzorg.
Taakvelden	Crisisbeheersing en brandweer

Financiën

Vermogenspositie	<p>Het totale eigen vermogen* is:</p> <p>01-01-2018: € 3.731.000,- 01-01-2019: € 3.945.000,- 01-01-2020: € 3.683.000,- 01-01-2021: € 3.683.000,-</p> <p>Kengetallen Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Realisatie 2018</th> <th>Gew. Begr. 2019</th> <th>Raming 2020</th> <th>Raming 2021</th> <th>Raming 2022</th> <th>Raming 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kengetallen*</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Netto schuldquote</td> <td>73%</td> <td>82%</td> <td>81%</td> <td>77%</td> <td>74%</td> <td>70%</td> </tr> <tr> <td>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteitsratio</td> <td>5,82%</td> <td>5,38%</td> <td>5,18%</td> <td>5,43%</td> <td>5,53%</td> <td>5,01%</td> </tr> <tr> <td>Structurele exploitatieruimte</td> <td>0,12%</td> <td>0,00%</td> <td>0,00%</td> <td>0,00%</td> <td>0,00%</td> <td>0,00%</td> </tr> </tbody> </table>							Realisatie 2018	Gew. Begr. 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Kengetallen*							Netto schuldquote	73%	82%	81%	77%	74%	70%	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen							Solvabiliteitsratio	5,82%	5,38%	5,18%	5,43%	5,53%	5,01%	Structurele exploitatieruimte	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Realisatie 2018	Gew. Begr. 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023																																										
Kengetallen*																																																
Netto schuldquote	73%	82%	81%	77%	74%	70%																																										
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen																																																
Solvabiliteitsratio	5,82%	5,38%	5,18%	5,43%	5,53%	5,01%																																										
Structurele exploitatieruimte	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%																																										
	*cijfers volgens begroting VRGZ 2020																																															

Risico's	<p>Belangrijkste risico's</p> <p>De risico's met de grootste impact zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - §Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra): eventuele structurele lasten zullen een extra gemeentelijke bijdrage vergen. Nu is dit niet in te schatten of dit het geval is; - Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO): de vorderingen met betrekking tot de schaalvergroting van de meldkamers zorgt sinds een aantal jaar voor een omvangrijk financieel risico. De VRGZ heeft een bedrag van € 500.000,- ontvangen vanuit het Rijk om dit risico te beperken, maar vooralsnog wordt dit risico wel meegenomen. - korting Rijksbijdrage 2020 in verband met de samenvoeging van de meldkamers. Vanaf dat moment worden de beheerslasten (onder andere ICT en huisvesting) door de LMO betaald. De uitname is echter fors hoger dan de lasten die door de LMO overgenomen worden omdat de eigen meldkamer in Nijmegen voorlopig operationeel blijft en de bezetting dus volledig op peil blijft. De VRGZ is samen met de andere regio's in gesprek met de LMO over de vergoeding van het verschil tussen de uitname van de Rijksbijdrage en de lasten. Daarom wordt er in de begroting vanuit gegaan dat dit verschil totdat de Meldkamer Oost operationeel is (2020-2023) gecompenseerd zal worden. Er zullen naar verwachting wel verschuivingen plaatsvinden op individuele begrotingsposten. § - Aanbesteding vergunning ambulancezorg: ook dit onderwerp zorgt al een aantal jaar voor onzekerheid; de termijn van aanbesteding is een aantal keer uitgesteld en zolang geen uitsluitsel bestaat, calculeert de VRGZ dit risico als een reëel scenario in verband met de omvang van de mogelijke frictiekosten.
-----------------	--

	(x € 1.000,-)					
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	1.958	2.002	2.089	2.117	2.117	2.101
Rekeningresultaat van de GR	0	0	-20	-20	-20	-20

Regionaal Archief Rivierenland

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Samenstelling	Deelnemers: gemeenten Tiel, West-Betuwe (voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal), Neder-Betuwe, Buren, Maasdriel en Zaltbommel. Het Waterschap Rivierenland heeft een dienstverleningsovereenkomst gesloten met het RAR
Jaar van deelname	1991
Verplichte deelname	Overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling wel.
Bestuur en andere overlegorganen	Algemeen Bestuur: afgevaardigde gemeente Buren burgemeester J.A. de Boer MSc. Dagelijks Bestuur: gekozen vanuit het Algemeen Bestuur
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> Het beleidsplan 2019-2021 is leidend voor het archiefprogramma van de RAR; Onderdeel van dit beleidsplan is dat het RAR in 2019 een keuze maakt voor de aanschaf van een e-depotdienstverlening. Dit betreft een nieuwe wettelijke uitvoeringstaak van het RAR die vanaf 2020 in de begroting is verwerkt voor een structureel bedrag van € 125.000,-; In 2020 wordt een aanvang gemaakt voor aansluiting/overbrenging gegevens naar het e-depotdienstverlening; In 2019 is de beslissing tot toetreding van de nieuwe gemeente West-Betuwe bestaand uit Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal en uittreding Geldermalsen - Neerijnen. De jaarbijdragen zijn gebaseerd op inwoneraantallen per gemeente. Indien Lingewaal toetreedt is het financiële effect positief en nog te verwerken in de begroting 2020; Invulling geven aan Strategisch Informatie Overleg (SIO); Opstellen kennisprofiel toekomstig informatie medewerker.

De taken

Taken	<ul style="list-style-type: none"> Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaatsen in het werkgebied van de naar die archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers. Uitgangspunt daarbij is de gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor alle naar die archiefbewaarplaats overgebrachte archiefstukken. Dit geldt voor zowel de fysieke stukken als de digitale stukken in het e-depot Het verlenen van diensten aan het publiek en de deelnemers. Het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers. Advisering deelnemende gemeenten op het gebied van digitaal informatiebeheer.
--------------	---

Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten hebben een beheersmatig en adviserend karakter op basis van een wettelijke verplichting (Archiefwet 1995) • Het RAR beleidsplan 2019-2021 staat in het teken van E: <ul style="list-style-type: none"> • - e-depotdienstverlening: • - erfgoed: • - externe dienstverlening • - expertise • - efficiëntie
Indicatoren	Niet van toepassing.
Taakvelden	Overhead.
Financiën	
Vermogenspositie	01-01-2018: € 427.000,- 01-01-2021: € 274.000,- 01-01-2019: € 364.000,- 01-01-2022: € 249.000,- 01-01-2020: € 309.000,- 01-01-2023: € 234.000,-
Risico's	<p>Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen; * Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten. <p>Het zogenaamde ratio weerstandvermogen zal bij ongewijzigd beleid in 2025 uitkomen op 0,98 (beneden de norm van 1,0). Dat is onvoldoende gezien het besluit om de ratio van 1 als minimum aan te houden. Om te voorkomen dat deze ratio onder de norm zakt is opbouw van de algemene reserve (reserve weerstandsvermogen) noodzakelijk. Het weerstandsvermogen zal de komende jaren daarom nadrukkelijk aandacht krijgen. De risico's zijn medio 2017 geactualiseerd. Deze exercitie zal medio 2019 wederom uitgevoerd worden.</p> <p>Ontwikkelingen Digitalisering en e-depotdienstverlening zijn de belangrijke thema's en ontwikkelingen.</p> <p>Ziekteverzuim Verzuim wordt in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie. In de begroting 2020 is voor een bedrag van € 18.518 rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom). Inhuur van tijdelijk personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2020 voor de inhuur van tijdelijk personeel een bedrag van € 18.782 opgenomen.</p> <p>Financiële kengetallen Voor het RAR zijn geen verplichte indicatoren voorgeschreven.</p>

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	268	269	294	301	309	318
Rekeningresultaat van de GR	0	0	-20	-20	-20	-20

Werkzaak

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Samenstelling	De gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Jaar van deelname	2016
Verplichte deelname	Deelname is niet verplicht, maar de gemeenteraad van Buren besloot hiertoe op 28 oktober 2014. Het eerstvolgende moment waarop Buren zou kunnen uittreden is 1 januari 2021.
Bestuur en andere overlegorganen	Werkzaak wordt bestuurd door een algemeen bestuur (AB) en een dagelijks bestuur (DB). Het AB bestaat uit één lid per deelnemende gemeente. De gemeente Buren wordt vertegenwoordigd in het AB door wethouder D.J. Russchen. Elk lid heeft 1 stem. Het DB bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter. Gemeente Buren is niet vertegenwoordigd in het DB.
Ontwikkelingen	<p>In het najaar van 2019 wordt het strategisch meerjarenbeleidsplan gemaakt voor de jaren 2020-2023. Vooralsnog is de begroting 2020 daarom beleidsarm. De afgelopen jaren lag de focus op het op orde krijgen van de primaire processen.</p> <p>Werkzaak scoort hoger op inhoudelijke doelstellingen dan de landelijke gemiddelden, met name valt hier te noemen de overhead die minder dan 10% is.</p> <p>Het begrotingsmodel is aangepast op de gemeentelijke begrotingsgrondslagen en de prijsindexaties. Per saldo resulteert deze aanpassing in de begroting 2020 in een stijging van de totale gemeentelijke bijdrage met ca 1,0 miljoen euro. Dit is het gevolg van een daling van de gemeentelijke bijdragen in het subsidieresultaat met 2,0 miljoen euro, gekoppeld aan een stijging van de bijdrage in bedrijfsvoering met 3,0 miljoen euro. Gemeente Buren heeft een relatief jong bestand WSW-ers waardoor het subsidieresultaat de komende jaren in verhouding waarschijnlijk sneller groter wordt dan bij de andere deelnemende gemeenten.</p> <p>Het effect van toetreding van de nieuwe gemeente West Betuwe is nog niet meegenomen in de begrotingen 2019 en 2020.</p>

De taken

Taken	De uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor de Burese werkzoekenden die op 31-12-2014 een dienstverband hadden bij de gemeenschappelijke regeling LANDER conform de WSW.
Doelen	Een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de WSW.
Indicatoren	Op dit moment maken ca. 88 inwoners van de gemeente Buren gebruik van de WSW.
Taakvelden	Begeleide participatie.

Financiën	
Vermogenspositie	Totaal eigen vermogen: 31-12-2017: € 5.241.000 31-12-2018: € 5.872.000
Risico's	Voor de risico's bouwt Werkzaam weerstandsvermogen op. Het weerstandsvermogen per 31-12-2018 bedraagt € 1.127 miljoen euro. De opbouw van weerstandsvermogen is gemaximeerd tot 3% van de totale begrotingslasten (van circa 93,3 mln. in 2018); ofwel een benodigd weerstandsvermogen van € 2,8 miljoen.
Gemeentelijke bijdrage	Begroot 2019: 2.358.605 Begroot 2021: 2.342.000 Begroot 2020: 2.342.000 Begroot 2022: 2.342.000 De begroting van de Werkzaam heeft gevolgen voor de begroting van Buren. De kosten van uitvoering WSW door Werkzaam worden bepaald door de ontwikkeling van de SW-bijdrage die we het Rijk ontvangen, de prestaties van de Werkzaam (bijdrage in de uitvoeringskosten) en de landelijke herverdelingen van het deelfonds Sociaal Domein.

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	486	148	213	213	213	213
Rekeningresultaat van de GR	0	-139	0	0	0	0

Omgevingsdienst Rivierland

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	J.S.deJongplein 2, 4001 WG Tiel
Samenstelling	Provincie Gelderland, Gemeenten Buren, Neder-Betuwe, West Betuwe (voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal), Zaltbommel, Tiel, Maasdriel, West Maas en Waal en Culemborg.
Jaar van deelname	2013
Verplichte deelname	Voor vergunningverlening en handhaving op het gebied van milieu is deelname verplicht. Daarnaast voert de omgevingsdienst voor ons vergunningverlening en handhaving uit voor bouwtaken, en de handhaving van APV taken.
Bestuur en andere overlegorganen	De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) heeft een dagelijks bestuur bestaande uit de directeur van de ODR en vier wethouders. Vanaf medio 2017 neemt Sietske Klein-de Jong zitting in het Dagelijks Bestuur. Daarnaast heeft een wethouder/gedeputeerde van elke deelnemer zitting in het Algemeen Bestuur. De deelnemers die alleen milieutaken hebben ingebracht hebben één stem (de gemeente Tiel), de overige deelnemers hebben twee stemmen. Vanaf 1 januari 2019 zijn de gemeenten Lingewaal, Geldermalsen en Neerijnen gefuseerd.
Ontwikkelingen	<p>Belangrijke ontwikkelingen in het komend jaar zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een belangrijk toekomstig thema voor de ODR is de Omgevingswet. De Omgevingswet zal invloed hebben op het gemeentelijk beleid. Dit betekent automatisch dat er veranderingen in de uitvoering van dit beleid zullen zijn. In de aanloop naar de Omgevingswet zullen we nauw moeten samenwerken met de ODR om deze veranderingen vorm te geven. 2. De markt verandert voortdurend. Momenteel trekt de economie aan en stijgen daarmee de bouwactiviteiten. Dit betekent meer werk voor de ODR. Wij zien dit ook terug in stijgende legesinkomsten. De ODR moet flexibel inspelen op de ontwikkelingen in de markt. Deze ontwikkelingen vangt zij op door het instellen van een zogenaamde "flexibele schil" van ingehuurde medewerkers. 3. De ODR bestaat ruim 5 jaar. Voor de ODR een goed moment om opnieuw te kijken naar de missie en visie van de ODR. Past deze nog bij de tijd, trends en ontwikkelingen die er op ons af komen? Om antwoord te geven op deze vraag is de ODR gestart met een koerstraject dat zal kijken naar een koers voor de periode 2020-2025. 4. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State een besluit genomen over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Als gevolg hiervan mogen veel vergunningen niet worden verleend. Op 16 september 2019 is er een goedgekeurd rekeninstrument voor stikstof gepresenteerd, de vernieuwde Aerius calculator. Indien deze rekenmethode wordt toegepast en er uit blijkt dat er geen stikstof depositie ontstaat, dan kunnen vergunningen op basis hiervan worden verleend. Daarnaast heeft de provincie op 11 oktober 2019 beleidsregels bekendgemaakt met meer richtlijnen voor vergunningverleners. De verwachting is dat de komende tijd meer ontwikkelingen zullen volgen.

De taken	
Taken	<p>De gemeente heeft de ODR opdracht gegeven voor ons de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) uit te voeren.</p> <p>Concreet betekent dit dat de ODR de volgende taken uitvoert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verlenen van omgevingsvergunningen. Dat is de vergunning voor bouwen, milieu en ruimte. • Het toezicht houden op de uitvoering van deze vergunningen om ervoor te zorgen dat er bijvoorbeeld niet meer of anders wordt gebouwd dan de vergunning toestaat. • Zo nodig handhaven. Dat betekent, afdwingen dat de wet gevolgd wordt. • Het verlenen van specialistisch advies voor vergunningen en voor bestemmingsplannen. <p>Daarnaast voert de ODR voor de gemeente Buren de handhaving van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) uit.</p>
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Doel 1 Wabo-taken van de gemeente uitvoeren <p>In het werkprogramma van de ODR in 2019 staan de volgende handhavingsprioriteiten genoemd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Controle afgewezen/geweigerde vergunningen: Dit is een eerste stap in de aanpak naar illegale bouw in de gemeente. Heel concreet houden wij toezicht om te kijken bouwwerken die geen vergunning hebben gekregen niet gewoon toch gebouwd worden. Dit project begon al in 2017. 2. Integrale aanpak criminele activiteiten: in de praktijk blijkt het vaak heel nuttig om handhavingszaken op te pakken in samenwerking met politie en brandweer. Het gaat hier met name om zaken op de grens tussen ruimtelijke ordening en openbare orde en veiligheid. 3. Toezicht huisvesting buitenlandse werknemers: jaarlijks vinden op dit thema controles plaats. <p>Deze prioriteiten zullen in het werkprogramma 2020 opnieuw bekeken worden en waar nodig worden aangepast.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doel 2 Met de ODR en mede-opdrachtgevers een gezamenlijk inspelen op de wijzigingen in wet en regelgeving die er aan zitten te komen • Doel 3 De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een regionale aansturing van de ODR. Hier hebben wij als gemeente baat bij gehad. Het is belangrijk hier aandacht voor te blijven houden. (wat de ODR doet, moet in elke gemeente hetzelfde zijn, hoe en wanneer is maatwerk). • Doel 4 Op 1 januari 2018 ging de ODR over op een nieuwe manier van financieren, de outputfinanciering. In 2018 lag de nadruk op monitoring en evaluatie. In 2019 is dit verder ontwikkeld. Belangrijk aandachtspunt voor 2020 is hoe kunnen we als opdrachtgevers tussentijds bijsturen aan de hand van deze cijfers. • Doel 5 Toewerken naar harmonisatie leges. Per 2019 hanteren alle gemeenten in Rivierenland dezelfde format in hun tarieventabel voor de bouwleges. • Doel 6 In 2019 heeft het AB aangegeven klantgerichtheid hoge prioriteit te geven. Dit traject is in één jaar natuurlijk niet af. In 2020 blijft aandacht voor de klant hoog ik het vaandel staan.
Indicatoren	<p>Wij zijn tevreden als de ODR aan het einde van 2020 de opgelegde taken binnen budget en kwalitatief goed heeft uitgevoerd. .</p> <p>De ODR is in samenwerking met de opdrachtgevers bezig met verbetering van de kwaliteit en trekt daar 5% van haar budget voor uit. Belangrijke resultaten worden gedeeld met het college.</p> <p>Belangrijk aandachtspunt in 2019 was de aandacht voor klantgerichtheid. Wij zijn tevreden als inwoners in 2020 het gevoel hebben dat ze bij de ODR terecht kunnen end at ze gehoord worden.</p>
Taakvelden	Bouwen en Wonen.

Financiën	
Vermogenspositie	01-01-2018: € 636.786,- 01-01-2019: € 620.861,- 01-01-2020: € 604.936,- 01-01-2021: € 589.011,- 01-01-2022: € 573.086,-
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en de tariefstijging van inhuurkrachten vormen ook een risico. • Verder zijn de gevolgen van de omgevingswet en de ontwikkelingen rondom de privatisering Bouwtoezicht ontwikkelingen die er op termijn toe kunnen leiden dat er een verschuiving komt naar de private markt.

	(x € 1.000,-)					
	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	2.286	2.246	2.314	2.314	2.314	2.314
Rekeningresultaat van de GR	-72	-53	-20	-20	-20	-20

GGD Gelderland-Zuid

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Samenstelling	Gemeenten uit de regio's Rivierenland en Rijk van Nijmegen en de gemeente Mook en Middelaar
Jaar van deelname	2013 (na fusie van twee GGD-en; Rivierenland en regio Nijmegen)
Verplichte deelname	Deelname is verplicht op basis van de Wet publieke gezondheid.
Bestuur en andere overlegorganen	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Onze wethouder Volksgezondheid zit in het AB. De stemverhouding is 1 stem per 20.000 inwoners. Buren heeft twee stemmen van de 36.
Ontwikkelingen	Het doorontwikkelen van Veilig Thuis (met name de samenwerking met Stib). Daarnaast wordt Veilig Thuis halverwege 2018 volledig toegevoegd aan de GGD en daarmee onderdeel van de GR. Verder anticipeert de GGD op de komst van de Omgevingswet, de decentralisering van Beschermd wonen/Maatschappelijke Opvang en een sterkere verbinding tussen zorg en veiligheid.

De taken

Taken	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet ze door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen. Vanaf 2015 voert de GGD ook de werkzaamheden van Veilig Thuis uit.
Doelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onze inwoners krijgen informatie over een gezonde leefstijl; 2. We zorgen ervoor dat zo veel mogelijk kinderen worden ingeënt; 3. Wij krijgen informatie hoe het met de gezondheid van onze inwoners is gesteld; 4. Kinderen kunnen zich op een gezonde manier ontwikkelen; 5. Ouderen blijven zo lang mogelijk gezond; 6. We voorkomen infectieziekten zo veel mogelijk; 7. We inspecteren de kinderdagverblijven volgens de wettelijke normen; 8. We hebben een meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld.
Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. De GGD informeert inwoners over een gezonde leefstijl; 2. De GGD voert de inentingen uit; 3. We verzamelen en analyseren gegevens over de gezondheid van onze inwoners. In 2020 rapporteert de GGD het onderzoek onder de bevolkingsgroep jongeren 13-18 jaar; 4. Voor dit doel willen wij dat: <ul style="list-style-type: none"> • De GGD volgt en signaleert voor onze gemeente de ontwikkelingen in de gezondheid van onze kinderen; • De GGD geeft voorlichting, advies, instructie en begeleiding aan kinderen en hun ouders; 5. Voor dit doel willen wij: <ul style="list-style-type: none"> • De GGD volgt en signaleert voor onze gemeente de ontwikkelingen in de gezondheid van onze ouders; • De GGD geeft voorlichting, advies en begeleiding aan ouders;

	<p>6. Voor dit doel willen wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We hebben afspraken met de GGD, huisartsen en RIVM over rollen en taken als er uitbraak van een infectieziekte dreigt; • De gemeente heeft vooral een rol in de communicatie naar haar inwoners; <p>7. We geven de GGD opdracht om de inspecties uit te voeren. Alle kinderdagverblijven, gastouders en peuterspeelzalen krijgen regelmatig een inspectie;</p> <p>8. Veilig Thuis is het regionale advies- en meldpunt voor iedereen die(mogelijk) met huiselijk geweld en/of kindermishandeling te maken heeft. Medewerkers van Veilig Thuis geven (telefonisch) advies en doen zo nodig onderzoek. Veilig Thuis werkt nauw samen met ons gebiedsteam.</p>
Taakvelden	Volksgezondheid en Geëscaleerde Zorg 18+
Financiën	
Vermogenspositie	<p>Het eigen vermogen is:</p> <p>1-1-2019: € 786.000,-</p> <p>1-1-2020: € 514.000,-</p> <p>1-1-2021: € 515.000,-</p> <p>1-1-2022: € 515.000,-</p> <p>1-1-2023: € 515.000,-</p>
Risico's	<p>Het weerstandsvermogen is per 1-1-2019 € 786.000. dit is lager dan de berekende streefwaarde. De berekening voor de streefwaarde het weerstandsvermogen is in 2014 vastgesteld door het AB in de Notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen. Daarnaast is het AB in 2017 akkoord gegaan met het gefaseerd aanvullen van het risicovermogen. Op basis van de geïnventariseerde risico's blijkt in 2018 dat er een risicovermogen van € 1.124.000 nodig is waarmee 44% van alle geïnventariseerde risico's zou zijn afgedekt. Nu is dit afdeckingspercentage lager:</p>

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Bijdrage aan GR	823	814	944	944	944	944

Avri

De organisatie

Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Samenstelling	Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, Maasdriel, West Betuwe (voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal), West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren.
Jaar van deelname	2015
Verplichte deelname	Nee
Bestuur en andere overlegorganen	Het bestuur van de Avri bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Het Algemeen Bestuur bestaat uit acht leden. De gemeenteraden wijzen één lid aan per gemeente. Dat kan een raadslid, de voorzitter van de raad of een wethouder zijn. De gemeente Buren wordt op dit moment vertegenwoordigd door wethouder Keller. Ieder lid heeft één stem. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden. De gemeente Buren is niet vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur.
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 zijn inwoners restafval naar een ondergrondse containers gaan brengen. Hiermee is het serviceniveau op het gebied van restafval veranderd en daalt het kilo restafval per persoon per jaar.. • Transitie naar een 'social enterprise' ofwel een organisatie die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel heeft • De vorming van de gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 heeft consequenties voor de samenwerking met Avri. West Betuwe heeft besloten om haar IBOR taken ook bij Avri te beleggen.

De taken

Taken	De reguliere taak van de Avri is het verwijderen van huishoudelijk afval. Dit doen ze voor acht gemeenten. Een plus taak is het onderhouden van de openbare ruimte. Dit voert Avri uit voor vier van de acht gemeenten. Avri onderhoudt sinds 1 maart 2012 de openbare ruimte van de gemeente Buren. Deze zijn vastgelegd in een DienstVerleningsOvereenkomst (DVO). De DVO wordt jaarlijks geëvalueerd en aangescherpt.
Doelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verlagen van de hoeveelheid restafval per persoon 2. Transparant en flexibel ingerichte kostentoe rekening met een juiste financiële vertaling van de feitelijk geleverde dienstverlening. 3. Juiste stuur- en verantwoordingsinformatie aan bestuur en management. Een belangrijk aandachtspunt voor de komende tijd is het inrichten van besluitvormingsprocessen. Communicatie met het AB en ambtelijke opdrachtgevers dient geïntensiveerd te worden. Daarmee kunnen de gemeenten en de gemeenteraden beter inspelen op de ontwikkelingen. Dit is des te belangrijker daar prijzen en planningen met de grilligheid van de markt continu fluctueren 4. Openbare ruimte onderhouden binnen budget en op het afgesproken kwaliteitsniveau, vastgelegd in de DVO.

Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 60 kg restafval per persoon per jaar in 2020 Inzicht in de kostentoe rekening en uitgevoerde werkzaamheden. Het tijdig en correct opleveren van stuur- en verantwoordingsinformatie aan bestuur en management rapportages. Inspecties per kwartaal.
Taakvelden	Verkeer en vervoer, openbaar groen en (openlucht) recreatie, burgerzaken, riolering, begraafplaatsen en afval.
Financiën	
Vermogenspositie	Eigen vermogen: 01-01-2019: € 1.576.000,- 01-01-2019: € 1.199.000,- 01-01-2020: € 1.103.000,- 01-01-2021: € 1.036.000,- 01-01-2022: € 1.036.000,-
Risico's	<p>In de begroting 2020 is de ratio Weerstandsvermogen: 0,3 (ruim onvoldoende). In de meerjarenbegroting wordt wel rekening gehouden met een stijging van de ratio naar 1,1 (voldoende) in 2022. Omdat de ratio onvoldoende is in 2019, reserveren we een extra bedrag in het weerstandvermogen van de gemeente Buren.</p> <p>De veranderde focus naar inzameling van grondstoffen brengt risico's met zich mee, bijvoorbeeld de gevolgen van de onzekerheid van scheidingsgedrag en de juridische kosten door de aan Avri toegewezen bevoegdheid voor het aanwijzen van de locaties van inzamelmiddelen.</p> <p>De begroting 2020 van Avri geeft verder aan dat er financiële risico's zijn om vergoeding voor kunststof verpakkingsmateriaal en bij bezettingsproblematiek bij chauffeurs.</p>
Gemeentelijke bijdrage	<p>Voor het gedeelte afval betalen wij geen bijdrage aan de Avri. De meerjarenbegroting 2019-2022 is sluitend. Over de jaarlijkse omzet ontvangen wij via het BTW-CF wel de BTW terug. Dat gaat in 2019 om een bedrag van € 263.250,- Dit is een baat in onze begroting.</p> <p>Het budget 2020 voor het beheer van de openbare ruimte bedraagt: € 2.885.000. Dit is € 340.000 meer dan in 2019. Het budget 2020 is verwerkt in de begroting 2020.</p>

(x € 1.000,-)

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bijdrage aan de GR	1.734	1.773	2.058	2.058	2.058	2.058
Teruggave van de GR	-1.964	-2.012	-2.335	-2.335	-2.335	-2.335
Bijdrage aan de GR	0	-4	0	0	0	0

NV Bank Nederlandse Gemeenten

De organisatie

Juridische vorm	Naamloze Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Den Haag
Samenstelling	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een bank die volledig in overheidsbezit is. De helft van de aandelen is van de Staat. De andere 50% is van de gemeenten en provincies.
Jaar van deelname	De BNG Bank is opgericht in 1914.
Verplichte deelname	De gemeente is vanwege de financiële verhoudingen met het rijk verplicht een bankrekeningnummer bij de BNG Bank aan te houden. Hierop worden de algemene uitkering en andere Rijksvoorschotten uitbetaald.
Bestuur en andere overlegorganen	De aandeelhouders oefenen door de vertegenwoordiging in de aandeelhoudersvergadering invloed uit. Het totale aantal aandelen van de BNG Bank bedraagt 55.690.720. We bezitten 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen.
Ontwikkelingen	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhouders. De gemeenten investeren in verduurzaming, klimaatadaptatie en vernieuwing en onderhoud van maatschappelijk vastgoed. Het rapporteren over de klimaatimpact van financieringen en het formuleren van actieplannen die bijdragen aan een vermindering van de uitstoot van CO2 is een strategisch speerpunt van de BNG Bank, net als het proactief inspelen op klantbehoeftes en optimale klantbediening door verdere digitalisering van processen.

De taken

Taken	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Doelen	De BNG zal ook komend jaar weer bijdragen aan de algemene dekkingsmiddelen van de organisatie.
Indicatoren	Geen
Taakvelden	Treasury

Financiën

Vermogenspositie	De BNG een eigen vermogen van: 31-12-2016: € 4.486 miljoen euro 31-12-2017: € 4.953 miljoen euro 31-12-2018: € 4.990 miljoen euro
Risico's	BNG Bank is volgens ratingbureau's een van de meest kredietwaardige en duurzame banken ter wereld. Het aandeelhoudersrisico voor onze gemeente is daarmee nihil.
Gemeentelijke bijdrage	Geen bijdrage, maar een structurele opbrengst. als onderdeel van het taakveld Treasury ontvangen we jaarlijks dividend van de BNG. We verwachten ongeveer € 70.000 aan dividend in 2020 (over 2019).

NV Vitens

De organisatie

Juridische vorm	Naamloze Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Utrecht
Samenstelling	De aandelen van Vitens zijn voor 100 procent in handen van provincies en gemeenten. Het dagelijkse bestuur van het drinkwaterbedrijf is in handen van de verschillende raden en commissies.
Jaar van deelname	Historisch gegroeid vanuit WMG (Waterleiding Maatschappij Gelderland)
Verplichte deelname	Nee, maar aandelen zijn niet vrij verhandelbaar en alleen overheden kunnen aandeelhouder zijn.
Bestuur en andere overlegorganen	Het totale aantal aandelen van Vitens bedraagt 5.777.247. De gemeente Buren bezit 24.035 aandelen. Dit is 0,416%.
Ontwikkelingen	Vitens investeert ook in 2017 weer in duurzaamheid.

De taken

Taken	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Doelen	Door te investeren in duurzaamheid en innovatie zorgt Vitens ervoor dat ook in de toekomst de continuïteit van betrouwbaar drinkwater in goede handen is. Duurzame waterwinning is belangrijk voor Vitens.
Indicatoren	Geen indicatoren.
Taakvelden	Treasury

Financiën

Vermogenspositie	Het eigen vermogen van Vitens bedraagt: 01-01-2016: € 472 miljoen euro 01-01-2017: € 488 miljoen euro 01-01-2018: € 534 miljoen euro 01-01-2019: € 533 miljoen euro
Risico's	Vitens is financieel gezond en het risico op de aandelenportefeuille en de verstrekte achtergestelde lening is heel klein.
Gemeentelijke bijdrage	Geen bijdrage aan Vitens, maar een structurele opbrengst. Als onderdeel van het taakveld Treasury verwachten we +/- € 20.000 aan dividenduitkering in 2020 (over 2019). Daarnaast ontvangen we een kleine rente bate op de verstrekte achtergestelde lening. Deze lening loopt in 2021 af.

BV Logistieke Hotspot Rivierenland

De organisatie

Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Tiel
Samenstelling	De drie O-s: Onderwijs Ondernemers Overheid: het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, Geldermalsen, Maasdiel, Neerijnen, Lingewaal, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren. Vanaf 1 januari 2019 vormen de gemeenten Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen samen de nieuwe gemeente West-Betuwe.
Jaar van deelname	2014
Verplichte deelname	Ja, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de gemaakte afspraken.
Bestuur en andere overlegorganen	1. Raad van Commissarissen. 2. De regionale speerpuntvoorzitter economische zaken is afgevaardigde in het stichtingsbestuur van de Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR). Namens bloedgroep overheid.
Ontwikkelingen	In 2016 is een tussentijdse evaluatie gehouden waaruit verschillende tekortkomingen bleek. Met name op het gebied van communicatie, governance en het verdienmodel. In 2018 is opdracht gegeven voor een transitie. Dit betekent dat de organisatiestructuur, projectfocus, verantwoording en personele bezetting aangepast moet worden om de organisatie toekomstbestendig te maken.
De taken	
Taken	Het ontwikkelen van voldoende bedrijfsterreinen voor de vestiging van logistieke bedrijven. Inzet voor betere doorstroming A2 > A15 (mobiliteit)
Doelen	Te komen in de top 3 van logistieke hotspots van Nederland.
Indicatoren	Niet van toepassing.
Taakvelden	Economische ontwikkeling
Financiën	
Vermogenspositie	LHR heeft een beperkt eigen vermogen.
Risico's	Geen.
Gemeentelijke bijdrage	Gemeente Buren verstrekt jaarlijks € 2.250,-.

BV Recreatiemaatschappij Uit@waarde

De organisatie	
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath
Samenstelling	Gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam, Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe en West Betuwe.
Jaar van deelname	1999
Verplichte deelname	Komt voort uit het voormalige Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
Bestuur en andere overlegorganen	1. Raad van Commissarissen. Gemeenten zijn hierin vertegenwoordigd. 2. Algemeen Bestuur Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal. Vertegenwoordigd door portefeuillehouder recreatie en toerisme. Stemverhouding: elk lid één stem.
Ontwikkelingen	Staat vermeld in de Strategische Verkenning 2014 - 2018 en vastgesteld in 2014 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
De taken	
Taken	<p>Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen.</p> <p>Kernactiviteit: het duurzaam in standhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief- toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied.</p>
Doelen	BV Recreatiemaatschappij Uit@waarde is een onderneming, die is gericht op het behartigen van maatschappelijke taken, zoals omschreven in de kernactiviteit.
Indicatoren	<p>De operationele structuur is een product-georiënteerde organisatie. Hierbij is er onderscheid tussen twee bedrijfsonderdelen:</p> <p>1. Dagrecreatie en terreinbeheer Dit bedrijfs onderdeel is verantwoordelijk voor het beheer van de recreatiegebieden. Verdeeld over negen recreatiegebieden is in totaal circa 860 hectare land en water in eigendom. Naast technisch beheer en onderhoud is ook exploitatiebeheer een belangrijk onderdeel van de te vervullen taak. Planontwikkelingsinitiatieven vinden plaats vanuit dit onderdeel.</p> <p>2. Routebureau Dit bedrijfs onderdeel is verantwoordelijk voor advies, projectmanagement, ontwikkeling, realisatie, beheer en onderhoud van recreatieve infrastructuur en veerverbindingen. In opdracht van overheden, organisaties en bedrijven worden nieuwe routes en veerverbindingen tot stand gebracht. In totaal heeft het Routebureau circa 2.500 km bewegwijzerde eigen routes (fietsroutenetwerk, wandel-, struin-, skeeler- en kanoroutes), een compleet netwerk aan toeristische objectbewegwijzering en tien toeristische veerverbindingen gerealiseerd en in exploitatie.</p>
Taakvelden	Recreatie en toerisme.

Financiën	
Vermogenspositie	BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde heeft geen eigen vermogen.
Risico's	Geen.
Gemeentelijke bijdrage	Gemeente Buren verstrekt vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

Met ons grondbeleid bevorderen we het maatschappelijk gewenste ruimtegebruik en zorgen we voor een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten bij locatieontwikkeling. Grondbeleid verhoogt de kwaliteit van het ruimtegebruik.

Ontwikkelingen

Grondbeleid stelt ons in staat ruimtelijke plannen te realiseren.

Wij hebben een grondbedrijf-functie. Dat wil zeggen dat de resultaten van de grondexploitatie onderdeel uitmaken van het resultaat zoals in de jaarrekening van de gemeente is vermeld. De gemeente geeft op de volgende twee manieren uitvoering aan ruimtelijke plannen:

1. De gemeente is grondeigenaar en ontwikkelt voor eigen rekening en risico. Dit noemen we actief grondbeleid.
2. De gemeente is geen grondeigenaar en begeleidt ingediende plannen van particuliere eigenaren. Dit noemen we faciliterend grondbeleid.

Slechts in uitzonderlijke gevallen voeren we actief grondbeleid. Het uitgangspunt is om faciliterend grondbeleid te voeren. We streven daarbij naar kostenneutrale ontwikkeling.

Risico's

Er zijn twee vormen van risico waar we rekening mee houden:

1. Risico's die horen bij een bepaald project;
2. Risico's die voortkomen uit externe ontwikkelingen en die buiten onze invloed liggen. Deze risico's beperken zich niet tot een bepaald project.

De eerste vorm kunnen we inschatten en verwerken in de grondexploitatie. Voor de tweede vorm nemen we in de grondexploitatie geen raming op. Voor deze algemene risico's reserveren we een bedrag in het weerstandsvermogen. Voorbeelden van mogelijke risico's zijn:

- partijen die overeenkomsten niet nakomen;
- projecten waarin de gemeente samenwerkt met een ontwikkelaar;
- onvoorziene kostenstijging;
- vertraging in de verkopen.

De gemeenteraad ontvangt jaarlijks de nota herziening grondexploitaties ter besluitvorming. Wij rapporteren in deze nota over de voortgang en de financiële situatie van de grondexploitaties. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat nader in op de risico's van grondexploitaties.

Grondbeleid

Structuurvisie en de Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro biedt een goede regeling voor het verhalen van kosten, een bijdrage te vragen voor binnenplanse verevening en locatie-eisen mogelijk te maken bij het begeleiden van een particulier initiatief.

Bij het ontwikkelen van een locatie spelen grondbezit en het voeren van een grondexploitatie een belangrijke rol. De Wro biedt de gemeente de mogelijkheid om de ruimtelijke ontwikkeling te sturen. Het biedt de gemeente instrumenten om de particuliere grondexploitatie te geleiden. De Wro verplicht elke gemeente één of meerdere structuurvisies op te stellen voor het gehele grondgebied. De structuurvisie is het strategisch document in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het vormt een toetsingskader voor de beoordeling van nieuwe plannen en initiatieven en voor nieuwe bestemmingsplannen. De structuurvisie legt de basis voor verevening van bovenplanse kosten en een te vragen bijdrage voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De Wro gaat op in de Omgevingswet. Deze wet is in voorbereiding. De wet treedt 1 januari 2021 in werking. We informeren de raad regelmatig over de voortgang van de implementatie.

Nota grondbeleid

De kaders van het grondbeleid staan opgenomen in de Nota grondbeleid 2017 - 2020. Deze strategische nota schetst op hoofdlijnen de kaders voor een transparant grondbeleid van de gemeente. Het uitgangspunt is om een faciliterend grondbeleid te voeren. In de nota staan ook de afspraken over het verhalen van kosten.

Grondverwerving

Het uitgangspunt is dat wij gronden minnelijk verwerven (ongedwongen). Wanneer dat niet lukt zetten we het instrument van onteigening in. We maken optimaal gebruik van de mogelijkheden die de Wet voorkeursrecht ons biedt. Voordat we gronden verwerven, stellen we een verwervingsplan op.

Notitie Bouwen voor behoefte

De notitie bouwen voor behoefte wordt regelmatig door de raad vastgesteld.

Grondprijzen

Het grondprijnsbeleid is geregeld in de nota grondbeleid. Wij stellen de grondprijzen marktconform vast. Het college van burgemeester en wethouders werkt het grondprijnsbeleid jaarlijks uit in een [grondprijzenbrief](#). De raad ontvangt deze grondprijzenbrief ter kennisname.

Bouwgrondcomplexen

Risico's

Het voeren van een grondexploitatie brengt risico's met zich mee. Projectspecifieke risico's zijn onder meer:

- meerwerk bij de uitvoering van bouw- en woonrijp maken en sloopwerkzaamheden;
- meerkosten voor bodemsanering;
- tegenvallende verkopen;
- meerkosten planbegeleiding door uitloop van het project.

Voor de projectspecifieke risico's ramen wij in de grondexploitatie een post voor onvoorziene kosten. Voor de algemene risico's nemen wij in het weerstandsvermogen een bedrag op.

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Belastingadviseurs overleggen landelijk met de Belastingdienst over de interpretatie van de wet. Of de gemeente Buren vennootschapsbelasting moet gaan betalen over 2020 is op dit moment (september 2019) nog niet duidelijk. Dit is afhankelijk van de verkoopontwikkelingen op het bedrijventerrein Doejenburg II.

Ontwikkelingen van de bouwgrondcomplexen

BT Doejenburg II Maurik

Het bedrijventerrein is voldoende bouwrijp gemaakt om de verkoop te kunnen starten. Er zijn nog werkzaamheden nodig om het bouw- en woonrijp maken af te ronden. Deze werkzaamheden voeren wij uit als dit noodzakelijk is voor een te verkopen kavel of als de uitvoering meerkosten in de toekomst kan voorkomen.

Tot en met 2020 is 6 ha te verkopen. Eind 2019 is hiervan 3 ha verkocht. We kunnen nog 12 bedrijfswoningen bouwen. Wij besteden veel aandacht aan de verkoopstrategie.

Teisterbant Kerk Avezaath

De gronden in het plan zijn eigendom van de gemeente en een particulier eigenaar. In 2013 stelde de raad de ruimtelijke visie vast. De raad streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. In 2020 zetten wij de planontwikkeling voort op basis van de uitgangspunten die de raad in de vergadering van maart 2019 vaststelde.

Paragraaf InterBestuurlijk Programma

Inleiding, ontwikkelingen en risico's

Inleiding

Veel maatschappelijke opgaven overstijgen de grenzen van gemeenten, Rijk of provincies. Tijd dus voor een nieuwe, gezamenlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken, vinden het Rijk en de koepels van decentrale overheden. Het Interbestuurlijk Programma (IBP) voorziet daarin. Dit Interbestuurlijk Programma (IBP) is medio februari 2018 opgezet, omdat VNG, Rijk, IPO en UvW ervan doordrongen zijn dat de grote maatschappelijke opgaven waarvoor Nederland staat, een samenwerking vragen op basis van gezamenlijkheid, gelijkwaardigheid en wederkerigheid. De VNG heeft namens alle gemeenten deze overeenkomst getekend en daarmee is er een inspanningsverplichting.

Gemeenten bepalen zelf hoe hun prioriteiten en begroting eruit ziet. Dat betekent dat de programma's die voortkomen uit het IBP geen landelijke verplichte deelname vragen: elke gemeente staat voor de afweging of ze wil meedoen. Als geen sprake is van landelijke wetgeving is er geen plicht. Maar: met veel partijen werken aan dezelfde maatschappelijke opgaven, mogelijk ook op regionaal niveau, versterkt de aanpak en de kans om de beoogde resultaten te behalen.

Het IBP kent de volgende thema's:

1. Samen aan de slag voor het klimaat;
2. Toekomstbestendig wonen;
3. Regionale economie als versneller;
4. Naar een vitaal platteland;
5. Merkbaar beter in het sociaal domein;
6. Problematische schulden voorkomen en oplossen;
7. Nederland en migrant voorbereid;
8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving;
9. Passende financiële verhoudingen.
10. Overkoepelende thema's

Ontwikkelingen

Bij de maartcirculaire 2018 is in het gemeentefonds budget voor de uitvoering van het IBP beschikbaar gesteld. De IBP gelden zijn structureel. De extra middelen in het acres van maart voor het IBP zijn niet geormerkt. Er is de nodige speelruimte voor het inzetten van de middelen. In de begroting 2019 zijn voor het IBP de volgende middelen gereserveerd:

(x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023
Gereserveerd vanuit de maartcirculaire 2018	0	490	1.015	1.300	1.300
Besluit programmabegroting 2019 verlaging IBP	-	-	-	280	280
Mobiliteitsagenda Regio Rivierenland	-	26	26	26	26
Nog beschikbaar	0	464	989	994	994

Landelijk wordt aan de invulling van de thema's gewerkt. Zo is er een programmastructuur opgezet met een programmateam en werkgroepen en is er per thema een ontwikkelingspad. Tussen gemeenten zijn vooral ervaringen en kennis gedeeld over hoe het met de opgaven gaat, waar professionals tegenaan lopen bij het interbestuurlijk samenwerken en waar de kansen liggen. Het IBP heeft dit willen ondersteunen middels diverse communicatiemiddelen.

Op een aantal opgaven zijn er afspraken vastgelegd in 2018; zoals binnen het sociaal domein, klimaatadaptatie en het ontwerp klimaatakkoord. Het IBP-programmateam werkte mee aan de aanpak om de tekorten in het sociaal domein te onderzoeken, om oplossingen te verkennen. Tekorten op de Jeugdzorg bij een aantal gemeenten was en is een van de grootste knelpunten.

Gemeenten brengen binnen de opgaven een eigen prioritering aan; per gemeente spelen immers andere ontwikkelingen.

De gemeente Buren heeft in 2019 zes strategische opgaven vastgesteld voor de komende bestuursperiode. Voor het bepalen van de strategische opgaven is gekeken naar de opgaven binnen het coalitieakkoord 'Samen, proactief en kerngericht 2018-2022' van de gemeente Buren, de opgaven binnen het IBP en de opgaven die vanuit de VNG en de provincie Gelderland prioriteit hebben. In samenhang kwamen we daarmee op de volgende zes strategische opgaven voor de gemeente Buren voor 2019-2022:

1. Samen sterk in de regio
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Visie op dienstverlening
6. Omgevingswet

Voor het realiseren van deze zes strategische opgaven zijn daarnaast randvoorwaarden geformuleerd; waaronder middelen, mensen en het IBP. De strategische opgaven samen met de randvoorwaarden dekken de meeste onderwerpen binnen het IBP af; in ieder geval alle belangrijke opgaven voor de gemeente Buren. De doelstelling van het IBP is ook dat het maatwerk is per gemeente. De accenten verschillen per gemeente; we zijn immers allemaal anders. Via de ingerichte structuur kunnen we op deze manier de voortgang van het IBP goed volgen, monitoren en er verslag van leggen. Er is aandacht voor de verschillende facetten binnen het IBP.

Risico's

Op 27 juni 2018 heeft de algemene ledenvergadering van de VNG het programma bekrachtigd. Daarbij hebben veel gemeenten hun zorg uitgesproken over de financiële tekorten in het sociaal domein en de effecten daarvan op de gemeentelijke financiën. Wat dat betreft is het IBP voor de gemeenten niet gelijk ook de afronding van het gesprek met het Rijk over de financiële problematiek rond het sociaal domein. Het gesprek met het Rijk over de BUIG-gelden wordt dan ook voortgezet. Als er als nog resultaatverwachtingen komen vanuit het IBP, kan dat impact hebben op de noodzakelijke personele inzet en budgettaire ruimte binnen het nu gereserveerde IBP budget.

Besluit gemeenteraad 12-11-2019

Bij het vaststellen van de begroting 2020 door de gemeenteraad is een gedeelte van het IBP budget gebruikt voor het bekostigen van twee voorstellen nieuw beleid, namelijk Strategische advisering & verantwoording en Uitbreiden formatie griffie. Het resterende budget is ingezet als algemeen dekkingsmiddel om het tekort op te lossen. Dit mag omdat het geld vanuit het IBP vrij inzetbaar is voor gemeenten. Het gevolg is wel dat we bij bepaalde onderwerpen zoals duurzaamheid mogelijk alternatieve budgetten moeten vinden om bepaalde normen te halen.

Mobiliteitsagenda Regio Rivierenland

De Regio Rivierenland heeft drie economische speerpunten benoemd waarop we ons focussen: agribusiness, economie en recreatie en toerisme. Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor de ontwikkeling van deze economische speerpunten. Deze bereikbaarheid staat momenteel onder druk en dat zal de komende jaren niet minder worden. Samenwerking is noodzakelijk voor de aanpak van de regionale bereikbaarheid. Om die te verbeteren zetten we in op robuuste, duurzame en slimme bereikbaarheid van Regio Rivierenland. In de Mobiliteitsagenda Regio Rivierenland is dit uitgewerkt in acht hoofdopgaven en een Uitvoeringsplan Mobiliteit.

De kosten vanaf 2020 worden gedekt uit de gereserveerde gelden voor het InterBestuurlijk Programma (IBP). Een van de opgaven van het IBP is toekomstbestendig wonen. Om deze opgave te realiseren is het van groot belang mobiliteit (weg en openbaar vervoer) te garanderen. Een andere opgave met raakvlakken is regionale economie als versneller. Binnen deze opgave is bereikbaarheid aangemerkt als een belangrijke factor.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten in de begroting

Omschrijving (bedragen x 1.000)	Jaarrekening 2018			Begroting 2019 (t/m 2e tweemaandsrapportage)			Begroting 2020		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Inwonerszaken	23.336	- 5.896	17.440	22.461	- 5.910	16.551	23.876	- 5.455	18.421
Burgerzaken	678	- 482	195	982	- 464	518	526	- 290	236
Onderwijsbeleid / leerlingenzaken	800	12	812	1.275	-470	805	1.339	- 533	806
Sportbeleid en activering	0	0	0	25	0	25	0	0	0
Cultuurpres. -productie -participatie	14	0	14	22	0	22	21	0	21
Media	174	0	174	147	0	147	150	0	150
Samenkracht en burgerpart.	1.259	0	1.259	1.528	- 80	1.448	1.518	0	1.518
Wijkteams	1.003	0	1.003	1.119	0	1.119	1.137	0	1.137
Inkomensregelingen	4.711	- 4.687	24	5.004	- 4.485	519	5.235	- 4.337	898
Begeleide participatie	2.918	- 353	2.565	2.230	- 138	2.092	2.363	0	2.363
Arbeidsparticipatie	397	- 92	305	461	0	461	477	0	477
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	739	- 24	715	625	0	625	792	0	792
Maatwerkdienstverlening 18+	2.842	- 270	2.573	2.460	- 273	2.187	2.670	- 295	2.375
Maatwerkdienstverlening 18-	5.749	0	5.749	4.623	0	4.623	5.694	0	5.694
Geëscaleerde zorg 18+	310	0	310	347	0	347	356	0	356
Geëscaleerde zorg 18-	599	0	599	442	0	442	466	0	466
VolksgEZondheid	1.143	0	1.143	1.171	0	1.171	1.132	0	1.132
Ruimte	25.628	-12.881	12.748	23.406	- 8.915	14.491	23.755	- 9.250	14.505
Beheer overige gebouwen/gronden	895	- 277	618	1.040	- 201	839	674	- 177	497
Crisisbeheersing en Brandweer	2.039	0	2.039	2.058	0	2.058	2.135	- 20	2.115
Openbare orde en veiligheid	254	- 27	227	287	- 29	258	363	- 29	334
Verkeer en vervoer	4996	- 198	4.798	5.023	- 81	4.942	5.139	- 88	5.051
Parkeren	1	0	1	26	0	26	1	0	1
Openbaar vervoer	4	- 16	- 13	3	- 17	- 14	6	- 17	- 11
Economische ontwikkeling	219	0	219	194	0	194	214	0	214
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.988	- 1.681	307	1.021	- 861	160	1.460	- 1.400	60

Economische promotie	80	- 3	77	202	0	202	115	0	115
Onderwijshuisvesting	1.003	- 94	909	998	- 521	478	1.020	- 33	987
Sportaccommodaties	226	- 1	225	605	0	605	325	0	325
Musea	12	-1	11	12	0	12	12	0	12
Cultureel erfgoed	199	- 77	122	191	- 67	124	210	- 83	127
Openb. groen/(openlucht) recreatie	1.963	- 10	1.954	2.120	- 22	2.098	2.251	- 8	2.243
Riolering	2.306	- 2.653	- 347	2.373	- 2.722	- 349	2.464	- 2.819	- 355
Afval	1.734	- 1.964	- 229	1.788	- 2.016	- 228	2.091	- 2.335	- 244
Milieubeheer	171	- 73	97	261	- 55	206	211	- 55	156
Begraafplaatsen	372	- 386	- 14	347	- 389	- 42	331	- 365	- 34
Ruimtelijke Ordening	1.004	- 597	407	1.432	- 145	1.286	1.488	- 138	1.350
Grondexploitaties (niet bedrijven)	3.590	- 3.536	54	856	- 719	137	707	- 666	41
Wonen en bouwen	2.572	- 1.287	1.286	2.569	- 1.070	1.499	2.538	- 1.017	1.521
Bedrijfsvoering	2.807	- 236	2.571	2.317	- 183	2.134	3.288	- 118	3.170
Bestuur	1.766	- 194	1.572	1.704	- 140	1.564	2.135	- 99	2.036
Treasury	- 26	- 1	- 27	- 197	- 1	- 198	- 80	- 1	- 81
OZB Woningen	343	- 27	316	363	- 30	333	337	- 18	319
OZB niet-woningen	47	0	47	50	0	50	33	0	33
Belastingen overig	60	0	60	70	0	70	127	0	127
Algemene uitkering	2	0	2	3	0	3	3	0	3
Overige baten en lasten	615	- 14	601	324	- 12	312	733	0	733
Subtotaal	51.771	-19.013	32.759	48.184	- 15.008	33.176	50.919	- 14.823	36.096
Algemene dekkingsmiddelen	0	-37.873	-37.873	0	- 39.421	- 39.421	0	- 41.740	- 41.740
Overhead	8.605	- 998	7.607	9.665	- 1.189	8.476	8.923	- 957	7.966
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	60.376	-57.884	2.493	57.849	55.618	2.231	59.842	- 57.520	2.322
Mutaties reserves per programma:									
- Inwonerszaken	0	- 571	- 571	341	- 2.078	- 1.737	0	- 549	- 549
- Ruimte	366	- 612	- 246	0	- 283	- 283	0	- 329	- 329
- Bedrijfsvoering	2.382	- 3.651	- 1.269	3.649	- 4.192	- 543	260	- 173	87
Resultaat (- = batig saldo)	63.124	-62.718	407	61.839	62.171	- 332	60.102	58.571	1.531

Overzicht incidentele baten en lasten in de begroting

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting (saldo baten en lasten voor verrekening reserves)	- 2.322	- 935	- 1.884	- 1.682
Toevoeging en onttrekking aan reserves	+ 791	- 47	+ 215	+ 205
Saldo begroting (saldo baten en lasten na bestemming)	- 1.531	- 982	- 1.669	- 1.477
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	+ 1.199	+ 356	- 381	- 371
Structureel saldo begroting (saldo baten en lasten)	- 332	- 626	- 2.050	- 1.848

Nadere toelichting incidentele baten en lasten per programma:

Programma - Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Incidentele lasten					
<i>Inwonerszaken</i>					
- Uitwerkingsprogramma Burensse visie op het kind	40				Reeds besloten als nieuw beleid begroting 2019
- Leefbaarheidsbudget	30				Reeds besloten als nieuw beleid begroting 2019
- Kerngerichte zorg	50				Reeds besloten als nieuw beleid begroting 2019
- Tekort sociaal domein	750				Enmalig tekort conform uitgevoerd extern onderzoek
<i>Ruimte</i>					
- Budget voor beheer Essen	36	22			Reeds besloten als nieuw beleid begroting 2018. Extra onderhoud als gevolg van essentaksterfte
- Duurzame instandhouding klompenpaden	16				Reeds besloten als nieuw beleid begroting 2019
- Actualiseren bestemmingsplannen	114	99			Budget bestemd voor 10-jarige actualisatie
- Inhuur projectleider Omgevingswet	65				
- Implementatiekosten Omgevingswet	360	285			Reeds besloten bij begroting 2019 (coalitieakkoord)
- Diverse kleine posten	18	7			
<i>Bedrijfsvoering</i>					
- Representatiekosten	25				Budget voor Kersenparty en viering 75 jaar bevrijding
- Diverse functionarissen	380	59			Diverse functies alleen voor het jaar 2020.
- Friciekosten organisatie	269				Enmalige frictiekosten voormalige teamleiders.
- ODR ICT	157	157	157	157	ICT uitvoeringskosten voor de Omgevingsdienst Rivierenland. Incidenteel, omdat de dienstverlening mogelijk stopt wanneer het contract eindigt.
- Storting algemene reserve	240	460			Conform begrotingsvoorschriften: stortingen met reserves zijn in basis incidenteel.
- Storting reserve Overlopende posten	20	20	20	20	Reservering actualisatie bestemmingsplannen
- Diverse kleine posten	14				
Subtotaal incidentele lasten	2.584	1.109	177	177	
Incidentele baten					
<i>Ruimte</i>					
- Opbrengst verkopen gronden en panden	- 30	- 30	- 30	- 30	Conform begrotingsvoorschriften: deze type inkomsten zijn in basis incidenteel.
- Diverse posten	- 13	- 11			

<i>Bedrijfsvoering</i>					
- Bijdrage ODR ICT	- 518	- 518	- 518	- 518	Bijdrage Omgevingsdienst Rivierenland ICT. Incidenteel, omdat de dienstverlening mogelijk stopt wanneer het contract eindigt.
- Diverse posten	- 14				
- Onttrekking algemene reserve	- 68				Reeds besloten als dekking van incidenteel nieuw beleid begroting 2019.
- Onttrekking reserve overlopende posten	- 114	- 99			Eenmalige dekking actualiseren bestemmingsplannen
- Onttrekking reserve sociaal domein	- 22				Reeds besloten als dekking van incidenteel nieuw beleid begroting 2019.
- Onttrekking reserve sociaal domein	- 182				Reeds besloten als eenmalige dekking tekort sociaal domein bij de begroting 2019.
- Onttrekking reserve sociaal domein	- 125	- 75			Reeds besloten als dekking formatie uitbreiding Zorg & veiligheid / Kerngerichte zorg bij de begroting 2019.
- Onttrekking reserve beheer/ onderhoud Tollewaard	- 30	- 20	- 10		Reeds besloten bij de begroting 2019 als aflopende dekking structurele lasten.
- Onttrekking reserve Fricatiekosten organisatie	- 269				Ter dekking van eenmalige frictiekosten van voormalige teamleiders.
Subtotaal incidentele baten	-1.385	- 753	- 558	- 548	
Totaal incidentele baten en lasten	+1.199	+ 356	- 381	- 371	

De concept begroting 2020 - 2023 is structureel niet sluitend. Houden we rekening met het door de gemeenteraad vastgestelde nieuw beleid en besloten zoekrichtingen en dekkingsvoorstellen dan ontstaat het volgende meerjaren perspectief:

Presentatie van het structureel begrotingsaldo (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting (saldo baten en lasten voor verrekening reserves)	- 933	441	- 181	- 345
Toevoeging en onttrekking aan reserves	+ 1.291	- 47	+ 215	+ 205
Saldo begroting (saldo baten en lasten na bestemming)	+ 358	+ 394	+ 34	- 140
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	- 51	+ 356	- 708	- 698
Structureel saldo begroting (saldo baten en lasten)	+ 307	+ 750	- 674	- 838

De begroting 2020 is hiermee reëel en structureel sluitend. Dit komt hoofdzakelijk door de volgende voorgestelde zoekrichtingen die incidenteel van aard zijn:

Programma - Omschrijving	2020	2021	2022	2023	
Saldo incidentele baten en lasten voor zoekrichtingen / voorgestelde bezuinigingen	+ 1.199	+ 356	- 381	- 371	
<i>Zoekrichtingen</i>					
- Bestemmingsreserves analyseren	- 500				Conform begrotingsvoorschriften: onttrekking uit reserves zijn in basis incidenteel.
- Algemene uitkering Jeugd			- 327	- 327	Betreft een extra uitkering waarbij landelijk moet blijken of de uitkering ook daadwerkelijk komt.
<i>Dekkingsmogelijkheden</i>					
- Inzet gelden Doejenburg voor hogere kosten sociaal domein	- 750				Betreft een eenmalige onttrekking uit een voorziening.
Saldo incidentele baten en lasten na zoekrichtingen / voorgestelde bezuinigingen	- 51	+ 356	- 708	- 698	

Overzicht nieuw beleid komende jaren

Structureel/ Incidenteel	Onderwerp	Strategische opgave Coalitieakkoord Organisatieontwikkeling/ overig	Bedrag investering	Afschr. Termijn	Lasten 2020	Lasten 2021	Lasten 2022	Lasten 2023
	Wettelijk							
Structureel	Kosten jaarcontrole accountant	Overige ontwikkelingen			25.000	25.000	25.000	25.000
	Totaal wettelijk		-		25.000	25.000	25.000	25.000
	Noodzakelijk							
Structureel	Formatie-uitbreiding inkoop	Organisatieontwikkeling			-	91.000	91.000	91.000
Structureel	Strategische advisering en verantwoording	Organisatieontwikkeling			207.000	207.000	207.000	207.000
Incidenteel	Tijdelijke formatie projectregisseur	Strategische opgave Omgevingswet			100.000			
Structureel	Duurzame instandhouding klompenpaden	Coalitieakkoord			7.500	23.500	23.500	23.500
Structureel	Uitbreiding formatie Griffie	Coalitieakkoord			60.000	60.000	45.000	45.000
	Totaal noodzakelijk		-		374.500	381.500	366.500	366.500
	Wenselijk							
Incidenteel	Kerngericht werken uitvoeringsplan	Strategische opgave Kerngericht werken			50.000			
Structureel	Preventie, ontwikkeling lokaal sportbeleid en activering	Strategische opgave Visie op transformatie sociaal domein			100.000	100.000	100.000	100.000
Structureel	Actualisering begraafplaatsenbeleid	Overige ontwikkelingen	132.000	25	40.000	48.000	48.000	48.000
	Wenselijk		132.000		190.000	148.000	148.000	148.000

* Voorstellen: Kosten jaarcontrole accountant, Strategische advisering en verantwoording en Uitbreiden formatie griffie door de gemeenteraad via een amendement vastgesteld op 12 november 2019.

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Kosten jaarcontrole accountant	Team	Advies
Programma	Bedrijfsvoering	Teammanager	N. van Domburg
Taakveld	Overhead	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Wettelijk		
1. Relatie met strategische opgaven			
2. Relatie met Coalitieakkoord			
3. Relatie met organisatieontwikkeling			
4. Overige ontwikkelingen	Ja.		
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Ja		

Motivatie nieuw beleid:
<i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> Een optimale voorbereiding op de jaarcontrole door de accountant die voldoet aan de wettelijke eisen.
<i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> In 2019 is er een nieuwe aanbesteding voor de accountant geweest. De gestegen kosten van € 12.600 (ten opzichte van de eerdere opdracht) zijn meegenomen in de tweede tweemaandsrapportage. We streven naar een kwalitatieve en nauwe samenwerking met de accountant, waarbij we de administratieve voorbereiding optimaliseren. Jaarlijks blijkt uit de praktijk dat er ook sprake is van meerkosten ten opzichte van het contract. Dit komt door de toenemende wettelijke eisen van de accountant en de Autoriteit Financiële Markten. Het is steeds meer noodzakelijk om persoonlijk met de accountant te overleggen over wat de verzwaarde eisen precies zijn, hoe we de bewijslast moeten aanleveren en wanneer deze zaken voldoende aangetoond zijn. Dit is een landelijke trend.
<i>Toelichting (Waarom?):</i> Tijdens de jaarlijkse controle blijkt dat er meerwerk voorkomt en we willen hierop anticiperen. Door aan de voorkant meer met de accountant te overleggen voorkomen we dat we achterkant van het controle proces tegen vervelende verrassingen aanlopen.
<i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i> Tussentijds bekijken wat de kosten van de accountant zijn geweest en dan vaststellen of er sprake is van een overschrijding. Dit willen we echter voorkomen, aangezien we weten dat we jaarlijks meer kosten maken dan in het contract staat.
<i>Specificatie raming (Prijs x aantal):</i> De raming is op basis van ervaringscijfers en zal jaarlijks worden geëvalueerd en worden bijgesteld.
<i>Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):</i> Niet van toepassing.

Financiële aspecten					
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Formatie-uitbreiding inkoop	Team	Advies
Programma	Bedrijfsvoering	Teammanager	N. van Domburg
Taakveld	Overhead	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Noodzakelijk		
1. Relatie met strategische opgaven			
2. Relatie met Coalitieakkoord			
3. Relatie met organisatieontwikkeling	Ja, de algemene conclusie van het rekenkamerrapport is dat er op bijna alle onderdelen van de inkoopfunctie verbeteringen mogelijk zijn. Een professionele inkooporganisatie maakt zodoende een essentieel onderdeel uit van de organisatieontwikkeling.		
4. Overige ontwikkelingen			
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een professionele inkoopfunctie, een stevige en toekomstbestendige inkooporganisatie en een betere borging van een rechtmatige en doelmatige uitvoering van inkoopprocedures. • Meer inzet en aandacht voor het vak inkoop door de positie van inkoop te verankeren in de organisatie. Continu aandacht voor inkoop en verbeteringen in de praktijk, kennis en kennisdeling en afstemming en communicatie tussen beleid, bestuur en inkoop.
<p><i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkoopadvies organiseren binnen de eigen organisatie over de toepassing van het inkoopbeleid, de uitvoering van inkoopprocedures en de uitwerking van de beleidsuitgangspunten en de kaders van de raad. • Doorontwikkelen van de inkoopfunctie. • Invulling geven aan accountmanagement inkoop. • Verdiepingsslagen maken op de uitvoering van inkoopprocedures en de kaders duurzaamheid, innovatie, social return en lokale ondernemers.
<p><i>Toelichting (Waarom?):</i></p> <p>Het college heeft op 17 april 2018 een reactie gegeven op het Rekenkamerrapport. Daarin heeft het college aangegeven dat de kwaliteitsverbetering van inkoop- en aanbesteding vraagt om extra ambtelijke capaciteit waarvoor nog met een voorstel zou worden gekomen.</p> <p>De professionalisering van inkoop heeft tot gevolg dat inkoopadvies een veel prominentere rol krijgt in de inkoopprocedure en binnen onze organisatie. Vanaf augustus 2019 lopen alle inkoopprocedures voor advies en controle op rechtmatigheid via de inkoopadviseur. Deze advieswerkzaamheden zijn structureel. We nemen nu een voorstel nieuw beleid op voor structurele formatie voor inkoop voor 2021 en verder. In 2020 heeft de raad een bedrag van € 80.000,- beschikbaar gesteld bij nieuw beleid.</p>
<p><i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i></p> <p>De raad kan uit drie opties kiezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optie 1: We borgen alleen de rechtmatigheid. De inkoopadviseur adviseert bij alle inkoop en aanbestedingstrajecten en voert de controle op de rechtmatigheid uit. 1fte aan formatie nodig (€ 91.000). • Optie 2: We geven invulling aan de werkzaamheden in optie 1 en we geven invulling aan een professionele inkooporganisatie. We zetten in op accountmanagement inkoop, contractmanagement, verdieping in de beleidsdoelstellingen, kennis en kennisuitwisseling en procesondersteuning op inkoop (€ 161.000)

- Optie 3: De situatie handhaven en geen budget beschikbaar stellen voor formatie op inkoop. We geven geen invulling aan een professionele inkooporganisatie en kunnen de rechtmatigheid en doelmatigheid niet borgen.

Specificatie raming (Prijs x aantal):

Optie 1: € 91.000

Optie 2: € 161.000

Optie 3: € geen extra geld. Na 2020 opnieuw bekijken wat nodig is.

Vervoltraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

Niet van toepassing.

Financiële aspecten

Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven optie 1:	€ 0,-	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Strategische advisering en verantwoording	Team	Staf
Programma	Bedrijfsvoering	Teammanager	N. van Domburg
Taakveld	Overhead	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Noodzakelijk		
1. Relatie met strategische opgaven	Ja, het voorstel heeft betrekking op alle zes de strategische opgaven, omdat de twee strategische adviseurs juist op deze opgaven een belangrijke strategische adviserende rol hebben. Zij bekijken en bewaken de onderlinge samenhang en afhankelijkheid tussen de opgaven.		
2. Relatie met Coalitieakkoord	Ja, de zes strategische opgaven komen voort uit het coalitieakkoord.		
3. Relatie met organisatieontwikkeling	Ja, de strategisch adviseurs worden ingezet om mee te denken over de organisatieontwikkeling en deze verder vorm te geven.		
4. Overig wensen			
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Ja		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> De strategische adviseurs zijn nodig om het gesprek te voeren over ambitie, capaciteit en kwaliteit van de opgaven die de raad wil dan wel moet realiseren. Steeds opnieuw moeten we keuzes maken waar we ons willen versterken om onze kwetsbaarheid te verminderen. Zeker als we voor de bestuursperiode 2019- 2021 zes strategische opgaven willen realiseren (Samen sterk in de regio, Kerngericht werken, Duurzaamheid, Transformatie sociaal domein, Dienstverlening en de Omgevingswet).</p> <p>De organisatie is kwetsbaar door het ontbreken van reguliere advisering en mist strategische advisering naar zowel het college als de gemeenteraad. Vanuit de gemeenteraad is ook duidelijk de behoefte uitgesproken om op complexe raadsstukken adviseurs vanuit de organisatie te hebben om hen te adviseren en waar mogelijk verschillende scenario's weer te geven met de daarbij behorend risico's en gevolgen.</p>
<p><i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> Ontwikkeling gemeentelijke financiën: Om de komende jaren op het gebied van strategische financiën en een adequaat beheer in control te zijn is, het noodzakelijk om meer strategisch inzicht en advisering in de organisatie te hebben. De rol van financiën binnen de overheid verandert. Financiën heeft naast de rol van boekhouder, steeds meer een regisserende en sturende rol en levert een bijdrage aan de strategische visie van de organisatie. Deze veranderingen zien we ook in onze organisatie ontstaan. Financiën denkt niet alleen mee met de inrichting en uitwerking van het coalitieakkoord en de thema's in de begroting maar ook met de visie van de organisatie op de langere termijn.</p> <p>Daarnaast heeft financiën een initiërende, analyserende en aanjagende rol in de sturing op een evenwichtig financieel beleid. Dit wordt gerealiseerd door zorg te dragen voor de inrichting van de (management) informatie op strategisch en tactisch niveau, zodat de teammanagers, de directie, college en raad in staat worden gesteld om (bij) te sturen. Ook de tijdige en correcte aanlevering van de data en de eerste analyse van de verschillen tussen doel en realisatie zijn belangrijke aspecten die we nu missen binnen Financiën.</p> <p>Ontwikkelingen HRM: Naast financiën is ook de gemeentelijke HR een belangrijke randvoorwaarde voor de toekomst van de gemeente Buren. Alle gemeenten hebben te maken met veranderingen in de publieke sector met als gevolg dat zij meer vraag- en klantgericht moeten werken. Ook de eigen organisatie verandert continu. Zo wordt de invloed van technologie op de werkprocessen groter en worden de eisen van inwoners en bedrijven aan de gemeentelijke dienstverlening hoger. Gemeenten moeten maatschappelijke meerwaarde leveren en hebben hiervoor gekwalificeerd personeel nodig. Deze medewerkers leveren die meerwaarde in de samenwerking met inwoners en andere organisaties.</p>

Het team HR is operationeel en tactisch gericht op vraagstukken vanuit de organisatie. Zij is echter onvoldoende in staat is om de noodzakelijke complexe strategische vraagstukken op het gebied van HR op te pakken. Zoals reeds vermeld staat de gemeente voor een aantal grote opgaven waar ons personeel een belangrijke bijdrage aan moet leveren. De gemeente Buren wil nu en in de toekomst sturen op een optimale bezetting van de organisatie

Voorop lopen in kennis en kunde vraagt van medewerkers om zich te blijven ontwikkelen en zorgen dat zij blijven voldoen aan de (toekomstige) eisen die aan hun vakmanschap wordt gesteld. Hier is nu onvoldoende aandacht voor. Het is daarom noodzakelijk dat de organisatie beschikt over een strategisch adviseur HR. Deze strategisch adviseur moet de verbinding leggen tussen de ambities van het college en gemeenteraad en de uitvoeringsmogelijkheden van de gemeentelijke organisatie om te voorkomen dat er twee aparte werelden ontstaan. Ook is strategische advisering noodzakelijk op het gebied van de effecten van de ambities van college, raad en de strategische opgaven voor de organisatie en de medewerkers. Welke investeringen in personeel zijn nodig om de gestelde doelen te bereiken en op welke termijn kan dit worden gerealiseerd? Willen we samenwerken met andere regiogemeenten om te kunnen voldoen aan de benodigde kennis die nodig is om de strategische opgaven te kunnen realiseren? Hoe binden we medewerkers aan de gemeente Buren?

We kiezen ervoor om de strategische adviseurs in eigen dienst te nemen omdat we zelf de organisatie willen versterken in de basis, zodat we in de toekomst zelfstandig kunnen blijven functioneren.

Toelichting (Waarom?):

Het college stelt de raad voor budget beschikbaar te stellen om twee strategische adviseurs op het gebied van financiën en HR aan te stellen. Strategische advisering is noodzakelijk om als zelfstandige gemeente om te kunnen gaan met de steeds complexer wordende vraagstukken en opgaven. Daarnaast is het ook noodzakelijk dat er vernieuwing plaatsvindt op de verantwoording van het college naar de raad. Deze vernieuwing zal door de komt van deze adviseurs vorm gaan krijgen.

Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief)?:

Mocht de gemeenteraad niet besluiten om budget beschikbaar te stellen voor de twee strategische adviseurs dan blijven de genoemde risico's in stand. De gemeentelijke organisatie zal zich in de bedrijfsvoering niet verder kunnen ontwikkelen om te voldoen aan de complexe ontwikkelingen met betrekking tot advisering en verantwoording op strategisch niveau op het gebied van financiën en HRM. De vraag is dan ook of we een goed functionerende zelfstandige gemeente kunnen blijven.

Specificatie raming (Prijs x aantal):

€ 207.000,-- structureel.

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

Niet van toepassing.

Financiële aspecten					
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 207.000	€ 207.000	€ 207.000	€ 207.000	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Tijdelijke formatie projectregisseur	Teams(s)	Regie & Projecten / Beleid
Programma	Ruimte	Teammanager(s)	E. Jacobs / R. Berends
Taakveld	Ruimtelijke Ordening	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Noodzakelijk		
1. Relatie met strategische opgaven	Ja, Omgevingswet		
2. Relatie met Coalitieakkoord			
3. Relatie met organisatieontwikkeling			
4. Overige ontwikkelingen	Ja, mogelijk maken om effectief en efficiënt beschikbare capaciteit in te zetten voor projecten en regie te voeren aan de voorkant, zodat de vraag beantwoord kan worden.		
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> We willen een integrale afweging aan de voorkant en een duidelijke lijn in aanpak initiatieven en projecten. Uitgangspunt daarbij is dat de initiatiefnemer betaalt en dat wij als gemeente het proces enkel faciliteren / regisseren.</p>
<p><i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> Introductie en werkwijze regiemodel, bemensing en start proeftuin.</p>
<p><i>Toelichting (Waarom?):</i> In december 2018 en januari 2019 hebben het college, DT en MT bij elkaar gezeten om werkzaamheden te prioriteren gelet op de werkdruk. Duidelijk werd dat er binnen de huidige formatie geen capaciteit is voor het begeleiden van 'complex' ruimtelijke initiatieven.</p> <p>Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden hoe wij efficiënt en effectief met onze capaciteit, in relatie tot de vraag voor projecten/woningen/verkoop/beheer, kunnen omgaan. We constateren dat hiervoor een aantal randvoorwaarden nodig is, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duidelijkheid over het proces (procesinrichting Engage, intake, regiekamer, project etc.); 2. Duidelijkheid over financiën/stromingen (leges, projectgeld, grexen, grondverkoop); 3. Duidelijkheid over regie (inrichten Regiekamer/integraal werken); 4. Duidelijkheid over standaardisering (voorovereenkomst, anterieure overeenkomst). <p>Het idee is om te gaan werken conform het Regiemodel. Dit model is een structuur als onderdeel van projectmatig werken waarbij in de initiatief- en definitiefase nadruk gelegd wordt op het vormgeven van het proces om te komen van vraag naar antwoord; c.q. regie voeren aan de voorkant. Het streven is om in 2019 deze nieuwe werkwijze vast te stellen en vanaf dat moment op de nieuwe manier te gaan werken met een proefperiode.</p> <p>Uitgaande van het regiemodel hebben we een projectregisseur nodig. We stellen voor om een 'proeftuin' in te richten en hiervoor een regisseur in te huren. Waarbij de verwachting is dat de regisseur op termijn bekostigd kan worden uit de inkomsten vanuit de initiatieven.</p>
<p><i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i> Huidige situatie behouden wat betekent dat er minder grip is op resultaat en financiën. Een aantal initiatieven kunnen niet gelijk worden opgepakt omdat er onvoldoende formatie is om dit op te pakken (wachtlister ontstaan). We besteden gemeenschapsgeld (uren) aan particuliere initiatieven.</p>

Specificatie raming (Prijs x aantal):

- 1,0 fte projectregisseur (schaal 11) + ca. 15% payroll

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

Nee, het betreft een interne werkwijze. De raad wordt wel geïnformeerd over deze nieuwe werkwijze regiemodel.

Financiële aspecten

Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 100.000				
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Duurzame instandhouding Klompenpaden	Team	Regie en projecten
Programma	Ruimte	Teammanager	E. Jacobs
Taakveld	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Noodzakelijk		
1. Relatie met strategische opgaven			
2. Relatie met Coalitieakkoord	Ja		
3. Relatie met organisatieontwikkeling			
5. Overige ontwikkelingen			
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> We willen bereiken dat we vijf klompenpaden structureel in stand kunnen houden.</p>
<p><i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beheer en in stand houden van de klompenpaden; 2. Marketing van de klompenpaden; 3. Openstellingsvergoedingen aan eigenaren; 4. Incidentele kleine herstelwerkzaamheden.
<p><i>Toelichting (Waarom?):</i> De klompenpaden dienen meerdere doelen: beleving mogelijk maken van het landschap, betrekken van inwoners en ondernemers bij hun directe woon- en werkomgeving, stimuleren van de lokale economie, aantrekkelijk houden van ons rivierenlandschap voor recreanten vanuit heel Nederland. Onze klompenpaden krijgen lovende reacties van wandelaars, te lezen op de website klompenpaden.nl. Gemiddeld levert een klompenpad ca. € 30.000 aan omzet op voor de lokale economie (ingeschat op basis van het aantal wandelaars, en het gemiddelde bestedingspatroon).</p> <p>Er zijn op dit moment vier klompenpaden aangelegd met subsidies vanuit de Regio Rivierenland en de Provincie Gelderland. De aanleg van een vijfde klompenpad is voorlopig aangehouden in afwachting van de beschikbaarheid van budget voor duurzame instandhouding van klompenpaden.</p>
<p><i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i> De hoofdreden voor de instandhouding van de klompenpaden dat we een overeenkomst hebben met Stichting Landschapsbeheer Gelderland per klompenpad. Zij regelen het beheer, instandhouding en marketing gedurende 5 jaar na oplevering. De laatste overeenkomst loopt af in 2022. Dus voor 2021 en 2022 jaar moet sowieso geld opgenomen worden in de kadernota. Daarnaast betalen wij een openstellingsvergoeding aan grondeigenaren. Hier liggen ook overeenkomsten aan ten grondslag.</p> <p>Een ding moet: Om de vier huidige klompenpaden in stand te houden tot einddatum contract is € 9.800 nodig in 2021 en € 8.100 in 2020. De klompenpaden houden dan op te bestaan per eind 2022. Het voorstel nieuw beleid betreft budget voor 5 klompenpaden. In totaal liggen er zelfs wensen voor 7 klompenpaden vanuit inwoners.</p> <p>Verder zijn er twee keuzes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vier klompenpaden behouden ook na 2022: € 2.800 extra in 2020 en vanaf 2021 € 18.800. 2) Uitbreiden naar 5 klompenpaden (betreft dus huidige voorstel): € 7.500 extra in 2020 en vanaf 2021 € 23.500.

Overige info

De klompenpaden maken onderdeel uit van het Landschapsontwikkelingsplan dat door de raad is vastgesteld in 2012. Klompenpaden zijn niet specifiek benoemd, maar wel 'wandelmogelijkheden in het landschap'. Klompenpaden is hier dus de uitwerking van.

De raad kan besluiten een groter budget vrij te maken, waardoor ruimte ontstaat om meer klompenpaden in stand te houden. Hiervoor leven concrete wensen bij inwoners, we schatten in dat het wat draagvlak betreft realistisch is om 7 klompenpaden te hebben in onze gemeente. Bij een totaal van 7 klompenpaden komt dit neer op jaarlijks ca. € 32.900.

Het niet vrij maken van dit budget betekent dat we de klompenpaden (gefaseerd) moeten afbouwen. Hiervoor is tot en met 2022 ook budget nodig aangezien we een overeenkomst hebben afgesloten met Stichting Landschapsbeheer Gelderland waarbij beheer, instandhouding en marketing gedurende 5 jaar na oplevering van elk klompenpad is afgesproken. Het eerste contract loopt af op 1 juli 2019, het laatste loopt af op 1 maart 2022.

Specificatie raming (Prijs x aantal):

Het structureel in standhouden van 5 klompenpaden kost € 23.500 per jaar. In de begroting is voor 2019 en 2020 een budget van € 16.000 opgenomen.

Het niet vrij maken van dit budget betekent dat we de klompenpaden (gefaseerd) moeten afbouwen. Hiervoor is tot en met 2022 ook budget nodig. Voor 2021 en 2022 is dit € 10.000 euro per jaar.

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

Wanneer u instemt met dit voorstel kan het college de uitvoering direct oppakken. We komen in 2020 niet bij u terug met een aanvullend voorstel.

Financiële aspecten

Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 7.500	€ 23.500	€ 23.500	€ 23.500	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Uitbreiding formatie Griffie	Team	
Programma	Griffie	Griffier	Gerard van Droffelaar
Taakveld	Salarisadministratie: Salaris- en beheerskosten	Portefeuille- houder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Noodzakelijk		
1. Relatie met strategische opgaven	Ja		
2. Relatie met Coalitieakkoord	Ja		
3. Relatie met organisatieontwikkeling	Nee		
4. Overige ontwikkelingen	Ja		
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Ja		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Inleiding</i></p> <p>De raad heeft een eigen ambtelijke ondersteuning: de griffie. De griffie is het eerste aanspreekpunt van de raad. Elke gemeenteraad moet een griffie hebben. De griffie geeft ondersteuning aan de raad, de (raads)commissies, werkgroepen etc. Naast de voorbereiding van bijeenkomsten is een vertegenwoordiger van de griffie bij alle raadsbijeenkomsten aanwezig om het verloop ervan te stroomlijnen etc. De griffie vervult daarmee de functie van secretaris tijdens de raadsvergaderingen. De griffier en de ondersteuning van de griffier tezamen worden de 'griffie' genoemd. De griffie ondersteunt de raad op drie manieren.</p> <p>1. Secretariële ondersteuning</p> <p>De griffie fungeert als secretaris van de raad als geheel, bereidt de vergaderingen voor en woont deze bij. In die hoedanigheid vervult de griffie onder meer een ondersteunende taak bij het vaststellen van de agenda, de verslaglegging en de verzending van vergaderstukken.</p> <p>2. Procesmatige ondersteuning</p> <p>De griffie vervult een spilfunctie in de relaties van de raad met het college, de ambtelijke organisatie en mogelijk ook de buitenwereld. De griffie(r) is tussenpersoon tussen de raad en het college, de ambtelijke organisatie, maatschappelijke organisaties, media en inwoners. De griffie zal vragen vanuit de raad zelf beantwoorden en zo nodig (wanneer zij geen adequaat antwoord kan geven) voorleggen aan de secretaris.</p> <p>3. Inhoudelijke ondersteuning</p> <p>Naast de dagelijkse informatieve, organisatorische en administratieve ondersteuning van de raad vervult de griffie een belangrijke taak bij het voorbereidend werk en onderzoek van de raad in het kader van zijn kaderstellende en controlerende functies. Ondersteuning gaat verder dan alleen het verstrekken van feitelijke informatie en omvat bijvoorbeeld ook technische bijstand in de vorm van assistentie bij de redactie van initiatiefvoorstellen, amendementen en moties. Verzoeken voor dergelijke ambtelijke ondersteuning richt de raad in eerste instantie aan de griffie. De griffie verzorgt zelf de raadscommunicatie en levert de ambtelijke ondersteuning voor de rekenkamercommissie.</p> <p>De gemeenteraad heeft de afgelopen periode nadrukkelijk aangegeven meer aan de voorkant van de besluitvorming te willen komen. De raad wil vormgeven aan kerngericht werken en andere thema's met een grote impact op burgers. Daarnaast heeft de gemeenteraad een aantal werkgroepen nieuw leven ingeblazen. Het gaat om de werkgroepen ruimtelijke ontwikkelingen en sociaal domein. Er zijn recent verzoeken gekomen voor nog een tweetal werkgroepen: Apv en klimaatvisie. De eerste is tijdelijk, de tweede is permanent. Dit betekent dat aan de griffie zowel qua proces als qua inhoud meer ondersteuning wordt gevraagd. De raad (fractievoorzitters) is bovendien in samenspraak met het college volop bezig met de veranderagenda. De rol van de fractievoorzitters/agendacommissie wordt intensiever. Ook dit betekent meer ondersteuning vanuit de griffie. De raad vraagt veel van de griffie. De omslag naar minder en efficiënter vergaderen is een zaak van lange adem.</p>

Het voorgaande legt vooral een groot beslag op de beschikbare uren van de griffie. En daarvoor is de beschikbare formatie niet toereikend.

Daarnaast heeft het effect op raadscommunicatie. De invulling hiervan is momenteel vooral praktisch van aard. Ook het raadscommunicatieplan is uitvoerend en weinig inhoudelijk. In het coalitieakkoord geeft de raad aan er naar te streven om zoveel mogelijk samen met de gemeenschap keuzes te maken. De gemeente wil actief met inwoners in gesprek gaan over beslissingen in hun directe omgeving. De bestuursstijl wordt hierop afgestemd zodat we maximaal onze inwoners kunnen bereiken en betrekken. De raad wil beter zichtbaar en benaderbaar zijn.

Dit vraagt om een visie op raadscommunicatie, die momenteel ontbreekt. Hoe is de relatie tussen raad en inwoners? Hoe wil de raad in contact staan met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties? Daarnaast is het wenselijk dat er een betere samenwerking komt tussen raad en organisatie. De afstand die nu wordt gevoeld, moet verkleind worden. Ook hierin ligt een rol voor raadscommunicatie.

De huidige formatie van de griffie is niet toereikend om het hiervoor geschetste te kunnen realiseren. De werkgeverscommissie heeft in samenspraak met de fractievoorzitters besloten voor de korte termijn het onderdeel raadscommunicatie beperkt uit te breiden. Dit wordt bekostigd via een aanpassing van de raadsbudgetten.

Voor de lange termijn willen werkgeverscommissie en fractievoorzitters zo spoedig mogelijk structurele uitbreiding van de griffietaken met 0,5 fte. Hierbij wordt voor zover mogelijk geanticipeerd op de (vroegtijdige) pensionering van de griffier en de plaatsvervangend griffie.

De werkgeverscommissie kan zich voorstellen dat het voorgaande wordt ingevuld door bijvoorbeeld een traineeship voor een bestuurskundige achtergrond of politicoloog met interesse voor het griffiewerk. Hoe we de uitbreiding van de formatie van de griffie precies gaan invullen, wordt in nauwe samenwerking met de werkgeverscommissie bepaald.

Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):

Adequate ondersteuning van de gemeenteraad bij de voorbereiding van de besluitvorming.

Prestaties 2020 (Wat gaan we daarvoor doen?):

Zie hiervoor.

Toelichting (Waarom?):

De huidige formatie van de griffie is niet toereikend om de huidige en toekomstige taken, zoals hiervoor geschetst te kunnen realiseren.

Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):

De werkgeverscommissie en de fractievoorzitters hebben een concreet besluit genomen om dit voorstel nieuw beleid in procedure te brengen.

Specificatie raming (Prijs x aantal):

De kosten voor de uitbreiding van de formatie van de griffie wordt geraamd op maximaal € 60.000. Vanaf 2022 zijn de kosten € 45.000.

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

Nee.

Financiële aspecten

Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 60.000	€ 60.000	€ 45.000	€ 45.000	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Kerngericht werken uitvoeringsplan	Team	Regie en projecten
Programma	Inwonerszaken	Teammanager	E. Jacobs
Taakveld	Samenkracht en burgerparticipatie	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Wenselijk		
1. Relatie met strategische opgaven	Ja, kerngericht werken		
2. Relatie met Coalitieakkoord	Ja.		
3. Relatie met organisatieontwikkeling			
4. Overige ontwikkelingen			
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:
<i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> Het hebben van een gerichte aanpak in de vorm van een uitvoeringsplan voor de in 2020 op te stellen visie op kerngericht werken. Inwoners moeten gehoord, gezien en erkend worden. We willen een uitvoeringsplan waarin staat hoe we ons kunnen ontwikkelen naar een gemeente die maatwerk levert aan de verschillende kernen en actief haar inwoners benadert om samen na te denken over veranderingen en ontwikkelingen in hun directe omgeving.
<i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> In 2019 werken we aan de doelen van kerngericht werken die de gemeenteraad bij de programmabegroting 2019 heeft vastgesteld. Dit zal leiden tot een visie op Kerngericht werken in 2020. De visie zal in 2020 uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan, met een gerichte aanpak en een beschrijving van de werkwijzen. In het uitvoeringsplan worden ook de (financiële) gevolgen van de implementatie van de visie voor de organisatie uitgewerkt. En wat dit betekent voor de samenwerking van de gemeente met inwoners en maatschappelijke organisaties.
<i>Toelichting (Waarom?):</i> De gemeenteraad heeft kerngericht werken benoemd als strategische opgave voor de gemeente Buren. Deze opgave kwam voort uit het coalitieakkoord. Het exact benodigde structurele bedrag voor het implementeren van kerngericht werken in de hele gemeente is nu niet goed in te schatten. Om een uitvoeringsplan in 2020 op te kunnen stellen voor de uitwerking van de in dat jaar vast te stellen visie op kerngericht werken is er extra inzet nodig. Dit geldt ook voor de implementatie van de visie.
<i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i> Gezien de ambitie uit het coalitieakkoord en de begroting 2019 om de visie te maken en uit te voeren, is het moeilijk een alternatief te benoemen. Een alternatief is bijvoorbeeld om de uitvoering van de visie niet of later te doen, of om de ambitie bij te stellen. Dit kan bijvoorbeeld door niet actief contact te zoeken met inwoners, maar een meer afwachtende houding te hebben.
<i>Specificatie raming (Prijs x aantal):</i> We schatten in dat we voor een uitvoeringsplan en de implementatie hiervan eenmalig € 50.000 nodig hebben in 2020. De structurele kosten voor de implementatie van de visie op kerngericht werken kunnen we beter inschatten wanneer de visie op Kerngericht werken afgerond is.
<i>Vervoltraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):</i> Begin 2020 volgt er een raadsvoorstel voor de visie op Kerngericht werken.

Financiële aspecten					
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 50.000				
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Preventie, ontwikkeling lokaal sportbeleid en activering	Team	STIB / Beleid
Programma	Inwonerszaken	Teammanager	J. Derksen /R. Berends
Taakveld	Wijkteams	Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Wenselijk		
1. Relatie met strategische opgaven	Ja, visie op transformatie sociaal domein		
2. Relatie met Coalitieakkoord	Ja		
3. Relatie met organisatieontwikkeling	Ja		
4. Overige ontwikkelingen			
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:
<p><i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> Door in te zetten op preventie investeren wij in ondersteuning dichtbij, eigen kracht van inwoners en het vroeg signaleren en daardoor voorkomen van dure geïndiceerde zorg. Een onderdeel van preventie is ook het opstellen van een nota sportbeleid vanwege de vitaliteitsopgave.</p>
<p><i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> In samenwerking met maatschappelijke partners investeren we in een preventieve aanpak, gericht op ondersteuning, eigen kracht, vitaliteit en de vroege signalering van problemen. We zetten in op de ontwikkeling van lokaal sportbeleid.</p>
<p><i>Toelichting (Waarom?):</i> Met een preventieve aanpak blijven mensen langer uit de dure vormen van de zorg. Door vroeg te signaleren en waar nodig in te grijpen voorkomen we dat problemen verergeren. Door lokaal sportbeleid te ontwikkelen en in te zetten op activering in 2020(waarbij het Burens sportakkoord, de visie op het sociaal domein en de nieuwe gezondheidsnota wordt betrokken) worden sport en gezondheid verbonden met het sociaal domein. Dit kan preventief werken, een betere sociale samenhang en gezondheidswinst opleveren.</p>
<p><i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief)?:</i> De raad kan ervoor kiezen om niet te investeren in preventie. Het is wel belangrijk om in dit verband te wijzen op het feit dat een preventieve aanpak problemen kan verkleinen, waardoor geïndiceerde zorg voorkomen kan worden. Dat maakt de zorg op termijn goedkoper en beter.</p>
<p><i>Specificatie raming (Prijs x aantal):</i> We stellen de raad voor om in te zetten op vier verschillende preventieprogramma's, gericht op veelvoorkomende problematiek in onze gemeente. Buren is in het afgelopen jaar geconfronteerd met tekorten in Wmo en Jeugdwet. De tekorten bij Wmo hebben naar verwachting een structureel karakter. Het tekort op de Jeugdwet heeft een incidenteel karakter en zal ook in de komende jaren een beslag op de begroting leggen. Nadrukkelijk merken wij hierbij op dat de uitgaven sterk afhankelijk zijn van de vraag naar zorg, waardoor de uitgaven kunnen fluctueren.</p> <p>De kosten voor Wmo en Jeugd zijn over het algemeen individuele voorzieningen. Deze geïndiceerde zorg is over het algemeen duur. In een aantal gevallen is het goed mogelijk om middels preventieve projecten dure geïndiceerde zorg te voorkomen. In dit kader valt te denken aan preventieve projecten zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatieve welzijnsprojecten gericht op jeugd en het gezin. Samen met welzijnspartijen ontwikkelen we nieuwe initiatieven die bijdragen aan het voorkomen van zorg; • Het faciliteren van de bestaande leerpunten middels een bijdrage zodat geborgd wordt dat de leerpunten kunnen blijven bestaan;

- Het faciliteren van het project Houvast waarin inwoners met zorgelijke schulden wordt geleerd om tijdig hulp te zoeken en hen vaardigheden bij te brengen, zodat zij de financiën duurzaam kunnen beheren en om kunnen gaan met de situatie waarin zij verkeren.

Voor de uitvoering van een sportakkoord wordt in 2020 en 2021 een subsidie gevraagd (20.000)

We stellen voor om voor de overige kosten voor preventie, activering en de opstelling van de sportnota € 100.000 op te nemen.

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):

In 2020 ontvangt de raad een voorstel waarin we de verschillende preventieprogramma's presenteren die we voor ogen hebben en wordt een aanvraag voor subsidie uitvoering sportakkoord aangevraagd..

Financiële aspecten					
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Inkomsten:					

NIEUW BELEID 2020 - 2023			
Onderwerp	Actualisering begraafplaatsenbeleid	Team	Beheer
Programma	Ruimte	Teammanager	S. Janssen
Taakveld	Begraafplaatsen	Portefeuille- houde	J.A. de Boer MSc
Soort nieuw beleid	Wenselijk		
1. Relatie met strategische opgaven			
2. Relatie met Coalitieakkoord			
3. Relatie met organisatieontwikkeling			
4. Overige ontwikkelingen	Ja.		
Vastgesteld door de gemeenteraad op 12-11-2019	Nee		

Motivatie nieuw beleid:				
<i>Doelstelling (Wat willen wij bereiken?):</i> Een duurzaam begraafplaatsenbeleid welke passend is aan de wettelijke regelgeving en beheer kwaliteit die wij willen stellen aan onze begraafplaatsen.				
<i>Prestaties (Wat gaan we daarvoor doen?):</i> Uitvoering geven aan de keuzes die de raad maakt voor het beheer en onderhoud van onze begraafplaatsen.				
<i>Toelichting (Waarom?):</i> Voldoen aan wettelijke regelgeving.				
<i>Welke keuze heeft de raad (Wat is het alternatief?):</i> De raad heeft diverse keuzes die in het derde kwartaal van 2019 worden voorgelegd over het beheer en inrichting van begraafplaatsen.				
<i>Specificatie raming (Prijs x aantal):</i>				
Jaarlijks onderhoud	2020	2021	2022	2023 e.v.
Groen	2.500	5.000	5.000	5.000
Verharding	35.000	35.000	35.000	35.000
Stijging eenmalige omvorming	2.500	8.000	8.000	8.000
Stijging	40.000	48.000	48.000	48.000
Eenmalig uitgaven omvorming:		2020		
Groen		€ 45.000		
Monumentjes doodgeborenen		€ 10.000		
Consultancy		€ 30.000		
Verzamelgraven		€ 7.000		
Urnenmuren		€ 20.000		
Diverse mogelijke kleine aanpassingen		€ 20.000		
Totaal per jaar		€ 132.000		
Het verbeteren van de uitstraling van de begraafplaatsen leidt tot het aanbrengen van extra groen en het uitvoeren van groot onderhoud aan de bestrating. Dit vraagt een ophoging van het jaarlijkse onderhoudsbudget. Met name de aanwezig grindpaden zorgen voor veel onvrede.				

Daarnaast is voor het aanbrengen van de verbetervoorstellen eenmalig budget nodig. Het slopen van de gebouwen wordt gedeeltelijk gefinancierd met vrijkomend onderhoudsgeld.
Verzamelgraven zijn noodzakelijk om individueel te kunnen ruimen. Deze investering verdient zich terug, doordat dure grootschalige ruiming worden voorkomen. De overige uitgaven verbeteren de uitstraling en het gebruik van de begraafplaatsen.

Vervolgtraject (komt er nog een vervolg raadsvoorstel?):
Niet van toepassing.

Financiële aspecten					
Investeringsbedrag	2020	2021	2022	2023	Afschr. termijn
Uitgaven:	€ 132.000				25
Inkomsten:					
Kapitaallasten	€ 2.500	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	
Uitgaven:	€ 37.500	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Inkomsten:					

Overzicht vervangingsinvesteringen komende jaren

Afdeling	Investering	Nadere toelichting	Afschr. termijn	Bedrag van investering
VERVANGINGSINVESTERINGEN 2020				
Bedrijfsvoering	Aggregaat gemeentehuis	Vervanging	10	86.500
Bedrijfsvoering	Mixed Workload Environment AS/400	Vervanging	5	61.000
Bedrijfsvoering	Storage Area Network	Vervanging (I&A plan)	5	187.000
Bedrijfsvoering	Mobiele telefoons	Vervanging	3	17.500
		Totaal 2020		352.000
VERVANGINGSINVESTERINGEN 2021				
Bedrijfsvoering	Koppeling backoffice / midoffice	Vervanging	5	135.000
Bedrijfsvoering	Vervanging servers / serverplatform	Vervanging	5	194.000
Bedrijfsvoering	Hardware netwerk componenten	Vervanging	5	45.000
Bedrijfsvoering	Brandmeldinstallatie gemeentehuis	Vervanging	15	22.250
		Totaal 2021		396.250
VERVANGINGSINVESTERINGEN 2022				
Bedrijfsvoering	Personenlift gemeentehuis	Vervanging	15	23.500
		Totaal 2022		23.500
VERVANGINGSINVESTERINGEN 2023				
Bedrijfsvoering	Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	Vervanging	15	135.000
		Totaal 2023		135.000
Generaal-Totaal				906.750

Overzicht reserves en voorzieningen

Stand reserves per 31/12 (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemene reserve						
Algemene reserve	704	1.781	1.048	1.508	1.508	1.508
Algemene reserve (geblokkeerde gedeelte weerstandsvermogen)	2.749	2.719	3.410	3.410	3.410	3.410
Overige bestemmingsreserve						
Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening	536	536	536	536	536	536
Overlopende posten	1.570	711	216	137	157	177
Maatschappelijke investeringen	110	0	0	0	0	0
Beheer en onderhoud Tollewaard	1.347	60	30	10	0	0
Deelfonds sociaal domein	2.581	844	729	654	654	654
Informatie- & auto. plan '17-'20	470	331	179	128	78	28
Frictiekosten organisatie	0	269	0	0	0	0
Overige bestemmingsreserve besteed ¹						
Gemeentehuis	191	160	144	128	112	96
Heractivering riolering	1.043	929	817	704	592	480
Afbouw verplichting sport /dorpshuis	60	43	25	8	4	0
Kapitaallasten IHP 2007-2016	650	625	601	576	552	527
Onderdreef Buren	355	337	320	302	284	266
Totaal reserves	12.366	9.345	8.055	8.101	7.887	7.682

¹ Betreft een reserve ter dekking van afschrijvingslasten. De omvang van de reserve is gelijk aan alle toekomstige afschrijvingen.

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Stand voorzieningen per 31/12 (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Verplichtingen, verliezen en risico's						
Pensioenen wethouders	1.510	1.542	1.575	1.608	1.640	1.673
Wachtgelden wethouders	21	0	0	0	0	0
<i>Nog te maken kosten afgesloten grondexploitaties:</i>						
- Bedrijventerrein Buren III	19	19	19	19	19	19
- Lage Korn Buren	5	5	5	5	5	5
- Het Woud Ingen	123	123	123	123	123	123
- Scharenburg Zoelen	143	143	143	143	143	143
Door derden beklemde middelen						
<i>Begraafplaatsen</i>						
- Aankoopsommen onderhoud	117	87	97	109	126	143
- Aankoopsommen grafrechten	36	43	52	61	71	82
<i>Riolering</i>						
- Onderhoud rioelgemalen	752	723	601	357	288	219
- Vervanging riolering	800	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
- Gemeentelijke rioleringsplan	3.926	3.917	4.097	3.973	3.907	3.907
Goedkope woningbouw	249	249	249	249	249	249
Egalisatie onderhoud						
Onderhoud gebouwen	758	730	672	709	717	482
Openbare verlichting	500	618	726	824	902	979
Wegen	3.103	3.492	2.562	3.495	3.743	3.991
Civiele kunstwerken	448	474	448	550	570	590
Baggeren watergangen	311	265	31	172	314	455
Totaal voorzieningen	12.821	13.430	12.600	13.597	14.017	14.260

Financiële analyse

In dit hoofdstuk leest u hoe we van het saldo bij de Kadernota 2020 komen tot het saldo van de primitieve begroting die wij u aanbieden. In onderstaande tabel doen we dit op hoofdlijnen.

Daarna nemen we per onderdeel een toelichting op met de belangrijkste mutaties per onderdeel (groter dan € 100.000). Voor een uitgebreide verschillenanalyse wordt verwezen naar de verschillen-analyse in het [hoofdstuk Taakvelden](#).

Ontwikkeling saldo meerjarenbegroting	2020	2021	2022	2023
Vastgesteld saldo mjb Kadernota 2020 - 2023	33 V	117 V	8 V	405 V
Wijzigingen exploitatiebudgetten 2020 -2023:				
a) ruimte in budgetten	436 V	442 V	478 V	473 V
b) hogere baten	1.918 V	2.034 V	1.558 V	1.378 V
c) areaal uitbreiding	189 N	176 N	176 N	176 N
d) ontwikkeling/Verplicht (je kan er niet onder uit. bijv. contract)	2.464 N	2.080 N	2.106 N	2.119 N
e) ontwikkeling kosten verbonden partijen	573 N	664 N	707 N	744 N
f) lagere baten	266 N	275 N	292 N	311 N
g) specifieke kostensoorten bijvoorbeeld energiekosten / belastingen eigendommen / kosten AVRI	350 N	350 N	350 N	350 N
h) saldo mutaties investeringen, reserves, geldleningen	76 N	31 N	83 N	34 N
	1.564 N	1.100 N	1.678 N	1.883 N
Saldo primitieve begroting 2020 - 2023	1.531 N	983 N	1.670 N	1.478 N

Bovenstaand saldo sluit aan met de financiële beschouwingen

a) ruimte in budgetten:

	2020	2021	2022	2023
- team Werk en Inkomen: inkomensregelingen	138 V	117 V	117 V	117 V
- team: Backoffice: ict (automatisering)	80 V	80 V	80 V	80 V
- team Advies: Financiën, HRM, Jur. zaken	60 V	85 V	121 V	116 V
- team STIB: samenkracht en burgerparticipatie, wijkteams maatwerkdienstverlening 18+	56 V	56 V	56 V	56 V
- diversen	102 V	104 V	104 V	104 V
Totaal	436 V	442 V	478 V	473 V

b) hogere baten:

	2020	2021	2022	2023
- hogere algemene uitkering	1.428 V	1.507 V	1.084 V	904 V
- hogere opbrengst OZB	178 V	178 V	178 V	178 V
- hoger bijdrage dienstverlening ODR	100 V	100V	100 V	100 V
- diversen	212 V	249 V	196 V	196V
Totaal	1.918 V	2.034 V	1.558 V	1.378 V

c) areaal uitbreiding

	2020	2021	2022	2023
Toename onderhoudskosten wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken. De wegen is het grootse aandeel (93N)	106 N	106 N	106 N	106 N
diversen	83 N	70 N	70 N	70 N
Totaal	189 N	176 N	176 N	176 N

d) ontwikkelingen verplicht (waar je niet onder uit kan)

	2020	2021	2022	2023
- team STIB; sociaal domein jeugd WMO	1.546 N	1.038 N	1.123 N	1.123 N
- team Advies: salariskosten (inclusief CAO 2019-2020)	392 N	488 N	429 N	429 N
- team Werk en Inkomen	278 N	278 N	278 N	278 N
- diversen	248 N	276 N	276 N	289 N
Totaal	2.464 N	2.080 N	2.106 N	2.119 N

e) ontwikkeling kosten verbonden partijen

	2020	2021	2022	2023
- bijdrage Werkzaak	405 N	448 N	491 N	535 N
- bijdrage aan de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)	69 N	90 N	90 N	90 N
- bijdrage aan de Veiligheidsregio	87 N	115 N	115 N	99 N
- diversen	12 N	11 N	11 N	20 N
Totaal	573 N	664 V	707 V	744 V

f) Lagere baten

	2020	2021	2022	2023
- lagere bijdragen inkomensregelingen	200 N	200 N	200 N	200 N
- lagere baten bestuursdwang en dwangsommen	20 N	30 N	40 N	50 N
- diversen	46 N	45 N	52 N	61 N
Totaal	266 N	275 V	292 V	311 V

g) specifieke kostensoorten

	2020	2021	2022	2023
- hogere kosten AVRI (onderhoud buitengebied)	430 N	430 N	430 N	430 N
- lagere waterschapslasten i.v.m. uitspraak van de Hoge Raad	90 V	90 V	90 V	90 V
- diversen	10 N	10 N	10 N	10 N
Totaal	350 N	350 N	350 N	350 N

h) investeringen, reserves, geldleningen

	2020	2021	2022	2023
- investeringen: toename kapitaallasten	63 N	18 N	66 N	16 N
- diversen	13 N	13 N	17 N	18 N
Totaal	76 N	31 N	83 N	34 N

Balans komende jaren

ACTIVA (bedragen x 1.000)	jaarek 31-12-18	begroot 1-1-19	begr 1-1-20	begroot 1-1-21	begr 1-1-22	begr 1-1-23	PASSIVA	jaarek 31-12-18	begroot 1-1-19	begroot 1-1-20	begroot 1-1-21	begr 1-1-22	begr 1-1-23
VASTE ACTIVA							VASTE PASSIVA						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0		Eigen vermogen:						
Materiële vaste activa	40.673	46.726	46.433	45.204	44.088	42.544	Algemene reserves	3.454	4.487	4.500	4.458	4.918	4.918
Correctie voorziening "on hold" Doejenburg	-10.112	-10.112	10.112	-10.112	10.112	-10.112	Bestemmingsres.	8.913	8.087	4.846	3.597	3.183	2.968
Correctie voorz. afwaardering gemeentehuis	-3.901	-3.901	-3.901	-3.901	-3.901	-3.901	Vreemd vermogen:						
Financiële vaste activa	663	661	545	427	309	305	Voorzieningen	12.404	11.713	13.430	12.600	13.597	14.017
							Langlopende schulden	7.924	7.816	6.100	5.000	3.900	2.800
Totaal vaste activa	27.323	33.374	32.965	31.618	30.384	28.836	Totaal vaste financieringsmid.	32.695	32.103	28.876	25.655	25.598	24.703
VLOTTENDE ACTIVA							VLOTTENDE PASSIVA						
Vorraden:													
Onderhanden werk	10.964	10.785	8.629	7.566	5.168	3.532							
Corr. VZ verwachte verliezen	-4.442	-4.239	-4.442	-4.442	-4.442	-3.532							
Onderhanden werk gecorr.	6.522	6.546	4.187	3.124	726	0							
Kortlopende uitzettingen	10.294	0	0	0	0		Kortlopende schulden	5.238	7.817	8.276	9.087	5.512	4.133
Liquide middelen (financieringoverschot)	121	0	0	0	0		Liquide middelen (financiering kort)	4.000	0	0	0	0	0
Overlopende activa	701	0	0	0	0		Overlopende passiva	3.028	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	17.638	6.546	4.187	3.124	726	0	Totaal vlottende passiva	12.666	7.817	8.276	9.087	5.512	4.133
TOTAAL-GENERAAL	44.961	39.920	37.152	34.742	31.110	28.836	TOTAAL-GEN	44.961	39.920	37.152	34.742	31.110	28.836
							Gewaarborgde geldleningen	3.325	3.325	3.125	2.893	2.786	2.687

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Emu saldo

Omschrijving	2019	2020	2021
	x € 1000,- Volgens begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjaren- raming in begroting 2020	x € 1000,- Volgens meerjaren- raming in begroting 2020
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art. 17c)	- 287	-933	442
2 Mutatie (im)materiële vast activa	-5.065	-293	-1.229
3 Mutaties voorzieningen	588	1.717	-830
4 Mutaties voorraden	-2.381	-2.359	-1.063
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	7.746	3.436	1.904

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Het EMU-saldo is het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Deze informatie wordt door het CBS landelijk verzameld voor de overheid.

Grofweg geeft het EMU-saldo (landelijk) aan hoeveel per saldo kan worden uitgeleend (bij een positief EMU-saldo) dan wel aan financiële middelen moet worden aangetrokken (bij een negatief saldo) voor de uitvoering van overheidsactiviteiten.

Algemene uitkering

Onderdeel A - Inkomensmaatstaven				
Maatstaf	2020	2021	2022	2023
Waarde niet-woningen eigenaren	- 510.230	- 510.230	- 510.230	- 510.230
Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	-359.600	-359.600	- 359.600	- 359.600
Waarde woningen eigenaren	- 2.404.216	- 2.404.216	- 2.404.216	- 2.404.216
Subtotaal	- 3.274.046	- 3.274.046	- 3.274.046	- 3.274.046
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
OZB waarde niet-woningen	123.041	123.041	123.041	123.041
Bijstandsontvangers	478.964	468.225	468.225	468.225
Eenouderhuishoudens	546.287	549.936	514.838	515.038
Inwoners	4.293.363	4.325.534	4.358.042	4.374.150
Inwoners: ouderen boven 64 jaar	548.400	566.060	582.019	597.851
Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	40.585	41.923	43.246	44.568
Lage inkomens	82.964	83.351	83.658	83.963
Lage inkomens (drempel)	1.095.152	1.107.141	1.113.696	1.119.662
Minderheden	125.970	125.978	125.978	125.978
Uitkeringsontvangers	102.311	101.880	101.880	101.880
Huishoudens	1.008.378	1.015.626	1.022.874	1.030.122
Eenpersoonshuishoudens	140.343	141.983	142.416	142.710
Loonkostensubsidie	33.222	33.222	33.222	33.222
Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar	3.756.365	3.756.221	3.538.340	3.518.825
2- Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	102.276	102.653	93.317	92.825
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	- 1.017.574	- 1.034.019	- 951.870	- 958.794
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	- 1.024.074	- 1.034.558	- 946.862	- 948.308
Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	498.909	500.615	455.079	452.673
Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	350.061	355.807	327.627	327.801

Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	47.307	47.294	43.240	43.263
Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	87.879	89.213	81.563	81.605
Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.016.801	1.028.082	956.141	956.122
Wajong	164.692	167.028	166.863	166.429
Medicijngebruik met drempel	1.392.496	1.431.842	1.439.971	1.442.519
Re-integratie klassiek	45.131	45.109	45.089	45.070
Inwoners: jonger dan 65 jaar	86.372	89.564	89.564	89.564
Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	615	659	668	678
Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	89	103	112	122
Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	8.880	9.227	9.260	9.287
Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	29.140	30.448	30.775	31.083
Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	22.786	24.028	24.486	24.928
Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	35.209	36.729	36.959	37.162
Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	68.537	71.495	71.942	72.339
Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	36.363	37.931	38.169	38.379
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 75 jaar)	85.181	88.534	88.666	88.738
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	174.205	181.320	181.853	182.254
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	88.929	93.216	94.143	95.001
Klantenpotentieel lokaal	807.584	811.469	813.596	815.723
Klantenpotentieel regionaal	23.383	23.423	23.423	23.423
Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	-166.989	- 168.634	- 154.206	- 154.289
Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	- 64.906	- 65.531	- 59.922	- 59.954
Bedrijfsvestigingen	276.984	276.984	276.984	276.984
Oppervlak historische kernen basisbedrag	19.202	19.202	19.202	19.202
Historische waterweg	17.917	17.917	17.917	17.917
ISV (a) stadsvernieuwing	2.295	2.295	2.295	2.295
ISV (b) herstructurering	309	309	309	309
Kernen	199.579	199.579	199.579	199.579
Kernen * bodemfactor buitengebied	376.421	376.421	376.421	376.421

Kernen met 500 of meer adressen	481.825	482.359	482.321	482.222
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	42.127	42.127	42.127	42.127
Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	53.799	54.140	54.484	54.689
Omgevingsadressendichtheid	182.696	183.445	184.819	186.225
Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	206.947	206.947	206.947	206.947
Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	530.527	540.537	550.547	560.557
Oppervlakte bebouwing	162.978	164.744	166.509	168.274
Oppervlakte bebouwing buitengebied	226.781	226.781	226.781	226.781
Oppervlakte bebouwing woonkern	363.309	370.164	377.018	383.873
Oppervlakte binnenwater	34.580	34.580	34.580	34.580
Oppervlakte land	549.599	549.599	549.599	549.599
Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	410.220	410.220	410.220	410.220
Woonruimten	639.247	639.247	639.247	639.247
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	614.740	614.740	614.740	614.740
Vast bedrag	249.622	250.812	250.080	250.071
Subtotaal	20.916.331	21.066.317	20.933.847	20.977.737
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1.619	1.636	1.645	1.656
Subtotaal (B x C (=uf))	33.863.541	34.464.494	34.436.179	34.739.133
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2020	2021	2022	2023
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	- 14.478	- 14.478	- 14.478	- 14.478
Brede impuls combinatiefuncties / buurtsportcoaches (DU)	55.623	55.623	55.623	55.623
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (IU)	158.576	158.576	158.576	158.576
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	54.791	54.791	54.791	54.791
Armoedebestrijding kinderen (DU)	87.990	87.990	87.990	87.990
Schulden en armoede (DU)	22.026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Verhoging taalniveau statushouders	30.691	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	409.697	356.980	356.980	356.980

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
Maatstaf	2020	2021	2022	2023
Participatie (IU)	2.147.847	2.021.098	1.988.832	1.902.919
Voogdij/ 18+ (IU)	728.381	728.381	728.381	728.381
Subtotaal	2.876.228	2.749.479	2.717.213	2.631.300
Onderdeel G - Aanvullingen				
Gemeenteposten	2020	2021	2022	2023
Stelpost BTW-cf	231.000	231.000	231.000	231.000
Jeugdhulp 2022 - 2023	0	0	327.000	327.000
Totaal Algemene uitkering (septembercirculaire 2019)	34.091.942	34.513.429	34.779.848	34.996.889

Bovenstaande tabel is aangepast naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad over de begroting 2020 op 12-11-2019.

Uitkomst septembercirculaire 2019 ten opzichte van de meicirculaire 2019

(bedragen x € 1.000, + = voordeel, - = nadeel)

Tabel 1	2020	2021	2022	2023
Uitkomst meicirculaire 2019	33.790	33.840	33.690	34.006
Uitkomst septembercirculaire 2019	34.092	34.514	34.780	34.997
Vershil	302	674	1.093	991

In deze circulaire staan vier onderwerpen genoemd, waarmee we de meerjarenbegroting moeten corrigeren:

(bedragen x € 1.000, + = voordeel, - = nadeel)

Tabel 2	2020	2021	2022	2023
Uitkomst septembercirculaire 2019	302	674	1.093	991
<i>Negatief</i>				
- Ambulantisering GGZ	- 22	- 27	- 32	- 32
- Toezicht en handhaving kinder- en gastouderopvang	- 3	- 3	- 3	- 3
- Bbz-levensvatbaarheidsverzoeken	- 7	- 7	- 7	- 7
<i>Positief</i>				
- Invoering Wet verplichten GGZ (Herverdeling)	10	10	10	11
Uitkomst septembercirculaire 2019 na correctie en in te zetten als algemeen dekkingsmiddel	280	647	1.061	960

Het financieel effect wordt hierdoor voor alle jaren positiever. In hoofdlijnen te verklaren in drie redenen:

(- is negatief, + is positief, bedragen x € 1.000)

Tabel 3	2020	2021	2022	2023
- Accres (trap op - trap af systematiek)	209	463	502	399
- Aanpassing maatstaven (inwoners, uitkeringen enz.)	129	205	255	257
- Correcties waarbij de begroting niet is aan te passen	- 58	- 21	- 23	- 23
- Dekking tekort Jeugdhulp 2022 - 2023	0	0	327	327
In te zetten als algemeen dekkingsmiddel	280	647	1.061	960

De beleidsmatige toelichting is als volgt:

Ambulantisering GGZ

In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijk domein. Het Kabinet stelt hiervoor geld beschikbaar voor het realiseren van de ambities.

Toezicht en handhaving kinder- en gastouderopvang

Vanuit het vrijgekomen geld in 2019 is structureel 10 miljoen beschikbaar gesteld voor dit doel. Met deze extra middelen voor toezicht en handhaving kinderopvang wordt een tekort aan geld voor dit doel opgelost. Voor gastouderopvang is sprake van intensivering van middelen

Bbz-levensvatbaarheidsverzoeken

De levensvatbaarheidsonderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van de Bbz 2004 worden niet meer via een specifieke uitkering bekostigd, maar via het gemeentefonds. Gemeenten ontvangen voor de uitvoeringskosten van de Participatiewet reeds een bijdrage uit het gemeentefonds, waarvan nu dus deze middelen worden toegevoegd.

Invoering Wet verplichte GGZ

Als gevolg van een herverdeling binnen het gemeentefonds die beter aansluit op de werkelijke uitgaven ontvangen we minder dan het bedrag (€ 28.000) beschikbaar gesteld bij de meicirculaire.

Accres (trap op - trap af systematiek)

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Het jaar 2020 is positief doordat investeringen op het gebied van infrastructuur en defensie doorschuiven uit 2019. Daarnaast zorgt het pensioenakkoord en het [woningmarktpakket](#) voor een toename. Tot slot is de compensatie voor loon- en prijsindexering opgehoogd.

Aanpassing maatstaven (inwoners, uitkeringen enz.)

De basisgegevens van veel maatstaven zijn geactualiseerd in deze circulaire, met name in het sociaal domein. De aanpassingen leiden tot een toename van de algemene uitkering.

Correcties waarbij de begroting niet is aan te passen

Voor een vijftal onderwerpen ontvangen we minder geld via de algemene uitkering. De uitgaven in de begroting van de gemeente Buren kunnen we hiermee niet verlagen. Een nadeel dus.

Dekking tekort Jeugdhulp 2022 - 2023

Zie voor een nadere toelichting zoekrichting [Algemene uitkering jeugdhulp 2022/ 2023](#).

Subsidiestaat komende jaren

Programma's / Taakvelden	Werkelijk 2018	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Totaal	1.894.250	2.019.727	2.001.519	2.001.621
Programma Inwonerszaken	1.937.763			
Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	82.638	115.222	96.959	96.959
Voorschoolse voorzieningen peuters (peuteropvang)	82.638	115.222	96.959	96.959
Taakveld Cultuurpresentatie -prod. -participatie	4.193	8.000	8.000	8.000
Kunst en cultuur	4.193	8.000	8.000	8.000
Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie	686.437	582.961	582.961	582.961
Versterken nulde-eerste lijn	74.455	122.211	122.211	122.211
Sociaal Werk	300.991	307.750	307.750	307.750
Leefbaarheid	300.991	143.000	143.000	143.000
Wet K.O. doelgroepenbeleid)	10.000	10.000	10.000	10.000
Taakveld Wijkteams	729.500	744.000	744.000	744.000
Cliëntondersteuning zorg/ integrale vroeghulp	312.500	320.000	320.000	320.000
Jongerenwerk WMO	141.000	141.000	141.000	141.000
Maatschappelijk werk	276.000	283.000	283.000	283.000
Taakveld Geëscaleerde zorg 18+	50.000	50.000	50.000	50.000
Maatschappelijke Opvang & Beschermd Wonen	50.000	50.000	50.000	50.000
Taakveld Volksgezondheid	392.919	452.044	452.099	452.201
Openbare gezondheidszorg	46.589	97.044	97.099	97.201
Algemene jeugdgezondheidszorg	346.330	355.000	355.000	355.000
Programma Ruimte	66.798	67.500	67.500	67.500
Taakveld Openbare orde en veiligheid	2.620	3.500	3.500	3.500
Openbare orde en veiligheid	2.620	3.500	3.500	3.500
Taakveld Economische promotie	27.928	27.750	27.750	27.750
Recreatie en toerisme	27.928	27.750	27.750	27.750
Taakveld Cultureel erfgoed	36.250	36.250	36.250	36.250
Overige zaken rijksmonumenten (onderhoudssubsidie)	6.250	6.250	6.250	6.250
Overige zaken gem. monumenten (onderhoudssubsidie)	30.000	30.000	30.000	30.000

Specificatie overhead

Met ingang van 2017 stelt het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) striktere eisen aan het in beeld brengen van de overhead. Om aan die eisen te voldoen hebben we op het taakveld overhead alle lasten en baten gecentraliseerd. Wat op het taakveld echter ontbreekt, is een specificatie van de lasten van deze overhead. Voor de specificatie van het totaalbedrag aan lasten verwijzen we daarom naar onderstaande tabel. De hieronder gepresenteerde categorieën sluiten aan bij de notitie Overhead van de Commissie BBV en bevatten alle typen lasten (kapitaallasten, materiële budgetten en personeel).

Specificatie overhead (bedragen X € 1.000)	2020
1. Leidinggevenden primair proces & bedrijfsvoering	781
2. Financiën, toezicht en controle op eigen organisatie	755
3. P&O / HRM	852
4. Inkoop	60
5. Interne en externe communicatie	229
6. Juridische zaken	579
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning*	0
8. Informatievoorziening en automatisering	1.717
9. Facilitaire zaken en Huisvesting	1.121
10. Documentatie en informatie voorziening DIV	1.049
11. Managementondersteuning primair proces	347
12. Diversen	476
Totaal	7.966

* In 2020 zijn de kosten van bestuurszaken en bestuursondersteuning doorberekend naar TV bestuur

Specificatie Overhead jaarrekening 2018	Werkelijk 2018
1. Advies (P&O, Juridisch, Communicatie en Financiën)	6.196
2. Directie (Organisatie ontwikkeling)	33
3. Frontoffice (DIV en Facilitaire zaken)	697
4. Backoffice (ICT en gemeentehuis; gebruikersgedeelte)	1.284
Totaal (Saldo: uitgaven -/- inkomsten)	8.210

In de jaarrekening 2018 is de opzet van de specificatie van de overhead anders dan in de begroting 2020. Hierdoor is op onderdelen vergelijken niet mogelijk. Als je naar het totaalbeeld kijkt blijkt dat de overheadkosten in 2018 hoger zijn dan in 2020. Dit komt o.a. doordat de kosten van bestuursondersteuning in 2020 zijn doorberekend naar het taakveld Bestuur.

Overzicht economische categorieën komende jaren

Lasten (bedragen x € 1.000,-)	Jaarrek. 2018	Begroting 2019 t/m 2e kwart.	Begroting 2020
1.1 Salarissen en sociale lasten	10.322	12.297	12.825
2.1 Belastingen	410	458	365
3.1 Grond	0	0	0
3.2 Duurzame goederen	474	1.841	2.047
3.3 Pachten	21	21	21
3.4.1 Sociale uitkeringen in natura	10.814	2.657	2.955
3.5.1 Ingeleend personeel	2.689	1.379	905
3.8. Overige goederen en diensten	8.978	14.718	15.832
4.1.1 Sociale uitkeringen in geld	3.453	5.869	3.937
4.2 Subsidies	1.939	2.508	2.496
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	193	181	86
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	8	0	0
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	9.034	8.656	11.516
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	0	0	0
4.3.5 Inkomensoverdrachten - waterschappen	0	0	0
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	566	0	0
4.3.7 Inkomensoverdrachten - Europese Unie	0	0	0
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen & personen	209	221	208
4.3.9 Inkomensoverdrachten - onverdeeld	0	0	0
4.4.1 Kapitaaloverdrachten - Rijk	0	0	0
4.4.2 Kapitaaloverdrachten - gemeenten	0	0	0
4.4.3 Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	0
4.4.4 Kapitaaloverdrachten - provincies	0	0	0
4.4.5 Kapitaaloverdrachten - waterschappen	0	0	0
4.4.6 Kapitaaloverdrachten - overige overheden	0	0	0
4.4.7 Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	0	0	0
4.4.8 Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	36	1	1
4.4.9 Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	0	0	0
5.1 Rente	102	56	47
6.1 Financiële transacties	-2	0	0
7.1 Mutaties reserves	2.748	1.350	-1.271
7.2 Mutaties voorzieningen	4.776	4.508	4.724
7.3 Afschrijvingen	1.460	1.699	1.881
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-1	-1	-2
7.5 Overige verrekeningen	4.902	0	0
Totaal	63.131	58.419	58.573

In bovenstaand overzicht worden lasten op de exploitatie van 2018 t/m 2020 op een andere wijze gepresenteerd. Dit is een dwarsdoorsnede op de verplichte kostensoort indeling zoals die verplicht is in onze begrotingsvoorschriften (BBV).

Alle gemeenten in Nederland leveren bovenstaande informatie op uniforme wijze aan bij het CBS.

Baten (bedragen x € 1.000,-)	Jaarrek . 2018	Begroting 2019 t/m 2e kwart	Begroting 2020
2.2.1 Belastingen op producenten	- 6.127	- 6.242	- 6.479
2.2.2 Belastingen op huishoudens	- 2.444	- 2.520	- 2.619
3.1 Grond	- 3.096	- 3.479	- 2.556
3.2 Duurzame goederen	- 1	0	0
3.3 Pachten	- 1.330	- 1.277	- 1.306
3.4.2 Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	0	0	0
3.5.2 Uitgeleend personeel	- 32	0	0
3.6 Huren	- 251	- 234	- 235
3.7 Leges en andere rechten	- 1.823	- 1.645	- 1.496
3.8 Overige goederen en diensten	- 4.097	- 3.320	- 3.706
4.1.2 Verhaal sociale uitkeringen in geld	- 798	- 450	- 400
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-34.208	-36.275	-38.129
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	- 67	- 60	- 40
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	- 109	- 511	- 611
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	- 539	- 14	- 14
4.3.5 Inkomensoverdrachten - waterschappen	- 24	- 5	- 5
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	+ 398	0	0
4.3.7 Inkomensoverdrachten - Europese Unie	0	0	0
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen & personen	- 145	- 47	- 33
4.3.9 Inkomensoverdrachten - onverdeeld	0	0	0
4.4.1 Kapitaaloverdrachten - Rijk	0	0	0
4.4.2 Kapitaaloverdrachten - gemeenten	0	0	0
4.4.3 Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	0
4.4.4 Kapitaaloverdrachten - provincies	0	0	0
4.4.5 Kapitaaloverdrachten - waterschappen	0	0	0
4.4.6 Kapitaaloverdrachten - overige overheden	0	0	0
4.4.7 Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	0	0	0
4.4.8 Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	- 38	- 25	- 27
4.4.9 Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	0	0	0
5.1 Rente	- 18	- 18	- 12
5.2 Dividenden en winsten	-140	- 120	- 90
6.1 Financiële transacties	0	- 0	0
7.1 Mutaties reserves	- 5.241	- 3.366	- 1.051
7.2 Mutaties voorzieningen	- 452	- 671	- 243
7.3 Afschrijvingen	0	0	0
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	0	0	0
7.5 Overige verrekeningen	- 2.549	+1.860	+ 479
Totaal	63.131	58.419	58.573

In bovenstaand overzicht worden baten op de exploitatie van 2018 t/m 2020 op een andere wijze gepresenteerd. Dit is een dwarsdoorsnede op de verplichte kostensoort indeling zoals die verplicht is in onze begrotingsvoorschriften (BBV).

Alle gemeenten in Nederland leveren bovenstaande informatie op uniforme wijze aan bij het CBS.

In bovenstaand overzicht kan je snel zien dat in 2020 onze grootste inkomstenbron de bijdragen van het rijk zijn (4.3.1) Deze inkomsten zijn ruim € 36 miljoen, waarvan ongeveer € 34 miljoen de algemene uitkering is.

Daarna komen onze eigen belastingen (2.2.1 en 2.2.2) van ruim € 10 miljoen.

Uitgangspunten begrotingsjaar

Begroting	2018	2019	2020
Wetgeving	Gemeentewet, Besluit Begroting & Verantwoording Provincie / Gemeente.		
Eigen besluitvorming	Financiële verordening 212 gemeente Buren		
Kengetallen per	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019
Aantal inwoners	26.348	26.365	26.568
Aantal woonruimten	10.846	10.915	10.989
Rentepercentages:			
Vrije algemene reserves	0%	0%	0%
Reserve besteed	0%	0%	0%
Vorzieningen grexen (vorming tegen NCW ¹)	0%	0%	0%
Renteomslag:			
· investering	1%	0,50%	0,25%
· grondexploitatie	1%	0,50%	0,25%
Financieringsbehoefte	tekort	tekort	tekort
Personeelslasten per			
	1-6-2017	1-7-2018	1-7-2019
Salarispeil (stijging)	3,25% salaris	2,5% salaris	6,25% (conform CAO trapsgewijs in 2019-2020)
Functies/ vacatures	Max functionele schaal	Max functionele schaal	Max functionele schaal
Totale formatie	135,75 fte	137,69 fte	139,34 fte
waarvan N-Betuwe / ODR	- 7,22 fte	- 7,23 fte	- 7,12 fte
Formatie griffie	+ 2,34 fte	+ 2,38 fte	+ 2,38 fte
Generaal totaal	130,87 fte	132,84 fte	134,60 fte
Ziektevervanging	2,5% van de loonsom	2,5% van de loonsom	2,5% van de loonsom
Opleidingsbudget	1,9% van de loonsom	1,9% van de loonsom	1,9% van de loonsom
Overig:			
Prijsindex:	Percentage uit mei- / junicirculaire voorafgaand aan begrotingsjaar.		
· algemeen	1,40%	2,40%	2,50%
· GWW (voor Wegen en Grondexploitaties)	3,00%	2,50%	2,50%
Stelpost:			
· onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0
· IndividueelKeuzeBudget ²	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
· korting BTW-cf	€ 0	€ 183.000	€ 231.000
BTW percentage: - Laag	6%	9%	9%
- Hoog	21%	21%	21%

Uitvoering btw compensatiefonds	Op de begrotingsposten waarvan we de btw geheel of gedeeltelijk terug- ontvangen van de belastingdienst nemen we de kosten netto op in begroting.		
BTW percentage gemengde kosten	90% compensabel	90% compensabel	89,87% compensabel
	2% verrekenbaar	2% verrekenbaar	1,36% verrekenbaar
Energiekosten	Gemiddeld verbruik afgelopen jaren x tarief contract (centrale inkoop).		
Gemeenschappelijke regelingen	Zie D.030813: totaal stijgen de kosten van alle Gemeenschappelijke Regelingen vanaf 2020.		

Actuele beheerplannen:			
- Wegen ³	Beheerplan 2016	Beheerplan 2016	Beheerplan 2016
- Civiele kunstwerken ³	Beheerplan 2016	Beheerplan 2016	Beheerplan 2016
- Groen ³	Beheerplan 2010	Beheerplan 2010	Beheerplan 2010
- Riolering (financiële actualisatie) ³	GRP 2017	GRP 2017	GRP 2017
- Openbare verlichting ³	Beheerplan 2013	Beheerplan 2013	Beheerplan 2013
- Begraafplaatsen ³	Beleidsplan 2008	Beleidsplan 2008	Beleidsplan 2008
- Gemeentelijk vastgoed	Beheerplan 2017	Beheerplan 2017	Beheerplan 2017
- Schoolgebouwen	Huisvestingsplan 2010	Huisvestingsplan 2010	Huisvestingsplan 2010

¹ Netto Contante Waarde

² We ramen de loonkosten inclusief het bedrag voor het IndividueelKeuzeBudget (IKB). In de praktijk nemen medewerkers verlof op uit het IKB. Het IKB keren we dan niet uit in geld. Op basis van de werkelijkheid 2016 verlagen we de salariskosten met deze stelpost.

³ In 2015 stelde u de Integrale visie openbare ruimte vast. Hiermee gaf u de opdracht voor het harmoniseren van de beleid en beheerplannen naar één integraal beleidsplan voor de openbare ruimte. In 2016 zijn alle beheerplannen met het IBOR gecombineerd.

Zoekrichtingen

Wat is een zoekrichting (inleiding)

Zoekrichtingen begroting 2020

Context

Voor de Kadernota is in april een begrotingsscan uitgevoerd door de begroting 2019 te vergelijken met de begroting 2016, 2017 en 2018 van Gemeente Buren. Daarnaast is de begroting naast die van vier vergelijkbare gemeenten gelegd. Deze scan leverde verschillende zoekrichtingen voor budgetruimte op.

De meest effectieve zoekrichtingen zijn in mei uitgewerkt en voorzien van een financiële bandbreedte. Bij de Kadernota heeft de gemeenteraad gevraagd de zoekrichtingen verder uit te werken en te onderzoeken op haalbaarheid en financiële effecten, om zo te verkennen hoe de budgetruimte vrij gemaakt kan worden.

In de bijeenkomsten op dinsdag 10 en donderdag 12 september wordt de gemeenteraad nauw betrokken bij de begroting en zoekrichtingen.

Zoekrichtingen bij start onderzoek (juli 2019)

Type	Zoekrichting	I/S*	Bandbreedte*
Algemeen	1. Onbenutte belastingcapaciteit meer benutten	S	0 – 1,8M EUR
	2. Verkeer en vervoer opnieuw beoordelen	S	0 – 0,2M EUR
	3. Efficiëntie bedrijfsvoering verhogen, lean processen	N.t.b.	N.t.b.
	4. Samenwerking belastinginning en heffing aangaan	N.t.b.	N.t.b.
	5. Mogelijkheid andere belastingen opleggen	N.t.b.	N.t.b.
	6. Bouwleges, ruimtetarieven onderzoeken	N.t.b.	N.t.b.
Onderuitputting van budgetten	7. Openbaar groen en openluchtrecreatie	S	0 – 0,15M EUR
	8. Arbeidsparticipatie	S	0 – 0,1M EUR
	9. Overige budgetten	S	N.t.b.
Bevroren uitputting	10. Gebouwen niet afschrijven naar nul	I en S	0 – 0,1M EUR
	11. Bestemmingsreserves analyseren	I en S	0 – 1,0M EUR
	12. Actiever grondbeleid, verkoop vastgoed en gronden	I	0 – 0,25M EUR
Overig	13. Budgetruimte oud beleid	S	0 – 0,2M EUR
	14. ICT-ombuigingen	N.t.b.	N.t.b.

* I = Incidenteel financieel effect / S = Structureel financieel effect / N.t.b. = Nader te bepalen

Nieuwe inzichten

Per zoekrichting is in de zomerperiode (verder) onderzocht wat de financiële en niet-financiële effecten zijn. Ook de risico's zijn zoveel mogelijk geïdentificeerd. Daarmee is gekeken naar kansen en mogelijkheden om het gemeenschapsgeld zo goed mogelijk in te zetten en ontstane tekorten af te dekken.

Per zoekrichting is een formulier opgesteld met informatie over haalbaarheid en effecten. Deze formulieren en antwoord op belangrijke vragen vindt u in de bijlagen:

- *Wat levert het op?*
- *Wat kost het?*
- *Wat zijn de gevolgen?*

Aanvullende vragen en ideeën worden samen met de gemeenteraad besproken op donderdag 12 september op de begrotingsmarkt. Raadsleden kunnen zich aan de hand van de informatie in de formulieren voorbereiden op de zoekrichtingen.

01. Onbenutte belastingcapaciteit meer benutten

Zoekrichtingen begroting 2020

1. Onbenutte belastingcapaciteit meer benutten

Context

Vergeleken met andere gemeenten, heeft Buren een gemiddelde belastingcapaciteit en -opbrengst. In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt de onbenutte belastingcapaciteit benoemd en deze bedraagt 1,8 miljoen in 2019. Gemeente Buren kan de belastinginkomsten met dit bedrag verhogen als zij besluit de OZB maximaal te verhogen voor woningen en niet-woningen.

Ook heeft Gemeente Buren de mogelijkheid om andere belastingen te verhogen of te gaan heffen. Voorbeelden zijn forensenbelasting, parkeerbelasting, toeristenbelasting en reclamebelasting.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Budgetruimte kan gezocht worden door bestaande belastingen te verhogen, zoals de OZB, hondenbelasting en toeristenbelasting. Deze budgetruimte kan structureel worden aangewend en de diverse belastingen kennen geen plafond. Er moet wel sprake zijn van redelijke belastingheffing, en niet van een willekeurig tarief. De gemeenteraad is verder vrij om de hoogte van het tarief te bepalen.

Wat zijn de financiële effecten?

De landelijke macronorm, die de jaarlijkse maximale verhoging van de OZB voor alle gemeenten voorschreef, is per 2020 verlaten.

Verhoging bestaande belastingen	Toename opbrengst per %-punt
OZB woningen en niet-woningen	€ 60.000
Hondenbelasting	€ 2.020
Toeristenbelasting	€ 1.880
Afschaffing OZB compensatie verenigingen	€ 30.000

De genoemde toename in opbrengst per belasting is structureel van aard.

Hoe groot is de totale onbenutte belastingcapaciteit in 2020?

De totale onbenutte belastingcapaciteit bedraagt 1,8 miljoen euro.

Wat zijn de voordelen?

- Meer structurele inkomsten
- In het geval van de OZB dragen alle belastingplichtigen de lasten gezamenlijk
- Geen extra inspanningen nodig vanuit de organisatie

Wat zijn de nadelen?

- Hondenbelasting: Tijdens het collegeprogramma is afgesproken om de hondenbelasting op termijn af te schaffen
- Toeristenbelasting: Mogelijk negatieve effecten op toerisme

Wat zijn de risico's?

Indien we de OZB-compensatieregeling voor verenigingen afschaffen, bestaat het risico dat deze verenigingen een beroep doen op het amendement Omtzigt. Met dit amendement is in de Gemeentewet de mogelijkheid gekomen om dorpshuizen en verenigingen een lager tarief OZB (eigendom en gebruik) in rekening te brengen. Het beschikbare budget voor de compensatieregeling zou dan het dubbele gaan kosten op het taakveld OZB

Wat betekent 1%-punt OZB-belastingverhoging voor de lastendruk van de inwoner?

Een 1%-punt OZB-belastingverhoging leidt tot een toename van €3,71 in de lastendruk van een inwoner bij een gemiddelde WOZ-waarde van € 290.000. Een verhoging van 10% leidt tot een toename in de belastingdruk van €37,12.

Hieronder een rekenvoorbeeld bij een 5, 10, of 15%-puntverhoging van de OZB. Uitgangspunten: Woning met een gemiddelde WOZ-waarde van €285.000, niet-woningen met WOZ-waarde van €350.000.

Belasting	Buren	Neder-Betuwe	Tiel	Culemborg	West-Betuwe
Huidig belastingjaar: Woning	€371,23	€461,10	€350,90	€360,47	€373,23
Huidig belastingjaar: Niet-woning	€816,55	€803,25	€904,05	€1008,00	€941,85
Woning: Verhoging 5%	€389,79				
Woning: Verhoging 10%	€408,35				
Woning: Verhoging 15%	€426,91				
Niet-woning: Verhoging 5%	€857,37				
Niet-woning: Verhoging 10%	€898,20				
Niet-woning: Verhoging 15%	€939,03				

Hoe hoog zijn de belastingtarieven bij andere gemeenten in de regio?

Hieronder een overzicht van de belastingtarieven 2019 in de regio.

Belasting	Buren	Neder-Betuwe	Tiel	Culemborg	West-Betuwe
OZB: Eigenaar woningen	0,1280%	0,1590%	0,1210%	0,1243%	0,1287%
OZB: Eigenaar niet-woningen	0,2333%	0,2295%	0,2583%	0,2880%	0,2691%
OZB: Gebruiker niet-woningen	0,1755%	0,1690%	0,1947%	0,3027%	0,2194%
Hondenbelasting: Eerste hond	€63,75	€70,75	€77,96	€54,40	
Hondenbelasting: Tweede hond	€63,75	€95,06	€82,46	€83,45	
Hondenbelasting: Derde hond		€118,33	€82,46	€83,45	
Hondenbelasting: Kennel	€353,95	€211,12	€404,31	€405,80	
Rioolheffing: Eigenaar woning	€225,00	€222,93		€242,00	
Rioolheffing: Eigenaar niet-woning	€450,00	€222,93			
Rioolheffing: 1 persoon < 500 m³			€183,72		
Rioolheffing: <500 m³			€236,79		
Rioolheffing: > 500 m³			0,47 per m ³		
Toeristenbelasting (p.p.p.n.)	€1,24	€1,19		€0,75	

Per wanneer en voor hoe lang heeft de maatregel effect op de meerjarenbegroting?

Verhoging van de tarieven van bestaande belastingen, met uitzondering van leges, rioolheffing en precario, leidt tot structurele meeropbrengst.

Is wijziging van beleidskaders nodig?

Beleidskaders veranderen niet als de bestaande belastingen worden verhoogd. Kiest de gemeenteraad voor een andere verhouding in de belastingdruk OZB tussen inwoners en bedrijven, dan zal dit goed gemotiveerd moeten worden.

In het geval van invoering van nieuwe belastingsoorten, moeten nieuwe beleidskaders op deze onderdelen worden ontwikkeld.

Zijn andere belasting(verhoging)en mogelijk?

Ja, bijvoorbeeld toeristenbelasting voor dagrecreatie. Deze kan gelden voor niet-inwoners van de gemeente die recreëren op terreinen zoals De Beldert, De Meent en het Eiland van Maurik. De opbrengst is op dit moment niet in te schatten.

Nadelen zijn:

- Een 'nieuwe vorm' van toeristenbelasting die apart ingevoerd moet worden;
- Praktische uitvoering vereist medewerking van terreineigenaren en identiteitscontroles;
- Mogelijk negatieve effecten op toerisme.

Andere voorbeelden zijn roerende-ruimtebelasting, reclamebelasting, parkeerbelasting, baatbelasting en forensenbelasting.

Voordeel:

- Meer structurele inkomsten.

Nadelen:

- Deze belastingen kennen hoge perceptiekosten bij invoering;
- Zij zijn bewerkelijk en moeten jaarlijks worden gecontroleerd;
- Voor parkeerbelastingen komt daar nog het onderdeel handhaving bij;
- De huidige personele bezetting is niet toereikend.

Ten aanzien van de leges, de rioolheffing of precario bestaat de mogelijkheid tot belastingverhoging niet, omdat bij deze heffingen de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. De gemeente mag geen winst maken op leges.

Garageboxen worden op dit moment niet in de rioolheffing betrokken. Dit is een mogelijkheid. Dit leidt niet tot een meeropbrengst, alleen tot een mogelijk lager tarief voor de overige objecten.

De wens bestaat om een eventuele gemakkelikhedenbelasting in te voeren voor locaties waar evenementen plaatsvinden of gerecreëerd wordt. Denk hierbij aan de Efteling.

Het is mogelijk om rechten te heffen voor het geven van gemakkelikheden waarbij gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die door het gemeentebestuur tot stand zijn gebracht.

Ruimte kan verder gezocht worden in het afschaffen van vrijstellingen voor leges.

Afschaffing van de vrijstelling op leges voor inzamelingsvergunningen en evenementen/markten als er sprake is van niet-commerciële activiteiten of als de opbrengst voor een liefdadig doel is bestemd.

Afschaffen van deze vrijstelling levert een jaarlijks bedrag op van ca. € 3.925.

De wens bestaat om de leges voor de nieuwe registratie van een kinderopvangorganisatie vrij te stellen. Op jaarbasis gaat het om een bedrag van ca. € 5.930. De gemeente verleent dan vrijstelling aan de ondernemer.

Iedere vrijstelling van leges betekent dat de kosten van het product ten laste van de algemene middelen komen.

Verdieping op roerende-ruimtebelasting, baatbelasting, forensenbelasting, parkeerbelasting en reclamebelasting

Huidige situatie

De volgende belastingverordeningen zijn op dit moment vastgesteld in de gemeente Buren:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Hondenbelasting
- Rioolheffing
- Precario

De volgende verordeningen zijn vastgesteld voor het heffen van rechten en leges:

- Legesverordening
- Onderhoudsrecht graven

De mogelijkheid bestaat om het belastinggebied uit te breiden. Daarbij mag een gemeente alleen gebruik maken van de soorten belastingen die de Gemeentewet limitatief heeft opgesomd. De gemeentewet kent nog de volgende belastingen:

1. Roerende woon en bedrijfsruimten belastingen

Artikel 221 van de Gemeentewet maakt het mogelijk om een 'soort OZB' te heffen van roerende ruimten.

Hierbij kan gedacht worden aan een stacaravan of een krantenkiosk.

Voor de vereisten en mogelijkheden wordt volledig aansluiting gevonden bij de OZB. Ook de tarieven zijn gelijk aan die van de OZB.

Voordelen:

- Volledige aansluiting bij de wijze van heffen van de OZB;
- Algemeen dekkingsmiddel.

Nadelen:

- Gegevens zijn moeilijk te verzamelen en actueel te houden (van roerende ruimten zijn geen eigenaren bekend in het Kadaster);
- Het aantal belastbare objecten is zeer beperkt omdat objecten al snel bestempeld worden als onroerend als zij bestemd zijn om duurzaam ter plaatse te blijven;
- Hoge uitvoeringskosten.

2. Baatbelasting

Op grond van artikel 222 van de Gemeentewet kan de gemeente een baatbelasting heffen. De gemeente kan deze belasting heffen ter compensatie van te maken kosten van een voorziening die door de gemeente wordt aangelegd. Het gaat concreet om die onroerende zaken in bepaalde gedeelten van de gemeente gelegen die gebaat zijn bij het tot stand brengen van een fysieke voorziening die van openbaar nut is (dus geen planmatige voorzieningen).

Voordelen:

- De te maken kosten worden omgeslagen over degene die erbij gebaat zijn.

Nadelen:

- Juridisch een zéér moeilijke heffing;
- Hoge uitvoeringskosten;
- Grote kans op langdurige beroepsprocedures;
- Inning bedragen over lange termijn van bijvoorbeeld 30 jaar;
- Komt niet in aanmerking om op korte termijn extra opbrengsten te genereren.

3. Forensenbelasting

De gemeente kan een forensenbelasting heffen op grond van artikel 223 van de Gemeentewet. De forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die gedurende het belastingjaar in de gemeente, zonder in die gemeente hoofdverblijf te hebben, meer dan 90 malen nachtverblijf houden dan wel op meer dan 90 dagen voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

Bij de heffing van forensenbelasting gaat het eigenlijk dus om het belasten van mensen die wel profiteren van allerlei gemeentelijke voorzieningen zonder dat zij inwoner van de gemeente zijn.

Voordelen:

- Deze belasting wordt betaald door mensen die niet hun hoofdverblijf in de gemeente hebben;
- Algemeen dekkingsmiddel.

Nadelen:

- Hoge uitvoeringskosten bij invoering door noodzakelijke inventarisatie;
- Bij een heffingsmaatstaf naar economische waarde moet ook voor roerende objecten Een waarde bepaald worden;
- Beperkte extra opbrengst;
- Samenloop heffing (eigenaar betaalt ook OZB).

4. Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 van de Gemeentewet kan de gemeente parkeerbelastingen heffen van personen die een voertuig in de gemeente parkeren. De gemeente kan twee parkeerbelastingen heffen, te weten:

1. Parkeren met parkeerapparatuur;
2. Parkeren met een vergunning.

Het tarief kan afhankelijk worden gesteld van de parkeerduur, de parkeertijd, van de ingenomen oppervlakte en van de ligging van de terreinen of de weggedeelten. De gemeente heeft de mogelijkheid om voor het parkeren met vergunning niet alleen parkeerbelastingen te heffen maar ook leges voor het afgeven van de vergunning.

Voordelen:

- Een instrument om parkeeroverlast te verminderen of te voorkomen;
- Algemeen dekkingsmiddel.

Nadelen:

- Hoge perceptiekosten bij invoering nieuwe belasting en uitvoeren handhaving;
- Hoge investeringskosten (parkeerautomaten).

5. Reclamebelasting

Artikel 227 van de Gemeentewet geeft de gemeente de mogelijkheid een belasting te heffen op openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Voorwerp van de belasting is de openbare aankondiging. Daarbij kan worden gedacht aan borden, lichtreclames, vignetten, merken, vlaggen etc. Het gaat daarbij niet uitsluitend om aankondigingen voor reclamedoeleinden, maar ook om zakelijke aankondigingen. De aankondiging moet wel zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Voordelen:

- Regulering reclame uitingen (borden in weilanden e.d.);
- Algemeen dekkingsmiddel.

Nadelen:

- Hoge perceptiekosten bij invoering ;
- Hoge uitvoeringskosten jaarlijkse controle op volledigheid en handhaving.

02. Verkeer en Vervoer opnieuw beoordelen

Zoekrichtingen begroting 2020

2. Verkeer en vervoer opnieuw beoordelen

Context

Buren geeft aan wegenonderhoud meer uit dan gemiddeld (vergeleken met vijf vergelijkbare gemeenten qua structuur, opbouw, bevolking en ligging). Het kwaliteitsniveau dat gehanteerd wordt zou hoger kunnen zijn dan bij die andere gemeenten. Ook lijkt het dat de voorzieningen voor verlichting en kunstwerken behoorlijk hoog zijn ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Dit jaar wordt het meerjarenonderhoudsplan Areaalwegen opnieuw opgesteld. Dan zou er met een lagere kwaliteitsstandaard gerekend kunnen worden en een lager onderhoudsniveau, bijvoorbeeld afhankelijk van de intensiteit van gebruik. Ook is het mogelijk naar een andere vorm van financieren en afschrijven te kijken en te bezien wat dit op kan leveren.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Door het onderhoudsniveau voor twee jaar te verlagen van niveau B (Basis) naar niveau C (Laag) kan er voor 2021 en 2022 €350.000 bespaard worden.

Door wegen waar mogelijk af te waarden (bijvoorbeeld van asfaltweg naar zandweg in het buitengebied) levert dit een structurele besparing op van €70.000.

Wat zijn de kosten?

Er zullen kosten gemaakt moeten worden om de mogelijkheden te onderzoeken en in te voeren. De waarde van de wegen neemt af. Dit kan beschouwd worden als kapitaalsvernietiging aangezien de gemeente verplicht is een bepaald niveau te leveren, ook na een aantal jaren minder onderhoud.

Juridisch gezien kan dit besluit de gemeente geld kosten, omdat de kans dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor ontoereikend onderhoud toeneemt.

Wat zijn de voordelen?

- Verkeersstromen kunnen worden verbeterd;
- Er is minder onderhoud nodig door de afwaardering.

Wat zijn de nadelen?

- De burgerwaardering komt mogelijk onder druk te staan; burgers zijn een hogere kwaliteitsstandaard gewend;
- Goede bereikbaarheid van het buitengebied kan afnemen en er kan een belangenconflict ontstaan met de gebruikers (economisch/toeristisch/boeren/fietsers).

Is het haalbaar?

Ja, begrotingsruimte via deze zoekrichting is in principe haalbaar. Er is wel instemming van de raad nodig en ook van de provincie. Ook zal er goed onderzoek en een goed plan gemaakt moeten worden en daar is tijd en geld voor nodig. Invoering voor 2021 is daarom niet haalbaar.

Wat zijn de risico's?

De risico's zijn dat de kwaliteit van de wegen verslechtert en we later alsnog een inhaalslag moeten doen, en dus een hogere investering voor herstel. De gemeente is immers verplicht te zorgen voor een goede kwaliteit van de wegen (veiligheid).

Verder is het een risico dat de gebruikers van de wegen ontevreden worden (imagoverlies) over dit nieuwe beleid, omdat zij anders gewend zijn en andere kunnen belangen hebben. De beeldkwaliteit verandert. De kosten van het onderzoek en uitvoering zijn nog niet voorzien.

Hoe is de zoekrichting te verdelen in deelmaatregelen?

Verminderen van het areaal:

Areaal afstoten middels verkoop, adoptie of areaal onttrekken uit de openbaarheid geeft op termijn een lastenverlichting.

Het is echter een zoekrichting die een langdurig en juridisch proces behoeft met de mogelijkheid dat door bezwaarmakers wordt doorgedaan tot aan de Raad van Staten. Lering uit het verleden geeft aan dat het verkopen van wegen en het verschuiven van de onderhoudskosten niet op sympathie kan rekenen van de gebruikers. Anders gezegd de gebruikers moeten dan het onderhoud voor hun eigen rekening nemen.

Naast de weg is er in bijna alle gevallen ook nog de berm, bomen, groen en de watergang. Het onderhoud en baggerwerk moet mogelijk blijven met groot materieel. De berm is tevens in gebruik als strook voor de kabels en leidingen, ook hier is een plicht tot toegankelijkheid.

Wijzigen van de functie:

Door wegen om te vormen naar fietspad of alleen voor landbouw geschikt te maken geeft dit in de cyclische berekening geen financieel voordeel. Sterker nog door wegen om te vormen naar fietspaden worden er hogere eisen gesteld aan de vlakheid. Daar de percelen voor de agrariërs bereikbaar moeten blijven ontstaat hier een conflict. Door wegen om te vormen tot landbouwweg is het bijna niet meer mogelijk om recreatief te fietsen.

Verwezen wordt naar de bijlage. Voor bovenstaande is een verkeersbesluit nodig met de mogelijkheid tot bezwaar maken (gerechtelijke procedures).

De verkeersstromen optimaliseren:

In het nieuwe GVVP wordt in samenhang met het nieuwe beheerplan wegen gekeken naar de mogelijkheden de verkeersstromen te verbeteren (wegenvisie). In het verleden is er een Quickscan gemaakt (2005) om wegen af te waarderen. Uit de toenmalige berekening werd een besparing van €70.000 geraamd op een bedrag van €2,4 miljoen. De juridische kosten moesten nog verrekend worden. De verwachting was dat dit weinig financieel voordeel oplevert.

Op 12 mei 2017 was een BOT-sessie over het ontstaan van verkeersstromen in het buitengebied. De conclusie was dat verkeersstromen vanuit het perspectief van verkeer alleen moeilijk te beïnvloeden zijn. Verkeersstromen zijn een gevolg van activiteiten in het buitengebied. In Bijlage 2 is het verslag opgenomen. In Bijlage 3 is de ontwikkeling van de Landbouw opgenomen.

Verlagen van het onderhoudsniveau:

Op dit moment onderhouden we de wegen op niveau B (Basis). Door dit niveau is er een geringe kans op kapitaalsvernietiging. Door het onderhoudsniveau te verlagen naar niveau C (laag) neemt de kans op kapitaalsvernietiging toe. Door dit te beperken tot een periode van 2 of maximaal 4 jaar is de kans dat de provincie instemt groter. Als de provincie instemt met een lager onderhoudsniveau kan er een besparing worden gerealiseerd van ca. €350.000.

Instellen eenrichtingsverkeer:

Door het instellen van eenrichtingsverkeer zal er minder schade ontstaan aan de bermen. Dit zal op termijn een besparing opleveren. Deze besparing is afhankelijk van het aantal om te vormen wegen.

Een nadeel is dat het verkeer om moet rijden (andere wegen en bermen worden dus zwaarder belast en hebben meer onderhoud nodig). Het omrijden geeft een hogere CO₂-uitstoot. Door het ontbreken van tegenovergesteld verkeer zal de gereden snelheid toenemen en dat zal ten koste gaan van de verkeersveiligheid.

Voor bovenstaande is een verkeersbesluit nodig met de mogelijkheid tot bezwaar maken (gerechtelijke procedures).

Wat zijn de juridische aspecten rond het afwaarderen van wegen?

Op wegen die in beheer zijn van de gemeente is de Wegenwet van toepassing. De wegbeheerder is wettelijk verplicht openbare wegen goed te onderhouden. Indien de wegbeheerder tot het afwaarderen, afsluiten of uit de openbaarheid onttrekken van wegen over gaat zijn een aantal wetartikelen relevant.

Artikel 9, lid 1 van de Wegenwet

Een weg, niet behorende tot de in artikel 8 bedoelde, kan aan het openbaar verkeer worden onttrokken bij een besluit van de gemeente raad van de gemeente waarin de weg is gelegen. Het besluit, bedoeld in het eerste lid, wordt meegedeeld aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 15, lid 1 Wegenwet

Het Rijk, de provincie, de gemeente en het waterschap is verplicht een weg te onderhouden, wanneer dat openbare lichaam die tot openbare weg heeft bestemd.

Artikel 16 Wegenwet

De gemeente heeft te zorgen, dat binnen haar gebied liggende wegen, met uitzondering van de wegen, welke door het Rijk of een provincie worden onderhouden, van die bedoeld in artikel 17 en van die, waarop door een ander tol wordt geheven, verkeren in goeden staat.

Artikel 16 regelt de zorgplicht van de gemeente. Het begrip weg heeft in dit artikel slechts betrekking op openbare wegen. Kortom: zolang een weg in de openbaarheid is, is de gemeente verplicht deze weg te (laten) onderhouden. Als zich op een openbare weg een ongeval voordoet wat geheel te wijten is aan de toestand van de weg kan de wegbeheerder daarvoor aansprakelijk gesteld worden.

Bijlagen

Mogelijkheden afwaarderen wegen.

Afsluiten van een weg

De wegbeheerder heeft de bevoegdheid om wegen (tijdelijk) af te sluiten voor wegverkeer. De beheerder bepaalt zelf welk verkeer gebruik mag maken van de wegen waarvan zij de wegbeheerder is. Een beheerder kan een weg afsluiten voor bijvoorbeeld langzaam of zwaar verkeer, selectief afsluiten. Van belang is of aan de af te sluiten weg zich nog inritten o.i.d. bevinden waardoor de weg voor bestemmingsverkeer bereikbaar moet blijven. Dit zal betekenen dat de weg niet geheel afgesloten kan worden waardoor er altijd een geringe vorm van onderhoud nodig zal zijn. Tevens betekent het niet geheel af kunnen sluiten van een weg dat deze door eventueel geen bestemmingsverkeer gebruikt kan worden.

Mag een gemeente wegen afsluiten voor het verkeer?

Is de gemeente de wegbeheerder van de weg, dan mag de gemeente de weg afsluiten voor het wegverkeer, de gemeente bepaalt.

Reden voor wegafsluiting

Een gemeente kan een weg afsluiten voor bijvoorbeeld langzaam of zwaar verkeer. Een weg kan ook afgesloten worden als een verkeersonveilige situatie is ontstaan. Bijvoorbeeld door een scheur in het asfalt of een gesprongen waterleiding.

Voordat een weg van functie/bestemming verandert dient er een verkeersbesluit te worden genomen door het college van B&W, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

Het afsluiten van wegen kost ook geld, uit berekeningen blijkt dat het afsluiten van een weg wel een reductie van het onderhoudsbudget oplevert. Echter is de investering voor het afsluiten van de weg en het aangeven van een alternatieve route pas na 7 – 11 jaar terugverdiend. Met nadruk wordt opgemerkt dat bovenstaande analyse een theoretische basis heeft. Lokale omstandigheden kunnen de berekende reductie grotendeels teniet doen. Te denken valt hierbij aan randschade / bermshade t.g.v. elkaar tegemoetkomend (landbouw-)verkeer op omliggende wegen welke zwaarder belast worden, waardoor zelfs een nauwelijks belaste weg schadeontwikkeling zal vertonen. Ook kan er t.g.v. het afsluiten van een weg overlast en hinder ontstaan op omliggende wegen, waardoor het draagvlak flink kan afnemen.

Wanneer een weg is afgesloten is deze van de openbaarheid onttrokken, maar nog wel in eigendom en beheer van de gemeente. Naast het beheer van de weg behoort namelijk ook het beheer van de berm, sloot, bomen en overige gemeentelijke eigendommen tot de taak van de gemeente.

In de Wegenwet staan de volgende artikelen omtrent het afsluiten van wegen.

Artikel 9

1. Een weg, niet behorende tot de in artikel 8 bedoelde, kan aan het openbaar verkeer worden onttrokken bij een besluit van den raad der gemeente, waarin de weg is gelegen.
2. Het besluit, bedoeld in het eerste lid, wordt meegedeeld aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 16

De gemeente heeft te zorgen, dat de binnen haar gebied liggende wegen, met uitzondering van de wegen, welke door het Rijk of eene provincie worden onderhouden, van die bedoeld in artikel 17 (waterschap) en van die, waarop door een ander tol wordt geheven, verkeren in goeden staat.

Omvormen verharde wegen naar on-/halfverhard

Om onderhoudskosten te beperken is het omvormen van verharde wegen tot on-/halfverharde wegen een maatregel die tot de mogelijkheden behoort. Hierbij is wel van belang dat aan de betreffende weg geen bebouwing is gelegen; de betreffende weg geen deel uitmaakt van een recreatieve (fiets)route; en hiermee ondergeschikt is in gebruikersfunctie.

Het omvormen is niet relevant als het om een betrekkelijke lichte onderhouds-maatregel gaat. De kosten wegen dan niet tegen elkaar op. Het daadwerkelijk omvormen is relevant als een verharde weg rijp is voor reconstructie (vervangen gehele wegconstructie). De weg is dan aan het einde van zijn levensduur.

Afzonderlijk onderzoek moet uitwijzen of de kosten van omvormen afwegen tegen een onderhoudsmaatregel. Wanneer de constructie teerhoudende producten bevat, kan het materiaal niet gebruikt worden als halfverharding. Het dient afgevoerd te worden naar een volgens de wet gecontroleerde stortplaats. De afvoer, stort en aanvoer nieuw materiaal vergt een forse investering. Wanneer de wegconstructie vrij is van teerhoudende materialen, kan de constructie door gefreesd worden en als halfverharding dienen.

Voor de wegen welke voor omvorming in aanmerking komen kunnen de volgende onderhoudsmaatregelen worden aangehouden:

- geen uitvoering van groot onderhoud;
- uitvoeren van noodzakelijk klein onderhoud (plaatselijke reparatie);
- verharding laten verslechterend totdat punt van einde levensduur in zicht komt;
- dan afweging maken, wel of niet omvormen.

Conclusie: komt een weg met een goed onderhoudsniveau voor onverhard in aanmerking, dan laten we deze weg eerst afsterven. Reden is het kostenaspect.

Om bestaande wegen zonder al te veel ingrepen om te vormen tot een karrenspoor is het mogelijk om bij asfaltwegen de middenstrook uit te frezen en op te vullen. Echter verdient deze maatregel niet de voorkeur aangezien bij het uitfrezen van het middengedeelte de samenhang van de weg dusdanig wordt onderbroken dat de rijstroken snel zullen verslechteren.

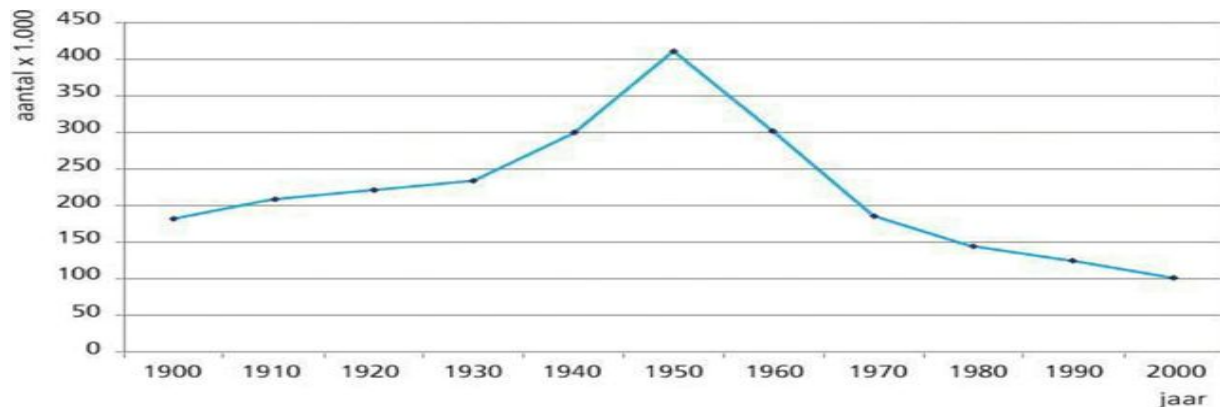
Om wegen tot karrenspoor om te vormen zullen de wegen opnieuw opgebouwd moeten worden om zodoende voldoende stevigheid te krijgen voor de belasting op de rijsporen. Deze karrensporen kunnen zowel van asfalt, beton als klinkers aangelegd worden, waarbij rijstroken van beton de voorkeur krijgen.

Aandachtspunt bij karrensporen is de middenberm welke bij kruisingen met overige wegen en in- en uitritten regelmatig zal worden overreden. Een goede middenberm is op deze locaties van belang om schade aan de rijstroken te voorkomen. Ook op de locaties waar niet regelmatig over de middenberm gereden wordt zal de middenberm verhard- of begroeid moeten zijn, openlaten van de middenberm zorgt bij passeren voor sporen en een hobbelige situatie. Bij bestaande karrensporen is er bij zowel recreanten (met name fietsers) als bij landbouwers veel vraag naar een goede middenberm. Ook kunnen er waar nodig uitwijkmogelijkheden aangelegd worden, zodat landbouwverkeer en recreatief verkeer elkaar optimaal kunnen kruisen zonder schade aan de weg te veroorzaken.

Schaalvergroting in de landbouw.

In de landbouwsector in Nederland is sprake van schaalvergroting. Het totale aantal landbouwbedrijven steeg tot in de jaren vijftig en is daarna fors gedaald (zie figuur 1).

Figuur 1. Ontwikkeling aantal landbouwbedrijven in Nederland (bron: CBS Statline)

In de jaren vijftig waren er meer dan 400.000 landbouwbedrijven in Nederland. Op dit moment is dit aantal teruggelopen tot minder dan 100.000 bedrijven. De verwachting is dat deze trend zich zal voortzetten. In de afgelopen decennia hebben vele agrariërs hun bedrijf opgeheven. Door de toenemende druk op de landbouwsector, minder subsidies en strenger milieubeleid, zullen naar verwachting veel meer landbouwers dit voorbeeld volgen en stoppen met hun bedrijf. De landbouw ontwikkelt zich nu op plaatsen waar men goedkoop kan produceren. De transportkosten bedragen immers maar een fractie van de totale kostprijs. Voor de (duurzame) mobiliteit betekent dit dat er meer verkeer van en naar de goedkope productielanden plaatsvindt, bijvoorbeeld in Oost-Europa.

Toekomst landbouwbedrijven

Op termijn zullen alleen die landbouwbedrijven zich kunnen handhaven die overweg kunnen met een hoge stedelijke druk, hoge prijzen voor grond en arbeid en kritische consumenten die eisen stellen aan de productiewijze. Dit zal leiden tot een hoogproductieve en hoogintensieve landbouw, zoals tuinbouw onder glas, volle grondtuinbouw en de melkveehouderij.

In graslandgebieden met voornamelijk melkveehouderij zijn vergeleken met akkerbouwgebieden gemiddeld twee keer zoveel verkeersbewegingen van landbouwverkeer gemeten. Dit laatste is te lezen in CROW-publicatie 54 'Landbouwverkeer naar geëigende banen' [1]. Het aantal ritten is sterk afhankelijk van de bedrijfsoppervlakte en de ligging van de percelen. Groei in de melkveesector zal daarom een groei van het aantal en de lengte van verplaatsingen betekenen. In Buren is sprake van een gering aantal melkrundveehouderijen.

De geschetste ontwikkelingen in de landbouw hebben naar verwachting de volgende effecten op de mobiliteit:

- Minder bedrijven in combinatie met schaalvergroting leidt tot grotere voertuigen met een grotere capaciteit en daarmee per saldo tot minder ritten voor landbouwverkeer. Het gaat wel om grotere voertuigen waarop de infrastructuur (qua breedte en draagkracht) niet altijd is berekend. In Nederland valt te verwachten dat vooral de melkveehouderij en (glas)tuinbouw zullen groeien. Dit zijn de sectoren die binnen de landbouw relatief veel vrachtverkeer tot gevolg hebben, vooral voor de aan- en afvoer van goederen.
- Op Europese schaal zal de mobiliteit als gevolg van de landbouw waarschijnlijk toenemen in verband met de lage transportkosten; deze bedragen vaak maar een fractie van de totale productiekosten.
- Door de veranderende landbouw zal de gehele keten een ontwikkeling doormaken die van invloed is op zowel de omvang van landbouwvoertuigen als op het aantal verkeersbewegingen in het landelijk gebied.

Problematiek.

De landbouwsector maakt al geruime tijd een schaalvergroting door. Om efficiënter te kunnen werken zijn de voertuigen steeds groter en zwaarder geworden. Dit geldt voor zowel landbouw- als goederenvervoer. Zo wordt voor het ophalen van boerderijmelk veelvuldig omgeschakeld naar voertuigen met een capaciteit van 27.000 liter. Eenzelfde ontwikkeling is te zien in het transport van veevoerders. De daarvoor ingezette 18- en 24-tons bulkopleggers worden steeds vaker vervangen door exemplaren met een laadvermogen van 32 ton. Deze ontwikkelingen hebben hun weerslag op de verkeersveiligheid in het landelijk gebied en op de wegen waarvan deze voertuigen gebruik maken. Het wegdek en de bermen worden beschadigd.

Aantal landbouwvoertuigen

Het gemiddelde aantal landbouwtrekkers per bedrijf is toegenomen. Dit wordt verklaard door de daling van het aantal bedrijven en het toegenomen bedrijfsoppervlak. Er zijn dus minder bedrijven die per bedrijf een relatief groter gebied moeten bewerken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) registreert de verkeersprestatie van landbouwvoertuigen niet meer sinds 1996.

Kentekening landbouwvoertuigen

Landbouwtrekkers in Nederland voeren geen kenteken en mogen niet harder rijden dan 25 km/h; dit in tegenstelling tot veel andere Europese landen. De nieuwste typen trekkers kunnen wel 40 km/h of harder rijden. De verwachting is dat Nederland in het kader van Europese regelgeving binnen enkele jaren een kenteken voor landbouwtrekkers zal invoeren.

Verschillende belangen

De discussie over invoering van kentekens voor landbouwvoertuigen loopt al langere tijd. Verschillende belangen spelen in deze discussie een rol. Zo is de loonwerksector gebaat bij hogere maximumsnelheden en maken burgers zich zorgen over de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld voor fietsers, rondom landbouwverkeer.

03. Efficiëntie bedrijfsvoering verhogen, lean processen

Zoekrichtingen begroting 2020

3. Efficiëntie bedrijfsvoering verhogen, lean processen

Context

Uit de begrotingsscan blijkt dat de kosten voor burgerzaken in Buren vergeleken met vergelijkbare gemeente redelijk hoog zijn. De formatie lijkt hoog, maar de taken en formatie van de frontoffice en burgerzaken zijn niet apart bekeken. Hier is verder onderzoek nodig, voordat er conclusies getrokken kunnen worden. Een lean-traject zou effectief kunnen zijn bij burgerzaken en bedrijfsvoering, omdat hier veel routinematige werkzaamheden worden verricht.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Op dit moment is er geen budgetruimte mogelijk. De formatie bij burgerzaken past bij de taken die we daar nu uitvoeren en is gezien het aantal taken zeker niet hoger dan bij andere gemeenten. In Buren zit bijvoorbeeld een groot gedeelte van de backoffice ook in de formatie van Burgerzaken.

Door nog meer te gaan sturen op efficiency, kunnen we in de toekomst wellicht bezuinigingen realiseren. Dit zal vooral consequenties hebben voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger, die wordt verbeterd op basis van een doelgerichte inzet. Een financieel voordeel zal dit niet meteen opleveren. Eén en ander hangt overigens samen met de keuzes die de raad gaat maken rond de visie op dienstverlening.

Wat zijn de overige effecten?

Door meer te sturen op efficiëntie kunnen we de burgerwaardering van onze diensten verbeteren en nog beter sturen op kwaliteit en bedrijfsvoering.

Is het haalbaar?

Ja, er zal een investering aan vooraf gaan om bijvoorbeeld de visie op dienstverlening uit te werken in een uitvoeringsplan.

Aanvullende informatie

Een van de conclusies van JE Consultancy is als volgt:

Uit de begrotingsscan blijkt dat de kosten voor burgerzaken in Buren vergeleken met vergelijkbare gemeente redelijk hoog zijn. De formatie lijkt redelijk hoog, maar de taken en formatie van de front office en burgerzaken zijn niet apart bekeken. Hier is verder onderzoek nodig, voordat hier wat over geconcludeerd kan worden.

Een door ons uitgevoerde analyse laat zien dat de door JE opgevoerde kosten berekend zijn door het toeschrijven van alle loonkosten van de medewerkers van het TIC aan het taakveld Burgerzaken. In de praktijk worden slechts documenten uitgereikt door deze medewerkers en zijn de rest van de werkzaamheden toe te schrijven aan het product overhead. Hierdoor is een vertekend beeld ontstaan. De werkzaamheden van Team Backoffice/Burgerzaken betreffen voor het grootste gedeelte uitvoeren van wettelijk verplichte taken. Een leantraject zou weliswaar kunnen leiden tot efficiëntere processen echter dit zal zich niet vertalen in een financiële besparing.

Verdere versobering leidt tot een verlaging van de kwaliteit van de dienstverlening en klanttevredenheid hetgeen haaks staat op het ambitieniveau van de gemeente Buren m.b.t. dienstverlening. De uitkomsten van de Strategische Opgave Visie op Dienstverlening moet hier verder invulling aan geven.

04. Samenwerking belastinginning en heffing aangaan

Zoekrichtingen begroting 2020

4. Samenwerking belastinginning en heffing aangaan

Context

Uit de begrotingsscan blijkt dat de kosten die de gemeente Buren maakt voor het innen en heffen van belastingen ongeveer het dubbele zijn van die van vergelijkbare gemeente. Het betreft een simpele taak en een eenduidig proces en andere gemeenten hebben hier vaak de samenwerking opgezocht, wat leidt tot een aanzienlijke besparing op de kosten. Er zijn verschillende voorbeelden van samenwerkingsverbanden die een goede opbrengst hebben en gemiddeld genomen lagere kosten.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Deze zoekrichting levert geen directe budgetruimte op voor de meerjarenbegroting. Een mogelijkheid is wel dat het financieel voordeel oplevert, maar daarvoor zal het scenario verder uitgewerkt moeten worden.

Wat zijn de voordelen?

Een voordeel van toetreden kan zijn het verminderen van de kwetsbaarheid in uitvoering, bij het tijdelijk uitvallen van vaste medewerkers. Een ander voordeel is de 1-loketgedachte: alle belastingaanslagen worden verenigd op één belastingaanslag zodat het voor een inwoner helder is, en hij niet voor verschillende belastingen bij verschillende adressen hoeft aan te kloppen. Ook op andere afdelingen/kostenposten zal meer ruimte ontstaan, zoals bij de portokosten, drukwerk, TIC en Financiën. De exacte financiële besparing moet nog onderzocht worden.

Wat zijn de nadelen?

Nadelig is mogelijk de kwaliteit van de uitvoering en daarmee een vermindering in burgerwaardering. Deze ligt in Buren volgens de Waarderingskamer op een hoger niveau (goed) dan bij de Belastinginsamenwerking Rivierenland (BSR) (voldoende). Een ander mogelijk nadelig effect is dat de gemeente de regie ervoor zal moeten zorgen dat zij de regie houdt en kan blijven sturen op kwaliteit. Invloed uitoefenen op beleid en kosten kan alleen als alle partijen samenwerken.

Is het haalbaar?

Ja, het is haalbaar. Er zal een traject gestart moeten worden, waarbij een scenario uitgewerkt wordt en de onderhandelingen gestart. Ook in de organisatie zal een plan gemaakt en uitgevoerd moeten worden om de overstap soepel te kunnen maken en goed te laten landen bij medewerkers en organisatie. Daarvoor zal wel capaciteit beschikbaar moeten zijn.

Aanvullende informatie

Uit de bevindingen van JE Consultancy blijkt dat de kosten die de gemeente Buren maakt voor het innen en heffen van belastingen ongeveer dubbel zijn van die van vergelijkbare gemeenten. Dit is niet het beeld wat wij hebben als wij deze kosten vergelijken met gemeenten binnen de regio Rivierenland.

Deze zoekrichting levert geen directe budgetruimte op voor de meerjarenbegroting. De mogelijkheid is er wel dat het financieel voordeel oplevert, maar daarvoor zal het scenario verder uitgewerkt moeten worden.

Een samenwerking in de regio zou een alternatief kunnen zijn. Voor de gemeente Buren is de Belastinginsamenwerking Rivierenland (BSR) de meest voor de hand liggende. De BSR heeft recentelijk een kostenindicatie gegeven wat de kosten zijn wanneer de BSR de belastingtaken van de gemeente Buren over neemt, inclusief de overname van 2,5 fte's (4 medewerkers). De jaarlijkse bijdrage in dit voorstel bedraagt voor de gemeente Buren €329.000. Bij een overdracht van belastingtaken moet ook rekening gehouden worden met achterblijvende taken als regieambtenaar, opstellen verordeningen, toeristenbelasting, lijkbezorgingsrechten en het aanleveren van gegevens die nodig zijn voor de volledigheid van de administratie. De achterblijvende kosten voor de uitvoering van deze taken bedragen op basis van de huidige uitvoering €75.391. De totale kosten na overdracht van taken bedragen derhalve €404.391 (€329.000 + €75.391).

De huidige kosten bedragen: personeel (€285.423), inhuur derden (€54.496) en ICT (€65.000). Totaal €404.919 jaarlijks.

Toetreden als deelnemer bij de Belastingssamenwerking Rivierenland leidt niet tot een besparing op de uitvoeringskosten voor het heffen en innen van belastingen.

Een voordeel van toetreden kan zijn het verminderen van de kwetsbaarheid in uitvoering, bij het tijdelijk uitvallen van vaste medewerkers.

Een ander voordeel is de 1 loket gedachte: alle belastingaanslagen worden verenigd op één belastingaanslag zodat het voor een inwoner helder is, en hij niet voor verschillende belastingen bij verschillende adressen hoeft aan te kloppen.

Ook op andere afdelingen/kostenposten zal meer ruimte ontstaan, zoals bij de portokosten, drukwerk, TIC en Financiën. De exacte financiële besparing hier, moet nog onderzocht worden.

Nadelig is mogelijk de kwaliteit van de uitvoering. Deze ligt in Buren volgens de Waarderingskamer op een hoger niveau (goed) dan bij de BSR (voldoende).

Een ander mogelijk nadelig effect is dat de gemeente de regie ervoor zal moeten zorgen dat zij de regie houdt en kan blijven sturen op kwaliteit. Invloed uitoefenen op beleid en kosten kan alleen als alle partijen samenwerken.

De BSR verstrekt een 3-jarige compensatie voor de frictiekosten voor nieuwe toetreders. Dit verlaagd de jaarlijkse kosten voor de eerste drie jaar. De hoogte hiervan is niet bekend.

Evenals bij de overige gemeenschappelijke regelingen is er sprake van een vereveningsregeling. Indien er sprake is van meer of minder kosten, worden deze verdeeld over de deelnemende partijen. Vanaf het moment van voering voor ten minste 3 jaar, daarna zal de besparing opnieuw berekend moeten worden. Dit is nog exact uit te zoeken.

05. Mogelijkheid andere belastingen opleggen

Zoekrichtingen begroting 2020

5. Mogelijkheid andere belastingen opleggen

Zie zoekrichting 1. *Onbenutte belastingcapaciteit* voor de uitwerking.

06. Bouwleges, ruimtetarieven onderzoeken

Zoekrichtingen begroting 2020

6. Bouwleges, ruimtetarieven onderzoeken

Context

Bouwleges mogen niet hoger zijn dan kostendekkend. Er bestaat een mogelijkheid dat kosten worden gemaakt welke nog niet verrekend zijn in de bouwleges.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Deze zoekrichting levert geen directe budgetruimte op voor de meerjarenbegroting. De bouwleges in de Gemeente Buren zijn maximaal kostendekkend (2019: 99,78%). Het is wettelijk zo geregeld dat ze niet hoger dan kostendekkend mogen zijn. Er zit dus geen budgetruimte in het verhogen van de bouwleges.

Aanvullende informatie

We onderzoeken naar aanleiding van deze zoekrichting nog of alle toegerekende lasten volledig zijn toegerekend aan het product bouwleges zoals omschreven in het actuele productenboek van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en in de toegerekende uren RO van het team Beleid.

Voor 2021 is het van belang om het product bouwleges geheel opnieuw in te richten op basis van de vereisten van de nieuwe Omgevingswet, in nauwe samenwerking met de regiogemeenten. Er gaat veel veranderen. Daar wordt rekening mee gehouden bij de raming van baten en lasten in de begroting van 2021.

07. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Zoekrichtingen begroting 2020

7. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Context

Bij de screening van taakvelden en budgetten is onder andere specifiek gekeken naar begrotingsruimte bij het taakveld Openbaar groen.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Door het onderhoudsniveau te verlagen kan er op termijn bespaard worden op het taakveld Openbaar groen. Een lager kwaliteitsniveau levert een structurele besparing in de onderhoudskosten. Dit betekent dat het beheerplan gewijzigd en vastgesteld moet worden door de raad. Er zal onderzoek nodig zijn om te bepalen wat dit betekent.

Wat zijn de kosten?

Er zullen kosten gemaakt moeten worden om de mogelijkheden te onderzoeken en in te voeren. De waarde van het openbaar groen neemt af (dit is een soort kapitaalsvernietiging, want de gemeente wil uiteindelijk een bepaald niveau bewaren, ook na een aantal jaren minder onderhoud). Dan zijn er misschien hogere vervangingsinvesteringen nodig omdat openbaar groen dat slecht onderhouden wordt, eerder afsterft.

Juridisch gezien kan dit besluit de gemeente geld kosten, omdat de kans dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor ontoereikend onderhoud toeneemt (val van takken, overhangend groen).

Wat zijn de voordelen?

- Een structurele vermindering van de onderhoudskosten.

Wat zijn de nadelen?

- De burgerwaardering komt wellicht onder druk te staan; burgers zijn een hogere kwaliteitsstandaard gewend;
- De gemeente krijgt een minder groen aanzien.

Is het haalbaar?

Ja, besparing via deze zoekrichting is in principe haalbaar. Er is wel instemming van de raad nodig. Ook zal er goed onderzoek en een goed plan gemaakt moeten worden en daar is tijd en geld voor nodig. Invoering is pas mogelijk vanaf 2021 aan de hand van de nieuw gestelde kaders van de raad.

Wat zijn de risico's?

De risico's zijn dat de kwaliteit van het openbaar groen verslechterd en we alsnog een inhaalslag moeten doen en dus een hogere investering voor herstel. De gemeente wil uiteindelijk een bepaalde basis van openbaar groen in stand houden.

Verder is het een risico dat de burgers ontevreden zullen worden (imagoverlies) over dit nieuwe beleid, omdat zij anders gewend zijn en andere belangen hebben. Bijvoorbeeld recreëren, kwaliteit leefomgeving etc. De beeldkwaliteit verandert. De kosten van onderzoek en uitvoering zijn nog niet voorzien.

Aanvullende informatie

Enkele jaren is een deel van het budget overgeheveld naar het volgende jaar in verband met de snoeiperiode van bomen in december en januari. Hierdoor lijkt er geld over te zijn maar dit komt het jaar erop in een meerwerk opdracht terug (vandaar ook de overschrijding op de jaarlijkse budgetten meerwerk AVRI). Verder is het zo dat er een nieuwe aanbesteding is aangekondigd voor de bomen door AVRI met een verwachte stijging in kosten met ca. 20% door loon- en prijsontwikkeling in de krappe arbeidsmarkt bij bedrijven die boomonderhoud uitvoeren. Helaas is er geen ruimte te vinden in het budget Bomen.

08. Arbeidsparticipatie

Zoekrichtingen begroting 2020

8. Arbeidsparticipatie

Context

Bij de screening van taakvelden en budgetten is onder andere specifiek gekeken naar begrotingsruimte bij het taakveld Arbeidsparticipatie.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Een bedrag van maximaal €50.000 in 2020, daarna bedragen van maximaal €53.000 (2021), €33.000 (2022) en €17.000 (2023).

De budgetruimte is mogelijk door een goede economische situatie. De uitgaven binnen dit taakveld zijn afhankelijk van economische ontwikkelingen. In een periode van hoogconjunctuur zoals we die nu kennen zal er minder inspanning nodig zijn. Wanneer de economie in een periode van laagconjunctuur komt voorzien we op dit taakveld hogere uitgaven. Er is in een periode van laagconjunctuur logischerwijs meer inspanning nodig op dit taakveld.

Ook spelen ontwikkelingen zoals de nieuwe wet inburgering in de toekomst een rol. De rijksoverheid gaat in het kader hiervan taken overhevelen naar gemeenten. Het kan zijn dat de taken ruimer zijn dan het budget wat het rijk hiervoor beschikbaar stelt. Deze taken zijn verwant aan arbeidsparticipatie. Om die reden zou een hogere druk op dit budget tot de mogelijkheid behoren. Een situatie verwant zoals we die nu kennen bij de jeugdwet edoch van een financieel kleinere orde.

Wat zijn de nadelen?

Een nadelig gevolg is dat de gemeente noodzakelijkerwijs voornamelijk kan investeren in arbeidsparticipatie van mensen met een minder lange afstand tot de arbeidsmarkt. Er wordt hierdoor minder geïnvesteerd in groepen die ondersteund moeten worden in activering en participatie binnen onze samenleving.

Wat zijn de risico's?

Het risico bestaat dat we onvoldoende tijdig kunnen inspringen op economische ontwikkelingen en dat we door minder investering in kwetsbare mensen binnen onze gemeenten een toenemend bestand creëren.

09. Overige budgetten

Zoekrichtingen begroting 2020

9. Overige budgetten

Context

Uit de begrotingsscan is een lijst gekomen van taakvelden en budgetten die het waard zijn om nader te bezien op budgetruimte. Dit kan zijn omdat het budget meerdere jaren achter elkaar een overschot heeft aan het einde van het jaar, of omdat er nog geld in het budget zit voor de uitvoering van oud beleid. De vraag van de raad is om deze ruimte bij deze zoekrichting vast te pinnen en eerst te presenteren.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Er is in totaal €423.000 mogelijk met ingang van 2020. Deze zijn structureel van aard, met uitzondering van onderdeel 8.

Nr.	Budget	Bedrag x €1000
1	Frontoffice (diverse budgetten postzaken)	42
2A	Advies (diverse budgetten bedrijfsvoering)	44
2B	Advies (huisadvocaat)	15
3	Backoffice (budget ICT)	68
4	Beheer	-
5	Regie en Projecten	-
6	Griffie	-
7A	Werk en Inkomen (huisvesting nieuwkomers)	15
7B	Werk en Inkomen (inkomensregelingen)	139
8A	Beleid (voorschoolse voorziening peuters)	18
8B	Beleid (diverse)	28
9A	STIB (samenkracht en burgerparticipatie)	10
9B	STIB (wijkteams)	11
9C	STIB (PGB Wmo)	33
	Totaal	423

Wat zijn de overige effecten?

Ieder jaar worden de budgetten in de begroting opnieuw beoordeeld en onderbouwd. De budgetten worden daarbij verlaagd en verhoogd. Uiteindelijk zijn al deze aanpassingen onderdeel van het geactualiseerde begrotingssaldo voor het nieuwe jaar.

Dit jaar hebben we gelet op het verwachte begrotingssaldo opnieuw en zeer kritisch gekeken naar de bestaande budgetten. Dit resulteert in een besparing van de bestaande budgetten van €423.000,-. Dit lijkt heel veel (en dat is het ook), maar afgezet tegen de omvang van onze exploitatie van ruim € 60.000.000 is het 0,7%.

Wat zijn de risico's?

Er zijn geen risico's. De kosten die we maken kunnen worden opgevangen binnen de verlaagde budgetten.

10. Gebouwen niet afschrijven naar nul

Zoekrichtingen begroting 2020

10. Gebouwen niet afschrijven naar nul

Context

Buren is bezig met het herijken van het IHP en het Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen. De afschrijvingslasten zouden verlaagd kunnen worden, zeker als de gebouwen conform een gedegen plan goed onderhouden worden. Een optie is om de gebouwen niet meer naar 0 af te schrijven en een restwaarde te behouden.

Een andere optie is om de afschrijvingstermijnen te verlengen en terug te brengen naar de vroegere LONDO normen (60 i.p.v.40 jaar). Hiervoor zal dan ook de notitie BBV immateriële activa betrokken moeten worden en de financiële verordening en de nota waardering en afschrijving en herzien.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Uit een analyse blijkt dat veel panden zijn afgeschreven en geen boekwaarde meer hebben. Er zijn dus geen kapitaallasten hiervoor opgenomen in de begroting. Het opnemen van een restwaarde levert geen lagere kapitaallasten en dus geen besparing op.

In eerste instantie lijkt dit wel een reële zoekrichting voor budgetruimte op de korte termijn, maar op de langere termijn lijken de voordelen nu niet op te wegen tegen de nadelen. Zie hieronder de toelichting.

Is het haalbaar?

Het is legitiem om in alle overgebleven gevallen een restwaarde op te nemen (zie bijlage 4). De (onder)grond heeft namelijk altijd een restwaarde én - op enkele uitzonderingen na - blijkt in de praktijk dat de opstallen ook altijd een restwaarde hebben, ook al zijn deze soms administratief/boekhoudkundig helemaal afgeschreven.

Het hanteren van een generiek percentage restwaarde is overigens per definitie arbitrair. Wij adviseren daarom het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren en in alle gevallen uit te gaan van een restwaarde van 10%.

Wat zijn de risico's?

De waardering van onderwijsgebouwen/-locaties expliciet koppelen aan het IHP. Als de afschrijvingsmethodiek voor schoolgebouwen wijzigt, in die zin dat de termijn wordt verlengd of een restwaarde wordt gehanteerd, is de consequentie een verschuiving van het probleem. Namelijk op korte termijn ontstaat hiermee een voordeel in de begroting maar op lange(re) termijn krijgen we het 'gewoon' weer terug als nadeel omdat de schoolgebouwen die gesloopt moeten worden i.h.k.v. het IHP t.z.t. een (hogere) restant boekwaarde hebben. Volgens de actuele planning moet het nieuwe IHP in het voorjaar van 2020 worden vastgesteld door de raad. Onze voorspelling is dat voor het nieuwe IHP veel extra geld nodig is.

11. Bestemmingsreserves analyseren

Zoekrichtingen begroting 2020

11. Bestemmingsreserves analyseren

Context

Voor de begrotingsscan is een analyse gemaakt van het meerjarige verloop van het saldo de bestemmingsreserves van de gemeente Buren. Hieruit blijkt dat er een behoorlijk bedrag lijkt 'vast' te zitten in de bestemmingsreserves, doordat er meerjarig geen mutaties plaats lijken te vinden.

De gemeente Buren lijkt dus over 'bevroren vermogen' te beschikken. Daarom wordt geadviseerd een analyse van de vermogenspositie en de bestemmingsreserves (niet zijnde dekkingsreserves voor kapitaallasten) van de gemeente Buren te doen en daarbij te onderzoeken of het mogelijk is een gedeelte hiervan in te zetten voor het realiseren van ambities en doelstellingen (nieuw beleid).

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

De volgende bestemmingsreserves kunnen (gedeeltelijk) vrijvallen:

- OBR I&A-plan 2017-2021 **€100.000**, zie zoekrichting ICT.
- OBR overlopende posten jaarrekening:
 - Ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen Buitengebied en De Kernen **€ 220.000**;
 - Opheffen bereikbaarheidsknelpunten parkeren Buren **€ 45.000** (Bed en Breakfast problemen met parkeren in Buren);
 - Versterken Limes door de bouw van Limestone **€ 100.000**;
 - Bewegen voor ouderen **€ 35.000**.

De bedragen kunnen in 2020 vrijvallen en zijn incidenteel van aard.

Wat zijn de overige effecten?

Het gaat om eenmalig geld (incidenteel) uit een reserve. Dat kan het beste ingezet worden voor incidentele uitgaven. Bijvoorbeeld incidenteel nieuw beleid.

Dit eenmalige geld onttrekken we uit een reserve (spaarpotje). Dit betekent dat we in de toekomst onverwachte tegenvallers minder kunnen opvangen. Deze aanpassing heeft dus effect voor het weerstandsratio (financieel kengetal)

Is het haalbaar?

Ja, het is incidenteel en kan dus worden ingezet voor incidentele zaken (nieuw beleid). De gemeenteraad beslist hierover.

Wat zijn de risico's?

Er zijn geen risico's. Het betreft geld dat gereserveerd is voor oud beleid, of oude taken die we niet meer gaan uitvoeren.

12. Actiever grondbeleid, verkoop vastgoed en gronden

Zoekrichtingen begroting 2020

12. Actiever grondbeleid, verkoop vastgoed en gronden

12A: Doejenburg II, fase 2 in relatie tot Regionaal Programma Bedrijventerreinen 2019

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Het ligt niet voor de hand de € 10,1 miljoen ineens toe te voegen aan de algemene reserve. Het is logischer dit geleidelijk in gedeelten te doen.

Is het haalbaar?

Op dit moment speelt de discussie over de landelijke PAS problematiek. Hierdoor kan het zijn dat er voorlopig geen omgevingsvergunning verleend kan worden en gegadigden de koop uitstellen waardoor de inkomsten later binnenkomen.

Aanvullende informatie

In 2016 is het Regionaal Programma Bedrijventerreinen vastgesteld. Daarin is de 2e fase (ruim 6 ha.) van bedrijventerrein Doejenburg II op 'on hold' gezet. Eerst moest blijken dat er vraag is naar bedrijfsterrein en dus uitgifte in de 1e fase. Zo niet, dan zou bij de herijking in 2019 de bestemming bedrijventerrein gewijzigd kunnen worden naar agrarische doeleinden. Dan geen inkomsten uit grondverkoop. Een risico dat middels de vorming van een voorziening van € 10,1 miljoen afgedekt werd.

Tot nu toe is 3,2 ha verkocht op het bedrijventerrein in de 1e fase. Daarnaast wordt op dit moment gesproken met diverse partijen over de verkoop van kavels bedrijfsterrein. Dat levert het volgende beeld op:

Type	Aantal hectare
Netto totaal uitgeefbaar (excl. wegen e.d.)	13,51
Verkocht	3,13
In optie totaal	4,61 (waarvan 0,9 concreet in optie)
Nog volledig vrij uitgeefbaar	5,77

In het huidige concept van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen 2019 wordt voorgesteld de 2e fase van Doejenburg II van 'on hold' naar harde planvoorraad over te hevelen, mede gelet op de verkopen en opties in de 1e fase.

De financiële voorziening van € 10,1 miljoen is opgenomen, omdat het zeer onzeker was of de 2e fase wel uitgevoerd mocht worden en/of de bestemming van bedrijfsterrein afgeschaald zou worden naar agrarische doeleinden. Dat beeld is straks met de vaststelling van het RPB 2019 weg. Een geleidelijke afname van de voorziening ligt dan ook voor de hand, omdat daarmee zeker is dat de gronden verkocht kunnen worden en de bestemming bedrijventerrein gehandhaafd blijft.

Proces tot vaststelling RPB 2019: Op 27 augustus is het laatste ambtelijk concept besproken. Na nog wat kleine aanpassingen zal in de eerste week van september het definitieve concept worden afgerond. Vervolgens wordt dit concept besproken tijdens het regionale portefeuille-overleg op 10 september.

Als er dan nog wijzigingen zijn door te voeren, wordt dat gedaan. Het definitieve eindconcept wordt daarna aan de 8 regiogemeenten aangeboden ter vaststelling. Dat zal uiterlijk in de laatste week van september zijn.

Behandeling in de gemeenteraad: De vergadering van 1 oktober is niet haalbaar. De Voorbespreking daarvoor is 17 september. Wel realistisch is tijdens de begrotingsraad op 12 november (mogelijk wel uitstel van 1 of 2 weken voor aanleveren stukken voor de uiterste datum behandeling in college).

De Voorbespreking van die vergadering is op 29 oktober. Uiteraard moeten de 7 andere gemeenten ook een behandeling in de raad plannen. Die data liggen vermoedelijk na de besluitvorming in onze gemeente. Tenslotte concludeert het algemeen bestuur van de regio de besluiten van de gemeenteraden over het RPB 2019.

12B: Actiever grondbeleid 12b Teisterbant en Hooghendijck

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Dit betreft versnelde uitgifte gronden en de verkoop van gemeentelijk vastgoed en gronden die we niet nodig hebben voor het uitvoeren van onze kerntaken.

Voor het project Teisterbant geldt: De inkomsten vanuit de gronden kunnen misschien een jaar eerder worden begroot. Dit zou minder rentekosten betekenen in 2021 en 2022. Maar er zijn een aantal risico's die nog op het pad liggen die eerder kunnen leiden tot latere inkomsten zoals:

- Het niet vaststellen van een bestemmingsplan;
- Een mislukte aanbesteding aan de markt.

Voor het project Hooghendijck geldt: Er lopen al gesprekken om de inkomsten volgend jaar te krijgen in plaats van het verspreid ontvangen van de inkomsten over de jaren 2020 tot en met 2022. Dit levert minder rentekosten op. Op dit moment speelt alleen een discussie over de zogenaamde PAS problematiek. Hierdoor kan het zijn dat er voorlopig geen omgevingsvergunning verleend kan worden waardoor de inkomsten eerder later binnenkomen.

12B: Verkoop gemeentelijk vastgoed en (pacht)gronden

Hoeveel budgetruimte is mogelijk bij verkoop van gemeentelijk vastgoed?

Indien we in 2019, na instemming van college en gemeenteraad en overeenstemming met kopers, dorpshuis 't Klokhuis kunnen verkopen, kan budgetruimte gerealiseerd worden. € 190.000 slooebudget kan dan overgeheveld worden van 2019 naar 2020 en de incidentele opbrengst verkoop bedraagt € 237.000.

Dit betreft een eenmalig begrotingsvoordeel.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk bij verkoop van pachtgronden?

Deze maatregel levert in principe geen budgetruimte op, hoewel in eerste instantie lijkt dat wij een stille reserve te gelde kunnen maken maar de verkoop van pachtgronden is een moeizaam proces. Dit kost extra ambtelijke capaciteit waarbij het een vraag is of het verkoopbaar is en/of wenselijk is vanwege beleidsuitgangspunten.

Aanvullende informatie (verkoopopbrengsten pachtgronden)

Een regulier contract loopt af in 2019. Drie reguliere contracten hebben geen einddatum. Veertien geliberaliseerde contracten lopen af eind 2021. Uitgaande van een potentiële verkoopprijs van €3 leveren de reguliere contracten incidenteel €326.322 aan opbrengst op. De geschatte opbrengst van de geliberaliseerde contracten (uitgaande van een verkoopprijs van € 5) is € 1,5 miljoen. Gevolg van eventuele verkoop is dat de pachtopbrengsten uit de meerjarenbegroting verdwijnen. Dit betekent een structureel nadeel. De pachtgronden hebben geen boekwaarde meer

13. A. Budgetruimte oud beleid (AVRI)

Zoekrichtingen begroting 2020

13A. Budgetruimte AVRI

Context

Sinds 2012 wordt het onderhoud van de openbare ruimte uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling AVRI. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van gemaakte kwaliteitsafspraken. Vooruitlopend op de beheerplannen die worden opgesteld door de afdeling Beheer is er een aantal zoekrichtingen te benoemen voor bezuiniging. Deze hebben echter wel effect op de kwaliteit van de openbare ruimte.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

In 2020 kan €190.000 bespaard worden, in 2021 en verder is dat structureel €145.000. Onderstaande tabel geeft inzicht in de voorgestelde maatregelen, financiële effecten en risico's.

Maatregel	Toelichting	Financieel effect	Risico
Andere wijze van ruimen slootvuil	Door middel van het op een andere wijze van het opruimen van het vrijgekomen slootvuil uit de maaironde van 2019 levert dit in 2020 een besparing op.	-/- €50.000 in 2020	Geen
Aanpassen frequentie uitmaaien deel C-watgangen	Binnen de gemeente zijn c-watgangen waarop geen jaarlijkse onderhoudsplicht rust. De frequentie van het uitmaaien van deze watgangen kan omlaag worden gebracht naar 1x per 2 jaar.	-/- €15.000 structureel	Geen
Deel watgangen uitmaaien, niet opruimen door gemeente maar door aangrenzende perceelhouder	Jaarlijks worden de watgangen uitgemaaid, op basis van de keur moeten aangrenzende eigenaren ieder de helft van de watgang maaien en het maaisel opruimen. De gemeente Buren doet echter al jaren 100% maaien en opruimen. Voorgesteld wordt om de gemeente de watgang te laten maaien en het vrijgekomen materiaal bij de andere perceelhouder neer te zetten waarna zij moeten opruimen. Aangezien dit het nodige vraagt aan communicatie en uitzoekwerk zal in 2020 de bezuiniging lager zijn.	-/- €20.000 in 2020. -/- €50.000 in jaren daarna	Aangezien de gemeente reeds jaren deze werkwijze voert kan het zijn dat de perceeleigenaren dit niet accepteren en dus voor onrust zorgen.
Aanpassen maaibeleid bermen	In het kader van biodiversiteit is het wenselijk om de frequentie van het maaien van de bermen aan te passen. Hierbij worden (delen van) de bermen niet meer jaarlijks gemaaid maar 1x per 2 of 3 jaar (afhankelijk van zicht en bereikbaarheid watgang).	-/- €30.000 structureel	Beeld van de bermen veranderd doordat zij hoger blijven, mogelijk reacties vanuit de maatschappij hierop.
Aanpassen kwaliteitsniveau maaien gazons	De kwaliteit van het maaien van de gazons kan worden verlaagd van B naar C niveau, dit houdt concreet in dat de gazons ¼ minder worden gemaaid.	-/- €35.000 structureel	Maatschappelijk risico, aanpassing beleid

Kwaliteit hagen knippen	De kwaliteit van het knippen van de hagen kan worden verlaagd van B naar C niveau, dit houdt concreet in dat dit nog maar 1x per jaar wordt gedaan in plaats van 2x.	-/- €15.000 structureel	Maatschappelijk risico, aanpassing beleid, veiligheid ivm zicht
Onderhoud plantsoenen op juiste niveau	Door AVRI worden de plantsoenen op een te hoog niveau onderhouden, dit wordt veroorzaakt door de werkethiek van de betrokken medewerkers. Door aanpassing van de aansturing en werkmethode wordt de kwaliteit geleverd die het zou moeten zijn.	-/- €25.000 (in 2020 bepalen of een structurele bezuiniging mogelijk is)	Mogelijk reacties vanuit bewoners aangezien er wel een kwaliteitsverschil zichtbaar gaat zijn. Dit komt echter doordat jaren te hoge kwaliteit is geleverd.

Wat zijn de overige effecten?

De kwaliteit van de openbare ruimte neemt af. De voorgestelde bezuinigingen worden meegenomen in de beheerplannen, DVO en werkbegroting, die in samenwerking met de AVRI worden opgesteld en uitgevoerd.

Is het haalbaar?

Ja, er zullen duidelijke afspraken met de AVRI gemaakt moeten worden en er zal een nieuw beheerplan moet worden vastgesteld.

Wat zijn de risico's?

Er is een goede regie nodig vanuit de gemeente, zodat de kwaliteit van het beheer uitgevoerd wordt conform afspraken in het beheerplan. Dit vergt meer ambtelijke capaciteit die nu niet voorhanden is. De burgerwaardering kan afnemen.

13. B. Budgetruimte oud beleid (overig)

Zoekrichtingen begroting 2020

13. Budgetruimte oud beleid

Context

In de begroting zitten mogelijk nog budgetten die ooit bestemd waren voor reeds oud beleid. De vraag is of er wat vrij gemaakt kan worden, om in te zetten voor nieuw beleid.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Drie budgetten kunnen vrijvallen:

1. *Monumenten subsidie*

Structureel is €28.300 beschikbaar. Afschaffing van dit budget betekent ook dat de combinatie met subsidie van de Provincie niet meer mogelijk is.

2. *Landschapsontwikkelingsplan*

Structureel is €31.000 beschikbaar.

3. *ICT Zaken in de cloud*

In 2020 €15.000. Vanaf 2021 structureel €30.000. Een besparing wordt gerealiseerd door een onderdeel van de burgerzaken applicatie over te brengen naar de cloud. Dit is een nieuwe manier van werken en levert geen risico's op. Invoering halverwege 2020 is mogelijk, waarna de volledige besparing pas in 2021 wordt gerealiseerd.

14. ICT-ombuigingen

Zoekrichtingen begroting 2020

14. ICT-ombuigingen

Context

Vanuit de gemeenteraad komen ideeën dat ICT goedkoper kan door bijvoorbeeld meer in de cloud te werken, of zaken uit te besteden en samenwerking op te zoeken in plaats van alles zelfstandig doen. Er zou onderzoek gedaan moeten worden (bij andere gemeentes) en suggesties zouden onderzocht moeten worden om te verwerken in een nieuw informatiserings- en automatiseringsplan.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Het onderbrengen van applicaties en systemen in de cloud is een afweging die steeds wordt gemaakt bij het vervangen of de aanschaf van nieuwe functionaliteiten. In het nieuwe I&A-plan zal hier concreet aandacht aan worden besteed.

In het I&A-plan is € 40.000 eenmalig en € 13.500 structureel geraamd om een Zorgzoeker te realiseren op de website. Verval van deze bedragen is mogelijk.

Is het haalbaar?

Ja, verval van bovenstaande bedragen kan worden gerealiseerd door het niet uitvoeren van dit niet-wettelijk verplichte project.

Wat zijn de risico's?

De risico's zijn gering. Onderzocht kan worden of binnen onze eigen bestaande middelen een alternatief kan worden geboden, wat wellicht gefaseerd ingevoerd kan worden om zo de kosten en interne belasting te beperken.

15. Verhoging afvalstoffenheffing

Zoekrichtingen begroting 2020

15. Afvalstoffenheffing verhogen

Context

Ieder huishouden in Nederland moet afvalstoffenheffing betalen. Met deze inkomsten kan de gemeente het huisvuil ophalen en verwerken. In het geval van de gemeente Buren wordt de afvalstoffenheffing door Avri uitgegeven die namens ons het huisvuil ophaalt. Jaarlijks wordt de afvalstoffenheffing door het Algemeen Bestuur van Avri vastgesteld, meestal in december. Binnen regio Rivierenland zijn er zes gemeenten die bovenop de afvalstoffenheffing een toeslag voor zwerfafval in rekening brengen. De gemeente Buren doet dit tot nu toe niet.

In 2011 is er een rapport uitgebracht waarin onderzocht is of het mogelijk is een toeslag voor zwerfafval door te berekenen in de afvalstoffenheffing. Daar in staat: *“Op grond van het wettelijk kader en de jurisprudentie (zie Hoofdstuk 2) mogen gemeenten de kosten voor het opruimen van zwerfafval slechts toerekenen aan de afvalstoffenheffing, voor zover het de kosten betreft die verbonden zijn aan het inzamelen van zwerfafval dat is ontstaan door het verkeerd aanbieden van huishoudelijke afval.”*

Dit rapport is aanleiding geweest voor de gemeenten West Maas en Waal, Tiel, Maasdriel, Zaltbommel, West Betuwe en Culemborg om een toeslag in te voeren. Voor de gemeente Tiel is de toeslag in 2019 €10,30. Dit is 35% van de kosten voor het ophalen van afval. De overige gemeenten rekenen 10% van de kosten voor het ophalen van afval door. Dit komt in 2019 neer op een bedrag van tussen de €3,05 en €3,11 per huishouden. Het voorstel van Avri is om dit bedrag voor 2020 gelijk te trekken naar €3,20. Hier moet nog een bestuurlijk beslissing over worden genomen. Zie ook het tarieventabel uit de afvalstoffenheffing hieronder bijgevoegd.

7.1	Het vaste deel van de belasting als bedoeld in hoofdstuk 1 wordt, indien de kosten voor zwerfafval die een directe relatie hebben met het beheer van huishoudelijk afvalstoffen en die te herleiden zijn naar een dienst per aansluiting doorberekend door de gemeente, vermeerderd met een vast bedrag: Gemeente: West Betuwe	€ 3,05
7.2	Het vaste deel van de belasting als bedoeld in hoofdstuk 1 wordt, indien de kosten voor zwerfafval die een directe relatie hebben met het beheer van huishoudelijk afvalstoffen en die te herleiden zijn naar een dienst per aansluiting doorberekend door de gemeente, vermeerderd met een vast bedrag: Gemeenten: West Maas en Waal en Maasdriel	€ 3,06
7.3	Het vaste deel van de belasting als bedoeld in hoofdstuk 1 wordt, indien de kosten voor zwerfafval die een directe relatie hebben met het beheer van huishoudelijk afvalstoffen en die te herleiden zijn naar een dienst per aansluiting doorberekend door de gemeente, vermeerderd met een vast bedrag: Gemeente: Culemborg.	€ 3,09
7.4	Het vaste deel van de belasting als bedoeld in hoofdstuk 1 wordt, indien de kosten voor zwerfafval die een directe relatie hebben met het beheer van huishoudelijk afvalstoffen en die te herleiden zijn naar een dienst per aansluiting doorberekend door de gemeente, vermeerderd met een vast bedrag: Gemeente: Zaltbommel	€ 3,11
7.5	Op verzoek van een gemeente (Tiel) worden de in onderdeel 7.1 genoemde kosten voor die gemeente voor de inwoners uit die gemeente verhoogd (tot 35% van de kosten) voor het opruimen van zwerfafval en het legen van afvalbakken binnen haar grondgebied en wordt het vaste deel van de belasting als bedoeld in hoofdstuk 1 vermeerderd met een vast bedrag	€ 10,13

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

De toeslag zwerfafval wordt niet berekend per inwoner maar per huishouden/perceel. In 2018 had Buren volgens de BSR 9.566 betalende huishoudens. Als we er van uit gaan dat we in 2020 €3,20 per perceel vragen dan levert dit inkomsten op van € 30.611,20. Elk jaar ontvangt de gemeente Buren een signaal van Avri om welk bedrag het in dat jaar gaat. De gemeente moet dan een nota sturen naar Avri en het geld wordt aan de gemeente doorgesluisd. De nota gaat zonder BTW.

Is het haalbaar?

Avri heeft de toeslag voor Buren al meegenomen in het concept voorstel afvalstoffenheffing 2020. Dit is in afwachting van een definitieve beslissing van de gemeente. Voor Avri is het geen belemmering dit in te voeren en voor BSR, die het uitvoert, ook niet.

Wat zijn de overige voordelen?

Het is vooral een financieel voordeel. Momenteel betalen wij als gemeente voor het ophalen van zwerfafval. In dit geval wordt een deel van deze kosten doorbelast aan de inwoner.

Wat zijn de nadelen?

Hogere lasten voor de inwoners van de gemeente Buren.

Wat zijn de risico's?

Het kan zijn dat er juridische risico's zijn. Het rapport uit 2011 concludeert dat het toegestaan is een toeslag hiervoor te vragen. Hier is ook jurisprudentie over, maar er blijft een klein juridisch risico.

Is er nog onzekerheid?

In (juridisch) opzicht staat er nog een vraag open bij Avri over de bepaling van het budget.

16. Algemene uitkering jeugdhulp 2022/ 2023

Zoekrichtingen begroting 2020

16. Algemene uitkering jeugdhulp 2022/ 2023

Context

In de meicirculaire 2019 is opgenomen dat:

Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget. In 2019 gaat het om € 420 miljoen en in 2020 en 2021 om jaarlijks € 300 miljoen. Aanvullend wordt onderzoek verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Daarnaast worden de komende maanden bestuurlijke afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over hoe het jeugdhulpstelsel effectiever, efficiënter en beter kan gaan functioneren.

In een brief van de minister en staatssecretaris van VWS aan de VNG van 27 mei 2019 is uitgelegd waarom er voor drie jaar extra middelen zijn toegevoegd:

“De extra financiële middelen voor de geconstateerde volumegroei worden voor drie jaar beschikbaar gesteld. Het Rijk kan gemeenten op dit moment financieel niet structureel tegemoetkomen. Het verdiepend onderzoek stelt immers dat daartoe de grondslag ontbreekt: de vraag of de geconstateerde groeiende vraag naar jeugdzorg een boeggolf is of, en zo ja in welke mate, een structureel karakter heeft, is nog niet te beantwoorden. Tegelijkertijd is het begrijpelijk dat gemeenten belang hebben bij meerjarige zekerheid over het jeugdzorgbudget.”

Gemeenten hebben erop aangedrongen de compensatie voor de jeugdhulp structureel beschikbaar te stellen en niet voor drie jaar. Veel gemeenten komen nu door de incidentele compensatie in de problemen om de meerjarenbegroting structureel sluitend te krijgen. Daarom is in die brief de volgende passage opgenomen:

“Het is van belang dat de provinciale toezichthouders het voorgenomen onderzoek en de uitkomsten daarvan meeweegt in de beoordeling van de meerjarenraming in de gemeentelijke begroting. Het Rijk komt hiertoe in overleg met de provinciale toezichthouders tot een richtlijn ten aanzien van de meerjarenraming jeugd in de gemeentelijke begroting. Deze richtlijn wordt door de provinciale toezichthouder op uniforme wijze gehanteerd. De richtlijn is erop gericht dat de toezichthouder meeweegt dat er nog onderzoek loopt dat erop is gericht om een nieuw kabinet te laten besluiten over een passend budget voor 2022 en latere jaren. Hierdoor worden gemeenten in staat gesteld om in het licht van de afspraken een meerjarenraming in de begroting op te nemen voor uitgaven jeugd.”

Concreet: gemeenten mogen de extra bijdrage in 2020 en 2021 structureel als inkomst (stelpost) opnemen in de begroting. Hierbij wordt wel dringend verzocht een reserve aan te wijzen, waarmee de geraamde (extra) inkomst voor 2022 en 2023 af te dekken indien deze niet daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Hoeveel budgetruimte is mogelijk?

Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget in 2020 en 2021 is € 300 miljoen. Voor de gemeente Buren betekent dit een bedrag van € 327.000. Wanneer de zoekrichting wordt goedgekeurd door de gemeenteraad dan moeten we een aanvullende storting in de reserve Sociaal domein doen van € 214.000. Totaal reserveren we dan € 654.000 (2 jaar € 327.000). Mochten we de extra inkomst niet ontvangen dan is hiermee het risico afgedekt.

Ook is als voorwaarde gesteld dat de gemeente zelf ook maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg, mede gericht op beheersing van de kosten. Wij doen dit via de strategische opgaven Visie op transformatie Sociaal Domein.

Is het haalbaar?

Op dit moment is niet zeker of uitgaven structureel en autonoom zijn, danwel onderdeel van een tijdelijke boeggolf, lokaal beleid, of anderszins. Daarmee is het niet zeker dat er vanaf 2022 extra budget (in dezelfde omvang als in 2021) nodig is. Een nieuw kabinet besluit of, en zo ja in welke mate, extra middelen beschikbaar worden gesteld.

Wat zijn de overige voordelen?

De extra inkomst draagt bij aan een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Wat zijn de nadelen?

Dat we geen extra bijdrage ontvangen vanaf 2022.

Wat zijn de risico's?

Door aanvullend een bedrag te storten in de reserve Sociaal domein is het risico nu afgedekt. Mochten we voor 2022 een beroep moeten doen op de reserve in verband met tekorten in 2019 t/m 2021 dan is een aanvullende storting mogelijk noodzakelijk.